

วารสารพุทธมัคค์

JOURNAL OF BUDDHAMAGGA

ISSN 3027-8465 (Online) ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2567

ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม

ราคาเล่มละ 100 บาท

วารสารพุทธมัคค์
JOURNAL OF BUDDHAMAGGA

ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2567)
Vol. 9 No. 1 (January – June 2024)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดทำวารสารพุทธมัคค์ให้เกิดขึ้นในสำนักเรียน
2. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาวารสารพุทธมัคค์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน TCI
3. เพื่อให้มีวารสารที่ได้มาตรฐานสำหรับตีพิมพ์ผลงานของบุคลากรภายในและภายนอกสำนักเรียน

เจ้าของ

ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม (RESEARCH CENTER FOR DHAMMSUKSA PHRAPARIYATTIDHAMMA OF WATAWUTWIKASITARAM SCHOOL) สำนักงานวารสารพุทธมัคค์ กุฏิคุณแม่ชาลิ้ง
ห้อง 305 เลขที่ 137 วัดอาวุธวิกสิตาราม ถนนจรัญสนิทวงศ์ 71 บางพลัด กรุงเทพฯ 10700
โทร 0860864258

ที่ปรึกษา

พระธรรมวชิรสุธี	เจ้าอาวาส/เจ้าสำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม
พระราชติลก, ดร.	ประธานกรรมการบริหารการศึกษา
พระศรีวินยาภรณ์, ดร.	เจ้าคณะแขวงบางพลัด
พระมหาพรภวิทย์ จิรวิโช	อาจารย์ใหญ่สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม
พระศรีวัชรวาที, ผศ.ดร. รองอธิการบดี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระครูศรีวัชรคุณสุนทร, ผศ.ดร.	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระมหาพรชัย สิริวัโร, ผศ.ดร.	รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.เนตร หงษ์ไกรเลิศ	มหาวิทยาลัยสยาม
นาวาเอก ดร.นพดล บงกชกาญจน์	กรมยุทธศึกษาทหารเรือ
ดร.วิลาสินี วัฒนมงคล	ผู้พิพากษาสมทบ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสมุทรสงคราม

บรรณาธิการวารสาร

พระมหามหวินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร.

กองบรรณาธิการวารสาร

พระบุญฤทธิ์ อภิภูณโณ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.มนัสวี ศรีนนท์	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผศ.ดร.ธเนศ เกษศิลป์	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผศ.ดร.สุณี เวชประสิทธิ์	มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
พ.ต.ท.หญิง ดร.ปิยะนุช ศรีสรานุกรม	โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
นายครรชิต มีซ่ง	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ฝ่ายจัดรูปเล่ม/สมาชิกวารสาร

ดร.สมเจต หลวงกัน	นายอริย์ชัย เลิศอมรไชยกิจ
นายสุขชาน มักสัน	นางสาวพรทิพย์ พงษ์กิตติวงศ์

พิมพ์ที่

จี คลาส (G CLASS) เลขที่ 26/19 ศาลายา พุทธมณฑล นครปฐม 73170
โทร 028892223 โทรสาร 028893204 อีเมลล์ g_class@hotmail.com

บทบรรณาธิการ

สำหรับการบริหารจัดการวารสารพุทธมัตถ์ ฉบับที่ 9 นี้ เป็นการดำเนินการปรับให้เป็นไปตามประกาศเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI รอบที่ 5 พ.ศ. 2568-2572 ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index Centre) ในหัวข้อเกณฑ์การประเมินหลัก ลำดับที่ 2 วารสารมีเลขมาตรฐานสากลประจำวารสาร (ISSN) ที่จดทะเบียนตามชื่อภาษาอังกฤษที่ถูกต้องตามหลักสากล นั้น โดยทางกองบรรณาธิการวารสารได้ขอยกเลิกหมายเลข ISSN หมายเลข 2630-0788 กับสำนักหอสมุดแห่งชาติ และได้ขอจดหมายเลขใหม่ให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารวิชาการ เป็น ISSN 3027-8465 (Online)

ฉะนั้น ในวารสารฉบับนี้ ก็ยังเต็มไปด้วยบทความที่ทรงคุณค่าและมีคุณภาพอีกเช่นเคย ซึ่งเหมือนกับฉบับก่อน ๆ ที่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ไปแล้ว กล่าวคือบทความทั้งหมดที่นำมาตีพิมพ์เผยแพร่นั้นเป็นบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งมาจากหลากหลายหน่วยงาน ได้แก่ มีนักวิชาการไม่น้อยกว่า 3 หน่วยงานได้นำผลงานวิชาการในรูปแบบบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทปริทรรศน์หนังสือมาเผยแพร่ โดยบทความทั้งหมดเป็นผลงานของนักศึกษาและนักวิชาการโดยทั่วไป

ดังนั้น ในนามบรรณาธิการและกองบรรณาธิการวารสารพุทธมัตถ์จึงขอขอบพระคุณและขอขอบคุณเจ้าของผลงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้นำผลงานอันทรงคุณค่าและมีคุณภาพมาเผยแพร่ จึงนับว่าเป็นการร่วมกันสร้างองค์ความรู้ดี ๆ ออกสู่สังคมไทยและสังคมโลกต่อไป

กองบรรณาธิการวารสาร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบรรณาธิการ	ค
สารบัญ	ง
การประยุกต์ใช้พุทธจิตวิทยาทางสติ-สัมปชัญญะในแก้ปัญหาสังคมก้มหน้า ริญญารัตน์ วรจินตนาลักษณ์	1
การดำเนินชีวิตตามแนวพุทธจิตวิทยายุคโควิด 19 ริญญารัตน์ วรจินตนาลักษณ์	11
ภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี อัษฎาฐ หงษ์ชาติ, สมชาติ อดุลวัชรเมธ, จิตติยาภรณ์ เขาวรากุล	24
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ สรเดช บุญประดิษฐ์, จิตติยาภรณ์ เขาวรากุล, วิณา ชุ่มบัณฑิต	38
ความต้องการในการพัฒนาตนเองเพื่อส่งเสริมด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน ภาษาอังกฤษ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร จิรนนท์ ขำวงษ์, ภัทรพล มหาพันธ์, วิณา ชุ่มบัณฑิต	47
ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี รติรัตน์ พิภทอง, ภัทรพล มหาพันธ์, วิณา ชุ่มบัณฑิต	57
การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องชุมชนศึกษา ของโรงเรียนชุมชนวัดบางแตน จังหวัดปราจีนบุรี พิจิตรรา ทวีการ, ภัทรพล มหาพันธ์, วิณา ชุ่มบัณฑิต	67
Effective Digital Management Model for Administrators of Higher Vocational Colleges in Qingdao City Zhao Sa, Nitwadee Jirarotephinyo, Vorachai Viphoouparakhot	76
Guidelines for Educational Management under Digital Transformation of Higher Vocational Colleges in Henan Province Zhong Xiao, Nitwadee Jirarotephinyo, Vorachai Viphoouparakhot	93
Cooperative Educational Administration on Nursing Major of Vocational Colleges in Henan Province Wei Min, Vorachai Viphoouparakhot, Nitwadee Jirarotephinyo	105

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่กับความสุข ในการทำงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปฏิกาน สร้อยศรี, Patipan Sroysri, อุษาพร กลิ่นเกษร	123
การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการอ่านจับใจความ ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด เสฏฐวุฒิ ขยันกลีกร, ชุตติมา วัฒนะศิริ, วิณา ชุ่มบัณฑิต	135
การศึกษาผลสัมฤทธิ์และการจำคำศัพท์ภาษาจีน ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จินตนา กันทัด, ชุตติมา วัฒนะศิริ, วิณา ชุ่มบัณฑิต	145
การศึกษาผลสัมฤทธิ์และทักษะการเขียนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ II ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ธนภัทร แก้วใจดี, ชุตติมา วัฒนะศิริ, วิณา ชุ่มบัณฑิต	155
การสร้างภาวะผู้นำบนพื้นฐานฆราวาสธรรม 4 วิเศษ แสงกาญจน์วินิช	163
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 สมนึก การีเวท, นิษรา พรสุริวงษ์, ครุศิลป์ อวนศรี, สุวรรณ ชันดี	169
Context of Education 4.0 Affecting Teachers' Leadership in Art Design Major in Guangzhou City under Guangdong Province Xu Dan, Kamolmal Chaisirithanya, Chuanchom Chinatangkul	187
Principal Leadership Factors Affecting Financial Risk Management in Public Universities under Henan Province Cao Fei, Sataporn Pruettikul, Sukhum Moonmuang	203
Effects of Administrators' Leadership Behavior and Emotional Intelligence on Teachers' Organizational Commitment in Liaoning Province Colleges and Universities Gao Yang, Kamolmal Chaisirithanya, Chuanchom Chinatangkul	214
Female Leadership Model in Colleges and Universities in Liaoning Province Jin Yuwei, Kamolmal Chaisirithanya, Chuanchom Chinatangkul	228
การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน ในตำบลบางแค จังหวัดสมุทรสงคราม	242

ฉ • วารสารพุทธมคัศ ศูนย์วิจัยธรรมศึษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2567)

ขจีรัตน์ พุ่มพฤษ

จริยธรรมการตีพิมพ์บทความในวารสารพุทธมคัศ 248

ศูนย์วิจัยธรรมศึษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม

การเตรียมต้นฉบับเพื่อการเสนอจัดพิมพ์ในวารสารพุทธมคัศ 250

ศูนย์วิจัยธรรมศึษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม

การประยุกต์ใช้พุทธจิตวิทยาทางสติ-สัมปชัญญะในแก้ปัญหาสังคมก้มหน้า
Application of Buddhist Psychology through Mindfulness-Awareness
in Solving Social Problems of Looking Down

ริญญารัตน์ วรจินตนาลักษณ์

Rinyarat Worachintanaluck

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: Rinyarat249@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 16 พฤศจิกายน 2565

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

สังคมก้มหน้ากำลังระบาดไปทั่วโลก เห็นได้ชัดจากผู้คนในยุคปัจจุบัน ไม่ว่าจะโดยสารถรับประทานอาหาร เดินตามท้องถนน หรือแม้แต่ในขณะที่สนทนากับบุคคลอื่นก็ยังจดจ่อกับหน้าจอที่เหลื่อมพฤติกรรมเช่นนี้ส่งผลให้หลายคนประสบปัญหาตามมาอย่างคาดไม่ถึง ผลกระทบที่ตามมาในด้านต่าง ๆ เช่น ผลกระทบด้านสุขภาพกาย และสุขภาพจิต ทำให้ทุกคนเกิดโรคภาวะซึมเศร้าและขาดทักษะในการดำเนินชีวิตในโลกความจริง ผลกระทบด้านสังคม คือ ขาดทักษะในการสื่อสารกับคนรอบข้าง เพราะมัวจดจ่อกับเครื่องมือสื่อสาร

ในขณะเดียวกันความเป็นจริงสังคมก้มหน้าก็มีข้อดีคือ มีส่วนช่วยให้ผู้คนได้มีโอกาสใกล้ชิดกันมากขึ้น การสื่อสารผ่านโลกออนไลน์กลายเป็นส่วนช่วยให้เราสามารถติดต่อกับบุคคลอื่น หรือญาติมิตรที่อยู่ตามสถานที่ที่ห่างไกลได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว โดยอาศัยโปรแกรมประยุกต์ (แอปพลิเคชัน) ต่างๆ ทำให้ประหยัดในส่วนค่าใช้จ่ายในการเดินทางเอง เป็นต้น แม้ในส่วนการทำบุญทำกุศล ก็ไม่ต้องเดินทางไปวัดหรือแหล่งการกุศลเหมือนแต่ก่อน ใช้ทำบุญ ผ่านทางช่องทางออนไลน์ ได้ เป็นอย่างดี ถือเป็นการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ที่สำคัญหากทุกท่านใช้เครื่องสื่อสารตามหลักพุทธจิตวิทยาเพียงแค่ทางด้านสติ สัมปชัญญะ เชื่อได้ว่า ทุกท่านจะเป็นสังคมก้มหน้าที่มีคุณค่าของท่านเหล่านั้นอย่างแน่นอน

คำสำคัญ : พุทธจิตวิทยา, สติ-สัมปชัญญะ, สังคมก้มหน้า

ABSTRACT

The head-down society is spreading around the world. This is evident from people in the present era. Whether while traveling in the car eat walking down the street Or even while chatting with another person, he was still focused on the square screen. This behavior results in many people experiencing unexpected problems. The consequences in various areas such as physical and mental health effects cause everyone to suffer from depression and lack of skills for living in the real world. The social impact is a lack of communication skills with those around you. because he was too focused on communication tools

At the same time, the reality is that a society that looks down has its advantages. Helps people have the opportunity to be closer to each other. Communication through the online world has become a part of helping us to connect with other people. or relatives living in distant places in a short period of time By using the application program Various applications (applications) help you save money on your own travel expenses, etc., even in the area of making merit and making merit. You don't have to travel to a temple or charity center like before. You can use it to make merit through online channels as well, which is considered mutual support. Importantly, if everyone uses communication devices according to the principles of Buddhist psychology, just in terms of mindfulness and awareness, it is believed that everyone will definitely be a society that bows down to their values.

Keywords : Buddhist psychology, mindfulness-awareness, head-down society

1. บทนำ

สังคมโลกในปัจจุบันเป็นสังคมสมัยยุค AI ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาในด้านต่างๆ ได้เกิดขึ้นมากมาย ส่งผลให้สภาพสังคมในปัจจุบัน ค่านิยมเปลี่ยนแปลงไป ต่างพึ่งตนเอง ทำเพื่อสังคมเป็นส่วนน้อย อันเนื่องปัญหาด้านเศรษฐกิจ ทำให้แต่ละบุคคล สาขาอาชีพนั้นๆ ก็เอาตัวรอด ไว้ก่อนเพื่อความอยู่รอดขององค์กรของตน ด้วยเหตุที่ ด้านเทคโนโลยีต่างๆ มีความเจริญก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีบนโลกใบนี้ ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในระดับต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสังคมระดับครอบครัว แวดวงเพื่อนฝูง หรือแม้กระทั่งสังคมในที่ทำงาน ซึ่งจะเห็นได้จากการเสพติดเครื่องมือสื่อสาร เช่นโทรศัพท์ สมาร์ทโฟน ไอแพด ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีเหล่านี้กลายเป็นปัจจัยที่ 6 นอกเหนือจากปัจจัย 4 ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั่วไป ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค รวมทั้งรถยนต์หรือยานพาหนะต่างๆ ซึ่งกลายมาเป็นปัจจัยที่ 5 ที่จำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิต ที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่า คนทุกวัยตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน ไปจนถึงผู้สูงอายุ

ทั้งหลาย ก็ล้วนแล้วจะต้องเป็นเจ้าของสมาร์ทโฟนอย่างน้อย 1 เครื่อง ผลกระทบที่ตามมาจากการที่ทุกคนให้ความสำคัญกับสมาร์ทโฟนเหล่านี้ก็คือ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมมีโอกาสใกล้ชิดกันมากขึ้น จนถึงขั้นย่ำแย่ เนื่องจากสมาร์ทโฟน ได้ดึงความสนใจจากสิ่งต่างๆ รอบตัวไปจนหมด ทุกคนต่างก้มหน้าก้มตาเสียเวลาไปกับสิ่งนี้ จนทำให้ขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนรอบข้าง ไม่มีใครสนใจใคร จนกลายเป็น “สังคมก้มหน้า” ที่เราได้ยินกันจนคุ้นหูและเห็นภาพเหล่านี้จนชินตา ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย เช่น เกิดปัญหาอาการนิ้วล็อค อาการปวดหลังหรือต้นคอ เนื่องจากการก้มเป็นเวลานาน ปัญหาทางสายตาที่เกิดจากการเพ่งมองมากเกินไป หรือทางด้านจิตใจ คือ ก่อให้เกิดความหมกมุ่นกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากเกินไป จนก่อให้เกิดปัญหาในการสื่อสาร

จากปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะสามารถคลี่คลายจากปัญหาเหล่านั้น ดังที่กล่าวมาได้ หากผู้ใช้อุปกรณ์เครื่องสื่อสารเหล่านั้น ใช้อย่างมีหลักการทางพุทธจิตวิทยาทางด้านสติ-สัมปชัญญะ เป็นต้น ก็เพียงพอที่จะทำให้คนทั้งหลายที่ชื่อว่า สังคมก้มหน้า นั้น ๆ ไม่ใช่เรื่องเสียหาย แต่เป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ได้ เพราะมีหลักสติใช้กำกับ ในทุกสถานการณ์ ทุกเมื่อ

2. ความหมายสังคมก้มหน้า

สังคมก้มหน้า คือ สังคมคนที่ไม่สนใจผู้คน สนแต่กิจกรรมบนมือถือ computer อื่นๆ ทุกมิติ ทุกอิริยาบถ ไม่ง่ายอย่างที่คิดว่าเมื่อเทคโนโลยีเข้าถึงสะดวก ง่ายต่อการติดต่อสื่อสาร ทำให้สังคมใกล้ชิดตัวเกิดปัญหาที่ขาดความสัมพันธ์กับคนใกล้ตัว สมาชิกสนใจสนใจคนอยู่ข้างหน้า แต่กลับไปให้ใครที่มาตามสายตาม Line มามีอิทธิพลกับเวลาในปัจจุบันทันที ทั้ง ๆ ที่กำลังอยู่กับหัวหน้า ลูกน้อง สามเษภรรยา ลูก ๆ เพื่อนฝูง อื่น ๆ (นพ.วิชัย เทียนถาวร, มติชนออนไลน์ วันพุธที่ 13 กันยายน 2566)

3. ปัจจัยที่ทำให้เกิดสังคมก้มหน้า

เราจะเห็นว่า เครื่องมือเหล่านี้ ทำให้เราสื่อสารกับคนอื่นได้อย่างง่ายขึ้น ทำให้เราได้รับข้อมูลอะไรบางอย่างได้ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น เราก็กะลไ้ใช้ แต่ปัญหาคือ ใช้อยู่แล้วเสพติดจนลืมการพูดคุยกับคนในชีวิตจริง ปัญหาสาเหตุก็มาจากความสะดวกสบาย แนวโน้มจะแย่งหรือจะดีขึ้น มันจะเป็นสังคมก้มหน้า

ที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่า เครื่องมือสื่อสารเช่น สมาร์ทโฟน ได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันของคนส่วนใหญ่หรือคนทั่วโลกไปแล้ว จะเห็นได้จากกลุ่มคนทุกวัยตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน ไปจนถึงผู้สูงอายุทั้งหลาย ก็ล้วนแล้วจะต้องเป็นเจ้าของสมาร์ทโฟนอย่างน้อย 1 เครื่อง ผลกระทบที่ตามมาจากการที่ทุกคนให้ความสำคัญกับสมาร์ทโฟนเหล่านี้ก็คือ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมระดับต่างๆ ลดลงไปจนถึงขั้นย่ำแย่

เนื่องจากสมาร์ทโฟน ได้ดึงความสนใจจากสิ่งต่างๆ รอบตัวไปจนหมด ทุกคนต่างก้มหน้าก้มตาเสียเวลาไปกับสิ่งนี้ จนทำให้ขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนรอบข้าง ไม่มีใครสนใจใคร จนกลายเป็น “สังคมก้มหน้า” ที่เราได้ยินกันจนคุ้นหูและเห็นภาพเหล่านี้จนชินตา นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็น

ทางด้านร่างกาย ได้แก่ การเกิดปัญหานิ้วล็อค อาการปวดหลังหรือต้นคอ เนื่องจากการก้มเป็นเวลานาน ปัญหาทางสายตาที่เกิดจากการเพ่งมองมากเกินไป หรือทางด้านจิตใจ คือ ก่อให้เกิดความหมกมุ่นกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากเกินไป จนก่อให้เกิดปัญหาในการสื่อสาร เป็นต้น (สุภาภรณ์ สำเนียง, เจ้าหน้าที่สำนักงานประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2561)

จากปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะสามารถคลี่คลายได้หากผู้ใช้รู้จักใช้อย่างมีสติและรู้เท่าทันเทคโนโลยี เพียงเท่านี้ปัญหา “สังคมก้มหน้า” ก็หมดไป ดังนั้นหากหน่วยงานอย่างสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ซึ่งให้ความสำคัญแก่สุขภาพคนไทย และมีงานวิจัยในทำนองนี้ออกมาเรื่อยๆ อยู่แล้วจะนำไปปรับใช้ทำสำรวจเองบ้าง ก็น่าจะได้ประโยชน์ยิ่งกว่าของ Anxiety UK (สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 2560)

จึงเห็นได้ว่า วิธีต่างๆที่ใครๆก็ทำได้ถ้าเคารพสิทธิของผู้อื่น ช่วยกันเสริมสร้างนิสัยและการอยู่ร่วมกันทางสังคม เชื่อว่าจะได้ประโยชน์กลับคืนมามากมาย และบางทีอาจทำให้นิสัยการติดโทรศัพท์ตลอดเวลาลดน้อยลงไปได้ด้วย ถึงอย่างไรก็ตาม ผู้ใช้สมาร์ตโฟนคงเลี่ยงการใช้ไม่ได้ เนื่องจากต้องการความยอมรับจากสังคม แต่ควรแบ่งเวลาให้เหมาะสมและรู้ประโยชน์และโทษของสมาร์ตโฟนและอาจจะมีข้อดีข้อเสียตามอีกด้วย มีข้อดี-ข้อเสียจากการเล่นสมาร์ตโฟน ในปัจจุบันสมาร์ตโฟนเข้ามามีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันในทุกเพศทุกวัย ซึ่งการใช้สมาร์ตโฟนมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกัน

ข้อดี เช่น ใช้สื่อสารทางไกลสามารถถ่ายภาพ ติดตามข่าวสาร ท่องอินเทอร์เน็ตได้สะดวกรวดเร็ว . ช่วยให้การ ทำงานง่ายขึ้น บางทีอาจสามารถใช้แทนคอมพิวเตอร์ได้เลย พกพาสะดวกสามารถขอความช่วยเหลือได้ทันทีหากเกิดเหตุด่วน ช่วยเตือนความจำได้

ข้อเสีย เช่น ทำให้เสียอารมณ์ หากโทรศัพท์มือถือดังในช่วงที่ต้องการความสงบ มีสมาธิ หรือเวลาอะไรก็ตามที่มีความสุข ทำให้เกิดอาการประสาทหลอนว่าได้ยินเสียงโทรเข้ามา ทำให้เกิดอาชญากรรมอันถึงแก่ชีวิตได้หากโทรศัพท์ของสะดุดเข้าตาโจร ทำให้อารมณ์ร้อนของมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เพราะจะใช้การโทรศัพท์ในการเติมเชื้อไฟ มากกว่าจะอยู่กับตัวเองทบทวนปัญหา .ทำให้โกหกมากยิ่งขึ้น เช่นหากแฟนถามว่าอยู่ไหนคงไม่มีใครตอบตรงๆว่าอยู่กับกิ๊ก ทำให้สมองฟุ้ง จะฟังพาความจำของเครื่องโทรศัพท์แทน เช่น เบอร์โทรต่างๆ และทำให้สังคมแคบลง เพราะเมื่อหลงทางจะโทรหาเพื่อน มากกว่าที่จะถาม คนข้างๆที่รู้จัก เป็นภาระทางใจ เช่นกลัวว่าจะหาย กลัวจะลืมไว้บ้าน กลัวพัง กลัวหล่น กลัวตกgrun เป็นภาระทางการเงิน ต้องหาเงินมาจ่ายค่าโทร และอาจโดนล่อลวงจากคนที่รู้จักกันใน social network ได้ง่าย ถึงอย่างไรก็ตามผู้ใช้สมาร์ตโฟนคงเลี่ยงการใช้ไม่ได้เนื่องจากต้องการความยอมรับจากสังคม แต่ก็ควรแบ่งเวลาให้เหมาะสมและรู้ประโยชน์และโทษของสมาร์ตโฟน จึงจะทำให้ต้องการของเรานั้น ไม่มีผลกระทบตอชีวิตเราได้

4. ปัญหาสังคมก้มหน้ามีผลกระทบต่อการดำรงชีวิต

การติดสมาร์ตโฟนสามารถส่งผลกระทบต่อสุขภาพได้หลายด้าน ซึ่งอาจถึงขั้นทำให้เกิดอาการเจ็บป่วยหรือเกิดความผิดปกติบางอย่างต่อร่างกาย โดยปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากพฤติกรรมสังคมก้มหน้ามีดังนี้

กลุ่มอาการไหล่ห่อคอตก (Text Neck Syndrome) การก้มหน้าจ้องสมาร์ทโฟนอาจทำให้กล้ามเนื้อบริเวณคอเกร็งตัวมากเกินไป และอาจเกิดการกดทับเส้นประสาทได้ นอกจากนี้ อาจทำให้เสียบุคลิกภาพ และกลายเป็นคนที่มีท่าทางไหล่ห่อคอตกได้

นิ้วล็อก การเล่นสมาร์ทโฟนติดต่อกันเป็นเวลานานอาจทำให้เกิดพังผืดบริเวณข้อนิ้วหัวแม่มือที่ต้องงออยู่ตลอดเวลาในขณะที่เล่นสมาร์ทโฟน จนกระทั่งเกิดอาการนิ้วล็อกตามมา

ปัญหาสายตา การเล่นสมาร์ทโฟนส่งผลให้ได้รับแสงสีฟ้าจากหน้าจอสมาร์ทโฟนได้ โดยแสงดังกล่าวสามารถทำให้ตาล้าและเกิดอาการปวดตา ในระยะยาวก็อาจทำให้เสียสายตาได้ด้วย

ปัญหาในการนอนหลับ การเล่นสมาร์ทโฟนในช่วงเวลากลางคืนหรือก่อนนอนสามารถส่งผลต่อการนอน ทำให้นอนไม่หลับและรู้สึกเหนื่อยล้าในวันถัดไป

โรคกลุ่มเมตาบอลิกซินโดรม การอยู่ในท่าเดิมเป็นระยะเวลานาน ระบบเผาผลาญของร่างกายทำงานไม่เต็มที่ เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน โรคหัวใจ ความดันโลหิตสูงหรือภาวะอ้วน

การติดสมาร์ทโฟนสามารถส่งผลกระทบต่อสุขภาพได้หลายด้าน ซึ่งอาจถึงขั้นทำให้เกิดอาการเจ็บป่วยหรือเกิดความผิดปกติบางอย่างต่อร่างกาย โดยปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากพฤติกรรมสังคมก้มหน้ามีดังนี้

กลุ่มอาการไหล่ห่อคอตก (Text Neck Syndrome) การก้มหน้าจ้องสมาร์ทโฟนอาจทำให้กล้ามเนื้อบริเวณคอเกร็งตัวมากเกินไป และอาจเกิดการกดทับเส้นประสาทได้ นอกจากนี้ อาจทำให้เสียบุคลิกภาพ และกลายเป็นคนที่มีท่าทางไหล่ห่อคอตกได้

สังคมก้มหน้ากำลังระบาดไปทั่วโลก สังเกตเห็นได้ชัดเลยว่า คนสมัยนี้ไม่ว่าจะขึ้นรถนั่งกินอาหาร เดินตามท้องถนนหรือแม้แต่คุยกับเพื่อนที่นั่งอยู่ข้างกันแท้ ๆ ก็ยังคุยผ่านหน้าจอสีเหลี่ยม ซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้ ทำให้หลาย ๆ คนมีปัญหาสุขภาพจิตตามมาอย่างคาดไม่ถึง จึงมีผลกระทบตามมาในเรื่องต่าง ๆ เช่น สุขภาพกาย-จิต ผลกระทบด้านสังคม เช่น 1) มีผลทำให้เราใจร้อน คาดหวังผลเร็วขึ้น อารมณ์หงุดหงิดง่าย แต่เดิมในยุคที่เราสื่อสารด้วยการ ส่งจดหมายติดแสตมป์ต้องใช้เวลาเป็นหลักวัน กว่าที่จะสื่อสารกันได้หากว่าเป็นข้ามทวีปด้วยแล้วเป็นหลักสัปดาห์ทีเดียว แต่ปัจจุบันส่งอีเมลล์ข้ามทวีปไปแล้ว หากมองนาฬิกาแล้วคิดว่า อีกฝ่ายน่าจะต้องตื่นแล้ว และไม่ตอบมาในทันที อีกฝ่ายก็รู้สึกขุ่นมัวแล้วว่า อีกฝ่ายหายไปไหน ทำไมไม่ตอบ เพราะมีสมมุติฐานเบื้องต้นว่า โลกหมุนเร็วแล้วทุกคนต้องเร็วเท่ากัน พอเกิดความคาดหวังแล้วไม่สมหวัง ก็เกิดอารมณ์ขุ่นมัว และบ่อย ๆ ครั้งก็ไม่รู้ว่า นั่นคือการเกิดโทสะขึ้นมาแล้ว เก็บความคับข้องใจกลายเป็นอารมณ์ต่อไปอีก 2) ขาดสติ ขาดความรู้ตัวทั่วพร้อม จนอาจจะก่อเกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น

นอกเหนือไปจากนี้ การที่สังคมเราเป็น “สังคมก้มหน้า” ใจลอย จิตไปจดจ่ออยู่กับเนื้อหา “คอนเทนต์” บนหน้าจอสมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต จนไม่เหลือปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก ทั้ง ๆ ที่บางทีอยู่ในภาวะที่จำเป็นต้องระมัดระวังตัว เช่น การข้ามถนน หรือขับรถอยู่บนทางด่วน นั่นเป็นสิ่งที่สะท้อนจิตใจแบบใด “ความรู้ตัวทั่วพร้อม” ยังอยู่ครบหรือไม่ หรือว่าจิตใจเราลอยไปอยู่กับสิ่งอื่น และไม่สามารถที่จะควบคุมด้วยตนเองได้อีกต่อไปแล้ว แน่แน่นอนว่า เทคโนโลยีต่าง ๆ มีคุณูปการต่อการผลักดันโลกไปข้างหน้า แต่การใช้และปล่อยให้

ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ แอปพลิเคชัน ต่าง ๆ มามีอิทธิพลเหนือนมนุษย์ผู้มีความรู้ในการควบคุมจิตใจตนและใช้จิตใจอันหนักแน่นและมีทิศทางของตนในการใช้ประโยชน์สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมา ที่สุดแล้วเราก็กลายเป็นเพียงทาสของฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่เพื่อนมนุษย์เราผลิตขึ้นมา แทนที่เราจะเป็นนาย เราจะกลายเป็นบ่าวไปสมบูรณ์แบบ (นายสรวงค์ เทียนทอง, 2558) นายสรวงค์ เทียนทอง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า ตนรู้สึกห่วงใยถึงพฤติกรรมคนไทยในการใช้โทรศัพท์มือถือในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะแอปพลิเคชันไลน์ (LINE) ที่นิยมใช้สื่อสารพูดคุยอย่างมาก ล่าสุดผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ในกลุ่มประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไป ใช้โทรศัพท์มือถือจำนวน 44 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 70 ของประชากรทั้งหมด และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในเขต กทม. โดยผลสำรวจระบุว่า เขต กทม. มีการใช้มากที่สุดถึงร้อยละ 84 ภาคกลางร้อยละ 81 ภาคเหนือร้อยละ 68 ภาคใต้ร้อยละ 67 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 64 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557)

5. การแก้ปัญหาสังคมก้มหน้าตามหลักพุทธจิตวิทยาทางสติ- สัมปชัญญะ

5.1 การแก้ปัญหาตามหลักพุทธจิตวิทยา

พุทธจิตวิทยา เป็นองค์ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับจิต ที่ปรากฏในหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา เป็นองค์ความรู้ของพระพุทธเจ้าที่แสดงเผยแพร่แก่ศาสนิกชนและบุคคลที่สนใจผ่านช่วงเวลายาวนานกว่า 2,500 ปี (Ngamchat, 2013) พระพุทธศาสนามุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจ พุทธจิตวิทยา ศึกษาธรรมชาติของจิตใจมนุษย์จากหลักพุทธธรรม อันเป็นแหล่งรวบรวมความรู้การวิเคราะห์จิตใจของมนุษย์ไว้อย่างละเอียด โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้บุคคลสามารถจัดการกับชีวิตที่ดำเนินอยู่ในแต่ละวันในโลกใบนี้ได้ (ชมพูนุท ศรีจันทร์นิล, 2552) เป็นการศึกษาพฤติกรรมของจิตที่สะท้อนออกมาทางกายและวาจา ได้แก่ ทางอารมณ์ ความรู้สึก เชาวน์ปัญญา การรับรู้ สุขภาพจิต การสื่อสาร ผัสสะ สังคม สิ่งแวดล้อม (เริงชัย หมั่นชนะ, 2558)

ในทางพระพุทธศาสนา มองสุขภาพทางจิตที่สมบูรณ์ มีลักษณะ ดังต่อไปนี้คือ (จิรจิตต์ภรณ์ พิริยสุวัฒน์, 2562) 1) เป็นจิตที่มีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีสติ สัมปชัญญะ รู้เท่าทันในอินทรีย์ทั้ง 6 และรู้จักตอบสนองอย่างพอเหมาะ 2) เป็นจิตที่มีความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง รู้จักตนเองตามความเป็นจริง พร้อมทั้งจะพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น 3) เป็นจิตที่มีความยินดีที่ประกอบด้วยปัญญา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เข้าใจผู้อื่น ทำเพื่อส่วนรวม 4) เป็นจิตที่มีความเข้าใจในความเป็นไปของโลกและชีวิตอย่างเป็นจริง 5) เป็นจิตที่ไม่สะสมความเครียด และพร้อมเผชิญหน้ากับภาวะภายนอกที่ไม่น่าพึงพอใจ 6) เป็นจิตที่ปราศจากความยึดมั่นถือมั่นในสิ่งที่ผิดและเป็นโทษ

พุทธจิตวิทยาจึงเป็นองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนา ที่ทำให้เข้าใจชัดเจนถึงกระบวนการทำงานของจิตธรรมชาติ และเหตุปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวภาวะแฝงของจิต เข้าใจความรู้สึนึกคิดของบุคคล ที่มีผลต่อการกระทำและการดำเนินชีวิต และแนวทางการฝึกฝน พัฒนาจิต สู่การเป็นผู้รู้ ผู้เข้าใจตนเองและผู้อื่นตามความเป็นจริง เพื่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ดีงามและเป็นสุข เมื่อทุกท่านมีกระบวนการทำงานของจิตเป็นธรรมชาติ รู้เหตุปัจจัย ไม่ว่า จะทำอะไร จะพูดอะไร จะคิดอะไร จะลงมือกระทำ พูด และคิด ในสิ่งนั้นด้วยความรู้เข้าใจธรรมชาติของจิตอยู่เสมอ เช่น เราจะหยิบโทรศัพท์ หรือเทคโนโลยีสิ่งใดมาใช้ ควรนึกหรือระลึก

ขึ้นมาได้ว่า เรากำลังอยู่กับสิ่งใด และตัวเรากำลังทำอะไรกับเครื่องช่วยที่ให้สะดวกแก่เรา ใช้เพื่ออะไร มีประโยชน์ที่เราจะใช้สิ่งนี้ หรือไม่จำเป็นต้องใช้ อย่างนี้เป็นต้น ถ้าทำได้อย่างนี้ เท่ากับเราอยู่กับปัจจุบันรู้ว่าเราใช้สิ่งของเหล่านี้เป็นไปตามธรรมชาติของจิตรู้เท่าทันจิต ตัวเราจะไม่หลงเป็นทาสในช่องทางระบบเทคโนโลยีมากเกินไป

5.2 การแก้ปัญหาสังคมกันหันตามหลักสติ สัมปชัญญะ

สติสัมปชัญญะ มักจะเป็นคำที่ใช้คู่กัน โดยจะใช้ในเรื่องของการอบรมเจริญภavana 2 อย่าง คือ การอบรมเจริญความสงบของจิต ที่เป็นสมถภavana และการอบรมปัญญาที่รู้สภาพธรรมตามความเป็นจริง ที่เป็นวิปัสสนาภavana สติเกิดโดยไม่มีปัญญาเกิดร่วมด้วยก็ได้ แต่เมื่อสัมปชัญญะเกิดก็จะต้องมีสติเกิดร่วมด้วยเสมอ เข้าใจความเป็นจริงของสภาพธรรมยิ่งขึ้น เมื่อเหตุปัจจัยพร้อมก็ย่อมจะเป็นปัจจัยให้สติสัมปชัญญะเกิดขึ้นได้ โดยที่สติทำกิจระลึกที่ลักษณะของสภาพธรรมที่มีจริง และปัญญาทำกิจรู้ตามความเป็นจริงของสภาพธรรมนั้น ๆ เกิดขึ้นเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยจริง ๆ (จินต์ บริหารวนเขตต์, 2556: เว็บไซต์)

ส่วน พระมหาวิระวงศ์ ให้ความหมาย สติ คือ ความระลึกได้ก่อนที่จะทำ จะพูด จะคิดความยังคิดรอบคอบในกิจการ ความจำการที่ทำและคำที่พูดแล้วแม่นยำได้ไม่หลงลืม ชื่อว่าความไม่ประมาท บุคคลผู้ขาดสติมักทำผิด พูดผิด คิดผิด มักหุนหัน ไม่รอบคอบแล มักหลงลืมไม่อาจเชื่อมโยงเหตุผลข้างหน้ากับหลังให้เนื่องถึงกัน จึงไม่อาจเปรียบเทียบพิสูจน์ผลแห่งการงานให้ถูกต้องได้ การทำงานจึงเป็นการเสี่ยง อาจได้ผลไม่เต็มที่ หรือไม่ได้เลยก็เป็นไปได้ บุคคลผู้ขาดสติเช่นนี้ จัดว่าเป็นผู้ประมาท ส่วนสัมปชัญญะ หมายถึง ความรู้ตัวในเวลาทำ เวลาพูด ให้การทำการพูดนั้นเป็นไปในสัมปชัญญะ ได้แก่ ความคิดที่คุมเอาไว้ ชะลอเอาไว้ซึ่งสตินั้นเอง ให้ใช้การได้ตลอดในเรื่องนั้น ๆ สติสัมปชัญญะย่อมมีอุปการะมากแก่บุคคล ประดุจมารดาและบิดาย่อมมีอุปการะมากแก่บุตรนั้น

ดังนั้น สติกับสัมปชัญญะจึงเป็นธรรมที่เป็นเครื่องค้ำจุนกัน และเป็นธรรมที่ช่วยค้ำจุนมนุษย์ให้คิดพูด และกระทำ ในสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยความไม่ประมาท หากขาดธรรมใน 2 ประการนี้แล้ว มนุษย์ก็จะกระทำในสิ่งใดไม่สำเร็จ ไม่ต้องตามจิตประสงค์ และอาจส่งผลเสียย้อนกับสู่ตนได้ (พระมหาสวาง จตตมโล (ถนุกระโทก), 2524 : 9) สติกับสัมปชัญญะ ธรรมะ 2 ประการนี้ ต่างกันตรงที่ 1. สติระลึกถึงเรื่องที่ล่วงมาแล้วและที่ยังมาไม่ถึง (อดีตกาลและอนาคตกาล) 2. สัมปชัญญะ รู้ตัวในขณะที่กำลังทำ พูด คิดอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ สติ และสัมปชัญญะ ต่างก็ช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน คือ เมื่อสติระลึกขึ้นมาแล้วว่า จะทำอะไร จะพูดอะไร จะคิดอะไร ก็ลงมือกระทำ พูด และคิด ในสิ่งนั้นด้วยความรู้ตัวอยู่เสมอ เช่น เราจะหยิบโทรศัพท์ หรือเทคโนโลยีสิ่งใดมาใช้ ควรนึกหรือระลึกขึ้นมาได้ว่า เรากำลังอยู่กับสิ่งใด และตัวเรากำลังทำอะไรกับเครื่องช่วยที่ให้สะดวกแก่เรา ใช้เพื่ออะไร มีประโยชน์ที่เราจะใช้สิ่งนี้ หรือไม่จำเป็นต้องใช้ อย่างนี้เป็นต้น ถ้าทำได้อย่างนี้ เท่ากับเราอยู่กับปัจจุบันและรู้ตัว อยู่เสมอ เราก็จะไม่เป็นทาสของสิ่งนั้นๆ

ดังนั้น สติกับสัมปชัญญะจึงเป็นธรรมที่เป็นเครื่องค้ำจุนกัน และเป็นธรรมที่ช่วยค้ำจุนมนุษย์ให้คิดพูด และกระทำในสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยความไม่ประมาท หากขาดธรรมใน 2 ประการนี้แล้ว มนุษย์ก็จะกระทำในสิ่งใดไม่สำเร็จ ไม่ต้องตามจิตประสงค์ และอาจส่งผลเสียย้อนกับสู่ตนได้

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้พระพุทธร่องค์จึงทรงสอนให้พวกเราจะกระทำ ให้พูด ให้คิด ให้มีหลักทางพุทธ จิตวิทยาทางสติ และไม่ประมาท รู้ตัวอยู่เสมอว่าสิ่งที่กำลังทำอยู่นั้นเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ แต่จะทำอะไรก็ ตามนั้น สิ่งนั้นไม่ควรรีบร้อนหรือเร่งด่วนจนเกินพอดี ควรไตร่ตรองให้รอบคอบ ทำด้วยความสุขุม รอบคอบ และ อย่างมั่นใจ จึงจะทำให้ผลที่ดีตามมา เมื่อกล่าวโดยสรุปก็คือ มีหลักทางพุทธจิตวิทยา อันได้แก่หลักธรรมของ ความไม่ประมาท นั้นเอง และคำสั่งสอนของพระพุทธร่องค์ทั้งหมดล้วนรวมลงในความไม่ประมาท คือ การมีสติ รอบคอบ ชีวิตของผู้ไม่ประมาท มีสติรอบคอบระมัดระวังในทุกสถานแล้ว ชีวิตก็จะดำเนินด้วยความสุขสงบมาก ขึ้น มีการรู้สึกตัวอยู่เสมอ ทั้งในขณะคิด ขณะพูด และในขณะที่กระทำสิ่งใดๆ ด้วยความระลึกในขณะนั้นว่า สิ่งใด ควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลที่ผู้เขียนให้ความสนใจในที่นี้ คือความสามารถในการมี “สติ” รู้เนื้อรู้ตัวในสิ่งที่กำลังทำอยู่คำว่า “สติ” ที่กล่าวนี้ก็คงไม่ต่างอะไรจากคำว่าสติในหลักของพระพุทธศาสนา การมีสตินั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการดำเนินชีวิตของคนเรา เพราะการมีสติจะช่วยให้เรามีการยับยั้งชั่ง ใจและคิดไตร่ตรองในเรื่องต่างๆที่เราากำลังกระทำหรือกำลังคิดจะกระทำในอนาคต ซึ่งการมีสตินั้นคนเรา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับชีวิตประจำวันได้ในหลาย ๆ เรื่อง ไม่เว้นแม้แต่กระทั่งในระหว่าง การเล่น social media หลายคนอาจจะสงสัยว่า การหลักพุทธจิตวิทยาทางการมีสติมันเกี่ยวอะไรกับการใช้ social media แต่ก่อนอื่นต้องขอทำความเข้าใจก่อนว่า สติที่ผู้เขียนกล่าวถึงในที่นี้คือ การมีสติรู้ตัวในพฤติกรรม ความคิด และอารมณ์ของตัวเองในเรื่องทั่ว ๆ ไปในชีวิตประจำวัน เช่นเมื่อเวลาทำอะไรสักอย่างอยู่เรารู้ตัวว่า กำลังทำสิ่งนั้นโดยไม่ปล่อยใจให้เรามัวแต่ทำไปโดยไม่รู้ตัว การมีสติในลักษณะนี้นอกจากจะช่วยให้เรารู้ตัวว่าเรา กำลังทำอะไรอยู่แล้ว ยังช่วยให้เราไม่ไปหลงยึดติดกับบางสิ่งบางอย่างที่เราพอใจหรือไม่พอใจจากสิ่งที่เรากำลัง กระทำด้วย และด้วยความสำคัญของสติในแง่นี้เอง การที่เรามีสติรู้ตัวเวลาเล่น social media ก็จะช่วยให้เรา เกิดความตระหนักถึงขอบเขตและจุดประสงค์ในการเล่นโดยไม่ไปยึดติดกับความรู้สึกเพลิดเพลินที่ตัวเองได้รับ ในขณะที่เล่น social media ซึ่งการคอยมีสติรู้ตัวในระหว่างการเล่น social media นี้เองจะเป็นสิ่งที่ช่วยเตือนให้ เราได้ตระหนักถึงผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นตามมาหากเราปล่อยใจให้การเล่น social media เข้ามามีอิทธิพลมาก เกินไปจนทำให้ชีวิตส่วนตัวและความสัมพันธ์ที่เรามีกับผู้อื่นถูกกระทบได้ (กฤษศญ พงษ์ ศิริ , 2557)

6. บทสรุป

ปัจจุบันเทคโนโลยีต่างๆ มีความเจริญก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีบนโลกใบนี้ ได้ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในระดับต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เป็นสังคมระดับครอบครัว แวดวงเพื่อนฝูง หรือแม้กระทั่งสังคมในที่ทำงาน ซึ่งจะเห็นได้จากการเสพติด โทรศัพท์ประเภทสมาร์ทโฟน ไอแพด ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้แค่เพียงปลายนิ้ว จนกระทั่งเทคโนโลยี เหล่านี้กลายเป็นปัจจัยที่ 6 นอกเหนือจากปัจจัย 4 ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั่วไป ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค รวมทั้งรถยนต์หรือยานพาหนะต่างๆ ซึ่งกลายมาเป็น ปัจจัยที่ 5 ที่จำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิต

ที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่า สมาร์ทโฟนทั้งหลายได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันของคนส่วนใหญ่หรือคนทั่วโลกไปแล้ว จะเห็นได้จากกลุ่มคนทุกวัยตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน ไปจนถึงผู้สูงอายุทั้งหลายก็ล้วนแล้วจะต้องเป็นเจ้าของสมาร์ทโฟนอย่างน้อย 1 เครื่อง ผลกระทบที่ตามมาจากการที่ทุกคนให้ความสำคัญกับสมาร์ทโฟนเหล่านี้ก็คือ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมระดับต่างๆ ลดลงไปจนถึงขั้นย่ำแย่ เนื่องจากสมาร์ทโฟน ได้ดึงความสนใจจากสิ่งต่าง ๆ รอบตัวไปจนหมด ทุกคนต่างก้มหน้าก้มตาเสียเวลาไปกับสิ่งนี้ จนทำให้ขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนรอบข้าง ไม่มีใครสนใจใคร จนกลายเป็น “สังคมก้มหน้า” ที่เราได้ยินกันจนคุ้นหูและเห็นภาพเหล่านี้จนชินตา นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย ได้แก่ การเกิดปัญหานิ้วล็อค อาการปวดหลังหรือต้นคอ เนื่องจากการก้มเป็นเวลานาน ปัญหาทางสายตาที่เกิดจากการเพ่งมองมากเกินไป หรือทางด้านจิตใจ คือ ก่อให้เกิดความหมกมุ่นกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากเกินไป จนก่อให้เกิดปัญหาในการสื่อสาร เป็นต้น

จากปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะสามารถคลี่คลายได้หากผู้ใช้รู้จักใช้อย่างมีสติและรู้เท่าทันเทคโนโลยี เพียงเท่านั้นปัญหา “สังคมก้มหน้า” ก็จะหมดไป

สังคมก้มหน้ากำลังระบาดไปทั่วโลก เนื่องจาก ในยุคนี้เป็นยุค ดิจิตอล เจริญถึงขีดสุด มีพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จนเกิดสังคมออนไลน์ขึ้นมาจากเพชบุ๊ค และส่วนอื่นๆ มีมากอย่างรวดเร็วและง่ายดายขึ้นมาก เช่นเด็กๆ สมัยนี้อาจจะดูหนังสักเรื่องหนึ่ง ก็โหลดเอาทางอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแค่ชั่วพริบตา ก็ได้หนังเรื่องนั้นมาดูแล้ว หรือเพลงที่อยากจะฟังเป็นร้อยเพลง แม้กระทั่งฟังเพลงก็ทำได้โดยวิธีเดียวกัน จะซื้อของทางอินเทอร์เน็ตที่ผ่านทางเพชบุ๊คหรือไลน์ ที่มีเพื่อน ๆ ยืนอยู่ที่แหล่งสินค้าใกล้สุดขอบโลกก็สามารถถ่ายรูปสินค้ามาให้เลือกสรรผ่านทางโทรศัพท์มือถือและซื้อขายกันได้ดูจนหมด ความรวดเร็วต่างในการสื่อสาร โฆษณาประชาสัมพันธ์ในสมัยนี้ จึงได้ผลรวดเร็วและแรง ยอดขายสินค้าจึงได้พุ่งพรวดกันได้มากก็ผ่านทางอินเทอร์เน็ตนี้แหละ การค้าการขายสินค้าและบริการ การแม้กระทั่งการจ่ายเงินชำระ ค่าสินค้าก็เช่นกันที่ผ่านสื่อไร้สายนี้ ก็ช่างง่ายดาย ทุกอย่างเร็วและรีบร้อนตามความอยาก แทบจะเรียกได้ว่าสนองความอยากได้รวดเร็วจนจะทันกัน และสิ่งที่ตามมาก็คือ การใช้ชีวิตของผู้คนในโลกใบนี้ในเวลานี้ก็รีบร้อนตามความอยากเช่นเดียวกัน รีบจนหายใจแทบจะไม่ทัน ตั้งแต่เข้าตูดยันตึกอยู่ไปตลอด น่ากลัวว่าสังคมในอนาคตข้างหน้าของโลกน่าเป็นห่วง

แต่หากว่าสังคมก้มหน้าเกิดขึ้นมาจริงในสังคมนี้ แต่ว่าสังคมทั้งหลายมีหลักของธรรมของทุกศาสนา ศาสดาของทุกศาสนาสอนว่าทำอะไรให้มีสติอยู่เสมอ เพียงว่าศาสดาจะมีวิธีสอนคำพูดออกมาเป็นภาษาต่าง ๆ ไม่เหมือนกันเท่านั้นเอง ยุคปัจจุบัน มีเพชรธรรมะหลายๆ เพจ ออกผ่านทางสื่อ ก็มีให้เห็นกัน เพราะการสื่อสาร ในอีกด้านหนึ่งนั้น แม้จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในทุกๆ ด้านได้อย่างมากเหลือล้น รวมทั้งการศึกษาเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้มากมายในหลายๆ ทาง ผู้สนใจในธรรมทั้งหลาย ที่มีสติสัมปชัญญะและรอดพ้นภัยแห่งสังคมกระหืดกระหอบหรือสังคมก้มหน้า และไม่ต้องไปให้หมอส่งกายภาพบำบัดให้เสียเวลาและเสียทรัพย์ไปเปล่าๆ แต่ส่วนมากคนในสังคมปัจจุบันขาดสติ ขาดความรู้ตัวทั่วพร้อม จนอาจจะก่อเกิดอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น นอกเหนือไปจากนี้ การที่สังคมเราเป็น “สังคมก้มหน้า” ใจลอย จิตไปจดจ่ออยู่กับเนื้อหา “คอนเทนต์” บนหน้าจอสมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต จนไม่เหลือปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก ทั้ง ๆ ที่บางทีอยู่ในภาวะที่จำเป็นต้อง

ระมัดระวังตัว เช่น การข้ามถนน หรือขับรถอยู่บนทางด่วน นั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนจิตใจแบบใด “ความรู้ตัวทั่วพร้อม” ยังอยู่ครบดีหรือไม่ หรือว่าจิตใจเราลอยไปอยู่กับสิ่งอื่นและไม่สามารถที่จะควบคุมด้วยตนเองได้อีกต่อไป

บรรณานุกรม

- กฤษศญพงษ์ ศิริ. (2559). อธิปไตยกรรมศาสนา (ศน.). “นำหลักธรรมดั้งเดิมชาวชนรู้เท่าทันสื่อโดย chatchai nokdee” [ออนไลน์] สืบค้น เมื่อ 12 สิงหาคม 2565. จาก <http://www.thaihealth.or.th>.
- พิริยอุท เจริญสุข.งานวิจัย:ความสำคัญของ "การมีสติ" ในการเล่น social media. มงคลวิทยาลัยนานาชาติ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์”, [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ วัน 18 สิงหาคม 2565. จาก <http://palungjit.org/threadsocial-media>.
- สุภาภรณ์. (2558). สังคมกัมพูชา (SOCIAL IGNORE) (2558). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ความหมาย [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มาจาก: <http://www.pr.chula.ac.th/index>.
- พระมหาสว่าง จตตมโล (ถนุกระโทก). (2554). “เรื่องการศึกษาเจตคติและความเข้าใจเกี่ยวกับเบญจกัลยาณธรรม ในพระพุทธศาสนา ศึกษากรณี:ชุมชนวัดโพธิ์เรียง เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร”.
- วิชัย แยมสะอาด. (2014). “ตามหาแก่นธรรม 261 สังคมคนกัมพูชา (สังคมกระหืดกระหอบ)” [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2565. จาก: <http://www.thammasatu.net/forum/index>.
- สุจินต์ บริหารวนเขตต์. “สติและสติสัมปชัญญะ แตกต่างกันอย่างไร มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา” 25 ต.ค.2556. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อเข้าถึงเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2565. จาก <http://www.Dham mahome.com/webboard> .
- สรวงค์ เทียนทอง. (2558). “ตนรู้สึกห่วงใยถึงพฤติกรรมคนไทยในการใช้โทรศัพท์มือถือในชีวิตประจำวัน” บริษัทนี้ดี จำกัด [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2565. จาก: <http://tassinee.blogspot>.

การดำเนินชีวิตตามแนวพุทธจิตวิทยายุคโควิด 19

Living According to Buddhist Psychology the Covid-19

ริญญรัตน์ วรจินตนาลักษณ์

Rinyarat Worachintanaluck

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: Rinyarat249@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 16 พฤศจิกายน 2565

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางในการนำหลักพุทธจิตวิทยาประยุกต์ใช้กับชีวิต เพื่อให้ปรับตัวต่อการดำรงชีวิตในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจให้พร้อมที่จะเผชิญกับสิ่งท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตช่วงวิกฤติ เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการเจ็บป่วย การเสียชีวิต รายได้ของประชาชนลดลงซึ่งเกิดจากการว่างงานและการลดเวลาทำงาน อันเป็นผลมาจากมาตรการทางเศรษฐกิจของภาครัฐที่จะมุ่งแก้ปัญหาและสกัดกั้นการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (โควิด 19)

ในสถานการณ์เช่นนี้ทำให้ความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนลดลง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่ส่งผลกระทบในชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตาม เราสามารถใช้วิกฤตการณ์เช่นนี้ให้เป็นโอกาสได้ด้วยการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธจิตวิทยาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตใหม่ ที่จะสามารถประคับประคองดูแลตนเองได้อย่างอยู่รอดปลอดภัยและมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การนำหลักพุทธจิตวิทยา เช่น หลักปธาน 4 มาเป็นวัคซีนภูมิคุ้มกันโรคทางกายและโรคทางใจ ช่วยให้อยู่รอดในสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างเป็นปกติสุข

คำสำคัญ: การดำเนินชีวิต, พุทธจิตวิทยา, ยุคโควิด 19

ABSTRACT

This article aims to present guidelines for applying Buddhist psychology to life in order to adapt to living in the situation of the corona virus disease 2019 (COVID-19), both physically and mentally to be ready to face the challenges that arise in life during the crisis. It is a

preparation for future adjustments. Sickness, mortality, and a decline in people's income are caused by unemployment and reductions in working hours. As a result of the government's economic measures aimed at solving the problem and preventing the spread of the coronavirus (Covid 19).

In this situation, people's happiness in daily life is reduced. The changes that occur have an impact on daily life. However, we can use this crisis as an opportunity by living according to Buddhist psychology and Buddhist Dharma principles. to bring about a change in a new way of life to be able to support and take care of themselves, survive, live in society happily. Applying Buddhist psychology principles such as the right exertions as a vaccine for immunity against physical and mental illnesses to help survive the current situation normally.

Keywords: way of life, Buddhist psychology, Covid-19

1. บทนำ

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2562 ที่เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศไทย รู้จัก COVID-19 ในปี 2563 เป็นโรคระบาดใหญ่ทั่วโลกจนลุกลามไปทั่วโลก ถือว่าเป็นความท้าทายครั้งใหญ่ของมนุษยชาติที่ได้ผลกระทบต่องานของทุกคนในด้านต่าง ๆ อย่างไม่เคยปรากฏ มาก่อน และการแพร่ระบาดโรคโควิด 19 ยังคงมีอยู่จนถึงปัจจุบัน ในภาวะเช่นนี้ คนไทยในฐานะมีเมืองพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก จะมีแนวทางในการดำรงชีวิตกันอย่างไรจึงจะปลอดภัยจากเชื้อโรคไวรัสโดยก้าวผ่านวิกฤตการณ์ระดับโลกครั้งนี้ไปได้ ซึ่งมีผลกระทบอย่างมาก ทั้งร่างกายและจิตใจ กล่าวเฉพาะผลกระทบทางใจที่ได้รับย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เข้ามากระทบ ยิ่งการระบาดอยู่นานเท่าใด ก็ย่อมส่งผลกระทบในชีวิตประจำวันได้มากเท่านั้น ทำให้เกิด ความเครียด ความรู้สึกเหนื่อยล้าเบื่อหน่าย ไม่มีความสุขกับการทำงาน ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง เป็นความเปลี่ยนแปลงเชิงมหภาคที่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ในหลายด้าน ทั้งด้าน สุขภาพ เศรษฐกิจความเป็นอยู่สถานะในจิตใจ ฉะนั้นเราทุกคนจะเป็นแก้วิกฤตการณ์เช่นนี้ให้เป็นโอกาสได้ด้วยการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธจิตวิทยา หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตใหม่ ที่จะสามารถประคับประคองดูแลตนเองได้อย่างอยู่รอดปลอดภัยมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การนำหลักพุทธจิตวิทยาเช่นหลักธรรมต่างๆ อีกมากมาย อาทิเช่น ปธาน 4 เป็นต้น

2. โรคโควิด 19 (COVID-19)

ไวรัสโคโรนา (Coronavirus disease) เป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ ที่มีเชื้อรุนแรงกว่าทุกสายพันธุ์ที่เกิดขึ้นในโลกนี้ ไวรัสโคโรนาหลายสายพันธุ์ทำให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจตั้งแต่โรคหัดธรรมดาจนถึงโรคที่มีอาการรุนแรง เช่น โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง(MERS) และโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง

(SARS) ไวรัสโคโรนาที่ค้นพบล่าสุด ทำให้เกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปัจจุบันนี้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีหลายสายพันธุ์ เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2564 องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ออกมาประกาศเปลี่ยนการเรียกชื่อไวรัสโควิด-19 กลายพันธุ์ โดยมีชื่อเรียกตามความรุนแรงของแต่ละสายพันธุ์ 4 สายพันธุ์ (Variants of Concern) คือ สายพันธุ์แกมมา P.1 มีความรุนแรงกว่าสายพันธุ์อื่น ๆ เลี่ยงภูมิคุ้มกัน ลดประสิทธิภาพวัคซีน สายพันธุ์อัลฟา B.1.1.7 เลี่ยงภูมิคุ้มกันได้ดีที่สุดแพร่กระจายง่ายกว่าสายพันธุ์อื่น 40-70% สายพันธุ์เดลต้า B.1.617 ระบาดเร็ว แพร่เชื้อง่าย หลบเลี่ยงภูมิคุ้มกันได้และสายพันธุ์เบต้า B.1.351 ระบาดรวดเร็ว แพร่เชื้อไวขึ้นราว 50% ลดประสิทธิภาพแอนติบอดี (โรงพยาบาลศรีนครินทร์, 2564)

โรคโควิด 19 เป็นเชื้อไวรัสและโรคอุบัติใหม่และได้ระบาดไปทั่วโลกนี้ ส่งผลกระทบไปทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศไทยได้รับผลกระทบมากเป็นอันดับต้น ๆ ของโลกขณะนี้อาการทั่วไปของโรคโควิด 19 ที่พบมากที่สุดคือ ไข้ ไอ ลื่นไม่รับรส จมูกไม่ได้กลิ่น และอ่อนเพลีย อาการที่พบน้อยกว่าแต่อาจมีผลต่อผู้ป่วยบางรายคือปวดเมื่อยปวดหัวคัดจมูกน้ำมูกไหลเจ็บคอ ท้องเสียตาแดงหรือผื่นตามผิวหนังสีผิวเปลี่ยนตามนิ้วมือนิ้วเท้า เป็นต้น และผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิดครั้งนี้ จากข้อมูล ณ วันที่ 3 ธันวาคม 2564 มีสถิติการติดเชื้อ ทั่วโลก 264 ล้านคน ประเทศไทยติดเชื้อ 2.13 ล้าน สถิติการตายทั่วโลก 5.23 ล้านคน ประเทศไทย 20,847 คน (ภาพรวมของผู้ติดเชื้อ, 2564) จากสถิติดังกล่าวทำให้เห็นว่าการดำรงชีวิตแต่ละวันนั้นมีความสำคัญมากที่ต้องระมัดระวังและป้องกันตนเองทักษะจึงเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์

3. หลักพุทธจิตวิทยา (Buddhist Psychology)

พุทธจิตวิทยา เป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สามารถประยุกต์ใช้ในการเพิ่มทักษะการใช้ชีวิตในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 มาบูรณาการผสมผสานให้เป็นเนื้อเดียวกัน ในด้านแนวคิดทฤษฎีหรือความรู้ทางจิตวิทยาตะวันตก เพื่อประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างสมดุล จิตวิทยาเป็นศาสตร์ที่สอนด้วยเรื่องการสร้างบุคลิกภาพให้สง่างาม ส่วนพุทธศาสนาสอนเรื่องจิตใจของมนุษย์ให้อยู่คู่กับกายอย่างสมดุลภาพและสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นพุทธจิตวิทยา ที่จะส่งเสริมสร้างความงามภายนอกภายใน เพื่อผสานสู่ความงามสง่าที่แท้จริง หรือความหลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งอดีตปัจจุบันหรืออนาคต แต่ว่าลัทธิทางจิตวิทยาตะวันตกนั้น ก็ยังไม่สามารถที่พิสูจน์ได้ว่าสุดท้ายความทุกข์มันจะหมดไปจากชีวิตจริง ๆ เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะทาง หรือเป็นรายบุคคลไป ยังไม่ยุติอย่างถาวรหรือมั่นคงในการดำรงชีพ แต่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพค่อนข้างมาก ซึ่งแตกต่างจากทางพระพุทธศาสนา ที่สอนให้คนรู้จักเข้าใจกฎธรรมชาติของชีวิต สอนให้รู้จักคำว่าสภาพของความทุกข์กายทุกข์ใจ (ทุกข์) สอนให้รู้จักว่า ทุกข์ที่มันเกิดเพราะอะไร (สมุทัย) สอนให้รู้จักวิธีแก้ไขปัญหาเพื่อออกจากทุกข์(นิโรธ) และสอนให้รู้จักหลักการและวิธีการที่จะเอาชนะความทุกข์ปัญหาเหล่านั้น ด้วยสติและปัญญาอันเกิดจากการประพฤติปฏิบัติในไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา

จิตวิทยาในพระพุทธศาสนา มีจิตเป็นตัวสำคัญ เพราะมีจิตเป็นนาย มีกายเป็นบ่าวตามพุทธพจน์ว่า “มโนบุพพกมา ธมมา มโนเสฏฐา มโนมยา” (ขุ.ธ.(ไทย),11,1,1) แปลความว่า “ธรรมทั้งหลายมีใจมาก่อนมีใจเป็นใหญ่ สำเร็จด้วยใจ” จิตจึงมีความสำคัญที่ทำให้คนเราและสัตว์โลกทั้งหลายสุขหรือทุกข์เสื่อมหรือเจริญ

ฉะนั้น จิตวิทยาทางพระพุทธศาสนาจึงเป็นการค้นพบที่สิ้นสุดยุติลงแล้ว จากการตรัสรู้ของพระพุทธองค์ ไม่มีทฤษฎีใหม่อันใดที่ใครจะค้นพบขึ้นมาให้นอกเหนือไปจากพระธรรมคำสั่งสอน ถ้าใครค้นพบทฤษฎีใหม่นอกเหนือขึ้นไปกว่านี้ ก็แสดงว่า นั่นไม่ใช่จิตวิทยาในพระพุทธศาสนา เพราะพุทธจิตวิทยาคือ ความเข้าใจเบื้องต้นในหลักความเป็นจริงที่เป็นกลางตามธรรมชาติได้แก่ ชีวิตและความเป็นไปของชีวิต ระบบพัฒนามนุษย์ได้ด้วยไตรสิกขาสาระสำคัญของพุทธจริยาในเรื่องจิตและกรรม ศึกษาหลักปฏิบัติธรรมเพื่อการดำรงชีวิตที่เป็นสุขและสงบเย็น ฝึกพัฒนาตนเองตามแนวพุทธธรรม เน้นการเรียนรู้ปริยัติและปฏิบัติควบคู่กันให้บรรลุผลแห่งการปฏิบัติสู่ปฏิเวธ (พระเทพวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณฺโณ), 2543)

นอกจากนี้พุทธจิตวิทยา ยังเป็นการศึกษาเรื่องจิตโดยตรง โดยมีจุดเน้นให้ผู้ศึกษาเฝ้ามอง พิจารณาการทำงานของจิต จิตทุกข์เพราะอะไร อะไรทำให้ทุกข์ และจะปลดความทุกข์นั้นได้อย่างไร และวิเคราะห์รู้เท่าทันสภาวะจิตของตนด้วยตนเอง เพื่อจะได้ขจัดทุกข์ทางใจได้สิ้นเชิง มีสภาวะจิตที่เป็นอิสระความสุขที่สมบูรณ์คือ เป้าหมายของพุทธจิตวิทยา (เรียงชัย หมั่นชนะ, 2558) ทักษะการใช้ชีวิตตามพุทธจิตวิทยา เป็นเส้นทางแห่งความสุขที่มนุษย์ช่วย เติมความสมดุลให้กับชีวิต และความเป็นอยู่ดีมีสุขด้วยประสบการณ์ที่ผ่านพบประสบมา (Luke Wayne Henderson, Tess knight & Ben Richardson, 2013) ทักษะการใช้ชีวิตในสถานการณ์โควิด 19 ตามพุทธจิตวิทยา ทักษะในการใช้ชีวิตในสถานการณ์โควิด 19 เป็นการดำเนินชีวิตแบบวิถีใหม่ (NewNormal) ที่ทุกคนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในช่วงการระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งจะทำให้ชีวิตเราเปลี่ยนไปอีกนาน และปรับเปลี่ยนรูปแบบวิถีชีวิต ฝึกทักษะไปพร้อมกันทั่วโลกจากที่เคยออกจากบ้านเพื่อไปทำงาน ไปสถานที่ศึกษา แต่ต้องหันมาทำทุกอย่างที่บ้าน หากมีความจำเป็นต้องออกจากบ้าน ต้องใส่หน้ากากเพื่อป้องกันโรค ต้องเว้นระยะห่างสำหรับบุคคล ล้างมือบ่อย ๆ เช็ดมือด้วยแอลกอฮอล์ เป็นต้น ในการดำเนินชีวิตในรูปแบบใหม่ ในหลักของพุทธจิตวิทยา คนที่มีทักษะชีวิต คือคนที่มีความรู้และลงมือทำตามความรู้นั้น บางคนมีแต่ความรู้ที่อยู่ในตำราเรียน จบแล้วไม่ได้เอาความรู้นั้นมาใช้ในชีวิตจริง ความรู้ นั้น ก็ไม่มีประโยชน์ เพราะขาดทักษะ เป้าหมายของการศึกษาจึงต้องการให้คนเรามีทักษะ คือ มีทั้งความรู้และการปฏิบัติหมายถึงเป็นคนที่มีฉลาดและขยัน (พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), 2564)

คนมีทักษะชีวิต คือ คนที่ฉลาดและขยันในสถานการณ์โควิด ปรับตัวเข้ากับวิถีชีวิตใหม่ โดยทางจิตวิทยาถือว่า การปรับตัวเป็นพฤติกรรมที่ทำให้มนุษย์เอาตัวรอดในสถานการณ์เปลี่ยนแปลง รักษาความสมดุลระหว่างตัวมนุษย์เราเอง ไม่หวั่น ไม่วิตก(สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2565) ไม่ว่าจะเป็นงานประจำหรืองานรับจ้าง สามารถที่จะทำที่บ้าน "Work From Home" (WFH)การทำงานที่บ้าน เป็นเทรนด์การทำงานยุคใหม่ที่มาพร้อมกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาไป จนทำให้ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว จะเห็นได้ว่า คนที่มีทักษะความฉลาดและความขยันรวมเป็นทางเดียวกัน ที่ทำให้เกิดความสำเร็จหลายอย่าง ดังพุทธสุภาษิตว่า “ทุกเขยแยกปทุมตาต อนกตถปทสสิต” (ขุท.(ไทย)27/91) แปลว่า “ทักษะ คือ ความฉลาดและขยันรวมเป็นทางเดียวที่ทำให้เกิดประโยชน์หลายอย่าง” นั้นการเป็นแสดงให้เห็นว่า มีทักษะคือความฉลาดและขยัน แต่ถ้าไม่มีทักษะในการดำเนินชีวิต ก็จะไม่บรรลุประโยชน์ที่พึงประสงค์หรือไม่ทันสถานการณ์นั่นเอง

การอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุขในยามที่เผชิญปัญหา หรือประสบกับสถานการณ์วิกฤต หรือที่ย่ำแย่ นั้น ต้องฝึกคิดในเชิงบวกแล้วนำประสบการณ์ที่ผ่านมาใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมเข้าใจความรู้สึกและความเห็นใจบุคคลที่แตกต่างจากเราจะช่วยให้เราเข้าใจ โดยเฉพาะในสภาวะ วิกฤตของโรคโควิด 19 และต้องระลึกเสมอว่า ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีส่วนร่วมรับผิดชอบสามารถที่สร้างความสัมพันธ์อันดีการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตของตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเมื่อสถานการณ์โควิด 19 ทำให้วิถีชีวิตของคนต้องเปลี่ยนไปดำเนินชีวิตประจำวันก็เปลี่ยนไป เพราะต้องการให้ตนเองปราศจากโรคระบาดซึ่งถือเป็นการป้องกันคนรอบข้างครอบครัวของตนเอง หรือที่เข้าหลักที่ว่าห่วงตนเองเท่าห่วงคนอื่น ซึ่งวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) นั้น จำเป็นต้องใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้เพื่อปรับตัวเองอย่างมีสติรอบรู้ รู้ถึงความบกพร่องแล้วแก้ไข ใช้ทักษะในด้านต่างๆ ไม่ว่าทักษะด้านการเป็นอยู่ทักษะด้านการทำมาหากิน ทักษะด้านการทำงาน ทักษะด้านทำกิจวัตรประจำต้องเปลี่ยนแปลงให้เกิดเป็นความเคยชินที่เรียกว่าชีวิตใหม่

พุทธจิตวิทยาในการเผชิญวิกฤตสมัยพุทธกาล

เหตุโรคระบาดมีทุกยุคทุกสมัย เช่น ในสมัยพุทธกาล ในเมืองเวสาลีเกิดโรคระบาด ในขณะนั้นชาวเมืองคิดว่า เกิดโรคระบาด ฝนแล้ง ขาดแคลนอาหาร มีคนอดอยากล้มตายมากมาย ชากศพญกโยนทิ้งนอกเมือง พวกอมนุษย์ได้กลิ่นศพก็พากันเข้ามาในเมือง ทำอันตรายคนให้ตายมากขึ้นอีกด้วย สมัยนั้นพระพุทธองค์ได้ตรัสรัตนสูตร ประกาศใช้ปิดเป่าภัยโรคระบาด การสวดมนต์ปิดเป่าภัยพิบัติด้วย “บทรัตนสูตร” ในครั้งนั้นเป็นพระสูตรที่พระพุทธองค์ทรงแนะนำให้พระอานนทน์้อมเอาคุณของพระรัตนตรัยคือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ให้เกิดเป็นอานุภาพขจัดปิดเป่าภัยพิบัติทั้งหลาย

ยกตัวอย่างในสมัยพุทธกาล การสูญเสียบุคคลอันที่รักของ นางปฏาจารา เป็นหญิงแม่บ้าน ดูแลลูกครอบครัว นางไม่มีโอกาสศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของชีวิตและโลก ขาดโอกาสการฝึกสติ เมื่อประสบการณ์เหตุการณ์สูญเสียสามี บุตรทั้ง 2 คน บิดา มารดา ในเวลาไล่เลี่ยกัน ทำให้นางโศกเศร้าเสียใจจนขาดสติ เมื่อขาดสติจิตก็ปรุงแต่งจมอยู่กับความทุกข์ ความโศกเศร้า พระพุทธองค์ทรงเป็นกัลยาณมิตรชี้แนะแนวทางพัฒนาสติโดยตรัสว่า “จงกลับได้สติเถิด น้องหญิง” เมื่อได้นางปฏาจาราได้รับรู้ถึงความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจ มองเห็นว่าพระพุทธองค์ทรงเป็นที่พึ่งทางใจที่ดีที่สุด นางจึงได้สติคืนกลับมา ก็คลายความโศกเศร้าเสียใจลงได้ ความทุกข์นั้นจะเบาบางลง เมื่อมี “สติ” เป็นเครื่องคุ้มกันทางจิตใจ ให้ความทุกข์เบาบาง สภาวะจิตใจมีความสมดุล ทำให้สามารถเผชิญปัญหาและวิกฤตชีวิตได้

พุทธจิตวิทยา การตั้งรับสถานการณ์ไวรัสโควิด-19

สถานการณ์แพร่กระจายของโรคไวรัสโควิด-19 มีลักษณะแตกต่างกับการแพร่ของเชื้อโรคอื่นที่ผ่านมานในอดีต เนื่องจากเชื้อโรคแพร่กระจายทั่วโลกแบบไม่จำกัดพื้นที่ ฉะนั้นเราจะปฏิบัติตัวและวางใจต่อเหตุการณ์อย่างไร นับว่าเป็นวิกฤติของโลกครั้งใหญ่ที่กระทบทั้งวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่ต้องเผชิญกับวิกฤติที่ไม่ได้เตรียมพร้อมตั้งรับมาก่อน เพราะมนุษย์ได้เพลิดเพลินกับการใช้ชีวิตแบบเสพบริโภคความเจริญทางเทคโนโลยี มีความสุขจากการไต่บริโภคจนเคยชิน ทำให้รู้สึกว่าการสุขที่เกิดจากภายนอกหายไป ทั้งเกิด

ภาวะเศรษฐกิจหยุดชะงัก การตกงาน การว่างงาน การสูญเสีย การเจ็บป่วย ฯลฯ ล้วนทำให้เกิดความทุกข์ทรมานใจทั้งสิ้น

พระพุทธศาสนาได้อธิบายปรากฏการณ์เกี่ยวกับความทุกข์และการปฏิบัติเพื่อความไม่ทุกข์ไว้อย่างชัดเจน หลักธรรมในพระพุทธศาสนามุ่งสร้างความเข้าใจต่อโลกและชีวิตที่ถูกต้องตามความเป็นจริง มุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความทุกข์และความดับทุกข์ ดังพุทธพจน์ที่ว่า “ทั้งในกาลก่อนและในกาลบัดนี้ เราบัญญัติทุกข์และการดับทุกข์” เราจะเห็นได้ว่า อาการความโศกเศร้าจะลดลงมาน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าเรายอมรับความจริงมากน้อยแค่ไหน ยิ่งเราฝึกพิจารณา ทำความเข้าใจความจริงของชีวิตและโลกบ่อยครั้งเพียงใด จิตใจ เราจะพร้อมที่จะยอมรับความเปลี่ยนแปลงได้มากยิ่งขึ้น ว่าทุกสิ่งทุกอย่างในที่เกิดขึ้นในโลก ล้วนเป็นสิ่งที่ไม่นั่นอน ขอยกหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาให้ฝึกพิจารณายอมรับความจริง 5 ประการ คือ 1) เราจะต้องแก่เป็นธรรมดา 2) เราจะต้องเจ็บไข้เป็นธรรมดา 3) เราจะต้องตายเป็นธรรมดา 4) เราจะต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้น 5) เรามีกรรมเป็นของเฉพาะตน เมื่อทำกรรมใดไว้ ดีหรือชั่วก็ตาม เราจะต้องได้รับผลแห่งกรรมนั้น

ประสบการณ์ครั้งนี้ทำให้เรารู้ว่า แม้เราจะพัฒนาเทคโนโลยีสูงสุดก็ตาม มนุษย์ก็ไม่สามารถพิชิตโรคที่มองไม่เห็นได้ทุกอย่างด้วยยาปฏิชีวนะและการสร้างภูมิคุ้มกันโดยวัคซีนต้านไวรัสโควิด-19 ได้ในขณะนี้

ฉะนั้นการรับมือสถานการณ์ด้วยการใช้วิธีการสร้างภูมิคุ้มกันทางใจให้เข้มแข็ง สามารถทำงานหรือใช้ชีวิตด้วยหัวใจความเบิกบานใจ การกำหนดสติ การตั้งสติ และการใช้สติ ในการดำรงชีวิตอยู่ในท่ามกลางสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนเช่นนี้ เราจำเป็นต้องอาศัยหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือนำทางชีวิตในการฝ่าฟันวิกฤติ

หลักธรรมที่นำมาใช้ในวิถีชีวิตใหม่ คือ หลักปธาน 4 (อง.จตุก (ไทย) .21/23/13) ซึ่งหมายถึง ความเพียรชอบ หรือความเพียรถูกต้อง เป็นสัมมาปฏิภาณที่จะสามารถเอาชนะปัญหาในสถานการณ์โควิด 19 ประกอบด้วย

1. สังวรปธาน แปลว่า เพียรป้องกันระมัดระวังในเหตุการณ์ต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้นปฏิบัติตามมาตรการของรัฐบาลที่ออกกฎระเบียบ เพื่อระมัดระวังไม่ให้ตนเองไปติดเชื้อ หรือไปแพร่เชื้อ ต้องป้องกันตนเองอย่างมีสติรู้เท่าทัน เท่ากับรักษาสังคมหรือคนรอบข้างปลอดภัยไปด้วย ในสถานการณ์เช่นนี้หากดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากไวรัสก็เท่ากับรักษาคู่ครองคนที่บ้าน คู่ครองคนในสังคม คู่ครองคนในประเทศ เพราะจะได้ไม่เป็นคนแพร่เชื้อให้ผู้อื่น ป้องกันรักษาดนก็ชื่อว่าป้องกันรักษาคู่ครองผู้อื่น ป้องกันรักษาคู่ครองผู้อื่นก็ชื่อว่ารักษาดนและต้นตอติดตามข่าวสารหรือข้อมูลจากหน่วยรัฐบาล

2. ปหานปธาน แปลว่า เพียรเลิกละในสิ่งต่าง ๆ ที่ขัดกับกฎหมาย ระเบียบ กฎกติกา เลิกพฤติกรรมที่เคยชินในยามชีวิตปกติแหล่งท่องเที่ยวที่ผู้คนแออัด หรือสถานที่ที่มีความเสี่ยงสูง หรือสถานที่บันเทิง เป็นต้น ต้องเลิกละให้ได้แล้วจะทำให้เราปลอดภัย

3. ภาวนาปธาน แปลว่า เพียรพยายามหรือภาวนา ทำให้มีทำให้เป็นในรูปแบบชีวิตใหม่ เช่น สวม หน้ากาก ใช้เจล แอลกอฮอล์ ล้างมือบ่อย ๆ ซึ่งอาจขัดกับความรู้สึกซึ่งไม่เคยทำ ก็ต้องฝึกและปรับตัวใหม่ เปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่ ยินดีในชีวิตที่เรียบง่าย ใช้ชีวิตพอเพียงด้วยความสันโดษ

4. อนุรักษปธาน แปลว่า เพียรตามรักษา ซึ่งหมายถึงสิ่งที่เคยทำอะไรมาดีแล้วดังที่กล่าวไว้ในข้อ 3 ก็ต้องปฏิบัติต่อไป จนกว่าสถานการณ์มันจะดีขึ้นหรือเป็นปกติไม่ประมาทการ์ดไม่ตกฉะนั้น ทุกคนต้องมีทักษะ ชีวิตในสถานการณ์โควิด 19 โดยการศึกษาหาความรู้และทักษะการปฏิบัติตัวในสถานการณ์การระบาดของโรค โควิด 19 โดยแสดงให้เห็นถึงการเป็นคนที่ดีลาดและขยันซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

พุทธจิตวิทยา เป็นวัคซีนทางใจต้านไวรัสโควิด-19

เราสามารถน้อมนำหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนามาฉีดวัคซีนทางใจ เพื่อป้องกันความทุกข์และเป็นหลักที่พึ่งทางใจ สำหรับคนในทุกวัย ทุกเพศ ทุกสถานะ ไม่ว่า คนรวยหรือคนจน ต่างประสบปัญหาอยู่ในท่ามกลางสถานการณ์เดียวกันและได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ครั้งนี้แตกต่างกัน เนื่องจากโรคนี้ไม่ได้เกี่ยวกับความร่ำรวย หรือจน ทุกคนมีโอกาสติดเชื้อโรคได้อย่างเสมอภาค ทำให้ผู้คนเกิดการตื่นตระหนกหวาดระแวงคนใกล้ตัว ถึงแม้ไม่รู้จกก็ตาม มองว่าคนรอบตัวเราอาจมีเชื้อหรือติดเชื้อแล้ว ความรู้สึกนี้ติดลบต่าง ๆ ทำให้เกิดจิตอกุศลเกิดขึ้นในใจได้ (ผศ.ดร.กมลลาศ ภูวนาธิพงศ์ วันพุธ ที่ 5 ตุลาคม 2565) ได้เสนอวิธีคิดและวิธีปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น และสิ่งสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม ได้แก่ 1) ฝึกคิดให้ใจอยู่กับปัจจุบัน เพราะติดตามข่าวสารมาก ความคิดปรุงแต่ง จิตไหลไปอดีตและจิตล่องลอยไปคิดเรื่องอนาคตตลอดเวลา คิดถึงความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้น ไม่ว่าเศรษฐกิจ อาชีพ โรคภัยต่าง ๆ ทำให้ทนสภาพปัจจุบันไม่ได้ จนไม่ทันเห็นภัยที่คุกคามใจอยู่ตลอดเวลา ความเครียด ความวิตกกังวล ความท้อแท้ ความโกรธ ที่บั่นทอนจิตใจทำให้ทุกข์มาก เราจำเป็นจะต้องพาใจมาอยู่บ้าน คือ สติ

2) สร้างภูมิคุ้มกันทางใจ คือ การฝึกความรู้สึกตัว ในอิริยาบถต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ฝึกภาวนาอยู่กับลมหายใจเข้าออก ทำความรู้สึกตัว ถ้าใจเราพลอแวบ หมกมุ่นความคิด รู้ตัวเมื่อไร เราก็พาใจมาอยู่กับปัจจุบัน โดยมีลมหายใจเป็นตัวเชื่อม ตัวขจัดความกลัวจนขาดสติ

3) พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู จะ ต้องร่วมมือกันพัฒนาเด็ก และเยาวชน เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝนการแก้ปัญหาและอุปสรรคพร้อมให้คำแนะนำการปฏิบัติตนเองและต่อผู้อื่น ช่วยลดปัญหาที่เกิดจากความผิดพลาด เกิดความเครียด ความวิตกกังวล ความกลัวที่เกิดจากการสูญเสียต่าง ๆ และฝึกการยอมรับความจริงจากเหตุการณ์ครั้งนี้

4) ผู้ใหญ่ควร สอนให้เด็กและเยาวชนรู้จักการบริหารจัดการอารมณ์จิตใจ ให้ความสำคัญของจิตใจให้มากขึ้น เมื่อเจอสภาวะกดดัน ทำใจยอมรับความผิดหวัง สอนให้เด็กเข้าใจธรรมชาติของโลก เราจะอยู่อย่างไรกับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรู้เท่าทัน

5) ตั้งคำถามกับตัวเองบ่อย ๆ เราเอาชนะความกลัวในใจได้อย่างไร การเตรียมพร้อมกับการใช้ชีวิตแบบ New normal ฝึกพิจารณาทบทวนสถานการณ์ครั้งนี้ มีประโยชน์อะไรกับเราบ้าง เตือนใจให้

ตระหนักว่า เราต้องอยู่กับโรคติดเชื้อไปอีกนาน แม้เวลาผ่านพ้นไป ก็อาจมีโรคชนิดใหม่เกิดขึ้นอีก เราต้องสร้างภูมิคุ้มกันทางกาย และสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจเตรียมความพร้อมในการรับมือในวันข้างหน้า

6) ฝึกการแบ่งปันให้ผู้อื่น ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น เมื่อก่อนเราคิดจะทำความดีให้ใครหรือไม่ เมื่อเราสบาย มีความสุข ถ้าเรารู้สึกว่า สงสารคนอื่น อยากทำความดีเพื่อคนอื่น จิตพร้อมที่คิดสิ่งดีงาม พร้อมทั้งจะทำสิ่งเป็นประโยชน์ ต่อส่วนรวมเป็นความสุขที่สร้างสรรค์ได้อย่างไร

7) การใช้ชีวิตแบบไม่ประมาท อย่าให้ความกลัวมาปิดกั้นสติสัมปชัญญะ รู้ทันความกลัว อย่าให้ครอบงำใจ สร้างความรังเกียจ ขี้แค้นผู้อื่น

8) เรียนรู้ที่ช่วยตัวเองให้มากขึ้น เมื่อมีปัญหา ด้วยการฝึกสติ สร้างสุขนิสัยใหม่ให้กับตัวเอง รักษากติกาทางสังคม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อทางสังคมร่วมกัน ไม่เอาตัวรอดเฉพาะตัว

9) ปรับวิธีคิดบวกต่อคนอื่น ระมัดระวังตัว ดูแลตนเอง ป้องกันตนเอง ไม่สร้างปัญหาให้กับคนอื่น แทนที่จะโทษคนอื่น เช่น เราปรับวิธีคิดของตัวเอง เราอาจจะมีเชื้อที่แพร่ไปคนอื่นได้ ทำให้เราต้องดูแลตัวเอง เราจะไม่ทำตัวเป็นปัญหาคนอื่น ไม่ต้องเรียกร้องให้เขาเข้าใจเรา วิธีนี้ทำให้เราคิดเป็นกุศลมากขึ้น และสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นได้ดี

10) แสวงหาหลักธรรมที่เป็นที่พึ่งทางใจมากขึ้น หันสนใจความรู้สึกของตนเอง จิตใจเป็นอย่างไร ลดความต้องการภายนอกใช้ชีวิตให้ง่าย สุขให้ง่าย ทุกข์ให้ยาก พึ่งพาความสุขภายนอกให้น้อยลงการตั้งจิตไว้ดี การกำหนดจิต คิดบวกให้กับตัวเอง คิดให้มีพลัง มองเหตุการณ์ที่เข้ามา เป็นเรื่องธรรมดาของชีวิต กำหนดจิต Mindset ฝึกมโนกรรมคิดดีกับตัวเองเสียก่อน แสดงออกต่อผู้อื่นด้วยใจเมตตา ไม่เบียดเบียนให้ผู้อื่นเป็นทุกข์ โดยเฉพาะตอนนี้ เราจำเป็นต้องรักษาศีลในการอยู่ร่วมกัน สร้างสัมพันธ์ที่ดีในการอยู่ร่วมกัน มีจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันในสังคมและสิ่งแวดล้อม ถือว่า เราได้ตั้งจิตไว้ดี มีความเมตตา ตั้งจิตเป็นกุศลต่อตนเองและผู้อื่นในสังคม

การตั้งจิตไว้ดีกำหนดจิต คิดบวกให้กับตัวเอง คิดให้มีพลัง มองเหตุการณ์ที่เข้ามา เป็นเรื่องธรรมดาของชีวิต กำหนดจิต Mindset ฝึกมโนกรรมคิดดีกับตัวเองเสียก่อน แสดงออกต่อผู้อื่นด้วยใจเมตตา ไม่เบียดเบียนให้ผู้อื่นเป็นทุกข์ โดยเฉพาะตอนนี้ เราจำเป็นต้องรักษาศีลในการอยู่ร่วมกัน สร้างสัมพันธ์ที่ดีในการอยู่ร่วมกัน มีจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันในสังคมและสิ่งแวดล้อม ถือว่า เราได้ตั้งจิตไว้ดี มีความเมตตา ตั้งจิตเป็นกุศลต่อตนเองและผู้อื่นในสังคม และมีหลักธรรมได้แก่ ภาวนา 4 อันเป็นเครื่องมือพัฒนาชีวิต เครื่องมือนำทางสำหรับการใช้ชีวิตแบบ New Normalยุคสถานการณ์โควิด Covid-19 ภายใต้กรอบแนวคิดภาวนา 4 ได้แก่ สุข ภาวะทางกาย สุขภาวะทางสังคม สุขภาวะทางจิตใจ สุขภาวะทางปัญญา เป็นเครื่องมือที่วัดการพัฒนาคุณภาพชีวิตนำไปสู่ความสุขได้

ผู้เขียนเสนอวิธีคิดและแนวปฏิบัติในการประเมินตนเองเบื้องต้น ว่าเราได้ปฏิบัติตามน้อยเพียงไร

1) เราสร้างสุขภาวะทางกายให้ดีได้อย่างไร คือ ดูแลสุขภาพร่างกายตัวเองให้แข็งแรง รู้จักรักษาสุขอนามัยตัวเอง ดูแลสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้มีความสะอาด เรียบร้อยอย่างไร มีสติการรับรู้ในการกิน อยู่ พัง เป็น มีใจคอยกำกับ ระลึกรู้คอยเตือนใจในการใช้ชีวิตประจำวัน

2) เราสร้างสุขภาวะทางสังคมที่ดีได้อย่างไร คือ มีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น ต่อสังคมอย่างไร ปฏิบัติตัวอย่างไร ไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่เบียดเบียนสังคม สร้างจิตสำนึกร่วมกันในสังคมอย่างไร รักษากฎกติกา มีวินัย รับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน แบ่งปัน เกื้อกูล ช่วยเหลือ เห็นอกเห็นใจผู้ที่อยู่ในภาวะคับข้องใจ หรืออยู่ในภาวะสูญเสียอย่างไร

3) เราสร้างสุขภาวะทางจิตใจได้อย่างไรคือ การฝึกจิตใจให้เข้มแข็ง อดทนต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น มีจิตใจตั้งมั่น จัดการภาวะอารมณ์ได้ สร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้มีพลังต่อสู้กับปัญหา อุปสรรคที่เข้ามาในชีวิตได้ เชื่อมมั่นในศักยภาพของตัวเองต่อการตั้งรับกับสถานการณ์ที่เข้ามาในชีวิตได้ ฝึกใจให้สงบ ปลอดภัย เสริมสร้างพลังจิตให้เข้มแข็ง สร้างแรงบันดาลใจด้านบวกให้ตัวเอง เมื่อใจเข้มแข็งจะทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นได้ดี

4) เราสร้างสุขภาวะทางปัญญาได้อย่างไร คือเราฝึกพิจารณารู้เท่าทันปัญหา เหตุการณ์ที่มากระทบ ไม่ว่าดีหรือร้าย เรารู้จักพิจารณาแยกแยะเห็นโทษ เอาเห็นประโยชน์กับสิ่งนั้นอย่างไร ใช้เหตุผลพิจารณาองให้รอบด้าน พลิกปัญหาให้เป็นปัญญาในแต่ละปัญหาอย่างไร ฝึกใจให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของชีวิตและโลก ฝึกจิตไม่ให้หวั่นไหวกับเหตุการณ์ที่มากระทบ การใช้ชีวิตแบบไม่ประมาท หลีกเลี่ยงการทำบาปทางกายและใจ ต่ออื่น เสาะแสวงหาข้อคิดหรือหลักธรรมมาเป็นเครื่องมือชี้แนวทางให้การดำเนินชีวิต ลงมือฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อพิสูจน์สัจธรรมด้วยตนเอง

วิธีคิดที่นำเสนอข้างต้นเป็นทัศนะของผู้เขียนในการประยุกต์หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนามาใช้ ในการดำเนินชีวิต ผู้อ่านสามารถลงมือปฏิบัติ ทดลองพิสูจน์ด้วยตนเอง ผลของการปฏิบัติเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล รู้ได้เฉพาะตน ต้องลงมือปฏิบัติถึงจะรู้ผลได้ด้วยตนเองเนื่องจากศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งการปฏิบัติ มีหลักธรรมให้เลือกปฏิบัติหลายระดับที่สามารถนำมาเชื่อมโยงเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตให้มีความสุขได้

4. การดำรงชีวิตแบบตามแนวพุทธจิตวิทยาตามหลักธรรม

มนุษย์เกิดมามีความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยคุณภาพชีวิตจะเกิดขึ้นได้ต้องมีความสุขเกิดขึ้น ก่อนความสุขที่แท้จริงต้องเกิดจากความรู้สึกพอใจในตนเอง รู้สึกว่าชีวิตนี้มีคุณค่ามีความหมาย ซึ่งการมีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้นมนุษย์ต้องรู้จักพัฒนาดตนเองทั้ง 4 ด้าน คือ กาย ศีล จิต และปัญญา มนุษย์ทุกคนล้วนต้องการความสุขในชีวิต ไม่อยากมีความทุกข์ เพราะความทุกข์ทำให้เกิดความไม่สบายใจ บั่นทอนต่อการทำกิจกรรมต่างๆ ส่งผลแย่งทั้งทางกายและใจ และทำให้คุณภาพชีวิตแย่ลง คนในสังคมไทยเมื่อเกิดทุกข์ก็มักจะมุ่งหน้าเข้าหาวัด ทั้งที่อาจไม่เคยเข้าวัดมาก่อน เพราะเมื่อเกิดความทุกข์ถึงระดับหนึ่ง ก็ต้องการที่พึ่ง ที่หาความสุขทางใจ ที่มีใช้ความสุขจากเงินทอง ทรัพย์สิน เกียรติยศชื่อเสียง ฯลฯ แล้วอะไรละคือความสุขของมนุษย์ที่แท้จริง เพื่อที่จะทำให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เงินเป็นล้าน ๆ บ้านหลังใหญ่โต ความไม่เป็นโรค การศึกษาระดับสูง หรือการทำงานที่ดี จากความต้องการที่หลากหลาย เมื่อไม่ได้สิ่งที่ต้องการมาครอบครองก็เกิดความผิดหวัง เกิดความเสียใจ ความกลัว ทำให้มีการพึ่งพิงศาสนาซึ่งเป็นเสมือนศูนย์กลางของจิตใจมากขึ้น หากศึกษาดูให้ดีจะเห็นว่าในสมัยก่อน ศาสนาเกิดขึ้นจากความกลัวของมนุษย์ที่ประสบกับปรากฏการณ์ทาง

ธรรมชาติต่างๆ เช่น พายุพัด ฟ้าแลบ ฟ้าผ่า แผ่นดินไหว ไฟป่า เป็นต้น เนื่องจากสมัยก่อนยังไม่มีเทคโนโลยี และความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์เหล่านี้ มนุษย์จึงเกรงกลัว ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้น มนุษย์จึงแสวงหาสิ่งที่จะมาคุ้มครองป้องกันตนจากภัยอันตรายที่คิดว่าจะได้รับจากปรากฏการณ์ธรรมชาติ และสามารถคุ้มครองให้มีชีวิตที่เป็นสุข ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดเป็นความเชื่อที่ยอมรับนับถือพลังลึกลับทางธรรมชาติว่าเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือมนุษย์ และได้สร้างพิธีกรรมต่าง ๆ ขึ้น จากสิ่งที่เกิดขึ้นก็ได้มีวิวัฒนาการมาจนเกิดเป็นศาสนา (ชลพรพร ดวณภา, 2563) การดำรงชีวิตนับว่าเป็นเรื่องใหญ่ เพราะจะต้องต่อสู้กับปัญหาน้อยใหญ่นานัปการ ทั้งปัญหาการครองชีวิต ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และปัญหาสุขภาพอนามัย ซึ่งแต่ละคนก็มีปัญหาที่แตกต่างกันไปคนละหลายปัญหา

ชีวิตควรเป็นอยู่อย่างมีความสุข เมื่อคนที่เคยรู้จักคุ้นเคยเคยพบกัน คำถามประโยคที่สองหลังจากกล่าวคำว่า สวัสดีเป็นการทักทายคือ สบายดีไหม? “คำว่าสบายดี” ในความหมายก็คือ มีความสุขเพราะมนุษย์โดยทั่วไปพากันแสวงหาความสุข ความสุขจึงเป็นเป้าหมายใหญ่ของชีวิต ความสุขมีทั้งสุขแบบโลก และสุขแบบธรรม สุขแบบโลกเป็นความสุขของชาวโลก หรือชาวบ้านซึ่งได้แก่พวกคฤหัสถ์ หรือฆราวาสจะพึงมีส่วนสุขแบบธรรมเป็นความสุขเกิดจากฌานสมบัติ และภาวะที่ไม่มีกิเลส หรือปราศจากความทุกข์ทางใจ

ความสุขของคฤหัสถ์หรือชาวบ้านทั่ว ๆ ไปมี 4 อย่างคือ (พระราชวรมนี ประยุทธ์ ปยุตโต พจนานุกรมพุทธศาสตร์ : 173) 1) อตฺถิสุข สุขเกิดจากความมีทรัพย์ คือความภูมิใจ เอิบอímใจ ว่าตนมีโภคทรัพย์ที่ได้มาด้วยน้ำพักน้ำแรงความขยันหมั่นเพียรของตนและโดยชอบธรรม 2) โภคสุข สุขเกิดจากการใช้จ่ายทรัพย์ คือความภูมิใจ เอิบอímใจว่าตนได้ใช้ทรัพย์ที่ได้มาโดยชอบนั้น เลี้ยงชีพ เลี้ยงผู้ควรเลี้ยง และบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่สาธารณะ 3) อนณสุข สุขเกิดจากความไม่เป็นหนี้ คือความภูมิใจเอิบอímใจว่า ตนเป็นไทไม่มีหนี้สินติดค้างใคร 4) อนวัชชสุข สุขเกิดจากความประพฤติไม่มีโทษ คือความภูมิใจเอิบอímใจว่าตนมีความประพฤติสุจริต ไม่บกพร่องเสียหาย ใครๆ ดีเทียบ ไม่ได้ทั้งทางกายวาจาใจ และความสุขเกิดจากความสันโดษ คำว่า สันโดษ แปลว่า ความยินดี คือความพอใจ ความยินดีด้วยของของตน ซึ่งได้มาด้วยเรื่องแรงความเพียรโดยชอบธรรม ความยินดีด้วยปัจจัยสี่ ตามมีตามได้ ความรู้จักอímรู้จักพอ มีความเข้าใจผิดกันว่า สันโดษ คือความไม่กระตือรือร้น งอมืองอเท้าไม่ดิ้นรนชวนหาหาทรัพย์ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาถึงกับในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ไม่เห็นด้วยที่จะให้พระสงฆ์เทศน์เรื่องความสันโดษเพราะว่าประชาชนจะไม่ให้ความร่วมมือในการพัฒนา แต่ความหมายของสันโดษมิได้เป็นไปในลักษณะนั้น

เป็นหลักธรรมที่ให้คนยังคิดถึงความถูกต้องเพื่อให้มีความสุขในการดำรงชีวิตสันโดษมี 3 อย่าง คือ 1) ยถาลาภสันโดษ คือความยินดีตามที่ได้ยินดีตามที่พึงได้ คือตนได้สิ่งใดมาหรือเพียรหาสิ่งใดมาได้เมื่อเป็นสิ่งที่ตนพึงได้ ไม่ว่าจะหยาบหรือประณีตแค่ไหนก็ยินดีพอใจด้วยสิ่งนั้น 2) ยถาพลสันโดษ คือยินดีตามกำลัง ยินดีแต่พอแก่กำลังร่างกายสุขภาพและวิสัยแห่งการใช้สอยของตน ไม่ยินดีอยากได้เกินกำลังตนมี หรืออยากได้สิ่งใดมาอันไม่ถูกกับกำลังร่างกาย หรือสุขภาพ 3) ยถาสารูปสันโดษ คือยินดีตามสมควร ยินดีตามที่เหมาะสมกับตนอันสมควรแก่ภาวะฐานะ แนวทางชีวิต และจุดมุ่งหมายแห่งการบำเพ็ญกิจของตนการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธศาสนา

การพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาให้มีคุณภาพ เพราะมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องสร้างคนให้มีความรู้มีความสามารถมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีลักษณะนิสัยจิตใจที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม มีความพร้อมที่จะประกอบกิจการงานอาชีพได้ การศึกษาพัฒนาคุณภาพชีวิตก็เพื่อที่จะให้ได้พัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม และเจริญยิ่งขึ้นไป จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตของคนเรามากประการหนึ่งทีนอกเหนือจากปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ หลักการพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงหมายถึง คุณงามความดี การกระทำความดี เพื่อสร้างสมคุณงามความดีต่าง ๆ ให้องงามไพบูลย์ สร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับชีวิตตลอดจนถึงการทำมาหาเลี้ยงชีพ และยังได้เอื้ออำนวยแก่การทำการกิจต่าง ๆ ที่ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป พร้อมกันนั้น ก็ยังเป็นการฝึกอบรมชีวิตด้านกาย และวาจา ใจ ของบุคคลนั้น ให้มีความพร้อมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นถึงความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางสังคม คือ การอยู่ร่วมกันด้วยดีระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ในสภาพที่เกื้อกูลกัน สมาชิกแต่ละคนนอกจากจะสามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยดีแล้ว ยังมีโอกาสที่จะกระทำความดีหรือเข้าถึงสิ่งมีค่าสูงขึ้นไปอีกด้วย คุณภาพชีวิต แปลว่า ลักษณะของชีวิตที่มีคุณภาพ หรือคุณสมบัติของชีวิตที่ดี หรือสิ่งที่ทำให้ชีวิตมีคุณภาพ หรือคุณสมบัติของชีวิตที่ดี หรือสิ่งที่ทำให้ชีวิตมีคุณภาพ หมายถึงองค์ประกอบและลักษณะต่าง ๆ ที่แสดงถึงสภาพของชีวิตที่ดำรงอยู่ด้วยดี เป็นส่วนร่วมที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน สังคมและธรรมชาติมีความพร้อม และสามารถที่จะพัฒนาตัวเองให้เจริญงอกงามสู่ความสันติสุขและอิสรภาพสมบูรณ์หากกล่าวถึงคุณภาพชีวิตในศาสนาพุทธนั้นจะต้องมีการพัฒนาทั้ง 4 ด้านได้แก่ 1) การพัฒนากาย (กายภาวนา) คือ การพัฒนาอินทรีย์ 6 ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ซึ่งเป็นสิ่งเชื่อมต่อกับอารมณ์ทั้ง 6 ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส อารมณ์ที่ใจรับรู้ การพัฒนาอินทรีย์ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกฝนในด้านการใช้งาน คือทำให้อินทรีย์เหล่านั้น มีความเฉียบคม มีความละเอียดมีความคล่องแคล่ว มีความชัดเจน ฝึกฝนในด้านการเลือกสิ่งที่มีคุณค่า และมีประโยชน์มากที่สุด (พ.ต. เสริบศักดิ์ แสงสุข 2557) ขณะเดียวกันก็มีวิธีหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่เป็นภัย เป็นโทษหรือสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ไม่ให้ทะลักเข้ามาสู่อินทรีย์ โดยมีใจเป็นตัวรับรู้ทั้งหมด 2) การพัฒนาศีล (ศีลภาวนา) คือ การฝึกฝนด้านความประพฤติ ระเบียบวินัย ความสุจริตทางกายและวาจา โดยการอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยดี มีความเกื้อกูล พึงพาอาศัยกันไม่เบียดเบียน ไม่ทำลายกัน เพื่อให้บุคคลสามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างปกติสุข 3) การพัฒนาจิต (จิตภาวนา) คือ การฝึกฝนด้านคุณภาพของจิต การฝึกจิตใจให้เข้มแข็ง มั่นคงแน่วแน่ ควบคุมตนได้ดี มีสมาธิ มีกำลังใจสูง ให้เป็นจิตที่สงบ ผ่องใส ปราศจากสิ่งรบกวน หรือทำให้เศร้าหมอง โดยเฉพาะการใช้ปัญญาอย่างลึกซึ้ง และตรงตามความเป็นจริง 4) การพัฒนาด้านปัญญา (ปัญญาภาวนา) คือ การฝึกปรือปัญญาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจสรรพสิ่งทั้งปวงตามความเป็นจริง จนกระทั่งหลุดพ้น มีจิตใจเป็นอิสระ ผ่องใส เบิกบานโดยสมบูรณ์ เมื่อปัญญาที่ บริสุทธ์รู้เห็นตามเป็นจริงนี้เกิดขึ้นแล้ว ก็จะช่วยให้จิตนั้น สงบ มั่นคง บริสุทธ์ ผ่องใสยิ่งขึ้น บริสุทธ์รู้เห็นตามเป็นจริงนี้เกิดขึ้นแล้ว ก็จะช่วยให้จิตนั้น สงบ มั่นคง บริสุทธ์ ผ่องใสยิ่งขึ้น

สรุปภายหลังการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ถือปรากฏการณ์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของสังคมมนุษย์เป็นอย่างมากเพราะเป็นการระบาดใหญ่ทั่วโลก เกิดแพร่กระจายไปในวงกว้างและรุนแรงขึ้นหลายระลอก เป็นสถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเดาได้ว่าจะสิ้นสุดลงเมื่อไร

ในขณะที่การดำเนินชีวิตของคนในสังคมยังต้องดำเนินต่อไป จึงจำเป็นต้องสรรหาวิธีการดำเนินชีวิตเพื่อความอยู่รอด ภายใต้มาตรการการป้องกันโรคระบาด ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายพฤติกรรมของบุคคลในสังคม จนกลายเป็นชีวิตวิถีใหม่ New Normal ซึ่ง รูปแบบชีวิตวิถีใหม่นี้ ประกอบด้วยวิถีคิด วิถีเรียนรู้วิถีสื่อสาร วิถีปฏิบัติและการจัดการการใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าจะดำรงรักษาวิถีดั้งเดิมหรือหวนหาถึงอดีต ซึ่งสิ่งที่จะเกิดขึ้นนั้นล้วนเป็นสิ่งที่เราต้องปรับตัว ไม่อาจคาดคะเนได้ว่าจะมีสิ่งใดที่จะเปลี่ยนแปลงไปบ้างหรือมีอะไรจะเกิดขึ้นโดยบังเอิญไม่มีชีวิตใดประสบแต่ความเกษมสุข ปราศจากทุกข์ภัยไปได้ตลอด เมื่อเกิดมาแล้ว

ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องชวนขยายสังขม ‘สติ’ และ ‘ปัญญา’ หรือหลักพุทธจิตวิทยาอื่นที่สำคัญคือ ปธาน 4 เป็นเบื้องต้น สำหรับเป็นอุปกรณ์บำบัดความทุกข์อยู่ทุกเมื่อ เพื่อให้สมกับที่ดำรงอัตภาพแห่งมนุษย์ผู้มีศักยภาพต่อการพัฒนา ท่ามกลางสถานการณ์โรคระบาดซึ่งก่อให้เกิดความหวาดหวั่นครั่นคร้ามกันทั่วหน้า ทุกคนมีหน้าที่แสวงหาหนทางเพิ่มพูน ‘สติ’ และ ‘ปัญญา’ พร้อมทั้งแบ่งปันหยิบยื่นให้แก่เพื่อนร่วมสังขม อย่าปล่อยให้ความกลัวภัยและความหดหู่ท้อถอย คุกคามเข้าบั่นทอนความเข้มแข็งของจิตใจ ในอันที่จะอดทน พากเพียร เสียสละ และสามัคคีมีธรรมภาจิตบหนึ่ง ในพระพุทธานุสาสนา พึงน้อมนำมาเตือนใจในยามนี้ ว่า ‘เมื่อถึงยามคับขันประชาชนต้องการผู้กล้าหาญ, เมื่อถึงคราวปรักขานงาน ต้องการผู้ที่ไม่พูดพาลาม, ยามมีข้าวน้ำ ต้องการผู้เป็นที่รัก, ยามเกิดปัญหา ต้องการบัณฑิต’ ขอทุกท่านจงเป็น ‘ผู้กล้าหาญ’ ที่จะละความถือดีด้านเห็นแก่ตัว ความเคยตัว และความไม่ระมัดระวังตัว ของจงเป็น ‘ผู้ที่ไม่พูดพาลาม’ โดยปราศจากสาระ ก่อความริ้าวฉานชิงชัง ในยามที่สังคมต้องการสาระ คำปรึกษาหารือ และกำลังใจ แต่จงประพฤติตนเป็น ‘บัณฑิต’ ผู้รู้รักษา ใจของตัวให้ปลอดจากโรคกายโรคใจ เป็นผู้ฉลาดศึกษา ค้นคว้า วางแผน ชี้นำและลงมือทำ ำทั้งนี้ ถ้าแต่ละคนแม้เพียงตั้งใจไว้ในธรรมฝ่ายสุจริต ไม่ถลาลงสู่ความคิดชั่ว อันนำไปสู่การพูดชั่วและทำชั่วซ้ำเติม ก็นับว่าได้ช่วยบรรเทาปัญหาของโลกแล้ว และยิ่งหากท่านมีดวงจิตผ่องแผ้วด้วยเมตตาการุณยธรรม นำความปรารถนาดีเพื่อแผ่ไปสู่ทุกชีวิตอย่างเสมอหน้า ความทุกข์ยากที่เราทั้งหลายต่างเผชิญ ย่อมจะคลี่คลายได้ในไม่ช้า ในช่วงเวลาที่ปัญหาการระบาดของโรคโควิด-19 ยังไม่สิ้นสุด คงจะดีไม่น้อย หากภาครัฐบาล และ พุทธศาสนิกชน จะสามารถแปลงวิกฤตที่กระทบต่อการดำเนินชีวิตให้เป็นโอกาส โดยการรณรงค์ให้ตั้งสติ ใคร่ครวญเนื้อหาอย่างมีปัจจัยด้วยเหตุและผลตามพุทธธรรม ดำเนินชีวิตอย่างสันโดษและ ภายหลังจากวิกฤตโรคโควิด-19 จบสิ้นลงและดำรงชีวิตทางสายกลางแบบพอเพียงอย่างสันติสุขตลอดไป

บรรณานุกรม

- กานต์รวี ดาวเรือง. (2558). ทักษะชีวิตและการวางแผนการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน(ชาย) หลังออกจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- ไทยรัฐออนไลน์, มรรค 8 รับมือโควิด-19 อย่างรู้เท่าทัน. สืบค้นวันที่ 27 ตุลาคม 2564, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1806099>

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2564). โควิทกถา: กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

พระเทพวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณฺโณ). (2543). จิตวิทยาในพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มัทธรา ธรรมบุศย์. (2553). ทักษะชีวิต. สืบค้นวันที่ 16 ตุลาคม 2564, จาก <https://sites.google.com/site/karphathnathaksachiwit1/home>

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

โรงพยาบาลศิริราช. (2564). Covid-19 4 สายพันธุ์อันตรายในไทยที่ต้องระวัง. สืบค้นวันที่ 24 ตุลาคม 2564, จาก <https://www.sikarin.com/health/covid19-สายพันธุ์อันตรายในไทย>

เรียงชัย หมื่นชนะ. (2558). ระบบและทฤษฎีพุทธจิตวิทยา. วารสารมหาจุฬาราชการ 2(1), 71-74.

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2564). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 43). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิก.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2556). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสุขภาพและสังคม. สืบค้นวันที่ 24 ตุลาคม 2564. จาก <https://sites.google.com/site/karphathnathaksa-chiwit12/kar-phathnathaksa-chiwit>.

อาร์ม ตั้งนิรันดร, ดร. (2563). นักวิชาการจุฬาฯ เสนอแนวทางรับมือ New Normal ภายหลังวิกฤตโควิด-19. สืบค้น 23 กันยายน 2564. จาก <https://www.chula.ac.th/news/30432/>

Luke Wayne Henderson, Tess Knight & Ben Richardson. (2013). An exploration of the well-being benefits of hedonic and eudaimonic behaviour. The Journal of Positive Psychology. 8(4), 322-336.

ภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี

Teacher Leadership in Sarasas Affiliated Schools, Chonburi Province

อัษฎาวุธ หงษ์ชาติ

Autsadawut Hongchat

สมชาติ อุดุลวัชรเมธ

Somchart Adulvajarameta

จิตติยาภรณ์ เชาวรากุล

Jitiyaporn Chaowarakul

มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

Saint John's University

Email: film.atsada39@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 15 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรีและเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรีจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสารสาสน์วิเทศชลบุรีและโรงเรียนสารสาสน์วิเทศบูรพา จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) การหาค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ t-test และค่าสถิติ F-test

ผลการศึกษาพบว่า ครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่ ได้แก่ เพศหญิง มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และมีประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 5 ปี และภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย อันดับแรก ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลเชิงบวก ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการสอน และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามลำดับ จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีภาวะผู้นำครูไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำครู, โรงเรียนในเครือสารสาสน์

ABSTRACT

This study aimed to study teacher leadership in Sarasas affiliated schools, Chonburi province, and compare the teacher leadership in Sarasas affiliated schools, Chonburi province, classified by genders, ages, education levels, and work experiences. The sample group used in this research was the teachers in Sarasas affiliated schools, Chonburi province, which consists of 2 schools: Sarasas Witaed Chonburi School and Sarasas Witaed Burapha School, totaling 152 teachers. The implemented data collection method is a questionnaire. The presented statistical indexes are frequency, mean ($\bar{X}$), percentage, standard deviation (S.D), t-test, and F-test.

The findings revealed that most teachers in Sarasas affiliated schools, Chonburi province are female, not more than 30 years of age, and have a bachelor's degree. Teacher leadership in Sarasas affiliated schools, Chonburi province was at the highest level overall. When considering each aspect, it found that it was at the highest level in all aspects, from most to least; the first is the aspect of positive influence on others, self-development, responsibility in performing duties, professional development, expertise in teaching practice, and participation in operations, respectively. The hypothesis testing found that teachers in Sarasas affiliated schools, Chonburi province had different genders, ages, education levels, and work experiences. There was no difference in teacher leadership, with a significant level of .05.

Keywords : leadership, teacher leadership, Sarasas affiliated schools

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ การคมนาคม การติดต่อสื่อสาร แม้กระทั่งเทคโนโลยี สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อองค์กรทุกระดับอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นองค์กรจำเป็นต้องตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงเพื่อสามารถยืนหยัดและพร้อมรับมือท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ สิ่งทีทุกองค์กรต้องทำอันดับแรกในการปรับเปลี่ยนเพื่อแก้ไขให้องค์กรเกิดความมั่นคง มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ องค์กรจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากร ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนากระบวนการทางการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาคนในประเทศ และในปัจจุบันการศึกษาไทยมีการจัดการการศึกษาตามบริบทอันเป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ การพัฒนาคน พัฒนาคู อาจารย์ พัฒนาสังคมหลากหลายรูปแบบที่เน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน (ประหยัด พิมพา, 2018) และการปฏิรูปการศึกษา ได้มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนปฏิรูประบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับความหลากหลายของการจัด

การศึกษาและตอบโจทย์การพัฒนาของโลกอนาคต โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัย ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย โดยมีขอบเขตครอบคลุมทั้งการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน โดยใช้ระบบทวิภาคีหรือระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติ อย่างเต็มรูปแบบ เพื่อนำไปสู่การจ้างงาน และการสร้างงาน และการปฏิรูปบทบาทการวิจัย และระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน นำไปสู่ การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา : ฉบับปรับปรุง 2564)

การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดและสามารถพัฒนาผู้เรียนมากที่สุด เพื่อที่จะตอบสนองการพัฒนาอนาคตของชาติ และ “ครู” คือ บุคลากรทางวิชาชีพ ทำหน้าที่หลักทางด้าน การเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในโรงเรียน (พระราชบัญญัติ โรงเรียนเอกชน, 2550) ครู จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถในการด้านต่างๆ และที่สำคัญไปกว่านั้นครูเองเปรียบเสมือนผู้นำ จึงควรที่จะเป็นผู้นำที่ดี และผู้นำที่ดีนั้นควรจะเป็นผู้นำที่มาพร้อมกับคำว่าภาวะผู้นำ หรือ ความเป็นผู้นำ ซึ่งเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพพิเศษหลายอย่างในตัวผู้นำ ที่สามารถที่จะบังคับบัญชาผู้อื่นได้ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ (Authority) จากตำแหน่งและอำนาจบารมี (Power) และสามารถจะสร้างอิทธิพลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความเชื่อถือ ร่วมมือหรือยอมรับในตัวครูหรือผู้นำได้ ไม่ว่าจะเป็นบุคลิกภาพลักษณะของ ความเป็นผู้นำ ความรู้ ความสามารถ ความคิดริเริ่ม การตัดสินใจ เป็นต้น เพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายของกลุ่ม หรือขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ในขณะที่บางคนได้รับการยอมรับหรือยกย่องให้เป็นผู้นำ แต่ก็ไม่ได้เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชา อาจกล่าวได้ว่าเป็นผู้นำที่ไม่มีภาวะผู้นำ แต่ในทางตรงกันข้ามบางคนไม่ได้เป็นผู้นำ แต่กลับได้รับความเชื่อถือ ยอมรับและร่วมมือปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำปฏิบัติตาม ซึ่งในความแตกต่างดังกล่าวสอดคล้องกับคำพูดที่ว่า “ผู้นำอาจจะไม่มีภาวะผู้นำ ผู้มีภาวะผู้นำอาจจะไม่ได้เป็นผู้นำ” (วิเชียร วิทย์อุดม, 2550) และจากคำกล่าวที่ว่าครูเป็นผู้นำ มีนักเรียนเป็นผู้ตาม หากนักเรียนจะได้ดี ก็ต้องเกิดจากครูผู้มีภาวะผู้นำที่ดีด้วย ดังนั้นภาวะผู้นำของครู (Teacher Leadership) จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพื่อจะทำให้ครูมีการครองตน ครองคน ครองงานเป็นแบบอย่างที่ดี และจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถโน้มน้าว จูงใจให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ ร่วมมือในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างมีความสุข (อนันท์ งามสะอาด, 2566) รวมทั้งผู้บริหารต้องตระหนักถึงคุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอก

ห้องเรียนโดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

โรงเรียนในเครือสารสาสน์ เป็นเครือข่ายโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ซึ่งมีทั้งโรงเรียนหลักสูตรสองภาษา และหลักสูตรสามัญ จดทะเบียนภายใต้ชื่อ บริษัท แสงเงินพัฒนาการ จำกัด เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2524 มีผู้ก่อตั้งและได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและเจ้าของเครือโรงเรียนสารสาสน์ คือ นายยอห์นบอสโก พิบูลย์ ยงค์กมล และนางมารีอา เพ็ญศรี ยงค์กมล โรงเรียนแห่งแรกของโรงเรียนในเครือสารสาสน์ คือ โรงเรียนสารสาสน์พิทยา จัดตั้งในปี พ.ศ. 2507 จัดเป็นโรงเรียนลำดับที่ 1 ของโรงเรียนในเครือสารสาสน์ เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ ประถมศึกษาปีที่ 1- มัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ที่ถนนสาธุประดิษฐ์ แขวงบางโพงพาง เขตยานนาวา กรุงเทพฯ มีนักเรียนประมาณ 400 คนและมีครู 16 คน แต่หลังจากบุคลากร เริ่มต้นดำเนินการโรงเรียนแรก ผู้รับใบอนุญาตสามารถสร้างคุณภาพ เป็นที่นิยมศรัทธาของผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องจึงได้เปิดขยายเพิ่มมาเป็นลำดับ ทำให้ในปัจจุบันมีโรงเรียนในเครือสารสาสน์จำนวนทั้งสิ้น 46 แห่งทั่วประเทศ และได้มีการปรับปรุงและพัฒนาให้ทันสมัยกับ การเปลี่ยนแปลงของการศึกษามาอย่างต่อเนื่องจึงทำให้โรงเรียนในเครือสารสาสน์ได้ เล็งเห็นถึงภาวะความเป็นผู้นำในยุคนี้ จึงได้เกิดนโยบายที่สำคัญโดยเริ่มพัฒนาผู้เรียนก่อนเป็นอันดับแรก โดยมีนโยบายที่ชื่อว่า “Sarasas Youth Leadership” แบ่งทักษะออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) Hard Skills คือ ทักษะความเก่งในการทำงาน ความรู้เฉพาะด้านต่างๆ และ 2) Soft Skills คือ ทักษะด้านอารมณ์ ความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นรวมถึงการพัฒนาตนเอง ทักษะเหล่านี้จะสามารถฝึกให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาทักษะในด้านอื่นเพิ่มเติม อาทิเช่น ทักษะในการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (communication) ทักษะในการทำงานกับผู้อื่น การสร้าง Teamwork ทักษะในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา (Critical Thinking) และทักษะในด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) นอกจากนี้ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการหลักที่ส่ง รอบด้านต่อผู้ที่มีความเกี่ยวข้อง ภาวะผู้นำครูจึงถือว่าเป็นอีกส่วนของกระบวนการพัฒนาคนที่สำคัญที่จะ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นนี้ได้ แต่ใน ขณะเดียวกันผู้วิจัยได้พบว่า เป้าหมายด้านการพัฒนาครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ (แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนในเครือสารสาสน์, 2564) และยังพบว่ามีปัญหาด้านการพัฒนาครู อาทิเช่น 1) ด้านการ พัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูยังขาดความ เชี่ยวชาญในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งผลให้นักเรียนขาดความเชื่อมั่นต่อ ครูผู้สอนและส่งผลในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน 2) ด้านการพัฒนาครูด้านทักษะการสื่อสาร การทำงานร่วมกับ ผู้อื่น ผ่านการมอบหมายงานในกลุ่มสาระวิชาของครูผู้สอน พบว่าครูยังขาดทักษะในด้านการสื่อสารและการ ทำงานเป็นทีมร่วมกับครูผู้อื่น ส่งผลให้งานในหลายด้านของครูเกิดความล่าช้า และ 3) ด้านการพัฒนาครูด้าน กระบวนการบริหารจัดการชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพ ปัญหาในด้านนี้มักจะพบกับครูที่เข้ามาใหม่และที่ยังขาด ประสบการณ์ ส่งผลให้การจัดการบริหารจัดการเรียนเป็นไปได้อย่าง

ดังนั้นจากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว การที่จะพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้เรียนมีคุณภาพนั้น ครู จะต้องมีความรู้ของภาวะผู้นำของครูควบคู่ไปด้วย เพื่อสามารถกระตุ้น ส่งเสริม พัฒนาระบบการศึกษาให้เกิด

ประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำครูของครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี โดยผู้วิจัยคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการศึกษาวิจัยที่ได้ในครั้งนี้จะสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะคณะผู้บริหารสถานศึกษา ครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ทั่วประเทศ ในการกำหนดแนวทาง นโยบาย และกลยุทธ์ต่างๆ ที่ถูกต้องและพอเพียงการสร้างภาวะผู้นำครูในการปฏิบัติงานให้เกิดกับครู

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรีจำแนกตาม

เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

3. ขอบเขตของงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ ได้แก่ 1) ด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ 2) ด้านความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการสอน 3) ด้านการพัฒนาตนเอง 4) ด้านการมีอิทธิพลเชิงบวก 5) ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีของ ทศพร มนตรีวงศ์ และ ดาวรุวรรณ ถวิลการ (2560), อนุสรฯ สุวรรณวงศ์ (2560), Katzenmeyer and Moller (2001&2009), Muijs and Harris (2003), York-Bark and Duke (2004), Burger and Hallinger (2007), Ozdemir and Kilinc (2014), Angelle (2017), Yaacob and Don (2018), และ Kamaruzaman, Musa, and Hashim (2020)

2. ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ขอบเขตด้านตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ 2) ด้านความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการสอน 3) ด้านการพัฒนาตนเอง 4) ด้านการมีอิทธิพลเชิงบวก 5) ด้านการพัฒนาวิชาชีพ 6) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรีประกอบด้วย ครูโรงเรียนสารสาสน์วิเทศบูรพา จำนวน 104 คน และครูโรงเรียนสารสาสน์วิเทศชลบุรี 144 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 248 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี ได้แก่ ครูโรงเรียนสารสาสน์วิเทศชลบุรีและครูโรงเรียนสารสาสน์วิเทศบูรพา จำนวน 152 คน จากการเปิดตารางของ เครจซี; และเมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970) และกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูของครูโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ จังหวัดชลบุรี แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถาม ภาวะผู้นำของครู มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

5. สรุปผลของการวิจัย

1. ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้แก่ เพศหญิง มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และมีประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 5 ปี

2. การศึกษาข้อมูลภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ จังหวัดชลบุรี จากการหาค่าคะแนนเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยอันดับแรก ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลเชิงบวก ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการสอน และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ จังหวัดชลบุรี

ภาวะผู้นำครู	ระดับความคิดเห็น		การแปลผล
	$\bar{x}$	S.D.	
ด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่	4.63	0.49	มากที่สุด
ด้านความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการสอน	4.60	0.54	มากที่สุด
ด้านการพัฒนาตนเอง	4.64	0.52	มากที่สุด
ด้านด้านการมีอิทธิพลเชิงบวก	4.67	0.52	มากที่สุด
ด้านการพัฒนาวิชาชีพ	4.61	0.56	มากที่สุด
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.53	0.60	มากที่สุด
รวม	4.61	0.54	มากที่สุด

3. จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ครูโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ จังหวัดชลบุรี ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีภาวะผู้นำครูไม่ต่างกัน

6. อภิปรายผล

ผลการศึกษาภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรีและผลการทดสอบสมมติฐาน

1. การศึกษาภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี ด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการสอน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการมีอิทธิพลเชิงบวก ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ พบว่า ภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี มีแบบแผนการปฏิบัติหน้าที่ที่เหมือนกัน โดยเป็นแผนปฏิบัติหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรมาจากกองอำนวยการ ทำให้ครูรู้หน้าที่ เกิดความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในงาน มีความมุ่งมั่น และตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้ผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้อง นิธยา ร่มโพธิ์ (2552) กล่าวว่า ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เป็นคุณลักษณะ ของบุคคลที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้วยความตั้งใจ มีความมุ่งมั่นในการทำงานมีความขยันหมั่นเพียร อดทน มุมานะในการทำงาน ให้ประสบผลสำเร็จตรงตามเป้าหมาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยนารถ ปิยสาธิต (2565) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของครูที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอนของครูสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับมัธยม พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรองและมีอาชีพ อยู่ในระดับมาก

ด้านความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการสอน พบว่า ภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี มีการคัดสรรบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ต่อเนื่องในแต่ละปี อีกทั้งครูยังสามารถสร้างกลยุทธ์และวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนได้ ซึ่งวัดได้จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยม (O-net) ที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นในทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Glickman (2010) กล่าวว่า ความเชี่ยวชาญในการสอน คือ ผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ มีทักษะการคิดโดยเฉพาะการคิดขั้นสูงและผู้สอนต้องมีความเชี่ยวชาญจึงจะสามารถสร้างกลยุทธ์ วิธีสอนเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดขั้นสูงได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jana Lynn Hunzicker (2023) ได้ศึกษาตัวบ่งชี้และการรับรู้ภาวะผู้นำครูในรัฐอิลลินอยส์ พบว่า คุณลักษณะของครู 5 ประการและประชากรศาสตร์ 3 ประการ พบว่า ด้านความเชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการพัฒนาตนเอง พบว่าภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยทางโรงเรียนมีการจัดการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน อาทิเช่น ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และจิตใจ ทั้งนี้ในทุก ๆ ปีภาคเรียนจะมีการมอบโอกาสและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาทักษะ ความรู้ และความสามารถของตน ผ่านการศึกษาดูงานนอกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด อัจฉรา ประเสริฐสิน (2556) กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง คือการกระทำที่เสริมสร้างความรู้ ทักษะ

ความสามารถและคุณลักษณะต่างๆ ให้แก่ตนเอง เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยวิธีการกระบวนการ และขั้นตอนต่างๆ ซึ่งอาจจะมีทั้งในกรณีที่กระทำด้วยตนเองหรือได้รับการสนับสนุนจากองค์กรด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนารัตน์ไพบูลย์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์เพื่อการพัฒนาสมรรถนะครูของโรงเรียนรั้งชีวิตยาสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย พบว่า ด้านการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ส่วน รินนา ราชขารี (2559) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครูมีอาชีพอยู่ในระดับมาก

ด้านการมีอิทธิพลเชิงบวก พบว่าภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ ในทุก ๆ ปี จะมีการจัดประชุมใหญ่ที่โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอน รวมทั้งหมด 46 โรงเรียน เป็นการสารสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนครูด้วยกันตลอดจนหัวหน้า และผู้บริหารระดับสูง มีการแลกเปลี่ยนความคิด และเรียนรู้ที่เคารพความคิดของผู้อื่น และมีการระดมความคิดเป็นการอาศัยฟังพียงซึ่งกันและกันเพื่อนำมาปรับใช้ในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ดลนภา ดีบุปผา (2555) กล่าวว่า การมีอิทธิพลเชิงบวกกับผู้อื่น คือการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน เป็นพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ตอบโต้ระหว่าง บุคคล เพื่อความรู้จักกัน เพื่อให้ได้ซึ่งความรักใคร่ ความเข้าใจอันดีต่อกัน อันจะนำมาซึ่ง ความสัมพันธ์ซึ่งเกี่ยวข้องกันของบุคคลรวมทั้งสังคม ให้เกิดการปรับตัวกันในสังคม ยอมรับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล เคารพในสิทธิผู้อื่น รู้จักการให้และการยอมรับ ฟังพียงซึ่งกันและกัน และสอดคล้องกับงานวิจัย Mavlut Kara (2022) ได้ศึกษา วัฒนธรรมโรงเรียนคือตัวทำนวยภาวะผู้นำครู พบว่า ด้านความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับมาก ส่วน Suyatno and others (2020) ได้ศึกษาอิทธิพลของความหมายในชีวิตและภาวะผู้นำครูของครูต่อความเป็นมืออาชีพของครูผ่านแบบจำลองสมการโครงสร้าง พบว่าการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความเป็นมืออาชีพของครู

ด้านการพัฒนาวิชาชีพ พบว่าภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี มีการจัดประชุมและสัมมนา ร่วมกันอยู่เสมอ โดยวัตถุประสงค์หลักก็เพื่อให้ครูได้พัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ตลอดจนทางโรงเรียนมีการส่งเสริมกิจกรรมที่สามารถพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ครูเกิดสมรรถนะที่สูงขึ้นในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lieberman (1996) กล่าวว่า การพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การปรับปรุงความรู้ ทักษะ ความสามารถและสภาพการณ์ที่สำคัญเพื่อให้ครูได้เรียนรู้การทำงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระยุทธ แสงไชย (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู อยู่ในระดับมาก ส่วน เสาวตรี รัชตโสทธิ, อนุสรณ์ สุวรรณวงศ์, และ ธีระดา ภิญโญ (2560) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในความร่วมมือนของวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ พบว่า ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่าภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี ทางโรงเรียนมี กิจกรรมวันศรีสารสาสน์ และวันสำคัญอื่น ๆ ที่มุ่งเน้นให้ครูเกิดการทำงานร่วมกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทุกคน และยังรวมไปถึงทางโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมกันตัดสินใจในการ ดำเนินงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด สัญญา เคนาภูมิ (2551) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึงการที่สมาชิกได้มีโอกาสร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามโครงการ ร่วมติดตาม ประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา รัตนไพบูลย์ (2564) ได้ ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์เพื่อการพัฒนาสมรรถนะครูของโรงเรียนรังษีวิทยาสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย พบว่า ด้านการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อ การจัดการเรียนรู้ พบว่าอยู่ในระดับ มากที่สุด ส่วน รินนา ราชขารี (2559) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะ ผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ใน ระดับมาก

2. จากการทดสอบสมมติฐาน ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัด ชลบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรีที่มีเพศต่างกันมีภาวะผู้นำ ครูไม่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานและผลการเปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ด้านการมีอิทธิพลเชิง บวกและด้านการพัฒนาวิชาชีพ มีภาวะผู้นำครูแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในด้านการมีอิทธิพลเชิงบวก ครู เพศชายและเพศหญิง มีหน้าที่ที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนในโรงเรียน ทำให้การทำงานร่วมกันอาจเกิดขึ้นได้น้อย และมีปฏิสัมพันธ์ด้านการทำงานร่วมกันน้อยลงเช่นเดียวกัน ซึ่งตรงกันข้ามกับแนวคิดของ คณิศ จุลสุคนธ์ (2554) กล่าวว่า การมีอิทธิพลเชิงบวกกับผู้อื่นเป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่ง แสดงออกในลักษณะการร่วมมือกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การยอมรับซึ่งกันและกัน ตลอดจนสามารถ ปฏิบัติงานร่วมกับ บุคคลอื่นได้ ดังนั้นจึงทำให้ครูมีภาวะผู้นำครูด้านนี้แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการพัฒนาวิชาชีพครูมีภาวะผู้นำครูแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูเพศชายและครูเพศหญิง มี การพัฒนาวิชาชีพครูที่แตกต่างกันชัดเจน เมื่อเทียบจากข้อมูลฐานทะเบียนของโรงเรียนพบว่าครูเพศหญิงมีการ พัฒนาวิชาชีพมากกว่าครูเพศหญิง เช่น ครูเพศหญิงมีอัตราการเข้ารับการศึกษามากกว่าเพศชาย และครู เพศหญิงมักจะเข้าร่วมการอบรมพัฒนาวิชาชีพมากกว่าเพศชาย ซึ่งตรงกันข้ามกับแนวคิดของ Lieberman (1996) กล่าวว่า การพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การปรับปรุงความรู้ ทักษะ ความสามารถและสภาวะการณ์ที่ สำคัญเพื่อให้ครูได้เรียนรู้การทำงาน ดังนั้นจึงทำให้ครูมีภาวะผู้นำครูด้านนี้แตกต่างกัน ส่วนด้านการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน ด้านความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการสอน ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่ มีภาวะผู้นำครูไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือหญิง ล้วนแต่ต้อง ปฏิบัติหน้าที่และดำเนินการผ่านนโยบายที่ได้รับมาจากกองอำนวยการ ซึ่งเป็นหน่วยงานในการวางแผนการ ดำเนินให้กับโรงเรียนในเครือสารสาสน์ทุกเครือข่าย แม้กระทั่งแผนการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาวิชา ตำราหรือหนังสือเรียน และข้อสอบ ทำให้การปฏิบัติงานของครูเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้ตอบสนองต่อ

เป้าหมายและนโยบายของโรงเรียน จึงส่งผลให้ครูมีภาวะผู้นำครูจำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภกร ภูหลงเพีย (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนพื้นที่เกาะ จังหวัดตราด การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของครู และ เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนพื้นที่เกาะจังหวัดตราด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนกลุ่มพื้นที่เกาะ จังหวัดตราด ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วน การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนพื้นที่ เกาะจังหวัดตราด จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีภาวะผู้นำครูไม่แตกต่างกัน

3. จากการทดสอบสมมติฐาน ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ ในภาพรวมครูโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ จังหวัดชลบุรีที่มีอายุต่างกันมีภาวะผู้นำครูไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานและผลการเปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ด้านความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการสอน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และด้านการมีอิทธิพลเชิงบวก มีภาวะผู้นำครูไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายของโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศจังหวัดชลบุรีมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าในทุกปีการศึกษาจะมีครูที่เข้ามาใหม่ทั้งอายุและประสบการณ์ทำงาน แต่ก็ได้รับการอบรมและการถ่ายทอดความรู้จากครูเก่าสู่ครูใหม่ ทั้งด้านการทำงาน การเรียนการสอน และการดูแลนักเรียน ทำให้ตัวแปรด้านอายุทำให้ครูมีภาวะผู้นำครูไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อนุสรณ์ สุวรรณวงศ์ (2560) กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำครู คือการขยายผลเทคนิคการสอนของตนเองไปยังเพื่อนครูทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ส่วน Burger and Hallinger (2007) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำครูด้านการพัฒนาเพื่อนครู หมายถึง แสวงหาความรู้และเพิ่มพูนทักษะการสอนให้เพื่อนครู และการเต็มใจยอมรับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการสอนจากเพื่อนร่วมงาน ส่วนด้านความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการสอน ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และด้านการมีอิทธิพลเชิงบวก มีภาวะผู้นำครูไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีอายุจะมีความแตกต่างกัน แต่ต้องปฏิบัติหน้าที่และได้รับการอบรม พัฒนาและฝึกให้มีความเชี่ยวชาญในงานที่เหมือนกัน ตามที่โรงเรียนได้รับนโยบายมาจากส่วนกลางและดำเนินการตามนโยบายอย่างเคร่งครัด จึงส่งผลให้ครูมีภาวะผู้นำครูจำแนกตามอายุไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาราวดี บรรจงช่วย (2560) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาที่สังกัด และผลการเปรียบเทียบตามอายุ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

4. จากการทดสอบสมมติฐาน ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมครูโรงเรียนในเครือข่ายสารสนเทศ จังหวัดชลบุรีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีภาวะผู้นำครูไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานและผลการเปรียบเทียบในรายด้าน

พบว่าด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีภาวะผู้นำครูแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในด้านการพัฒนาตนเอง ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันหรือสูงกว่ากันในโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี จะมีการพัฒนาตนเองที่แตกต่างกันอันเป็นผลมาจากทางโรงเรียนมีเป้าหมายด้านการพัฒนาครู ด้านการเพิ่มศักยภาพให้ครูด้วยการพัฒนาครูทั้งภายในโรงเรียนและส่งไปอบรมดูงานสัมมนาในที่ต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อส่งเสริมความสามารถและมาตรฐานให้ แก่ครูในด้านวิชาชีพ ซึ่งตรงกันข้ามกับแนวคิดของ อัจฉรา ประเสริฐสิน (2556) กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง การกระทำที่เสริมสร้างความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะต่างๆ ให้แก่ตนเอง เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยวิธีการกระบวนการ และขั้นตอนต่างๆ ซึ่งอาจจะมีทั้งในกรณีที่กระทำด้วยตนเองหรือได้รับการสนับสนุนจากองค์กรด้วย ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี ได้เห็นถึงความสำคัญในการเรื่องของระดับการศึกษา จึงมักจะส่งเสริมและมอบหมายภารกิจด้านการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมการประชุมหรืออำนาจการตัดสินใจให้กับผู้ที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่า หรืออาจจะมอบหมายการปฏิบัติหน้าที่เพิ่มเติมให้ในส่วนที่มีความเฉพาะเจาะจงกับระดับการศึกษามากขึ้น ซึ่งตรงกันข้ามกับแนวคิดของสัญญา เคนาภูมิ (2551) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกได้มีโอกาสร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามโครงการ ร่วมติดตามประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ ส่วนด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการมีอิทธิพลเชิงบวก และด้านความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการสอน มีภาวะผู้นำครูไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันสามารถมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นผลมาจากการอบรมพัฒนาครูอยู่เสมอ และการมีนโยบายที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ทำให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพเพื่อสร้างความเชี่ยวชาญและสร้างการเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนกับครูด้วยกันเอง จึงส่งผลให้ครูมีภาวะผู้นำครูจำแนกตามระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภกร ภูหลงเพีย (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนพื้นที่เกาะ จังหวัดตราด การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของครู และ เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนพื้นที่เกาะจังหวัดตราด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนกลุ่มพื้นที่เกาะ จังหวัดตราด ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วน การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนพื้นที่ เกาะจังหวัดตราด จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีภาวะผู้นำครูไม่แตกต่างกัน

5. จากการทดสอบสมมติฐาน ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรี จำแนกประสบการณ์การทำงาน พบว่า ในภาพรวมครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ จังหวัดชลบุรีที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีภาวะผู้นำครูไม่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานและผลการเปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ มีภาวะผู้นำครูแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ครูที่มีประสบการณ์การทำงานสูงกว่า จะสามารถปฏิบัติงานได้คล่องแคล่วและมีความชำนาญกว่า ส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินในการดำเนินงานครูที่มีประสบการณ์มากกว่าจะได้เป็นผู้นำหรือหัวหน้าในการทำงาน ซึ่งตรงกันข้ามกับแนวคิดของ

สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์ (2551) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ตัดสินใจในการปฏิบัติงานและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ส่วนด้านรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่มีประสบการณ์มากกว่าจะมีความชำนาญอย่างยิ่ง เนื่องจากโรงเรียนในเครือสารสาสน์จะมีนโยบายที่ถูกกำหนดออกมาเป็นขั้นตอนอย่างชัดเจนและมีความเป็นแบบแผนดังนั้นครูที่ปฏิบัติงานอยู่สม่ำเสมอและเป็นเวลานาน จึงทำให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่สูงกว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ ปราโมทย์ กัลยา (2551) กล่าวว่า ความรับผิดชอบในการทำงาน คือความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน เชื้อมั่นในตนเอง พากเพียรไม่ย่อท้อ เพื่อให้งานได้ผลดีและประสบผลสำเร็จ ส่วนด้านการมีอิทธิพลเชิงบวก ด้านความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการสอน ด้านการพัฒนาวิชาชีพและด้านการพัฒนาตนเอง มีภาวะผู้นำครูไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์การทำงานของครูสามารถทำให้ครูได้เก็บเกี่ยวความชำนาญมาเรื่อย ๆ ส่งผลให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองและวิชาชีพในแต่ละปีการศึกษา และโรงเรียนในเครือสารสาสน์ได้มีการจัดประชุมใหญ่ในทุก ๆ ปีการศึกษา ซึ่งจะเป็นการรวบรวมครูที่อยู่ในโรงเรียนในเครือสารสาสน์ทั้งประเทศไทยเข้าร่วมการประชุม ครูจะได้ฝึกทั้งการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในการทำงานร่วมกัน ได้แลกเปลี่ยนวิธีการสอนกับครูที่สังกัดโรงเรียนในเครืออื่น ๆ จึงส่งผลให้ครูมีภาวะผู้นำครูจำแนกตามประสบการณ์การทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของซัมซียะห์ เมาลิดิน (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและศึกษาข้อเสนอแนะของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และดาราวดี บรรจงช่วย (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร ด้านประสบการณ์ในการทำงานพบว่า ไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการเปรียบเทียบภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ ในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาในเครือสารสาสน์
2. ควรศึกษาภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ ในเชิงคุณภาพเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลในเชิงลึกของภาวะผู้นำครูเพิ่มมากขึ้น
3. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ เพื่อได้ทราบข้อมูลที่แตกต่างและสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการพัฒนาครูต่อไป

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (2564). **แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)**. Retrieved August 12, 2023 from <http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2021/03/01-แผน-ปฏิร.การศึกษา.pdf>.
- คณะศ จุลสุคนธ์ (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและการเป็นสมาชิกกลุ่มไม่เป็นการกับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน**. วารสารวิจัย มทร., 6(2).
- ชมชัยะห์ เมาลิติน (2564). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ดลนภา ดีบุผา (2555). **ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมในองค์กร ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานกับความผูกพันในองค์กรของพนักงานบริษัทเอบีฟู้ดจังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดาราดี บรรจงช่วย. (2560). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร**. (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- นิตยา ร่มโพธิ์รี (2552). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดการการเรียนรู้ของอาจารย์พยาบาลสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประหยัด พิมพา (2018). **การศึกษาไทยในปัจจุบัน**. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 7(1), 242-249.
- ปราโมทย์ กัลยา (2551). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- รินนา ราชสารี (2559). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2550). **การพัฒนาองค์กร**. กรุงเทพมหานคร: ธนัชการพิมพ์.
- ศุภกร ภูหลงเพ็ญ. (2564). **ภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนพื้นที่เกาะ จังหวัดตราด**. สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
- สัญญา เคนาภูมิ (2551). **ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนใน 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขง**. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์ (2551). **สาระสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากร**. กรุงเทพมหานคร: สามเจริญพาณิชย์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553). **คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา.**

กรุงเทพมหานคร: ผู้พิมพ์

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2551). **พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550.**

กรุงเทพมหานคร: สกสศ.

เสาวตรี รัชตโสทธิ, อนุสรฯ สุวรรณวงศ์, และ อีระดา ภิญโญ (2560). **แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในความร่วมมือของวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์.** วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 10(1), 15-25.

อังศรา ประเสริฐสิน (2556). **การพัฒนาตนเองสำคัญอย่างไรในชีวิตและการทำงาน.** วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 5(10), 73-84.

อนันท์ งามสะอาด (2566). **ภาวะผู้นำของครู.** Retrieved July 27, 2023, from

https://www.facebook.com/TTECH.BDI/photos/a.107210939365387/1320850938001375/?type=3&locale=th_TH.

อนุสรฯ สุวรรณวงศ์ (2560). **องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูเพื่อเสริมสร้างความก้าวหน้าทางวิชาชีพในโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง.** วารสารปัญญาภิวัฒน์, 9(1), 204-216.

Burger, J., & Hallinger, P. (2007). **Teacher leadership: Improving teaching and learning from inside the classroom.** California: Corwin Press.

Glickman, Carl, D. and others. (2010). **Supervision and Instruction Leadership A Development Approach.** (8th ed). The United States of America : Person Education, Inc.

Lieberman, A. (1996). **Practices that support teacher development: Transforming conceptions of professional learning.** In McLaughlin, M. & Oberman, I. (Eds.), *Teacher learning: New policies, new practices* (pp. 185-201), New York: Teachers College Press.

Lunenburg, F.C., & Ornstein, A.C. (2013). **Educational administration: Concepts and practices.** Spain: Thomson.

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
Academic Leadership of Watsongham School Administrator
under The Secondary Educational Service Area Office Samut Prakan

สรเดช บุญประดิษฐ์

Sorradaet Boonpradit

จิตติยาภรณ์ เชาวรากุล

Jitiyaporn Chaowarakul

วีณา ชุ่มบัณฑิต

Weena Sumbandit

มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

Saint John's University

E-mail: sorradaetboonpradit@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 18 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ และเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 76 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าที่ การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้านคือ ด้านการนิเทศการสอน และอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ส่วนผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

สถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ แตกต่างกัน ส่วนระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The purpose of this research were to study Academic Leadership of Watsonghtham School Administrator under the secondary Educational Service Area Office Samut Prakan and compare Academic Leadership of Watsonghtham School Administrator under the secondary Educational Service Area Office Samut Prakan as perceived by the teachers classified by their gender ,educational qualifications, work experience. A sample of 76 was randomly selected from teachers of Watsonghtham School. The research instrument was a set of five-scale rating questionnaires.

The statistics for data analysis were analyzed using a software package in terms of Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, T-test, One-way ANOVA, and Content analysis.

The research finding were as follows: The Academic Leadership of Watsonghtham school administrator by the opinions of teachers as a whole an in each aspect were at a high level. The top is highest level is teaching supervision. And those aspects were ranked as assessment and monitoring student progress, curriculum and teaching management, mission planning and promotion of academic atmosphere. The hypothesis finding were as the teachers in Watsonghtham school, classified by gender as a whole and in each aspect showed difference and classified by educational qualifications and work experience as a whole and each aspect showed no difference, was statistically significant at .05 level

Keywords: Academic Leadership, School Administrator

1. บทนำ

การศึกษาถือเป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560- 2579 เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางในการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อให้ทุกคนได้เข้าถึงโอกาสและมีความเสมอภาคในการศึกษาอย่างเท่าเทียม เพื่อพัฒนาคนในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ มีการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคม, 2561)

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นผู้มีความสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารองค์กร ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่ดี และมีประสพการณ์ สามารถจูงใจผู้คนในองค์กรให้มุ่งมั่น และทุ่มเทในการร่วมกันพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ (นพพล ศุภวิทยาเจริญกุล, 2560) ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำงานของบุคลากร เพราะผู้บริหารเป็นผู้ควบคุมดูแล และมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานซึ่งทำให้ผลการปฏิบัติงานประสพผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ความสำเร็จของสถานศึกษาจะเกิดขึ้นขึ้นอยู่กับความตระหนักรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา (เพ็ญนภา ศรีแปลก, 2563)

ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงถือว่ามีสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่งในการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอน แกไขการจัดการเรียนการสอนเป็นความสามารถโน้มน้าวจูงใจบุคคลในโรงเรียนให้เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย นำความรู้ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ อย่างเป็นระบบ รวมถึงสร้างความเชื่อมั่น ความนับถือ สร้างกำลังใจ และความอบอุ่นในการร่วมงาน ดูแลให้ความช่วยเหลือให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และยังถือเป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการเรียนของผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐาน เพื่อพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าสู่ความสำเร็จผู้นำทางวิชาการต้องมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับการสอนและความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนทางการศึกษา มีความสามารถในการสื่อสารและแสดงให้นักเรียน ครูและผู้ปกครองเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญและมีคุณค่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแรงขับเคลื่อนและมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับ Purkey & Smith (1983 อ้างถึงใน สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, 2556) ที่ชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีผลต่อการเรียนการสอนอย่างกว้างขวาง อันเกิดจากการกระทำของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน ดังนั้นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการบริหารจัดการงานด้านวิชาการในสถานศึกษาให้ประสพผลสำเร็จ ผู้บริหารต้องใช้ความรู้และความสามารถบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและมีประสิทธิผล

จากการศึกษาข้อมูลคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาในด้านผลการทดสอบจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2565 ของโรงเรียนวัดทรงธรรม พบว่ายังประสบปัญหาหลายด้านที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เนื่องจากการทดสอบทางการศึกษายังอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ปัญหาส่วนหนึ่งมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมา ผู้เรียนต้องเรียนในรูปแบบผสมผสาน ทั้ง On-line และ On- hand ส่งผลต่อเนื่องต่อการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เต็มที่ รวมถึงอัตราการจบตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดพบว่ามีนักเรียนส่วนหนึ่งไม่จบตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด จึงจำเป็นจะต้องเร่งพัฒนาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเร่งด่วน

จากความเป็นมาของสภาพปัญหาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

3. ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้คือ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 95 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 76 คน จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎี เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ โดยสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ Hallinger and Murphy (1985) Ubben and Hughes (1987) Krug (1992) McEwan (1998) Van and Kruger (2003) พิชราภรณ์ จันทพล (2559) เพ็ญภา พลัฒิม (2559) เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560) สรายุทธ สิมมาจันทร์ (2563) และธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565) เลือกข้อที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไปพบว่ามี 5 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนกำหนดภารกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของครู โรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ คือ เพศ ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง วุฒิการศึกษา ได้แก่ ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงาน ได้แก่ ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) การวางแผนกำหนดภารกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 5) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้จากการศึกษาเอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยใช้มาตราการวัดการประเมินค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5. บทสรุป

การศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

1. ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบในรายด้าน พบว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน แตกต่างกัน ส่วนด้านการนิเทศการสอน ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการไม่แตกต่างกัน

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

3. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการไม่แตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านการ

วางแผนกำหนดภารกิจ ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

6. อภิปรายผล

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ลักษณะความสนใจทางด้านวิชาการของเพศหญิงจะมีมากกว่าเพศชาย รวมถึงความสามารถในการปฏิบัติงานของเพศชายและเพศหญิงนั้นต่างกัน ซึ่งส่งผลให้เกิดแนวคิดที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ไชยา ภาวะบุตร (2555) ที่ได้กล่าวว่า บทบาททางด้านเพศมีความแตกต่างกันอย่าง หลากหลาย ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมและบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล รวมถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ และสภาพทางสังคม ที่ได้รับรู้มา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุจรศ ศาลางาม (2560) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศกัน มีความเห็นต่อภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิ ริชัย สีสม (2561) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู กลุ่มโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู กลุ่ม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำแนก ตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีทัศนะต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่ม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูทุกคนไม่ว่าจะมี ระดับการศึกษาระดับใด และมีประสบการณ์ในการทำงานมายาวนานเท่าใด ต่างล้วนทำงานเป็นผู้ตามอยู่ ภายใต้การบริหารของผู้บริหารคนเดียวกันทั้งสิ้น การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายของครูจึงมีลักษณะของ การทำงานเป็นผู้ตามภายใต้การบริหารเดียวกัน จึงส่งผลให้ครูทุกระดับการศึกษาและทุกช่วงประสบการณ์ใน การทำงาน มีความเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนา

วรรณประภา (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัย ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรชัย ภักดีสุภผล (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้หลักการวิจัยเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และครูที่มีเพศต่างกันมีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน และครูที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ที่ต่างกัน มีการรับรู้ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
2. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
3. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
4. ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือหัวหน้าระดับชั้น เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการให้เกิดขึ้นกับผู้นำในทุกระดับในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

ไชยา ภาวะบุตร. (2555). *ภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ทัศนาวรรณประภา. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนิต รัตนศักดิ์ดา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกริก.
- นุจรศ ศาลางาม. (2560). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเขอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นพพล ศุภวิทยาเจริญกุล. (2560). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นรชัย ภักดีสุภผล. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พัชราภรณ์ จันทพล. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพ็ญภา พลัฒิม. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- เพ็ญภา ศรีแปลก. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศิริชัย สีส้ม. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สรายุทธ สิมมาจันทร์. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)**. กรุงเทพฯ.

เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

Hallinger and Murphy. (1985). **Assessing the instructional management behavior of principals**. The Elementary School Journal.

Krug. (1992). **Leadership and performance beyond expectations**. New York.

McEwan. (1998). **Seven steps to effective instructional leadership**. CA: Macmillan.

Ubben and Hughes. (1987). **The principle: Creative Leadership for Effective Schools**. Boston.

Van and Kruger. (2003). **An educator's guide to school management skills**. Pretoria: Van Schaik.

ความต้องการในการพัฒนาตนเองเพื่อส่งเสริมด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร

The Problems of Learning Activities for Further Study Guidance
and Careers of Mathayomsuksa 3 And 6 Surasakmntree School

จिरันท์ ขำวงษ์

Jiranun Khumwong

ภัทรพล มหาจันทร์

Pattarapon Maharkan

วีณา ชุ่มบัณฑิต

Weena Sumbandit

มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

Saint John's University

ratirat.taw2539@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 16 ธันวาคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาตนเองเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามช่วงชั้นที่ปฏิบัติการสอน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาตนเอง เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 82 คน ทั้งหมด 17 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อมูลสรุปด้วยการจำแนกชนิดของข้อมูล ผลวิจัยพบว่า 1) ความต้องการในการพัฒนาตนเองเพื่อส่งเสริมด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการพัฒนาตนเอง ด้าน

แผนการจัดการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการประเมินผล และด้านการพูดน้อยที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเอง จำแนกตามช่วงชั้นที่สอน พบว่า ครูช่วงชั้นที่ 1 มีความต้องการด้านการพัฒนาตนเองสูงกว่า ครูช่วงชั้นที่ 2 ในเรื่องแผนการจัดการเรียนรู้ 3) หน่วยงานสังกัดองค์กรส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล

คำสำคัญ: ความต้องการในการพัฒนาตนเอง, ส่งเสริมการจัดการการเรียนรู้, องค์ประกอบในการจัดการการเรียนรู้

ABSTRACT

The purposes of the research were to 1) Study the need for self-development to Promote Learning Management for English Teacher Elementary School Samut Sakhon Administrative Organization. 2) Compare to need for self-development to Promote Learning Management for English Teacher classified class to teach Elementary School Samut Sakhon Administrative Organization. 3) Establish the guidelines for supporting self-development to Promote Learning Management for Teacher. The sample use in research were 82 English teachers and 17 schools The instrument were the questionnaire; the data from the questionnaire was statistically analysed into frequency, percentage, mean and standard deviation. The research findings found that 1) The need for self-development to Promote Learning Management for English Teacher Elementary School Samut Sakhon Administrative Organization were the highest levels and next level was Evaluation. 2) The result to compare level of need for self-development to Promote Learning Management for English Teacher classified class to teach level 1 needed self-development were higher level 2 were Lesson Plan 3. Teachers in Samut Sakhon Provincial Administrative Organization need self-development were higher than teachers in Samut Sakhon Town Municipality about built lesson plan and evaluate.

Keywords: The need for self-development, Promote learning management, Process of learning management

1. บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มนุษย์ทั่วโลกนิยมใช้ติดต่อสื่อสารกันเป็นหลักมากที่สุดในโลก เป็นภาษาที่สองของประชากรกว่า 750 ล้านคนทั่วโลก เป็นภาษาที่ใช้ในทางราชการของ 61 ประเทศ และเป็นภาษาหลักในหลาย

รัฐทั่วโลก ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาที่สองรองลงมาจากภาษาประจำชาติ เป็นแกนหลักของหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยไปจนถึงการศึกษาตลอดชีวิต

กระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นความสำคัญกับการพัฒนาคนไทย เด็กและเยาวชนไทยให้มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารและใช้ประโยชน์ได้ แต่เด็กไทยมีความอ่อนด้อยด้านภาษาอังกฤษค่อนข้างมาก ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษในระดับที่ไม่น่าพอใจ และปัญหาที่สำคัญที่ไม่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา (กระทรวงศึกษาธิการ : 2551) และจากที่ผ่านมามีครูสอนภาษาอังกฤษจำนวนมากยังขาดความแม่นยำในการออกเสียงและการใช้ไวยากรณ์ มุ่งสอนแบบท่องจำมากกว่าการสอนให้รู้จักธรรมชาติของภาษา ซึ่งหากครูผู้สอนไม่มีความรู้ในภาษาอังกฤษมากเพียงพอ ทำให้ยากที่จะสอนผู้เรียนให้เก่งภาษาอังกฤษได้ ในการพัฒนาครู นวัตกรรม งานวิจัยและเทคโนโลยี รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ให้มีสมรรถนะ มีความสามารถในการแข่งขันได้ตามคุณลักษณะและ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ : 2560)

เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 นับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในระบบการศึกษาในปัจจุบัน เพราะเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นและการพัฒนาศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 และสร้างให้นักเรียนประถมศึกษาที่มีศักยภาพด้านภาษาอังกฤษได้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย การศึกษาและการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับชั้นประถมศึกษาเป็นช่วงวัยที่ควรปลูกฝังให้เกิดการเรียนรู้จนเกิดเป็นทักษะที่ฝังแน่นอยู่ในตัวบุคคลอาจจะทำให้ใช้เวลาที่นานพอสมควร และเนื่องด้วยผู้เรียนจะต้องศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาต่อไป เพราะฉะนั้น การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในช่วงชั้นประถมศึกษา หรือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 เป็นช่วงชั้นที่สำคัญมาก

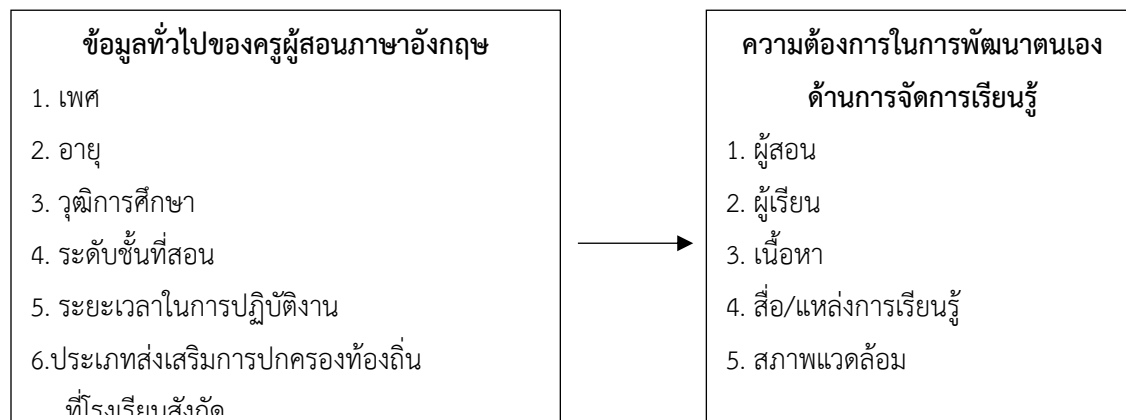
ด้วยเหตุและผลดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า ภาษาอังกฤษมีความสำคัญในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะผู้เรียนที่ศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษา จำเป็นต้องมีพื้นฐานในวิชาภาษาอังกฤษที่ดี เพื่อนำความรู้จากชั้นประถมศึกษาไปต่อยอดในชั้นมัธยมศึกษา ดังนั้น ครูผู้สอนจึงเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะทราบถึงสิ่งที่ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษที่มีต้องการในการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองให้นำไปสู่การเป็นครูมืออาชีพได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาตนเองเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามช่วงชั้นที่ปฏิบัติการสอน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาตนเอง เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร และเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาตนเองเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามช่วงชั้นที่ปฏิบัติการสอน ตลอดจนเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาตนเอง เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้แบบสอบถาม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูภาษาอังกฤษสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งหมด 17 โรงเรียน จำนวน 82 คน

ขั้นที่ 1 ร่างแบบสอบถาม โดยการนำข้อมูลต่างๆ มาประกอบกันเป็นแบบสอบถาม เพื่อถามครู ในการพัฒนาตนเอง ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้มาปรับให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ไปให้ครูสังกัด อบจ. และ เทศบาล ที่สอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นผู้ทำแบบสอบถาม

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามและข้อเสนอแนะ ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัด อบจ. และ เทศบาล มาตรวจสอบ

ขั้นที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัด อบจ. และ เทศบาล

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) สร้างขึ้นจากกรอบแนวความคิดที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีการตรวจสอบความถูกต้องจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านมีความชำนาญทางด้านการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ในระดับประถมศึกษา และการวัดและการประเมินผลการศึกษาซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูภาษาอังกฤษ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สมุทรสาคร เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ โดยมีการปรับปรุงตามแนวการสร้างเครื่องมือของลิเคิร์ต (Likert Scale) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูภาษาอังกฤษ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร

6. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขภาษาและประเด็นคำถามแล้วเสนอแก่ผู้เชี่ยวชาญโดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 – 1

7. ขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานงานในการส่งแบบสอบถามด้วยตนเองให้กับครูภาษาอังกฤษ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร จาก 17 โรงเรียน จำนวน 82 ฉบับและเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตนเองจำนวน 82 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และเพื่อนำผลไปวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถามต่อไป

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2. เปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาตนเองเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน ภาษาอังกฤษ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

3. การวิเคราะห์คำถามปลายเปิดด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

9. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความต้องการในการพัฒนาตนเองเพื่อส่งเสริมด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน ภาษาอังกฤษ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านแผนการจัดการเรียนรู้มากที่สุด ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.57$) รองลงมา คือ ด้านการประเมินผล ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.74$) และด้านกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนด้าน ภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยความต้องการเท่ากัน ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.74$) และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการพูด ($\mu = 3.91$, $\sigma = 0.98$)

2) ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเอง จำแนกตามช่วงชั้นที่สอน พบว่า ครูช่วงชั้นที่ 1 มีความต้องการด้านการพัฒนาตนเอง สูงกว่า ครูช่วงชั้นที่ 2 ในเรื่องแผนการจัดการเรียนรู้ ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาตนเอง

(N=82)

ความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านการ จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	เปรียบเทียบจำแนกตามช่วงชั้น					
	ช่วงชั้นที่ 1		ช่วงชั้นที่ 2		รวม	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ
ครูผู้สอน						
หลักสูตร	4.01	0.71	4.02	0.57	4.01	0.66
แผนการจัดการเรียนรู้	4.28	0.54	4.11	0.57	4.22	0.57
การประเมินผล	4.21	0.69	4.01	0.83	4.15	0.74
ผู้เรียน						
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ภาษาอังกฤษ)	4.15	0.55	4.12	0.46	4.14	0.52
ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน	4.11	0.61	4.10	0.49	4.10	0.49

(N=82)

เปรียบเทียบจำแนกตามช่วงชั้น

ความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	ช่วงชั้นที่ 1		ช่วงชั้นที่ 2		รวม	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ
เนื้อหา						
การอ่าน	4.06	0.80	4.02	0.53	4.05	0.72
การเขียน	4.08	0.78	4.13	0.71	4.10	0.76
การพูด	3.86	0.85	3.99	0.75	3.90	0.81
การฟัง	3.93	0.79	3.98	0.64	3.95	0.74
วรรณกรรม	4.06	0.84	4.18	0.63	4.10	0.78
สื่อ						
สื่อการสอนภาษาอังกฤษ	4.02	0.64	4.03	0.52	4.02	0.60
สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ						
ป้ายนิเทศ	4.11	0.61	4.13	0.58	4.12	0.60
จัดบอร์ด	4.00	0.79	4.12	0.65	4.04	0.75
การทักทาย	4.02	0.62	4.14	0.50	4.06	0.58
แหล่งเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	4.08	0.67	4.14	0.58	4.10	0.64

ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเอง จำแนกตามช่วงชั้นที่สอน พบว่า ข้อที่มีคะแนนสูงสุด คือ ครูช่วงชั้นที่ 1 ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.54$) มีความต้องการด้านการพัฒนาตนเอง สูงกว่า ครูช่วงชั้นที่ 2 ($\mu = 4.11$, $\sigma = 0.57$) ในเรื่องแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการประเมินผล พบว่า ครูช่วงที่ 1 ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.69$) มีความต้องการด้านการพัฒนาตนเอง สูงกว่า ครูช่วงชั้นที่ 2 ($\mu = 4.01$, $\sigma = 0.83$) และด้านที่ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองน้อยที่สุด คือ ด้านการพูด พบว่า ครูช่วงชั้นที่ 1 ($\mu = 3.86$, $\sigma = 0.85$) มีความต้องการพัฒนาตนเอง น้อยกว่า ครูช่วงชั้นที่ 2 ($\mu = 3.99$, $\sigma = 0.75$)

10. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาตนเองเพื่อส่งเสริมด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยสามารถนำผลการศึกษามาสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความต้องการในการพัฒนาตนเองเพื่อส่งเสริมด้านการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านแผนการจัดการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการประเมินผล และด้านการพูดน้อยที่สุด ทั้งนี้ มีสาเหตุมาจาก ครูเริ่มมีความตระหนักถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ นั้นสะท้อนถึง การเตรียมการสอน หรือ การเตรียมการสอนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่เตรียมไว้ในหลักสูตร อีกทั้งยังเป็นขั้นตอนที่ช่วยให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัย ชลชลิตา กุมุทธวิไชย (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ในรายวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา พบว่า การจัดทำและออกแบบแผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาอังกฤษโดยใช้กระบวนการการสื่อสาร แล้วดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนการสอน จะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้อง สำเนา หมั่นแจ่ม (2562) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ เป้าหมายหลัก คือ การให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายการเรียนการสอนที่เป็นแก่นของการศึกษา พร้อมจะช่วยให้ผู้สอนได้มีโอกาสศึกษาหลักสูตร เตือนความจำให้แก่ผู้สอน ช่วยให้ผู้ไม่สับสน สามารถสอนได้ตรง ความวัตถุประสงค์ จัดกิจกรรมได้ตามขั้นตอน มีการวัดและประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริง

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเอง จำแนกตามช่วงชั้นที่สอน พบว่า ครูช่วงชั้นที่ 1 มีความต้องการด้านการพัฒนาตนเอง สูงกว่า ครูช่วงชั้นที่ 2 ในเรื่องแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้มีสาเหตุมาจาก เนื่องจากครูที่สอนช่วงชั้นที่ 1 ที่สอนระดับชั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยเป็นเด็กนักเรียนที่อยู่วัยที่ต้องการความใส่ใจ การดูแลและการติดตาม และประเมินผลอย่างใกล้ชิด อีกทั้ง ต้องการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อต่อยอดไปในช่วงชั้นต่อไป สอดคล้องกับ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนควรได้รับแรงเสริมและกำลังใจจากครูให้มีความกล้า รู้สึกสนุก มีความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ภาษา เกิดความคุ้นเคย และความมั่นใจในการฝึกสนทนาโต้ตอบ และเพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกชั้นเรียน

3. หน่วยงานสังกัดองค์กรส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล เพราะจะเป็นประโยชน์และช่วยให้ครูประสบความสำเร็จในการสอนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ สุวิมล สุวรรณจันดี (2554) กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า ช่วยให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอน สามารถจัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ อีกทั้งจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังนำไปเสนอเป็นผลงานวิชาการได้ พิมพรัตน์ จักรบุตร (2560) ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนโดยใช้แบบฝึกทักษะเขียนตามคำบอก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านปากยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีประโยชน์เพราะเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เป็นไป

ตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งมีการ เตรียมวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน ทำให้เกิดความพร้อมและความมั่นใจเมื่อทำการสอน ผู้เรียน ร่วมกิจกรรมได้อย่างเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันตั้งแต่ต้นจนจบเป็นการแสดงถึงประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน และสามารถให้ผู้เรียนสอนแทนหรือนำไปใช้กับผู้เรียนกลุ่มอื่นได้

10. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ด้านครูผู้สอน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สมุทรสาคร ควรมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลของผู้เรียน จัดให้มีเกณฑ์การวัดและประเมินที่แน่นอนและได้รับมาตรฐาน
2. ด้านสภาพแวดล้อม สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สมุทรสาคร ควรมีการจัดกิจกรรมที่สามารถสร้างความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน เช่น การจัด Project Approach ขึ้นมาโดยครูกับนักเรียนร่วมกันจัด การจัดกิจกรรมทำอาหารภาษาอังกฤษ และการจัดกิจกรรมขายของ โดยสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น
3. ด้านผู้เรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สมุทรสาคร มีการพัฒนาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยควรมีแนวทางในการพัฒนาทางด้านการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้มีความคล่องแคล่ว และสามารถพูดได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เช่น การให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการสื่อสารภาษาอังกฤษในห้องเรียนมากที่สุด และให้นักเรียนไปสัมภาษณ์ชาวต่างชาติเพื่อฝึกการสื่อสารภาษาอังกฤษ
4. ด้านสื่อภาษาอังกฤษ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สมุทรสาคร ควรมีการผลิตสื่อ E-book วิชาภาษาอังกฤษ ผลิตสื่อการสอนให้เข้ากับยุคสมัย และผลิตแอปพลิเคชันสำหรับเรียนภาษาอังกฤษ เป็นต้น
5. ด้านสภาพแวดล้อม สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สมุทรสาครควรมีการจัดตั้งนโยบายในการจัดบอร์ดภาษาอังกฤษในห้องเรียนทุก ๆ เดือน เพื่อทำให้นักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดสร้างสรรค์และสามารถจดจำภาษาอังกฤษจากบอร์ดมากยิ่งขึ้น

11. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งถัดไป

1. จากผลการวิจัยฉบับถัดไป ทำวิจัย เรื่อง การอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ
2. จากผลการวิจัยฉบับถัดไป ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
3. จากผลวิจัยฉบับถัดไป ทำวิจัยเรื่อง การผลิตสื่อการสอนภาษาอังกฤษโดยทำเป็นแอปพลิเคชันในรูปแบบเกม สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

บรรณานุกรม

- Jugbut. P. (2017). The Development of English Writing Skill by Dictation for Grade 4 Students in Banpakyang School, Wangthong District, Phitsanulok Province. Master Degree of arts. Field in Applied Linguistics for Teaching English. Pibulsongkram Rajabhat University.
- Ministry of education. (2008) English Curriculum A.D. 2008. Bangkok: Kurusapa Printing Ladphrao.
- Office of basic education commission. (2021). (2023, November 25) Curriculum to develop office of basic education commission project B.E.2021. (online). <https://cbethailand.com/>
- Office of the Education Council. (2017). Thailand education scheme in brief (2017-2036). Bangkok: Office of the Education Council.
- Muenchaem. S. (2019). The development of teachers' learning management to promote students' analytical thinking skills by using local wisdom. ChiangMai Rajabhat University.
- Suwanchandee S. (2011). Development of Buddhism strand learning plans using case study to promote analytical thinking of Mathayom Suksa 1 students, Wat Aranyaram School, Mea Tha District, Lamphun Province. (Teaching in Social Studies) Master of Education Program.

ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำ
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

The Problems of Learning Activities for Further Study Guidance
and Careers of Mathayomsuksa 3 And 6 Surasakmntree School

รติรัตน์ ฟักทอง

Ratirat Fakthong

ภัทรพล มหาขันธ

Pattarapon Maharkan

วีณา ชุ่มบัณฑิต

Weena Sumbandit

วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

College of Educational Innovation, Saint John's University

ratirat.taw2539@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 16 ธันวาคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี 2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี โดยจำแนกตามสถานภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 475 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 443 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำ ปัญหาโดยภาพรวมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับน้อย ซึ่งด้านที่พบปัญหามากที่สุดคือ ด้านศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งด้านที่พบปัญหามากที่สุดคือ ด้านสนทนา 2) ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำ พบว่าระดับปัญหาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในทุกด้าน 3) ข้อเสนอแนะ ในการวิจัยครั้งนี้ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ

โรงเรียนควรมีระบบในการจัดเก็บข้อมูลที่ไม่ซับซ้อน และไม่เก็บข้อมูลบ่อยครั้งมากเกินไป และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือโรงเรียนควรมีกิจกรรมที่หลากหลายมากขึ้น ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และควรมีจัดป้ายประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารหรือใช้สื่อทางออนไลน์ ในการประชาสัมพันธ์ให้กับนักเรียนมากขึ้น

คำสำคัญ: แผนแนวการศึกษาต่อ, การมีงานทำ

Abstract

The objective of the study are: (1) to study the problems of learning activities for further study guidance and careers of Mathayomsuksa 3 and 6 Surasakmntree School; (2) to compare the problems of learning activities for further study guidance and careers of Mathayomsuksa 3 and 6 Surasakmntree School; by classification, The participants consisted of 475 students of Mathayomsuksa 3 and 443 students of Mathayomsuksa 6. The study instruments was a questionnaire. The mean scores, standard deviation, and t-test analyses were used to analyze the data.

The results of this study were: (1) The total of the problems of learning activities for further study guidance and careers of Mathayomsuksa 3 at the low level. The highest problem was students data collection. While the total problems of learning activities for further study guidance and careers of Mathayomsuksa 6 was at medium level. The highest problem was information; (2) Comparison of the levels of problems in learning activities for further study guidance and careers between Mathayomsuksa 3 and 6 found that Mathayomsuksa 6 higher than Mathayomsuksa 3 in every aspect; (3) The recommendation were Mathayomsuksa 3 should have the incomplex information and shouldn't collect the data too often, and Mathayomsuksa 6 should have various of activities both inside and outside in addition, school should have billboard to present information of the school.

Keywords: Further Study Guidance; Careers

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 4 ธันวาคม 2546 ความตอนหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า ต้องพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นอาชีพ ไม่ใช่เพียงแต่ปลูกผัก ถั่ว งา ให้หลานเฝ้า แต่เป็นเรื่องของความอยู่ดีกินดี ความรู้การศึกษาที่กล่าวว่า ต้องช่วยให้การศึกษาดีขึ้น เพราะถ้าการศึกษาไม่ดี คนไม่สามารถทำงาน การศึกษาต้องได้ทุกระดับ ถ้าพูดถึงระดับสูง หมายความว่า นักวิทยาศาสตร์ชั้นสูง ถ้าไม่มีการเรียนชั้นประถม อนุบาล ไม่มีทางที่จะให้คนไทย ขึ้นไปเรียนชั้นสูง หรือเรียนชั้นสูงไม่ดี ซึ่งเดี๋ยวนี้ก็ยังไม่ได้ เพราะชั้นสูงนั้นต้องมีรากฐานจากชั้นต่ำ ถ้าไม่มีก็เรียนชั้นสูงไม่รู้เรื่อง รวมทั้งพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ์ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 ที่พระองค์ทรงมอบเป็นพระบรมราโชบายด้านการศึกษามีใจความสำคัญว่า การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน คือ 1) ส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติที่ถูกต้อง 2) การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานชีวิตหรืออุปนิสัยที่มั่นคงเข้มแข็ง อาทิ การสร้างบุคลิกและอุปนิสัยที่ดีงาม (Character Education) 3) ส่งเสริมการมีอาชีพมีงานทำ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้น้อมนำและมอบเป็นนโยบาย ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งบูรณาการและเชื่อมโยงงานดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 – 2580) ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2,2562)

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทย มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครอบคลุมและมีสุขภาวะที่ดี ในทุกช่วงวัยมีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ และภาษาที่สามและอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง และปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้มีการบรรจุหลักสูตร Coding ไว้ในนโยบายหลักของกระทรวงศึกษาธิการให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 –2579 เพื่อพัฒนาผู้เรียนมีคุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วยทักษะและคุณลักษณะต่อไปนี้ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก การเขียนได้ และการคิดเลขเป็น 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพ และ ทักษะการเรียนรู้ และ ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้วิเคราะห์สถานการณ์ประชากร และปัญหาในการพัฒนาประเทศ ทำให้เห็นว่า เด็กในวัยเรียน อายุ 5 - 14 ปี ได้รับการศึกษา ไม่ทั่วถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ World Economic Forum 2014 ช่วงวัยรุ่นและนักศึกษา อายุ 15 - 21 ปี ขาดความรู้และทักษะ ไม่พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน มีพฤติกรรมเสี่ยงเรื่องการตั้งครรภ์ ยาเสพติดและอบายมุข ช่วงวัยแรงงาน อายุ 15 - 59 ปี มีการคุ้มครองจากระบบประกันสังคมยังไม่ทั่วถึง มีการออมน้อย มีหนี้มาก และผลิตภาพต่ำ เมื่อมาพิจารณาปัญหาการจัดการศึกษามีนักเรียนจบภาคบังคับจำนวนมากประมาณร้อยละ 40 ไม่ได้เรียนต่อและขาดทักษะและสมรรถนะทางอาชีพ ปัญหาการจัดการศึกษาที่ผ่านมา พบว่านักเรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไม่ศึกษาต่อมีจำนวนถึง ร้อยละ 40 และขาดสมรรถนะการทำงานในสาขาอาชีพต่าง ๆ สถานประกอบการไม่ต้องการรับเข้าทำงาน และประกอบอาชีพอิสระไม่

ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากขาดทักษะที่เป็นพื้นฐานของสมรรถนะในแต่ละอาชีพ ดังที่ อดิษฐ์ ลัดลอย (2561) ได้ศึกษาเรื่องการแนะแนวอาชีพเพื่อการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานของนักเรียนสายสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าในปัจจุบันนั้น ตลาดแรงงานเกิดความไม่สมดุลกันระหว่างอุปสงค์และอุปทานด้านแรงงาน กล่าวคือ บางสาขามีความต้องการแรงงานจำนวนมากแต่ผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานมีจำนวนน้อย แต่ในทางกลับกัน บางสาขาก็มีความต้องการแรงงานจำนวนน้อยแต่ผู้เข้าสู่ตลาดแรงงานมีจำนวนมาก ซึ่งส่งผลให้เกิดความไม่สมดุลของตลาดแรงงานเกิดขึ้น ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนทรัพยากรมนุษย์หรือทรัพยากรบุคคลให้เกิดประโยชน์ที่สุด ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว การแนะแนวอาชีพถือเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการที่จะช่วยให้บุคคล สามารถตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือเลือกประกอบอาชีพได้ตรงกับความรู้ความสามารถ บุคลิกภาพ และความถนัดของตนเองโดยในต่างประเทศ มีหลายประเทศที่นำเอาการแนะแนวอาชีพไปใช้ในการให้บริการประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มของเยาวชน เพื่อช่วยในการวางแผนการเลือกศึกษาต่อหรือเลือกประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งส่งผลให้เมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถหางานทำได้ตรงกับความรู้ความสามารถ ความถนัด และทักษะของตนเองก่อให้เกิดการมีงานทำ มีรายได้ นอกจากนี้ ยังพบว่าการให้บริการแนะแนวอาชีพที่ผ่านมา ยังไม่สามารถเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ การที่บุคคลทั่วไปไม่รู้จักรักและไม่เข้าใจกระบวนการ จึงไม่เห็นถึงความสำคัญ ความไม่ชัดเจนของนโยบายและการนำไปปฏิบัติ ซึ่งแต่ละหน่วยงาน ยังขาดความชัดเจน และขาดการบูรณาการ การทำงานร่วมกัน การขาดแคลนบุคลากรด้านการแนะแนวอาชีพโดยเฉพาะ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่จะศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมและช่วยส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักการค้นหาดนและค้นพบตนเอง ทำให้เกิด การพัฒนา และเกิดการเรียนรู้ ตามความสามารถของตนไปสู่การศึกษาต่อและการประกอบอาชีพในอนาคตได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

3. ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ใช้แนวคิดงานบริการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 3-3-5 (เรียม ศรีทอง, 2559) โดยศึกษา 2 ขอบข่าย ได้แก่ การพัฒนาทาง

การศึกษา และการพัฒนาทางอาชีพ 5 บริการ ได้แก่ ศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน สนิท ประึกษาเชิงจิตวิทยา จัดวางตัวบุคคล และติดตามผล

2. ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

- 2.1 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี จำนวน 475 คน
- 2.2 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี จำนวน 443 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ประกอบด้วย 1) เพศ 2) ระดับชั้น 3) สายการเรียน 4) ผลการเรียน 5) จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี โดยใช้แนวคิดการบริการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของ เรียม สีทอง (2559) ประกอบด้วย 1) ศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน 2) สนิท 3) ประึกษาเชิงจิตวิทยา 4) จัดวางตัวบุคคล 5) ติดตามผล

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Check list) เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำ โดยได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่องเพศ ระดับชั้นสายการเรียน ผลการเรียน และจำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี โดยลักษณะของแบบสอบถามได้กำหนดไว้ 5 ระดับ โดยมีการปรับปรุงตามแนวการสร้างเครื่องมือของลิเคอร์ท (Likert Scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง ปัญหามากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัญหามาก
- 3 หมายถึง ปัญหาปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัญหาน้อย
- 1 หมายถึง ปัญหาน้อยที่สุด

5. วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) ซึ่งใช้แบบสอบถาม (Check list) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 475 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 443 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถาม จำนวน 918 ฉบับ ให้แก่กลุ่มตัวอย่างเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัย แต่ใช้การเก็บข้อมูลด้วยการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนที่เป็นผู้ให้ข้อมูล
3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามจากโรงเรียนที่เป็นผู้ให้ข้อมูล นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ดังนี้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความถี่ (Frequencies) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. การทดสอบค่าทางสถิติ T-test Independent

7. ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 56.8 และเพศหญิง ร้อยละ 43.2 เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 51.7 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนสายการเรียนปกติ ร้อยละ 24.9 รองลงมา สายการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ (GEP) ร้อยละ 7.4 สายการเรียนเข้มข้นวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ ร้อยละ 4.2 สายการเรียนเข้มข้นภาษาอังกฤษ ร้อยละ 4.2 สายการเรียนเข้มข้นเทคโนโลยี (ICT) ร้อยละ 4.0 สายการเรียนเข้มข้นจีน ร้อยละ 3.9 และสายการเรียนภาษาอังกฤษ (MEP) ร้อยละ 2.9 ตามลำดับ และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 48.3 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนสายการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ ร้อยละ 10.2 รองลงมา สายการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ เน้นภาษาอังกฤษ (IEP) ร้อยละ 5.2 สายการเรียนคณิตศาสตร์ - ภาษาอังกฤษ (ธุรกิจ) ร้อยละ 5.2 สายการเรียนคณิตศาสตร์ - ภาษาอังกฤษ (บัญชี – การโรงแรม) ร้อยละ 4.8 สายการเรียนภาษาอังกฤษ - ภาษาเกาหลี – ภาษาญี่ปุ่น ร้อยละ 4.5 สายการเรียนภาษาอังกฤษ – ภาษาจีน ร้อยละ 4.4 สายการเรียนดนตรี - ศิลปะ – กีฬา ร้อยละ 4.0 สายการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ (GEP) ร้อยละ 3.4 สายการเรียนภาษาอังกฤษ – ภาษาเยอรมัน ร้อยละ 3.3 และสายการเรียนภาษาอังกฤษ – ภาษาฝรั่งเศส ร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

1.2 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 918 คน เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวจำนวน 1 ครั้งทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100

1.3 ผลการเรียนรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สายการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ (GEP) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu=3.60$, $\sigma=0.30$) รองลงมาคือ สายการเรียนภาษาอังกฤษ (MEP) ($\mu=3.49$, $\sigma=0.27$) และสายการเรียนเข้มข้นวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ ($\mu=3.42$, $\sigma=0.39$) ตามลำดับ ส่วนสายการเรียนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สายการเรียนปกติ ($\mu=2.80$, $\sigma=0.61$) และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ (GEP) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu=3.62$, $\sigma=0.32$) รองลงมาคือ สายการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ ($\mu=3.21$, $\sigma=0.70$) และสายการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ เน้นภาษาอังกฤษ (IEP) ($\mu=3.19$, $\sigma=0.50$) ตามลำดับ ส่วนสายการเรียนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สายการเรียนภาษาอังกฤษ – ภาษาฝรั่งเศส ($\mu=2.48$, $\sigma=0.70$)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและ การมีงานทำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี พบว่า ระดับปัญหาด้านศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน ด้านสนทนา ด้านปรึกษาเชิงจิตวิทยา ด้านจัดวางตัวบุคคล และด้านติดตามผล ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในทุกด้านในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านที่มีปัญหาสูงสุด ได้แก่ ด้านศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน ($\mu=2.05$, $\sigma=0.73$) และด้านสนทนา ($\mu=2.03$, $\sigma=0.76$) ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้านที่มีปัญหาสูงสุด ได้แก่ ด้านสนทนา ($\mu=2.69$, $\sigma=0.88$) และด้านศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน ($\mu=2.69$, $\sigma=0.88$)

8. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การศึกษาปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำ ของนักเรียนโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แล้วเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ด้านที่พบปัญหามากที่สุดคือ ด้านศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ด้านที่พบปัญหามากที่สุดคือด้านสนทนา ที่เป็นดังนี้ อาจเป็นสาเหตุมาจากการบริหารจัดการกิจกรรมแนะแนวและการจัดให้บริการแนะแนวของครูไม่ทั่วถึงและเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของปทุม มหาปราบ (2557) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาสูงสุดคือด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน รองลงมาคือ ด้านบริการจัดวางตัวบุคคลด้านบริการสารสนเทศ ด้านบริการติดตาม

ผล และด้านบริการให้คำปรึกษา ตามลำดับ 2) แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้านรวมทั้งสิ้น 42 แนวทาง ได้แก่ ด้านบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน จำนวน 8 แนวทาง มีแนวทางแก้ไขที่สำคัญ เช่น กำหนดจัดให้มีการประชุมสรุปปัญหาและอุปสรรคร่วมกัน ด้านบริการสารสนเทศ จำนวน 9 แนวทาง มีแนวทางแก้ไขที่สำคัญ เช่น สรุป/รายงานผลการจัดบริการสารสนเทศ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพและบุคลิกภาพและการปรับตัวในสังคม ด้านบริการให้คำปรึกษาจำนวน 10 แนวทาง มีแนวทางแก้ไขที่สำคัญ เช่น ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยผู้บังคับบัญชาด้านบริการจัดวางตัวบุคคล จำนวน 8 แนวทาง มีแนวทางแก้ไขที่สำคัญ เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้พิจารณาทุนการศึกษา และด้านบริการติดตามผล จำนวน 7 แนวทาง มีแนวทางแก้ไขที่สำคัญ เช่น สํารวจข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรเพื่อคัดเลือกผู้มีความเหมาะสม โดยทั้งสี่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 18 แนวทาง ระดับมาก 23 แนวทาง และระดับปานกลาง 1 แนวทาง และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด 6 แนวทาง และระดับมาก 36 แนวทาง ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ พิชิต จินดาศรี และคณะ (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประสิทธิภาพงานแนะแนวอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ด้านบริการรวบรวมข้อมูล ด้านบริการติดตามและประเมินผล ด้านบริการสารสนเทศ และด้านบริการให้คำปรึกษา ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำ ด้านศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน ด้านสนเทศ ด้านปรึกษาเชิงจิตวิทยา ด้านจัดวางตัวบุคคล และด้านติดตามผล ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 สูงกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในทุกด้าน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านที่มีปัญหาสูงสุด ได้แก่ ด้านศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน และด้านสนเทศ ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้านที่มีปัญหาสูงสุด ได้แก่ ด้านสนเทศ และด้านศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน ที่เป็นดังนี้ อาจเป็นสาเหตุมาจาก ช่วงชั้นและอายุของนักเรียน มีผลในเรื่องของความคิด ทักษะคิด และมุมมองในอนาคต ในการเลือกศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น Maslow (1943) ได้กล่าวไว้ว่า ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ จะทำหน้าที่สนับสนุนความต้องการทางการศึกษา โดยจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลเกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้ขึ้น ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จ (self-actualization needs) เป็นความต้องการขั้นสุดท้าย เป็นความนึกคิดอย่างสูงสุดในชีวิตมนุษย์ อยากมีความสำเร็จทุกอย่างตามความใฝ่ฝันของตนเอง รวมถึงการพัฒนาตนเอง เช่น การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนสามารถศึกษาต่อในสถาบันที่ตนเองต้องการได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ นิรุทธ์ วัฒนภาส และ วลภา วงศ์ศักดิ์รินทร์ (2561) ได้ศึกษาความต้องการการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ความต้องการการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ของนักเรียนโดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยการแนะแนวการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การแนะแนวอาชีพ และการแนะแนวส่วนตัวและสังคม ตามลำดับ

9. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ด้านศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน โรงเรียนควรมีระบบในการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่ไม่ซับซ้อนมากเกินไป และไม่ควรเก็บข้อมูลบ่อยครั้งมากจนเกินไป อาจทำให้นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจให้ข้อมูลซ้ำๆ
2. ด้านสนเทศ โรงเรียนควรมีกิจกรรมที่หลากหลายมากขึ้น ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในทุกๆด้าน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือต่อยอดในอนาคตได้ และควรมีจัดป้ายประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารหรือใช้สื่อทางออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์การศึกษาต่อและอาชีพให้กับนักเรียนมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้รับทราบข่าวสารเร็วขึ้น
3. ด้านปรึกษาเชิงจิตวิทยา โรงเรียนควรมีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ เพื่อให้นักเรียนและครูมีความรู้ด้านจิตวิทยามากขึ้น และควรจัดห้องสำหรับให้คำปรึกษา โดยแบ่งการให้คำปรึกษาออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล 2) การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม เพื่อปรึกษาและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะนำไปสู่การเรียนรู้แนวทางแก้ไขปัญหาการให้คำปรึกษา
4. ด้านจัดวางตัวบุคคล โรงเรียนควรมีสำรวจเกี่ยวกับความสนใจ ความต้องการ ของนักเรียน และจัดเก็บเป็นอย่างระบบ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้วางแผนในการศึกษาต่อและการเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม ควรจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางการเรียนมากยิ่งขึ้น และควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องทุนการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น
5. ด้านติดตามผล ควรมีแบบฟอร์มในการติดตามประเมินผล เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลประเมินผลไปวางแผนดำเนินการเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานในครั้งต่อไปได้

10. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาด้านอื่น ๆ ที่อาจจะส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำ ภายในโรงเรียน
2. ควรศึกษารูปแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับแนะแนวการศึกษาต่อและการมีงานทำที่สามารถบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น

บรรณานุกรม

- นิรุทธ์ วัฒนโณาส และ วัลลภา วงศ์ศักดิ์รินทร์. (2661). การศึกษาความต้องการการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปทุม มหาปราบ. (2557). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

- พิชิต จินดาศรี, ธนวิน ทองแพง และ ชัยพจน์ รังงาม. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานแนะแนว
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสระแก้ว.
วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. 8(2), 117-140.
- เรียม ศรีทอง. (2559). การออกแบบกิจกรรมแนะแนวที่เน้นการพัฒนาทักษะสำหรับผู้เรียน. กรุงเทพฯ: โรง
พิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน. (2562). คู่มือแนวทางการขับเคลื่อน โครงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำใน
ศตวรรษที่
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). การขับเคลื่อนการศึกษ
มัธยมศึกษาไทย 4.0 เพื่อการมีงานทำแห่งศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 –2580.
สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ.
- อณัฐ ลัดลอย. (2561). การแนะแนวอาชีพเพื่อการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานของ นักเรียน สาย
สามัญ ในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยสยาม.
- Maslow, A. H. (1943). A Theory of Human Motivation. Journal Psychology Review, 50: 370-396.

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องชุมชนศึกษา
ของโรงเรียนชุมชนวัดบางแดน จังหวัดปราจีนบุรี

Development of Learning Management Plans on Community Education
of Chumchonwatbangtan School, Prachinburi Province

พิจิตรา ทวีการ

Pijitra Taweekarn

ภัทรพล มหาจันทร์

Pattarapon Maharkan

วีณา ชุ่มบัณฑิต

Weena Sumbandit

วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

College of Educational Innovation, Saint John's University

Email: pijit.taw@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 16 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชน ของโรงเรียนชุมชนวัดบางแดน จังหวัดปราจีนบุรีและ 2) เพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา ของโรงเรียนชุมชนวัดบางแดน จังหวัดปราจีนบุรี ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโรงเรียนชุมชนวัดบางแดน จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา ของโรงเรียนชุมชนวัดบางแดน จังหวัดปราจีนบุรี 2) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา ของโรงเรียนชุมชนวัดบางแดน จังหวัดปราจีนบุรี 3) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน 4) แบบสังเกตพฤติกรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทางสถิติ t-test แบบ Paired Samples

ผลวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา ของโรงเรียนชุมชนวัดบางแดน จังหวัดปราจีนบุรี มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.6 – 1 2) ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา ของโรงเรียนชุมชนวัดบางแดน จังหวัดปราจีนบุรี อยู่ในระดับดี เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็น โดยมีการใช้ทักษะ ประกอบกับความรู้ คุณลักษณะ เจตคติ และการเรียนรู้แบบลงมือ

Learning by doing ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของพลังที่เกิดจากความสามัคคี และร่วมแรงร่วมใจกันของบวร ที่ประกอบด้วย บ้าน วัด และโรงเรียน ได้ศึกษากระบวนการเรียนรู้ชุมชนของตน ทำให้เกิดความรัก ความหวงแหนต่อชุมชน เกิดสามัญสำนึก ความตระหนักรู้ ความรับผิดชอบในฐานะที่เป็นเยาวชนของชุมชน

คำสำคัญ: แผนการจัดการเรียนรู้; ชุมชนศึกษา

ABSTRACT

These purposes of this research were to 1) develop a community learning management plan of Chumchonwatbangtan School, Prachinburi Province, and 2) to assess for the community education learning management plan of Chumchonwatbangtan School, Prachinburi Province. The research population consisted of 20 students in 5th grade level from Chumchonwatbangtan School. The research instruments were 1) community Education Learning Management Plan of Chumchonwatbangtan School, Prachinburi Province 2) the assessment of Community Education Management Plan of Chumchonwatbangtan School, Prachinburi Province 3) the knowledge test before and after 4) behavior observation form. The collected data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and Paired Sample t-test.

The result of study revealed that 1) Community Education Learning Management Plan of Chumchonwatbangtan School Prachinburi Province There is a conformity index (IOC) between 0.6 - 1 2) The results of the assessment of the community education learning management plan of Chumchonwatbangtan School Prachinburi Province are at a good level because it is a learning management according to the Active Learning concept, which is a learning that is conducive to the development of necessary competencies. By using skills together with knowledge, characteristics, attitudes and hands-on learning Learning by doing, allowing learners to gain knowledge, understanding, see the importance of the power caused by unity and join forces of the Bowan, consisting of houses, temples and schools to study their community learning process. Causing love, respect for the community, common sense, awareness of responsibility as a youth of the community.

Keywords: Learning management plan, Community education

1. บทนำ

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริม ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล โดยต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รวมถึงอนุรักษ์คุ้มครอง บำรุงรักษาฟื้นฟูบริหารจัดการ และใช้หรือจัดการให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการ และได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าว (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560)

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580 ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ที่มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่งระดับขีดความสามารถ ส่งเสริมการ สร้างมูลค่าเพิ่มโดยการใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่น มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะความรู้ พฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม แสดงให้เห็นว่า ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญา และนวัตกรรม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของ โรงเรียนชุมชนที่มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีให้แก่สมาชิกในชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนได้ร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนของตน โดยการศึกษาและสำรวจชุมชน ด้วยความร่วมมือของหน่วยงานราชการ และประชาชนในท้องถิ่น โดยโรงเรียนเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ทั้งด้านวิชาการและการประกอบอาชีพของคนในชุมชน เริ่มที่การที่คนในท้องถิ่น รู้จักสภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตของคนในชุมชนเป็นอย่างดี การเข้าใจ สภาพการณ์ต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องอาศัยการศึกษาชุมชน สอดคล้องกับศุภชัย สรทองหัก (ศุภชัย สรทองหัก, 2565) ได้กล่าวว่า ในการศึกษาชุมชน เพื่อทำความเข้าใจเรื่องชุมชน รู้จักสภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตของคนในชุมชน สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ชุมชนได้หลายวิธี ได้แก่ การสนทนา การพบปะหารือ การถ่ายทอดภูมิปัญญาของปราชญ์ชาวบ้าน การเรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ตลอดจนการเรียนรู้ผ่านประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ทำให้เกิดเป็นความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน จึงจำเป็นจะต้องจัดกระบวนการศึกษาเพื่อให้ได้เรียนรู้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพชุมชนและสังคมของตนเอง ทำให้เข้าใจกระบวนการของปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงมาจนกลายมาเป็นวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนในปัจจุบัน

ดังนั้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา ที่นักเรียนในฐานะเยาวชนของชุมชนควรจะได้ศึกษา เรียนรู้ ทำความเข้าใจเรื่องของชุมชนตนเอง รู้จักสภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ วิถีชีวิตของคนในชุมชน จึงเห็นความสำคัญที่จะพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดบางแตน จังหวัดปราจีนบุรี

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา ของโรงเรียนชุมชนวัดบางแตน จังหวัดปราจีนบุรี
2. เพื่อประเมินแผนการจัดจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา ของโรงเรียนชุมชนวัดบางแตน จังหวัดปราจีนบุรี

3. ขอบเขตการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา ของโรงเรียนชุมชนวัดบางแตน
ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดบางแตน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบกลุ่มเดียว โดยทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (The one-Group Pretest-Posttest Design) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา โดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ยกร่างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา โดยศึกษา ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้แผนแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา กับกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา และประเมินผลจากแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลที่ได้จากแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 14 ชั่วโมง โดยผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

แผนการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน ได้แก่

แผนที่ 1 แผนที่เดินดินชุมชนบางแตน

แผนที่ 2 เครือญาติ

แผนที่ 3 โครงสร้างองค์กรชุมชน

แผนที่ 4 ระบบสุขภาพชุมชนบางแตน

แผนที่ 5 ปฏิทินชุมชนบางแตน

แผนที่ 6 ประวัติชุมชนบางแตน

แผนที่ 7 บุคคลสำคัญในชุมชนบางแตน

2. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมิน แนะนำก่อนนำไปใช้
แผนการจัดการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้

3. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล ใช้การวัดแบบ Scoring Rubrics ประเด็นการประเมิน ได้แก่ ความ
ตั้งใจเรียน ความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนเรียน และความตั้งใจปฏิบัติงาน โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3
ท่าน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

4. แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยการประเมินจาก
ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

6. ขั้นตอนการทดลอง / เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบกลุ่มเดียว โดย
ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (The one-Group Pretest-Posttest Design) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
ที่ 5 จำนวน 20 คน โรงเรียนชุมชนวัดบางแตน จังหวัดปราจีนบุรี ดังนี้

1. ผู้วิจัยทดสอบความรู้เรื่องชุมชนบางแตน ก่อนการจัดการเรียนรู้
2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา
3. หลังการทดลองเสร็จสิ้นในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยทำการบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรม
นักเรียน
4. หลังการทดลองสิ้นสุด ผู้วิจัยทดสอบความรู้เรื่องชุมชนบางแตน หลังการจัดการเรียนรู้
5. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลคะแนนที่ได้จากการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การทดสอบค่าทางสถิติ t – test แบบ Paired Sample

8. ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลประชากรที่ใช้ในการศึกษา

1.1 ข้อมูลประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของจำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	8	40
หญิง	12	60
รวม	20	100

จากตารางที่ 1 พบว่า จำนวนประชากรทั้งหมดมีจำนวน 20 คน เป็นเพศชายจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40 เป็นเพศหญิงจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 60

ตอนที่ 2 ผลการทดสอบ t-test (Paired Sample)

ตารางที่ 2 ผลคะแนนก่อน-หลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา

การทดสอบ	N	Mean	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	20	6.55	2.139	-36.080	.000*
หลังเรียน	20	16.30	2.494		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 2 พบว่าผลคะแนนก่อน-หลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดบางเตน จังหวัดปราจีนบุรี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการสังเกตพฤติกรรม

จากการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา พบว่านักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ สามารถเชื่อมโยงความรู้กับประสบการณ์ เนื่องจากเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันของนักเรียน จึงเกิดความสนใจ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันกับเพื่อนในกลุ่มและในชั้นเรียน ทำให้บรรยากาศในการเรียนมีความสนุก นักเรียนมีความสุขที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ มีทักษะในการสื่อสาร การสืบค้น การคิด สามารถถ่ายทอดความคิดของตนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อค้นหาข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 3 ผลการสังเกตพฤติกรรม

ประเด็นการประเมิน	Mean	S.D.
ความตั้งใจเรียน	15.80	2.44
ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน	19.45	1.82
ความตั้งใจปฏิบัติงาน	19.40	2.11
รวม	54.65	6.37

จากตารางที่ 3 ผลการสังเกตพฤติกรรมของประชากรที่ใช้ในการศึกษา ในประเด็นการประเมิน คือ ความตั้งใจเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.44 ในประเด็นความใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.82 และความตั้งใจปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.11 รวมทุกประเด็นในการประเมินแล้ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 54.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.37 ระดับคุณภาพของพฤติกรรมในประเด็นดังกล่าวอยู่ในระดับดีมาก

9. อภิปรายผลการวิจัย

จากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดบางแตน ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา พบว่า นักเรียนที่ปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้บรรลุจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ พฤติกรรม และเจตคติ อาจเป็นผลมาจากการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา ซึ่งเป็นนวัตกรรมการศึกษาที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเอง จากการค้นคว้าแนวคิดการศึกษาชุมชน นำมาสร้างกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษาที่เป็นไปตามแนวคิด นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ร่วมกับรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม ที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม อารมณ์และทักษะกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทำให้รู้จักชุมชนของตนเอง และเข้าใจในความสัมพันธ์และความร่วมมือกันของ 3 สถาบันที่มีส่วนในการขับเคลื่อนชุมชน (บ้าน วัด โรงเรียน) ทำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ รวมถึงใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่ชัดเจน ครอบคลุมประเด็นการประเมิน ทั้งด้านความรู้ พฤติกรรม และเจตคติของนักเรียน อีกทั้งเครื่องมือที่ผ่านการประเมินตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำมาปรับใช้ สอดคล้องกับงานวิจัยของปทุมดา จิระจงวัฒนา เณิมพล สวัสดิ์พงษ์อรธิตา ประสาร และประกาศิต อานุภาพ แสนยากร (ปทุมดา จิระจงวัฒนา เณิมพล สวัสดิ์พงษ์อรธิตา ประสาร และประกาศิต อานุภาพ แสนยากร, 2562) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา เรื่อง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า การเรียนที่มุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการสืบค้นความรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย เกิดการแลกเปลี่ยนความคิด มีอิสระทางความคิด ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนที่ดีขึ้น และส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนเรื่องมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของชนภัทร์ อินทวารี (ชนภัทร์ อินทวารี, 2558) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโบสถ์ จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ ได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนและชุมชนในท้องถิ่น และมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในชุมชน เปิดโอกาสให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม เช่น การศึกษานอกสถานที่ การสนทนาซักถาม การเรียนรู้จากวิทยากรในชุมชน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา ของโรงเรียนชุมชนวัดบางแตง จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา อยู่ในระดับดี เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบ Active Learning ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ และการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 โดยมีการใช้ทักษะ ประกอบกับความรู้ คุณลักษณะ เจตคติ และการเรียนรู้แบบลงมือ Learning by doing ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญต่อการใช้ชีวิต และเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนคือความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ในการใช้ชีวิต เป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เพื่อประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตจริง การปฏิบัติ การลงมือทำ จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างตื่นตัว ในขณะที่ลงมือทำ ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวร่างกาย ใช้ความคิด มีความรู้สึกสนุกที่จะทำกิจกรรม มีโอกาสได้ปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิด ร่วมมือทำงานกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ได้ศึกษากระบวนการเรียนรู้ชุมชนของตน ทำให้เกิดความรัก ความห่วงหาต่อชุมชน เกิดสามัญสำนึก เกิดความตระหนักรู้ ความรับผิดชอบในฐานะที่เป็นเยาวชนของชุมชน สอดคล้องกับสภาพพฤกษิกุล (สภาพ พฤกษิกุล, 2558) ที่กล่าวว่า Active Learning เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย เป็นวิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนจะสร้างความเข้าใจโดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์ ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นโดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ควรเชิญวิทยากรหรือปราชญ์ในท้องถิ่นมาให้ความรู้ หรือบอกเล่าเรื่องราวให้นักเรียนมีความรัก และภูมิใจในท้องถิ่น
2. ควรศึกษาและนำเทคนิค รูปแบบการสอนเพิ่มเติม มาใช้กับการจัดการเรียนรู้เรื่องชุมชนศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น

3. ควรจัดสาระการเรียนรู้บูรณาการกับวิชาอื่น ๆ ที่สามารถเชื่อมโยงกับการใช้ในชีวิตจริง ที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะและคุณลักษณะที่จำเป็นแห่งศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- ชนภัทร อินทวารี. (2558). การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโบสถ์ จังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ปุกณดา จิระจวงวัฒนา เณิมพล สวัสดิ์พงษ์อรธิตา ประสาร และประกาศิต อานุภาพ แสนยากร. (2562). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา เรื่อง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วารสารราชธานีนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์. 3(1), 8 – 10.
- ศุลชัย สระทองหัก. (2565). กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนชาติพันธุ์ไทยทรงดำ บ้านดอนหวาย ตำบลสระกะเทียม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม. Journal of Roi Kaensarn Academic, 7(9), 5-6.
- สถาพร พุทธิพิฏ. (2558). คุณภาพผู้เรียน เกิดจากกระบวนการเรียนรู้. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 6(2), 5-6.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2023/06/NS_PlanOct2018.pdf [21 สิงหาคม 2565].
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/draftconstitution2/ewt_dl_link.php?nid=1038&filename=index [21 สิงหาคม 2565].

Effective Digital Management Model for Administrators of Higher Vocational Colleges in Qingdao City

Zhao Sa

Nitwadee Jirarotephinyo

Vorachai Viphoouparakhot

Faculty of Education, Bangkokthonburi university

E-mail: Vorachai.vip@bkkthon.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) : 16 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

ABSTRACT

This research aims to explore and propose the model on the effective digital management model for administrators of higher vocational colleges in Qingdao city. This study was a combination of quantitative and qualitative research methods. In the first step, the purposive sampling method was selected 8 key informants, these include administrators in the digital field with more than 10 years of work experience in China. The second step: sample was 616 administrators and teachers, determined sample size with Krejcie and Morgan's table, and obtained by the stratified random sampling technique. The third step, the 10 key informants included deans and vice-deans from 10 higher vocational colleges in Qingdao city by purposive sampling method.

The research findings revealed that; (1) the components of digital management for administrators of higher vocational colleges in Qingdao are composed of six parts and total 43 key variables included these six components are Hardware Equipment, Software Platform System, Database, Technical Support, Operational Implementation, and Risk Management. (2) the effective digital management model for administrators of higher vocational colleges in Qingdao city from six components total 43 guidelines included 9 guidelines for Hardware Equipment, 8 guidelines for Software Platform System, 7 guidelines for Database, 5 guidelines for Technical Support, 6 guidelines for Operational Implementation, and 8 guidelines for Risk Management.

Keywords: Effective Digital Management, Model, Administrators, Higher Vocational Colleges, Qingdao City

Introduction

In 2015, China proposed the "National Big Data Strategy" and released the "Action Plan for Promoting Big Data Development". Big data has risen to the national strategy, and the demand for data collection, integration, processing, and application has sunk from leading companies in advanced fields such as the Internet, finance, and communications to various industries. With the popularization of the concept of information education, the reform of digitization in the field of education has become the core construction project of the development of education information. In recent years, experts, scholars and managers of many colleges have been constantly exploring the best way to combine big data with college management to promote digital-based management in universities. (State Council of China, 2015) Google Chief Economist Hal Ronald Varian pointed out: "Data has become ubiquitous, and the real value created by data lies in whether we can provide value-added services such as data analysis." Behind the data lies information, and information contains knowledge and wisdom. Big data is a potentially valuable raw data asset, and only through in-depth analysis can the required information, knowledge and wisdom be mined. (Tian Mu, 2021) Only by realizing digital management can the data content be extracted, integrated and analyzed according to the needs of teaching and scientific research, making the teaching and scientific research results of universities more comprehensive, accurate and vivid. At the same time, with the support of accurate and comprehensive data information, it can predict development trends based on user demand characteristics and select scientific research topics based on social hot spots. (Cao Lin, 2020) Wang Jinglan (2017) published the study Data analysis and research on college students' online behavior based on data mining. Conducted research on college students' online behavior, combined with the application of big data technology and cloud computing technology, and proposed how to make better use of teaching resources in the future. Breaking through the previous understanding of people, teachers and students can not only analyze big data from basic cloud storage. It can better integrate the teaching resource platform, through the collation and collection of big data, and big data mining analysis, it can better mine and present the results of various types of basic data, and can reflect more unknown information. Provide more rational decision-making for teachers, students and school administrators. Qiao Zuqing (2016) published the study The impact of WeChat's "circle of friends" on college students' social behavior—data analysis based on the "virtual fieldwork method". Pointed out in her research that big data has come to colleges and universities. She conducted data tracking based on the large amount of data generated by the employment of college graduates. At the same time, she conducted an in-depth analysis of the basic employment data and graduation data information of college students. Her analysis has played a great social value in guiding college students'

employment, and also has important guiding significance for future students' study. Wan Kehan (2016) published the study The operating mechanism of the development evaluation system for college students under big data technology. Analyzed the development evaluation system of college students based on the research on information construction in colleges and universities. The system he proposed and designed has the characteristics of simple operation, stability, safety and high performance, which can meet the needs of colleges and universities. Yang Guilan (2016) published the study Research on the application of big data thinking in ideological and political education of college students. Through big data analysis models and software analysis, we can better understand the situation of ideological and political education in universities, and provide better help for the management of ideological and political education in colleges and universities. Chris Anderson (2013) published the study The End of Theory. Proposed that in the exploration of digital management, digital thinking is more valuable than the numbers themselves. This means that the first thing that should be changed in the application of digital management is digital thinking. Modern education information and scientific teaching management have now formed many management systems, which have continuously improved the application of information technology and data mining methods, allowing the daily behavior information of colleges and universities to be continuously used in college management. And Viphoouparakhot, V. (2024) focus on enhancing the educational administration experience through ethical leadership of administrators it has had a positive effect to be success in effective digital management.

Purposes

To propose the effective digital management model for administrators of higher vocational colleges in Qingdao city.

Benefit of Research

To provide guidance for the digital management of administrators for higher vocational colleges in Qingdao city and even in China.

Research Process

Step 1: Exploring the variables of the digital management for administrators of higher vocational colleges in Qingdao city.

Step 2: Exploring the components of digital management for administrators of higher vocational colleges in Qingdao city.

Step 3: Invite experts to review and evaluate the draft model, and propose the final model for the digital management of administrators for higher vocational colleges in Qingdao city.

Population and Sample

1. There are 8 experts in the field of digital management, some of whom are university administrators, and some are managers engaged in digital management in related fields, mainly including: deans, vice-deans and chief accountants.

2. According to the Krejci and Morgan tables, 616 administrators and teachers were obtained by the stratified random sampling technique.

3. Focus group members come from 10 Experts (including deans and vice-deans) from 10 higher vocational colleges in Qingdao city.

Instruments

1. Literature Review and Semi-structured interview form.

2. IOC; Try out; Five-level scale questionnaire.

3. Focus group discussion form.

Data analysis

(1) To extract keywords through literature review and in-depth interview by content analysis.

(2) Conduct a descriptive analysis and Exploratory Factor Analysis (EFA) of the questionnaire results to find out the components of the digital management for administrators of higher vocational colleges in Qingdao city.

(3) The expert focus group provided guidance and suggestions on the digital management for administrators of higher vocational colleges in Qingdao city.

Conclusion and discussion

1. Variable analysis of literature review and key informants from the outline of variables from review of literature and related research, there were 37 sub-variables. Based on interviews with key informants, The researcher chose percentage variables that were greater than or equal to 50%, resulting in 27 variables. Additionally, through careful examination, 6 new variables were acquired by eliminating content that duplicated information already covered in the literature review. Finally selected 43 effective variables after repeated comparison as shown in the Table 1 below:

Table 1: Literature Review and In-Depth Interview Variable Statistics

No.	Variables
1	Server
2	Storage Device
3	Computer Equipment
4	Printing and Scanning Equipment
5	Classroom Teaching Equipment
6	Laboratory Equipment
7	Visualization Equipment
8	Surveillance Camera Equipment
9	Access Control Equipment
10	School Management System
11	Online Learning Platform
12	Library Management System
13	Financial Management Software
14	File Management System
15	Human Resources Management System
16	Student Management System
17	Network Management System
18	Database Structure
19	Data Model
20	Database Design
21	SQL Statement
22	Index
23	Database Transaction Management
24	Backup and Recovery Strategy
25	Technician Skill Level
26	Technical Support Channel
27	Technical Support Costs
28	Technical Support Tools
29	Technical Training
30	Project Plan
31	Cost Control
32	Quality Assurance

No.	Variables
33	Data Monitoring and Analysis
34	Users Engagement and Training
35	Users Satisfaction
36	Risk Identification
37	Risk Assessment
38	Risk Planning
39	Laws and Regulations
40	Risk Response Strategies
41	Users Privacy Protection
42	Team Communication
43	Partner Risks

2. Result of Data Analysis of the detailed questionnaire

The data analysis outcomes pertaining to the digital management for administrators of higher vocational colleges located in Qingdao city have been summarized. The specifics of this assessment are as detailed below:

Table 2: Result of Data Analysis on Questionnaire: Descriptive statistics

Items	Mean	S.D.	Sk.	Ku.	Level
ARR1	4.2733	1.03151	-1.075	1.093	High
ARR2	4.3681	1.01274	-1.181	1.041	High
ARR3	3.8347	1.01132	-0.938	-0.047	High
ARR4	3.9667	0.94081	-0.844	0.375	High
ARR5	4.1521	0.98143	0.208	0.312	High
ARR6	4.0962	0.91372	0.031	-0.601	High
ARR7	4.0755	0.95542	0.217	0.384	High
ARR8	4.1512	1.01673	-0.233	0.716	High
ARR9	3.9432	1.06720	-1.056	0.672	High
ARR10	3.9523	0.92289	0.057	-0.076	High
ARR11	3.8973	0.89730	0.434	-1.013	High
ARR12	3.7982	1.07353	0.579	-1.027	High
ARR13	3.7979	1.00621	0.709	-0.151	High

Items	Mean	S.D.	Sk.	Ku.	Level
ARR14	3.9901	0.83391	0.602	0.089	High
ARR15	3.8755	0.75819	-0.713	-0.524	High
ARR16	3.4652	1.02813	-1.082	0.828	Moderate
ARR17	3.3797	1.11071	-1.113	0.782	Moderate
ARR18	4.0136	0.92768	-0.773	-0.174	High
ARR19	4.1501	0.91434	-0.806	-0.223	High
ARR20	3.8585	0.99182	-0.501	-0.492	High
ARR21	3.9735	0.89373	0.381	0.639	High
ARR22	3.8943	0.89011	-0.644	-0.257	High
ARR23	3.9841	1.09874	-0.869	-0.339	High
ARR24	3.9905	1.13023	-0.409	-0.916	High
ARR25	3.8095	0.94314	-0.145	-0.752	High
ARR26	3.3032	0.93223	-0.374	-0.698	Moderate
ARR27	3.2897	0.88456	-1.046	-1.133	Moderate
ARR28	3.3977	0.87909	-0.557	-0.194	Moderate
ARR29	3.8703	0.94465	-0.838	-0.404	High
ARR30	3.2027	1.09276	-0.491	-0.795	Moderate
ARR31	3.8634	1.12575	-0.802	-0.410	High
ARR32	3.8605	1.00245	-0.198	-0.611	High
ARR33	3.8909	0.95357	-0.203	-0.563	High
ARR34	3.2121	0.93277	0.499	0.153	Moderate
ARR35	3.2403	0.98054	-0.941	1.004	Moderate
ARR36	3.2567	0.97467	-0.389	-0.778	Moderate
ARR37	3.1109	0.98374	-0.110	-0.451	Moderate
ARR38	3.1754	1.10532	-0.352	-0.585	Moderate
ARR39	3.6984	1.01423	-1.168	-1.077	High
ARR40	3.6637	1.06002	-0.477	-0.913	High
ARR41	3.7565	1.01352	-0.273	-0.745	High
ARR42	3.6948	0.89079	-0.289	-0.655	High
ARR43	3.7904	0.88035	-0.745	-0.161	High

According to the Table 2, it reflects the components of digital management for administrators of higher vocational colleges in Qingdao city. It can be seen that the mean value is between 3.1109 and 4.3681, while the standard deviation (S.D) is between 0.75819 and 1.13023. All of the above indicated that most responses agreed with the items in the questionnaire and their opinions were relatively unified.

Table 3: KMO and Bartlett Test :

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.912
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	9078.335
	df	861
	Sig.	.000

The research data underwent a KMO test and yielded a score of 0.912. In their work, Kaiser and Rice employed the Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) to assess the data's appropriateness for utilizing factor analysis techniques. With the KMO value surpassing 0.9, signifying a highly suitable dataset, and the Bartlett's Sphericity Test demonstrating a statistically significant correlation coefficient matrix among variables, the data was deemed suitable for further factor analysis.

Table 4 Variance Interpretation Rate

	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	11.044	18.353	18.353	11.044	18.353	18.353	7.159	13.793	13.739
2	9.640	15.115	33.468	9.640	15.115	33.468	7.026	12.573	26.366
3	6.135	12.647	46.115	6.135	12.647	46.115	7.012	12.114	38.480
4	5.473	10.054	56.169	5.473	10.054	56.169	6.921	11.812	50.292
5	4.983	8.917	65.086	4.983	8.917	65.086	6.907	11.736	62.028
6	4.645	8.073	73.159	4.645	8.073	73.159	6.895	11.131	73.159

As Table 4, the factor analysis resulted in the extraction of 6 components, each of which exhibited eigenvalues greater than 1. These components accounted for variance interpretation rates of 13.793%, 12.573%, 12.114%, 11.812%, 11.736%, and 11.131%, respectively, following rotation. The cumulative variance interpretation rate after rotation summed up to 73.159%.

Table 5: Factor loading

Items	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4	Factor 5	Factor 6
ARR1	0.911					
ARR2	0.907					
ARR3	0.924					
ARR4	0.915					
ARR5	0.932					
ARR6	0.917					
ARR7	0.882					
ARR8	0.897					
ARR9	0.876					
ARR10		0.857				
ARR11		0.925				
ARR12		0.903				
ARR13		0.927				
ARR14		0.898				
ARR15		0.832				
ARR16		0.748				
ARR17		0.766				
ARR18			0.821			
ARR19			0.848			
ARR20			0.852			
ARR21			0.891			
ARR22			0.874			
ARR23			0.801			
ARR24			0.819			

Items	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4	Factor 5	Factor 6
ARR25				0.788		
ARR26				0.802		
ARR27				0.824		
ARR28				0.891		
ARR29				0.919		
ARR30					0.829	
ARR31					0.921	
ARR32					0.904	
ARR33					0.914	
ARR34					0.934	
ARR35					0.902	
ARR36						0.877
ARR37						0.853
ARR38						0.849
ARR39						0.862
ARR40						0.859
ARR41						0.899
ARR42						0.903
ARR43						0.787

In factor analysis, researchers usually interpret the model by looking at a matrix of factor loading between variables and latent factors. The value of this correlation or contribution is usually between -1 and 1, indicating the direction of positive and negative correlation, as well as the strength. The higher the factor loading, the closer the relationship between the observed variable and the latent factor, and the greater the variable's contribution to explaining the variance of the latent factor.

Component 1 was described by 9 key variables, with no value below 0.5. After rotating the axis, the variable factor loading in the component was between 0.876-0.932. And the researcher named it “Hardware Equipment”.

Component 2 was described by 8 key variables, with no value below 0.5. After rotating the axis, the variable factor loading in the component was between 0.748-0.927. And the researcher named it “Software Platform System”.

Component 3 was described by 7 key variables, with no value below 0.5. After rotating the axis, the variable factor loading in the component was between 0.801-0.891. And the researcher named it “Database”.

Component 4 was described by 5 key variables, with no value below 0.5. After rotating the axis, the variable factor loading in the component was between 0.788-0.919. And the researcher named it “Technical Support”.

Component 5 was described by 6 key variables, with no value below 0.5. After rotating the axis, the variable factor loading in the component was between 0.829-0.934. And the researcher named it “Operational Implementation”.

Component 6 was described by 8 key variables, with no value below 0.5. After rotating the axis, the variable factor loading in the component was between 0.787-0.903. And the researcher named it “Risk Management”.

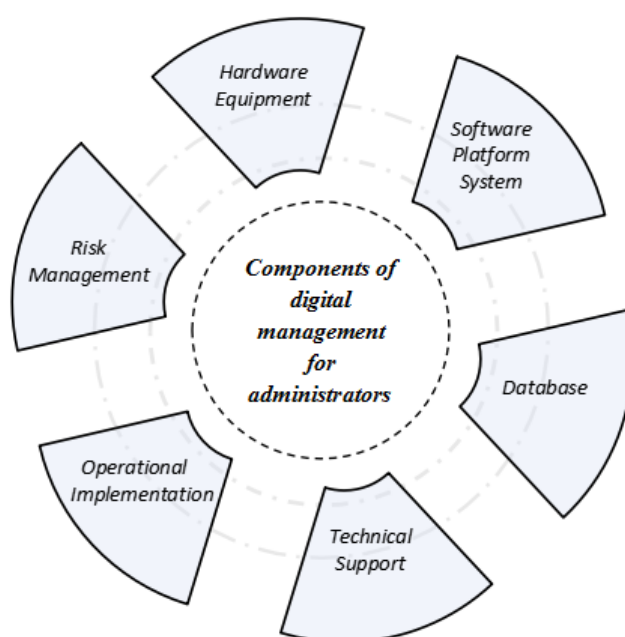

Figure 1: Components of digital management for administrators of higher vocational colleges in Qingdao city

Component 1 “Hardware Equipment” consisted of 9 variables: (1) Server. (2) Storage Device. (3) Computer Equipment. (4) Printing and Scanning Equipment. (5) Classroom Teaching Equipment. (6) Laboratory Equipment. (7) Visualization Equipment. (8) Surveillance Camera Equipment. (9) Access Control Equipment.

Component 2 “Software Platform System” consisted of 8 variables: (1) School Management System. (2) Online Learning Platform. (3) Library Management System. (4) Financial Management Software. (5) File Management System. (6) Network Management System. (7) Human Resources Management System. (8) Student Management System.

Component 3 “Database” consisted of 7 variables: (1) Database Structure. (2) Data Model. (3) Database Design. (4) SQL Statement. (5) Index. (6) Database Transaction Management. (7) Backup and Recovery Strategy.

Component 4 “Technical Support” consisted of 5 variables: (1) Technician Skill Level. (2) Technical Support Channel. (3) Technical Support Costs. (4) Technical Support Tools. (5) Technical Training.

Component 5 “Operational Implementation” consisted of 6 variables: (1) Project Plan. (2) Cost Control. (3) Quality Assurance. (4) Data Monitoring and Analysis. (5) Users Engagement and Training. (6) Users Satisfaction.

Component 6 “Risk Management” consisted of 8 variables: (1) Risk Identification. (2) Risk Assessment. (3) Risk Planning. (4) Laws and Regulations. (5) Risk Response Strategies. (6) Team Communication. (7) Users Privacy Protection. (8) Partner Risks.

3. Focus Group Discussion

A total of 10 experts actively participated in the focus group discussion, which was structured around 6 components. Within the 6 components, a total of 43 guidelines.

(1) Hardware Equipment

1) Regularly evaluate server performance to ensure it meets business needs. Use performance monitoring tools to track server load, response times, and resource utilization in real time.

2) Use multiple levels of backup storage, including local backup and remote backup, to improve data availability and security.

3) Regularly update equipment standards to adapt to new technologies and business needs.

4) Consider using a multi-function device that combines print, scan, copy and fax functions to improve efficiency.

5) Integrate various teaching equipment, including interactive whiteboards, projectors, computers, etc., to achieve a more efficient teaching environment.

6) Develop and maintain standards for laboratory equipment to ensure equipment consistency and compatibility.

7) Choose devices that support multiple input and output formats to provide flexibility for different digital content and data sources.

8) Properly plan the monitoring area, support remote monitoring functions, and regularly calibrate camera equipment to ensure normal operation.

9) Perform regular maintenance on access control equipment, including hardware inspections, updates, and troubleshooting.

(2) Software Platform System

1) Ensure the system is flexible enough to adapt and upgrade as the school grows and changes.

2) Provide a variety of learning resources, including text, audio, video, interactive content, etc., to meet different learning styles and needs.

3) Supports real-time book circulation statistics and analysis functions to help library administrators understand collection usage and reader behavior.

4) Ensure that the financial management system can fully integrate various financial functions, including accounting, financial reporting, budget management, etc.

5) Supports the management of multimedia and electronic documents, including images, audio, videos, etc., to adapt to the document management needs of the digital era.

6) Implement resource management to ensure reasonable allocation and use of network resources.

7) Provide comprehensive talent management, tracking employee skills, experience and development plans to better match talent needs.

8) Ensure that the student management system can fully integrate various functions, including student information management, course scheduling, performance management, etc.

(3) Database

1) Develop a database plan, including the definition of data types, relationships and constraints, to ensure that the database structure meets business needs.

2) Deeply understand business needs, clarify the sources, processes and uses of data, and establish a clear entity-relationship model.

3) Communicate fully with various stakeholders to ensure that the database design meets actual business needs.

4) Using parameterized queries can improve query performance and enhance code readability and maintainability.

5) Periodically reorganize or rebuild indexes to maintain index performance. Monitor index fragmentation and perform optimization operations as needed.

6) Set appropriate transaction isolation levels according to business needs, such as Read Committed, Repeatable Read, etc.

7) Store backups in multiple physical locations to ensure quick recovery in the event of a disaster. Consider using cloud storage or offline media as part of your backup storage.

(4) Technical Support

1) Encourage technicians to maintain an attitude of continuous learning, keep up with the latest trends in technology development, formulate personal development plans, and conduct regular performance evaluations.

2) Develop a service level agreement and clarify key indicators such as technical support response time and problem-solving time targets.

3) Develop a detailed and clear technical cost budget plan that takes into account the overall life of the project and ensures that the budget plan is flexible to accommodate possible changes.

4) Choose comprehensive tools that can meet various technical support needs, including remote assistance, issue tracking, knowledge base and other functions.

5) Clarify the technical training needs of team members and formulate a detailed technical training plan, including training content, timetable, training methods and assessment methods.

(5) Operational Implementation

1) Develop a detailed work breakdown structure that divides project tasks into manageable work packages. Set key milestones to track major project progress and achieve key stages.

2) Develop a detailed and clear budget plan covering costs for hardware, software, training, manpower, etc.

3) Develop a quality management plan to clarify quality strategies, processes and checkpoints to ensure the team conducts quality management throughout the project life cycle.

4) Implement data cleaning and validation processes to ensure high-confidence data for analysis.

5) Emphasis on the importance of user involvement, including user testing, training and acceptance testing during implementation.

6) Set clear user satisfaction goals and ensure they are aligned with business needs and user expectations.

(6) Risk Management

1) Establish a lesson learned library to summarize experiences and lessons learned from similar projects in the past. Extract possible risks and response methods from historical data.

2) Develop risk assessment methodologies to quantitatively or qualitatively assess the potential impact and likelihood of identified risks.

3) Clarify responsible persons and implementation plans to ensure effective implementation of response strategies.

4) Establish a regulatory compliance inspection mechanism to ensure that all stages of digital projects are reviewed for regulatory compliance. Provide regulatory training and regularly update training content.

5) Develop disaster recovery and contingency plans to deal with the occurrence of serious risk events.

6) Focus on effective risk communication, including internal and external relevant parties, ensuring risk information is appropriately conveyed and understood.

7) Establish an access control mechanism so that only authorized personnel can access and process user information. Ensure there is a clear permissions management policy in place and regular permissions reviews are conducted.

8) Be clear about criteria when selecting partners, including their credibility, qualifications, compliance and technical capabilities. Ensure partners' values and business goals align with the organizations.

Recommendation

1. Recommendation for Policies Formulation

1) Develop a digital strategy: Before formulating a policy, an organization should develop a clear digital strategy, including clear goals, vision, and plans. Digital strategies can provide guidance for policy formulation and ensure that policies are consistent with digital strategies.

2) Regulating technology development: Developing policies to adapt to rapidly evolving technology. Policymakers need to understand the development trends of new technologies, update policies in a timely manner to adapt to the new digital environment and encourage technological innovation and application.

3) Protect digital privacy: Develop a clear digital privacy policy to ensure that data collected, stored and processed in digital management is properly protected. Consider privacy

notices, data use restrictions, data security, and other measures to build trust with users and stakeholders.

2. Recommendation for practical application

1) Adopt the right digital technologies: Choose the right digital technologies based on your business needs. This may include enterprise resource planning (ERP) systems, customer relationship management (CRM) systems, big data analytics tools, etc. Ensure that the technology being adopted meets the specific needs of the organization.

2) Prioritize and phase implementation: Phase the implementation of digital management and develop a plan based on business priorities. This helps organizations gradually adapt to digital change and avoid the risk of one-time excessive investment and change.

3) Focus on user experience: In digital management, focusing on user experience is crucial. Ensure digital tools are designed to meet user needs and are easy to use, increasing user satisfaction and adoption.

References

- Cao Lin. (2020). Research on the digital management method of university archives based on big data environment. cnki.net, (2020).05.
- Chris Anderson. (2013). The End of Theory. Retired from <http://www.wired.com/pliant/science/discoveries/magazine/16-07/pb-theory>.
- Qiao Zuqing. (2016). The impact of WeChat's "circle of friends" on college students' social behavior—data analysis based on the "virtual fieldwork method". Modern communication, (2016), (15):11-12.
- State Council of China. (2015). Action Plan to Promote the Development of Big Data, China, Guofa, Retrieved from https://www.gov.cn/zhengce/content/2015-09/05/content_10137.htm.
- Tian Mu and SaaS (2021). Platform-3 Data Analysis and Visualization Technology. Smart Tourism.
- Viphoouparakhot, V. (2024). Enhancing the educational administration experience through ethical leadership of administrators. (Proceeding). The 4th International conference on Education 2024, 24 - 25 February 2024 Chateau de khaoyai hotel & resort pakchong Nakhonratchasima, Thailand. Organized by Education sub-committee of Association of Private Higher Education Institution of Thailand under the Patronage of Her Royal Highness Princess Mahachakri Sirindhorn (APHEIT)
- Wang Jinglan and Ge Yajun. (2017). Data analysis and research on college students' online behavior based on data mining. Computer fan, (2017),(08):21.

Wan Kehan and Wang Heqi. (2016). The operating mechanism of the development evaluation system for college students under big data technology. *Journal of College Counselors* (2016), 8(06):51-53.

Yang Guilan, et.al. (2016). Research on the application of big data thinking in ideological and political education of college students. *Ideological and theoretical education guide*, (2016), (11):144-148.

Guidelines for Educational Management under Digital Transformation of Higher Vocational Colleges in Henan Province

Zhong Xiao

Nitwadee Jirarotephinyo

Vorachai Viphoouparakhot

Faculty of Education, Bangkokthonburi university

E-mail: Vorachai.vip@bkkthon.ac.th and ssmall19880808@gail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 16 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

ABSTRACT

The objectives of this research were to propose the guidelines for educational management under the digital transformation of higher vocational colleges in Henan Province. This research adopted a mixed quantitative and qualitative research methodology. Firstly, 13 key informants, including educational managers or senior teachers, were selected for interviews with purposive sampling. Secondly, the sample size was determined with Krejcie and Morgan's table, and 313 faculty members were chosen through stratified random sampling techniques. Finally, 9 experts were invited to participate in focus group discussions. Data collection involved in-depth interviews and content analysis. The results were showed that: (1) the components of educational management under the digital transformation of higher vocational colleges in Henan Province mainly consists of six components: administrative management, digital management, human resource management, teaching management, student management, quality assurance and evaluation management. (2) the guidelines for educational management under the digital transformation of higher vocational colleges in Henan Province included; 5 guidelines for administration management, 3 guidelines for digital management, 4 guidelines for human resources management, 6 guidelines for teaching management, 3 guidelines for student management, and 4 guidelines for quality assurance and evaluation management.

Keywords: Education Management, Digital Transformation, Higher Vocational Colleges, Henan Province

Introduction

In recent years, China's education system and mechanisms have undergone continuous improvements, with a series of reform policies and measures being introduced progressively. In 2019, the Central Committee of the Communist Party of China and the State Council issued the "China's Education Modernization 2035" document, which proposed the development of "high-quality education at a world-advanced level with Chinese characteristics" and the enhancement of the "education quality standards system." In 2020, the Central Committee of the Communist Party of China and the State Council issued the "Overall Plan for Deepening the Reform of Educational Evaluation in the New Era," serving as a seminal document guiding the comprehensive reform of educational evaluation in the contemporary era. During the same year, the national authorities unveiled the "Recommendations of the Central Committee of the Communist Party of China on Formulating the Fourteenth Five-Year Plan for National Economic and Social Development and the Long-Range Goals for 2035," which explicitly outlined the objective of "building a high-quality education system." These policies align with the demands of contemporary educational concepts, introducing new issues for various aspects of educational management (Roman, 2023).

The 21st century is characterized by digitization, as major countries and regions around the world accelerate their strategies for digital transformation and development. Amid the trend of societal digital transformation, the realm of education faces both challenges and opportunities in the realm of digital reform. An increasing number of countries are turning their attention to digital competitiveness (Deng Min, 2023). Digital technologies like big data, cloud computing, and artificial intelligence have propelled rapid development in modern society and triggered a comprehensive transformation in educational concepts. This compels education to undergo digital transformation, making it a focal point of current discussions (Pan Xiaofei, 2022). The process of digital transformation not only introduces new opportunities for economic and social development but also deeply impacts traditional management models and practices, reshaping existing leadership approaches and educational management patterns to support this pointed from Viphoouparakhot, V. (2024) to mentioned in the enhancing the educational administration experience through ethical leadership of administrators to leadership approaches and educational management patterns to adaptability in the digital transformation.

In this context, vocational education has entered a period of digital transformation and innovative development. Digital transformation is not only an inevitable choice for vocational education to address the developments and challenges of the digital era but also a profound integration of the entire vocational education system with digital technologies, reshaping the inherent demands of a new ecological framework for vocational education. Higher vocational institutions stand as the backbone of vocational education. To achieve high-quality development objectives, they must adapt to the changes in education, actively participate in digital transformation and upgrading, and align their educational management with the demands of the digital age (Huang Ling ,2012).

Educational management serves as the cornerstone for maintaining the healthy and stable development of universities, while also constituting a fundamental requirement for cultivating talents. Educational management in higher education distinguishes itself from the management of enterprises and governments due to its involvement with specific student populations and unique academic environments. Different facets of management are interconnected, collectively constructing a comprehensive system for higher education. Educational management must adhere to the principles of education and reflect its role in nurturing individuals. The integration of various management measures, standards, systems, and institutions targeted at enhancing educational quality constitutes a crucial means to ensure teaching quality and promote the development of education and pedagogy.

The traditional mode of educational management in higher education is often based on hierarchical, centralized, and standardized management approaches. Within this framework, institutional leaders formulate decisions and policies that are then conveyed to teachers and students through various tiers. Currently, certain universities exhibit limited capacity in data management and utilization, leading to issues in educational management such as cumbersome processes, lengthy procedures, and outdated management methods. The inability to promptly identify and address problems results in suboptimal outcomes in university educational management (Bai Shan, 2023).

Currently, the traditional educational management model in higher education is no longer aligned with the rapid advancements in digital technology. There is a pressing need to continuously innovate the higher educational management paradigm to cater to the developmental requirements of the digital era. This adaptation is essential for enhancing the efficiency and quality of educational management within universities. In the context of the digital environment, higher education institutions can introduce advanced digital

management technologies to further bolster their digital initiatives, gradually achieving a profound reform in higher educational management (Zhao Tianqi, 2023).

By harnessing the power of big data technology, higher education managers can achieve the digitization of various educational management-related information, diverse resources, as well as the digital innovation of workflow and work environment. The emphasis on digital technology at the personal ideology level by higher education managers, educators, and university students, coupled with the enhancement of digital literacy, enables a top-down digital transformation in higher educational management. Building upon a foundation of robust utilization of big data technology, the aim is to enhance quality and efficiency, while effectively fulfilling the fundamental task of fostering virtue and nurturing talents within the context of digital practice (Bo,H.Y. ,2023).

As a result, this paper's primary objective is to study the constituent factors of educational management in the context of digital transformation within vocational colleges in Henan Province. It aims to establish guidelines for the enhancement of educational management in the era of digital transformation. Through these research findings, the study seeks to offer targeted recommendations and guidance for educational management under digital transformation in vocational colleges. Furthermore, it aspires to contribute to the field of educational management by suggesting new research directions and insights, ultimately holding significance in advancing the development of educational management.

Purposes

To propose the guidelines for educational management under the digital transformation of higher vocational colleges in Henan Province.

Benefit of Research

The research provides a theoretical basis for higher vocational colleges in Henan Province to improve the efficiency of education management under the digital transformation. By proposing new research directions and insights. It will contribute to the field of education management, promote the continuous improvement of the level of education management, and finally provide valuable references for the upgrading and improvement of the entire vocational education system.

Research Process

Step 1: Through literature review and content analysis of related studies, Finding variables of educational management under the digital transformation of higher vocational colleges in Henan Province.

Step 2: Through the data analysis of the questionnaire, Exploring the components of educational management under the digital transformation of higher vocational colleges in Henan Province.

Step 3: Based on the quantitative analysis results of the step 2, organizing focus group discussions and proposing the guidelines for educational management under the digital transformation of higher vocational colleges in Henan Province.

Population and Sample

The population is 5 higher vocational colleges in Henan Province. There are 13 key information providers in the in-depth interview, including Principals, educational administration personnel, director and senior teachers. According to the Krejci and Morgan tables, 313 faculty members were obtained using stratified random sampling. The focus group consists of 9 experts from higher vocational colleges in Henan Province.

Instruments

1. Interviews in semi-structure
2. Focus group discussion

Data analysis

1. Conduct content analysis on the results of in-depth interviews and extract important variables.
2. Data statistics, descriptive analysis and exploratory factor analysis (EFA) were conducted on the results of the questionnaire survey to find out the components of educational management under the digital transformation of higher vocational colleges in Henan Province.
3. The expert focus group propose guidelines on the effectiveness of educational management under the digital transformation of higher vocational colleges in Henan Province.

Conclusion and Discussion

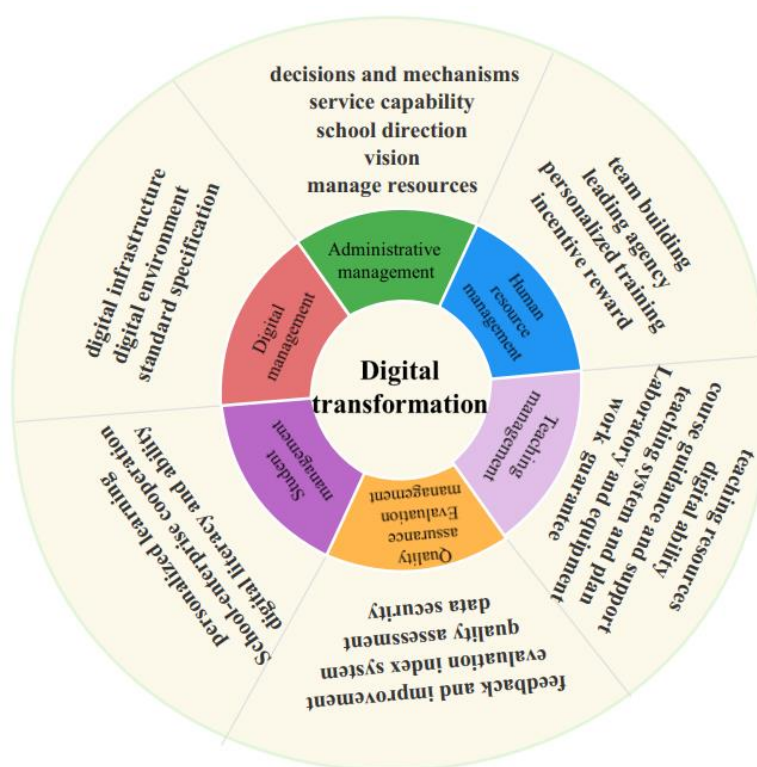
Conclusion

This paper adopts comprehensive analysis methods such as literature review, in-depth interview, questionnaire survey and focus group discussion. According to the results,

the components of educational management under the digital transformation of higher vocational colleges in Henan Province mainly include administrative management, digital management, human resource management, teaching management, student management, quality assurance and evaluation management.

In order to adapt to the new digital education environment and management needs. According to the results of expert group discussion, this paper carefully constructs the guidelines of educational management under the digital transformation of higher vocational colleges in Henan Province. These innovative guidelines aim to guide higher vocational colleges to better meet challenges in the process of digital transformation, enhance the effectiveness of education management, and provide students with higher quality education services. The results are shown in the figure below:

Figure1: guidelines for educational management under the digital transformation

of higher vocational colleges in Henan Province.

According to the above figure1, there are 25 guidelines for improving education management under the digital transformation of higher vocational colleges in Henan Province, which are divided into 6 components:

Components 1: Administrative management; (1) Establish and improve a scientific management decision-making mechanism, (2) Enhance digital service capabilities, (3) colleges

and universities should shape clear direction and goals to achieve efficient education management, (4) Leadership should change its mindset and define a vision for digital technology, and (5) Build digital dynamic management resources.

Components 2: Digital management; (6) Provide a complete digital infrastructure, (7) Build a modern digital teaching environment, and (8) Experts participate in the development of digital standards and specifications.

Components 3: Human resource management; (9) Introduce professional digital talents, (10) Establish a professional digital leadership organization, (11) Full range of digital training, and (12) Establish incentive files as the basis for rewards.

Components 4: Teaching management; (13) Optimize the allocation of teaching resources and share teaching resources online, (14) Enhance teachers' digital capabilities, (15) Develop course guidance and support to enrich teaching content and methods, (16) Set up teaching system and plan, (17) Clear the safe operation procedures of the laboratory, complete management of experimental equipment, and (18) Perfect teaching management work organization guarantee.

Components 5: Student management; (19) Provide opportunities for personalized learning for students, (20) Strengthen cooperation between enterprises and schools to increase employment opportunities for students, and (21) Enhance students' digital literacy and technological ability.

Components 6: Quality assurance and evaluation management; (22) Construct teaching feedback and improvement mechanism, (23) Form a comprehensive and dynamic digital evaluation index system, (24) Implement digital teaching quality assessment mechanism, and (25) Design regular digital data security detection mechanism to ensure data security.

Discussion

In the current digital age, the scope of university management is constantly expanding. Therefore, the efficiency and effectiveness of administrative management become more important in educational reform. As can be seen from the results of component 1, in the process of digital construction of education management, the improvement of university administration depends on the correct direction and goal of running a school, scientific management decision-making mechanism, and the managers' ability to make full use of dynamic and tangible resources. These views are the same as Ji Mengli (2020), who believes that it is also very important to establish and improve the

responsibility mechanism of faculty and staff and improve the scientific quality of managers. In order to cope with these changes, colleges and universities must strengthen administrative management, realize effective coordination and overall planning of resources in all aspects through digital means, optimize and improve traditional management methods to meet the needs of high-quality development of colleges and universities in the new era. At the same time, this paper clearly puts forward that under the digital transformation of education management, leaders should have the concept and vision of digital management and have the capability of digital service. This is also consistent with Zhang, R et al. (2023) thesis that school managers should have modern educational management concepts and capabilities.

The research results and suggestions of digital management show that digital management needs to provide perfect infrastructure, including hardware, software, network facilities, etc., and universities need to build a modern digital teaching environment. This is the same view as Wu Di et al. (2022). At the same time, scientific use of big data technology and relying on the education management information platform to continuously improve the quality and efficiency of education, which is consistent with the research results of Bo,H. (2023). In terms of digital management, the world's major developed countries are also attaching great importance to the construction of digital educational resource platforms and promoting educational and teaching innovation supported by digital technology. This research concludes that in order to solve the problems of information collection in university educational management, universities can set up data collection standards and related systems to help schools overcome the data restrictions among teaching, scientific research, management and other departments. This is consistent with the views of Luo, X. H et al. (2022).

From the results of component 3, it can be seen that human resource management mainly focuses on guiding the introduction of professional digital talents and providing all-round digital training to improve the digital literacy of managers. At the same time, performance appraisal can motivate staff to improve teaching quality, actively participate in scientific research projects and academic activities, and provide corresponding rewards and support. Through digital training and knowledge management system, it provides professional competence enhancement and learning support for leading cadres. This result is related to Chen, M. M.(2013). Whether the school administrative personnel can accept the modern management idea, management method and management means are related to the success or failure of using information means to carry out efficient management.

Therefore, in education management, we should attach importance to the introduction and training of professional talents, improve the information quality of management personnel, and adopt performance appraisal and digital training to promote the development of school information construction.

Under the digital transformation, the guidelines of teaching management in this study is to establish a digital teaching resource library, achieve unified management and sharing of teaching resources, avoid duplication, and improve the efficiency and quality of teaching resources. Meanwhile, it is necessary to strengthen the hardware construction of teaching management system, establish the evaluation and certification mechanism of teachers' digital ability, and encourage teachers to continue to improve their digital ability and innovation ability. This conclusion is the same as Zhao,J.X.(2016). In addition, the update of curriculum and curriculum content, as well as the reform and innovation of teaching forms, make it more convenient for teachers to prepare and manage curriculum content. Optimize and adjust the teaching plan and teaching system, so as to improve the teaching efficiency and quality. At the same time, it is necessary to strengthen the management of teaching laboratories and equipment, and realize online experiments and virtual experiments with the help of digital technology to improve teaching efficiency and quality. This is consistent with the solution of teaching management mentioned in Gao,H.X. (2013) research paper.

According to the student management guide, personalized learning is the focus of student management. Through the learning management system and learning analysis tools, students' learning needs and difficulties can be understood, and personalized learning plans and resource recommendations can be provided for them, so as to achieve the purpose of improving students' digital literacy and technical ability. This is consistent with Sun Min's (2023) emphasis on students as the core object of educational management. In addition, it is also necessary to promote the cooperation and exchanges between higher vocational colleges and enterprises. Through the online internship platform and the school-enterprise cooperation program, students can have closer contact and cooperation with enterprises, access to practical opportunities and employment preparation support. This is the same view as Zhang, R et al. (2023) and Viphoouparakhot, V. (2024) pointed an enhancing the educational administration experience through leadership under the digital transformation.

In the guidelines of component 6, the viewpoint of constructing the total quality management system of colleges and universities based on digital campus is put forward. The management system is promoted by digital means, and a new mechanism of quality

management, quality control and self-evaluation is fully established in the school to improve teaching quality and student satisfaction. This is consistent with the view of Huang Ling (2012). Meanwhile, it is necessary to explore the establishment of management methods and teaching quality assessment system suitable for each department, so as to better meet the needs of different disciplines. In the face of these changes, it is necessary to study and build a new digital management evaluation system feedback system, and ensure data privacy and security. These results are the same as those of Ni Yali (2023).

Recommendation

Digital transformation is not only the integration of digital technology into every element, business, process and field in the field of education, the deeper logic lies in the evolution of the education system from "low" to "high" in the age of intelligence, from "simple" to "complex" structural changes.

At present, the digital transformation of education management in China is still in the initial stage, and the relevant practice lacks integrity and systematism. The main reason lies in the lack of support from strategic policies, educational data regulatory framework, educational digital standards and educational digital transformation quality supervision mechanism, and the lack of dynamic updating of existing policies. Therefore, in order to accelerate the digital transformation and intelligent upgrading of education, and promote the deeper integration of digital technology and education. It is urgent to formulate policies and overall plans at the level of top-level system design and macro strategic planning, and ultimately promote the deep integration and development of digital technology and education.

References

- Bai Shan. (2023). Exploration on Innovation of Higher Education Management supported by Big Data -- Review of Research on Practice of Higher Education Management and Innovation. China Oil and Fats (06), 155.
- Bao,H.,&Liu,Q. (2023). Current Status and Solutions of University Education Management in the Information Age. Science and Education Guide, (05), 53-55.
- Bo,H.Y. (2023).Opportunities and Pathways in Higher Education Management Informatization Practices in the Era of Big Data. China Film Daily, 011.

- Chen, M. M. (2013). A Study on the Impact of the Digital Campus on the Information Literacy and Work Ethics of Higher Education Administrative Personnel. *China Modern Educational Equipment*, (23), 99-100.
- Deng Min, et.al (2023). Research on new forms of technology-enabled education in the context of educational digital transformation. *Journal of Guangxi Radio and Television University* (01),5-10.
- Gao, H. X. (2013). Research on the Strategy of Digital Teaching Affairs Management in Vocational Colleges. *Heilongjiang Science and Technology Information*, (32), 170.
- Huang Ling. (2012). Research on Total Quality Management of Higher vocational colleges based on digital campus. *Contemporary Vocational Education* (01),63-65.
- Ji Mengli. (2020).Research on Problems and Countermeasures of Informatization Construction of Education Management in Higher Vocational Colleges [D]. Jiangsu: China University of Mining and Technology.
- Luo, X. H., Chen, L. J., & Zhu, Y. Q. (2022). Research on the Reform and Innovation Path of Higher Education Management Mode in the Context of Digital Reform. *Educational Observation*, (04), 17-19+30.
- Ni Yali. (2023). Research on the construction of digital Student management platform in universities. *Guangdong vocational and technical education and research* (01), 168-171.
- Pan Xiaofei. (2022).Workshop on Co-construction and Sharing of Vocational Education under the background of global digital Transformation. *Contemporary Guizhou* (35),12-13.
- Roman. (2023).An Exploration of educational management Strategies based on contemporary educational Concepts. *Chinese Journal of Education*, 42-44.
- Sun Min. (2023). Perspective on problems and countermeasures of university education management informatization in the era of big data. *New Curriculum Research* (05),96-98.
- Viphoouparakhot, V. (2024). Enhancing the educational administration experience through ethical leadership of administrators. (Proceeding). The 4th International conference on Education 2024, 24 - 25 February 2024 Chateau de khaoyai hotel & resort pakchong Nakhonratchasima, Thailand. Organized by Education sub-committee of Association of Private Higher Education Institution of Thailand under the Patronage of Her Royal Highness Princess Mahachakri Sirindhorn (APHEIT).
- Wu Di, et.al (2022). Digital Transformation of education: International background, development Demand and promotion path. *Distance Education in China* (07).

Zhang, R., Liu, Y., & Zhang, J. (2023). Exploring the Current Status and Solutions of University Education Management in the Big Data Era. In Proceedings of the 4th Academic Forum on Life Education in 2023, p540-542.

Zhao Tianqi. (2023). An analysis of innovative approaches of university Education management mode under Internet environment. Internet Week (12).

Zhao,J.X.(2016).Application Research of Digital Life in Higher Education Management. News and Communication, (08), 110-111.

Cooperative Educational Administration on Nursing Major of Vocational Colleges in Henan Province

Wei Min

Vorachai Viphoouparakhot

Nitwadee Jirarotephinyo

Faculty of Education, Bangkokthonburi University,

E-mail: Vorachai.vip@bkkthon.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) : 16 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

ABSTRACT

This research aims to propose managerial guidelines for improving the cooperative educational administration for nursing major of vocational colleges in Henan province. This study was a mixed method between quantitative research and qualitative research. The 13 key informants were 4 students and 4 faculty members of nursing major and 5 staff from cooperative hospitals which obtained through a purposive sampling method. The instrument for data collection was in-depth interviews, followed by frequency analysis through content analysis. Research has found that the managerial guidelines for improving the cooperative educational administration for nursing major of vocational colleges in Henan province.

The research findings revealed that: 1) There were five components of cooperative educational administration for nursing major of vocational colleges in Henan province. Included: (1) Policy and Environment, (2) Cooperative mechanism, (3) Teaching Management, (4) Student Management and (5) Quality Insurance; and 2) the guidelines for improving the cooperative educational administration on nursing major of vocational colleges in Henan province, total 29 guidelines included: 5 guidelines for Policy and Environment, 8 guidelines for Cooperative mechanism, 6 guidelines for Teaching Management, 5 guidelines for Student Management and 5 guidelines for Quality assurance.

Keywords: Cooperative Education, Administration, Enterprise, Nursing Major, Vocational Colleges, Henan Province

Introduction

In China, cooperative education is usually called school-enterprise cooperation. Compared with developed vocational education countries such as Britain, Germany and the United States, China's vocational education started late. With the progress of China's industrialization and the development of modern service industry, a large number of high-quality skilled talents are increasingly needed, so the status of vocational education is becoming more and more important. In order to promote high-quality and rapid development of vocational education, China has issued a series of policies to promote cooperation between colleges and enterprises.

In order to deepen the school-enterprise cooperation, in 2018, China formulated the Measures for Promoting School-Enterprise Cooperation in Vocational Schools. The measures explain the status and obligations of schools, enterprises, governments and industry organizations in school-enterprise cooperation. In general, school-enterprise cooperation implements a cooperation mechanism that is led by school and enterprise, promoted by government, guided by industry, and implemented by school and enterprise. To carry out school-enterprise cooperation, we should adhere to the principle of educating people, implement the national education policy, and strive to train high-quality laborers and technical talents. (Ministry of Education, 2018)

In April 2022, China revised the Vocational Education Law, which clearly points out that vocational education shall be conducted by the government as a whole, managed at different levels, locally based, guided by the industry, school-enterprise cooperation, and social participation. Enterprises that deeply participate in the integration of industry and education, school-enterprise cooperation, and play an important main role in improving the quality of training technical and skilled personnel and promoting employment shall be rewarded in accordance with regulations; For qualified enterprises identified as integration of industry and education, financial, fiscal, land and other support shall be provided in accordance with regulations, and education fee surcharges, local education surcharges remission and other tax concessions shall be implemented. (Ministry of Education, 2022)

The above policies fully explain the state's emphasis on vocational education, and determine that school-enterprise cooperation is the main mode of vocational colleges.

As China enters an aging society and the demand for medical technical personnel increases year by year. In recent years, new clinical technologies and new methods are changing with each passing day, and the time from research and development to clinical application is greatly reduced. However, the updating speed of teaching content is relatively

slow, resulting in a certain disconnect between clinical practice and teaching. Although medical colleges carry out a large number of practical training during the school and clinical internships, it is still difficult for students to quickly adapt to clinical practice in the hospital.

In order to solve this problem and improve the training quality of skilled medical talent, many medical colleges have carried out cooperation with hospitals to implement the general policy of early clinical, multi-clinical and repeated clinical, and have achieved good results.

Xu Yirong (2013) mentioned that Yancheng Health Vocational Technical School has carried out the reform of "1+1+1" talent training mode, and the questionnaire survey of the students shows that the overall quality such as communication ability, practical ability, learning interest, cooperation ability, professional quality and clinical thinking has been significantly improved.

Jennifer Cox and Maree Donna Simpson (2016) believe that self-efficacy is the core factor affecting the practical effect of nursing students, and propose that clinical practice is actually the intersection of self-efficacy and core conceptual knowledge. The potential significance of nursing cooperative education in cultivating self-efficacy is also discussed, and more consideration should be given to the general influence of students' self-efficacy in future curriculum development.

Sichuan College of Traditional Chinese Medicine has carried out the exploration and practice of co-organizing hospital teaching classes in nursing specialty. Through questionnaire survey and performance analysis, the training quality of hospital teaching classes is better than that of school teaching classes. (Shang, Yu, 2018).

Zhang Ruixia (2022) mentioned that Henan Nursing Vocational College to explore the "school in the hospital" mode is a beneficial attempt to nursing talent training mechanism, enriched the nursing professional talent training mode. This model is a teaching model for students to study and live in hospitals during the second academic year of professional courses.

Many studies have proved that nursing school-enterprise cooperation can improve the quality of nursing talent training, but there are also many problems. For example, First, the construction of "double-qualified" teachers is insufficient. Most teachers in medical colleges and universities enter teaching directly after graduation and lack clinical experience, while teachers in hospitals often lack educational skills, the teaching effect is not good (Zhang Yong & He Ning, 2021). Second, the curriculum is out of step with industry needs. Most students said the courses were "too theoretical," "out of touch with reality," "too old," and that the

curriculum did not meet the needs of students and was out of touch with the clinic. Third, hospital participation in nursing school-enterprise cooperation enthusiasm is not very high. Hospitals undertaking too many teaching tasks will inevitably increase their investment, such as building new practice bases, expanding teaching places and facilities, and investing human resources. Fourth, the single form of cooperation makes it impossible to carry out sustained and in-depth cooperation. Most of the cooperation between medical colleges and hospitals is still limited to cooperative internship or joint training, and innovation and diversification are insufficient. Because of the imbalance of interests between the two parties, long-term cooperation cannot be maintained. (Zhu Qihua,2013).

With the rapid development of China's economy and the continuous improvement of people's living standards, the people have higher requirements for the medical services. It is urgent to enhance the training quality of skilled medical talents by strengthening the cooperation between colleges and hospitals. At present, the level of nursing school-enterprise cooperation of nursing majors in Henan higher vocational colleges is generally low, the content of cooperation is single, the cooperation is not deep enough. In recent years, the state has introduced a series of policies to promote school-enterprise cooperation, but many of them are still in the exploratory stage, especially in economically backward areas, and the government's specific incentive policies for school-enterprise cooperation are slow to land. In addition, with the deepening of the reform of China's political and economic system, the main function of the government in school-enterprise cooperation has changed. With the advancement of Digital China and Healthy China, the content of nursing school-enterprise cooperation will continue to expand and the form will be richer. Henan Province is the most populous province in China, with a population of 98.83 million. Henan Province has always attached great importance to the training of medical talents, and the health of all people is of great significance to the rapid development of Henan province. Higher vocational colleges are the main positions for cultivating nursing talents. In this context, according to the theory of nursing school-enterprise cooperation, it is of great significance to study the components and influencing factors of cooperative educational administration for nursing major in Henan Province and build a nursing school-enterprise cooperation model to guide the continuous upgrading of cooperation.

Purposes

To propose managerial guidelines for improving the cooperative educational administration for nursing major of vocational colleges in Henan Province.

Benefit of Research

On the basis of previous practice test and theoretical research, give reasonable suggestions for further optimizing school-enterprise cooperative educational administration and improving performance. The components and guidelines formed by the research will provide references for government decision-making and be conducive to the landing and implementation of school-enterprise cooperation related policies in the future.

Research Process

Step 1: Explore the current situation and composition of cooperative educational administration for nursing major of vocational colleges in Henan Province. Determining the variables through in-depth interviews and literature research.

Step 2: Quantitative analysis of factors of cooperative educational administration for nursing major of vocational colleges in Henan Province.

Step 3: Based on the results of the quantitative analysis in the second step, propose managerial guidelines on cooperative educational administration for nursing major of vocational colleges in Henan Province and organize experts to do Focus Group discussion to arrive at the final guidelines.

Population and Sample

1. 13 key information providers from 5 hospitals, 4 vocational colleges under Henan Province conducted in-depth interviews as key informants.

2. Population is the teacher in nursing major from 9 colleges and consists of 580 people in Henan province; The sample size was determined by Krejci & Morgan (1970), and was obtained using stratified random sampling method, with a total of 231 people.

3. focus group members (including deans and directors) from 9 vocational colleges in Henan province discuss and give guidelines.

Instruments

1. Literature Review and Document Checklist Form and In-depth Interviews Form.
2. IOC; Try out; Five-level scale questionnaire.
3. Focus Group Discussion Form.

Data analysis

(1) Content analysis was performed on the data from in-depth interviews with frequencies.

(2) Conduct a descriptive analysis and Exploratory Factor Analysis (EFA) of the questionnaire results to find out the components of cooperative educational administration for nursing major of vocational colleges in Henan Province.

(3) The expert focus group provided guidance and suggestions on cooperative educational administration for nursing major of vocational colleges in Henan province.

Conclusion and discussion

1. Variable analysis of literature review and key informants

Based on literature review and in-depth interviews with key informants, combined some similar variables, and finally selected 46 effective variables after repeated comparison as shown in the Table 1 below:

Table 1 Literature review and in-depth interview variable statistics

No.	Variables
1	Regulations and policies
2	Government support and guidance
3	Industry support and guidance
4	Public Opinion Guidance and social media
5	Preferential policies and Incentives measures such as land and taxation
6	Direct government funding
7	Attitude or will of both partners
8	Defined goals and objectives (contract)
9	Establishment of organization
10	Mechanism of operation: decision-making, conflict-resolve
11	Communication channels like regular meetings, talks
12	A comprehensive management platform (software)
13	Perfect Rules and procedures
14	Resource Sharing
15	Accommodation, catering and other logistics
16	Two-way flow of teachers
17	Sufficient funds

No.	Variables
18	Virtual simulation training base and Practical training base conditions
19	Mode and content of cooperation
20	Talent Training Objectives
21	Curriculum system and developing course
22	Teaching content and teaching material (digital textbooks, Loose leaf type teaching material, Work manual type teaching materials)
23	Practical course and transfer of credits
24	Teaching Mode Innovation
25	Digital teaching resources (online course) and Modern classrooms
26	Teacher training
27	Teaching Method innovation
28	Double-qualified teachers
29	Scientific research and innovation ability
30	Students' safety and insurance
31	Incentive policies and scholarship
32	Protection of rights and interests
33	Full-time student administrators and daily management
34	The measure and ordinance of Student management
35	Information Student Management Platform (Software)
36	Ideological education Work professional ethics
37	Psychological counseling
38	The measure and ordinance of part-time teachers from hospitals
39	Part-time teacher management system (software)
40	Teaching quality evaluation
41	Students' academic performance and comprehensive evaluation
42	Third party evaluation of the project
43	government supervision and assessment
44	Quality assurance system
45	Regular inspections and spot checks
46	Quality improvement of PDCA

2. Result of Data Analysis of the detailed questionnaire

The results show that the arithmetic mean, standard deviation and level of each variable of cooperative educational administration for nursing major in Henan province. The specifics of this assessment are as detailed below:

Table 2 Result of Data Analysis on Questionnaire: Descriptive statistics (n = 230)

Items	Mean	Std. Deviation	Sk.	Ku.	Level
1	3.26	1.129	-0.23	-0.737	Moderate
2	3.20	1.078	-0.81	-0.560	Moderate
3	3.12	1.123	0.187	-0.779	Moderate
4	3.17	1.154	0.085	-0.837	Moderate
5	3.27	1.129	-0.060	-0.737	Moderate
6	3.36	1.100	0.001	-0.864	Moderate
7	3.43	1.066	-0.045	-0.929	Moderate
8	3.51	1.040	-0.070	-.882	High
9	3.24	1.062	-.015	-.620	Moderate
10	3.30	1.086	-.218	-.582	Moderate
11	3.29	1.027	.050	-.661	Moderate
12	3.51	1.128	-.162	-.872	High
13	3.50	1.060	-.132	-.710	High
14	3.27	1.140	-.037	-.841	Moderate
15	3.52	1.027	-.123	-.745	High
16	3.50	1.084	-.138	-.754	High
17	3.20	1.106	-.004	-.569	Moderate
18	3.29	1.064	-.078	-.602	Moderate
19	3.22	1.077	-.093	-.584	Moderate
20	3.43	1.008	-.052	-.686	Moderate
21	3.27	1.113	-.060	-.655	Moderate

Items	Mean	Std. Deviation	Sk.	Ku.	Level
22	3.21	1.050	-.025	-.447	Moderate
23	3.27	1.123	-.016	-.753	Moderate
24	3.39	.950	-.116	-.610	Moderate
25	3.26	1.024	.147	-.796	Moderate
26	3.20	1.078	-.144	-.553	Moderate
27	3.33	1.021	-.129	-.412	Moderate
28	3.51	.956	.040	-.537	High
29	3.52	1.027	-.206	-.530	High
30	3.33	1.115	.004	-.888	Moderate
31	3.36	1.030	.053	-.698	Moderate
32	3.23	1.154	-.082	-.779	Moderate
33	3.51	1.093	-.135	-.935	High
34	3.51	.997	-.050	-.715	High
35	3.50	.983	-.066	-.669	High
36	3.52	1.001	-.124	-.639	High
37	3.67	1.063	-.441	-.442	High
38	3.67	1.112	-.576	-.312	High
39	3.58	1.053	-.265	-.702	High
40	3.72	1.025	-.294	-.940	High
41	3.69	1.005	-.302	-.545	High
42	3.69	1.124	-.605	-.337	High
43	3.36	1.131	-0.235	-0.715	Moderate

Factor analysis is used to conduct information enrichment research. First, whether the research data is suitable for factor analysis is analyzed. From Table 4-7, KMO is 0.935, greater than 0.6, which meets the prerequisite requirements of factor analysis, meaning that the data can be used for factor analysis research. The data passed Bartlett sphericity test ($p < 0.05$), indicating that the study data is suitable for factor analysis.

Table 3 KMO and Bartlett test

KMO and Bartlett test		
KMO		0.935
Bartlett test	Approx. Chi-Square	6588.825
	<i>df</i>	903
	<i>p</i> value	0.000

Table 4 Variance Interpretation Rate

Factor	Eigen values			% of variance (Initial)			% of variance (Rotated)		
	Eigen	% of Variance	Cum. % of Variance	Eigen	% of Variance	Cum. % of Variance	Eigen	% of Variance	Cum. % of Variance
1	15.107	35.133	35.133	15.107	35.133	35.133	7.201	16.747	16.747
2	4.216	9.804	44.936	4.216	9.804	44.936	6.036	14.036	30.783
3	3.237	7.528	52.464	3.237	7.528	52.464	5.050	11.744	42.527
4	2.919	6.788	59.252	2.919	6.788	59.252	4.994	11.615	54.142
5	1.634	3.800	63.051	1.634	3.800	63.051	3.831	8.909	63.051

As Table 4, A total of 5 factors were extracted from factor analysis, all of which had eigen root values greater than 1. The variance interpretation rates of these 5 factors after rotation were 16.747%, 14.036%, 11.744%, 11.615%, 8.909%, respectively, and the cumulative variance interpretation rates after rotation were 63.051%.

Table 5 Factor loading (Rotated)

Items	Factor loading				
	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4	Factor 5
1				0.753	
2				0.751	
3				0.773	
4				0.731	
5				0.768	
6				0.784	
7				0.767	

Items	Factor loading				
	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4	Factor 5
8	.800				
9	.718				
10	.731				
11	.728				
12	.752				
13	.777				
14	.724				
15	.809				
16	.790				
17	.696				
18	.724				
19		.710			
20		.722			
21		.748			
22		.685			
23		.734			
24		.721			
25		.709			
26		.710			
27		.695			
28		.701			
29			.691		
30			.695		
31			.760		
32			.658		
33			.744		
34			.740		
35			.789		

Items	Factor loading				
	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4	Factor 5
36			.737		
37					.714
38					.686
39					.681
40					.678
41					.556
42					.556
43					.591

Note: The absolute value of loading is greater than 0.4.

The data in this study were rotated using the maximum variance rotation method (varimax) in order to find out the correspondence between factors and study items. From table 5 shows the information extraction of factors for research items and the corresponding relationship between factors and research items. It can be seen from the above table that the common degree value of the corresponding value of all research items is higher than 0.5, which means that there is a strong correlation between research items and factors, and factors can effectively extract information. After ensuring that the factor can extract most of the information of the research item, the corresponding relationship between the factor and the research item is analyzed (when the absolute value of the factor load coefficient is greater than 0.4, it indicates that the item has a corresponding relationship with the factor).

Component 1 contains 7 variables that describe the component. The coefficient load is between 0.731 and 0.784; All variables can be used, the researchers named it " Policy and environment ".

Component 2 can consist of 11 variables and the load coefficient of component is between 0.696 and 0.809. All variables can be used the researchers named it " Cooperative mechanism ".

Component 3 contains 10 variables describing components with factor loads ranging from 0.685 to 0.748. All variables can be used the researchers named it " Teaching Management ".

Component 4 contains 8 variables, describing the load between components and factors ranging from 0.658-0.789. All variables can be used the researchers named it " Students Management ".

Component 5 contains 7 variables, describing the load between components and factors ranging from 0.556 to 0.714. All variables can be used the researchers named it " Quality Insurance ".

The total number of variables describing these 5 components is 43 variables, there is no value below 0.5 and the factor load ranges from 0.556-0.809.

Through qualitative research, quantitative research and factor analysis, the researcher obtained the components of cooperative educational administration for nursing major of vocational colleges in Henan province. A concise summary of these identified components can be visualized in Figure 1.

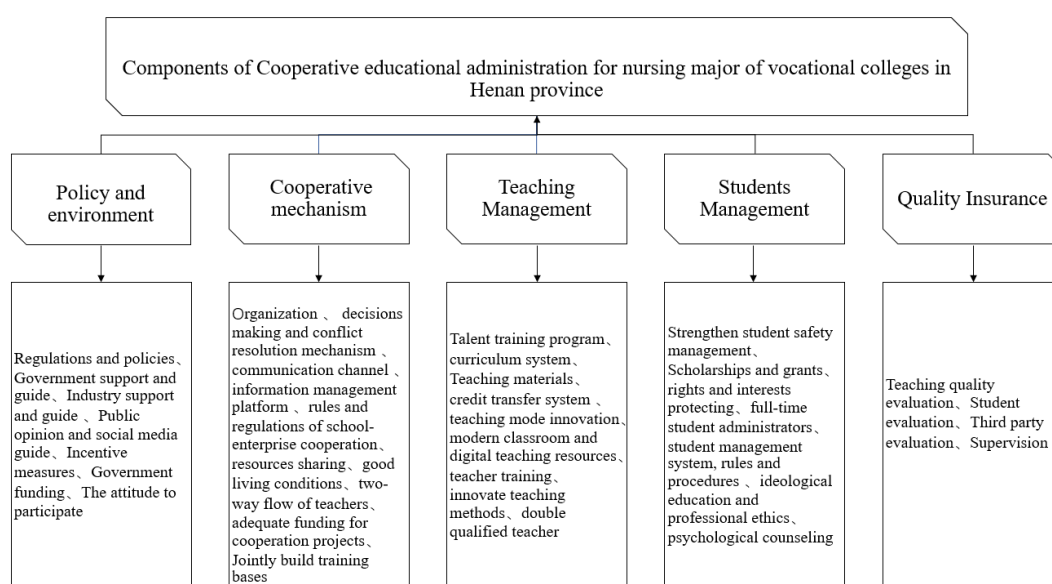

Figure 1 components of cooperative educational administration for nursing major of vocational colleges in Henan province

Components 1 “Policy and environment” mainly Includes 7 variables: Regulations and policies, Government support and guide, Industry support and guide, Public opinion and social media guide, Incentive measures, Government funding, The attitude to participate;

Components 2 “Cooperative mechanism” mainly includes 11 variables: Cooperation content and goals, special organization, decisions making and conflict resolution mechanism, communication channel, information management platform, rules and regulations of school-enterprise cooperation, resources sharing, good living conditions, two-

way flow of teachers, adequate funding for cooperation projects, Jointly build training bases;

Components 3 “Teaching Management” mainly includes 10 variables: Talent training program, curriculum system, Teaching materials, credit transfer system, teaching mode innovation, modern classroom and digital teaching resources, teacher training, innovate teaching methods, double qualified teacher.

Components 4 “Students Management” mainly includes 8 variables: Strengthen student safety management, Scholarships and grants, rights and interests protecting, full-time student administrators, student management system, rules and procedures, ideological education and professional ethics, psychological counseling.

Components 5 “Quality Insurance” mainly includes 7 variables: Teaching quality evaluation, Student evaluation, Third party evaluation, Supervision and evaluation, Quality assurance system.

3. Focus Group Discussion

A total of nine experts actively participated in the Focus Group Discussion, which was structured around five distinct components. Within these components, After the completion of data collection, content analysis will be used to analyze the collected data. Finally, there were 29 guidelines for cooperative educational administration on nursing major of vocational colleges in Henan province. In order to improve the efficiency of cooperative educational administration on nursing major of vocational colleges in Henan province, the following guidelines are put forward:

1) Policy and environment; (1) The state should improve the regulations and policies on school-enterprise cooperation and promote its implementation, (2) Local governments should guide and support vocational colleges and enterprises to carry out school-enterprise cooperation, (3) The industry should guide and support vocational colleges and enterprises to carry out school-enterprise cooperation, (4) Public opinion and social media play a good guiding role in school-enterprise cooperation, and (5) The government should introduce preferential policies on land use and taxation, as well as direct fund awards to encourage enterprises to participate in school-enterprise cooperation.

2) Cooperative mechanism; (1) The two sides jointly set up a special organization to deal with the daily affairs of school-enterprise cooperation, (2) Establish a good communication mechanism, major decision-making, and problem-solving mechanism, (3) School-enterprise cooperation to build a comprehensive management platform integrating teaching, teacher and student management, (4) Constantly improve the rules and regulations

of school-enterprise cooperation, (5) Innovative cooperation models and contents, (6) Strengthen the two-way flow of school and enterprise personnel, (7) Build productive training bases to realize resource sharing, and (8) Provide good living conditions such as accommodation and catering

3) Teaching Management; (1) Both parties shall jointly formulate talent training program according to industrial needs, (2) Jointly develop courses according to new technologies and new methods and improve the curriculum system, (3) Co-write loose-leaf, workbook, electronic textbooks and other new forms of teaching materials, (4) Innovative teaching method, (5) Both parties shall jointly conduct teacher training to improve teaching ability and clinical skills, and (6) Strengthen the training of double-qualified teachers

4) Students Management; (1) Strengthen student safety management and purchase corresponding insurance, (2) With full-time student management personnel, standardize the management process, (3) Set up scholarships, (4) The rights and interests of students are guaranteed, such as remuneration for work and normal holidays, and (5) Set up the psychological consulting room, undertake to the student psychological counseling.

5) Quality assurance; (1) Carry out teaching quality evaluation, (2) Carry out comprehensive evaluation of students, (3) A comprehensive evaluation of school-enterprise cooperation shall be carried out by a third party such as the industry, (4) Include school-enterprise cooperation in the target assessment of local governments, and (5) Establish a complete quality assurance system and use PDCA for quality diagnosis and improvement.

Discussion

Chen Yuzong (2015), Qi Junju (2021), Zhuo Xuedong (2023), etc., all agree that teaching management and student management are the main components of school-enterprise cooperation administration. This paper confirms the above conclusions, but a few new factors in teaching management and student management are not mentioned in previous research, such as the impact of digital transformation; These factors will be discussed in recommendations and will not be repeated here.

Meng Qingtao (2021) divided the components affecting school-enterprise cooperation into school training system, social policy environment and student origin through factor analysis. It shows that the school training system is still the most important factor restricting school-enterprise cooperation. In our study, the cooperation mechanism is the main component of the cooperative educational administration, because school-enterprise cooperation is a cooperative behavior formed by both parties as interactive subjects under

the guidance of government policies, based on their own interests, and from the goal of win-win cooperation.

Through factor analysis, Shen Qiyun and Wan Weiping (2015) divided the cooperative educational administration into six components, namely policies, laws and regulations, vocational colleges, social environment, enterprise factors and government role, mainly according to the stakeholder theory and the triple helix theory framework, which divided the participants of school-enterprise cooperation. This classification has certain historical reasons. With the continuous deepening of China's economic system reform and market economy, the position of government and industry in school-enterprise cooperation has changed from the subject status to the dominant status, and schools and enterprises, as market participants, are the most direct subjects of school-enterprise cooperation. According to the theory of synergy and symbiosis, enterprise and school are symbiotic relations of mutual coordination and cooperation, and their roles should not be separated separately, but should be organically integrated. Therefore, this paper is convinced that cooperation mechanism has become the most important component in school-enterprise cooperation.

According to the results of in-depth interview and focus group discussions in this study, some administrators propose that the school-enterprise cooperation in running schools should be included in the overall quality assurance system of the college, which will help the school-enterprise cooperation be arranged, deployed and assessed simultaneously with other teaching work of the school, so as to improve the quality of school-enterprise cooperation, which has not been mentioned in the existing literature.

Recommendation

1. Recommendations for Policies Formulation

With the coming of China's aging society and the development of modern health service industry, higher requirements are put forward for nursing talents. However, at present, the degree of school-enterprise cooperation in nursing major in Henan Province is not deep, and the cooperation content is relatively simple. Further research on the implementation of school-enterprise cooperation policies can influence the future government's formulation of school-enterprise cooperation policies. Based on the research results of this paper, it provides suggestions for the policy formulation of cooperative educational administration for nursing major of vocational colleges in Henan province.

2. Recommendations for Practical Application

The recommendations for practical application in cooperative educational

administration for the nursing major of vocational colleges in Henan province encompass student management, emphasizing safety and mental health, and fostering student-centered cooperation. Teaching management involves aligning training plans with industry needs, upgrading teacher expertise, and promoting innovative teaching methods. The cooperation mechanism focuses on continuous improvement, innovation, and resource-sharing between schools and enterprises.

3. Recommendations for Further Research

The components and guidelines proposed in this study are mainly aimed at the school-in-hospital mode of running schools. As for the relatively novel talent training modes such as modern industrial college and modern apprenticeship, due to the few cases and short time of practice testing, no special research has been done. Different hospitals have different management problems due different basic school-running conditions, teachers' competency.

References

- Chen Yuzong. (2015). Analysis on school-Enterprise Cooperation in Higher Vocational Colleges from the perspective of stakeholder Theory. Knowledge Library,2015(18):27.
- Cox, J., & Simpson, M. D. (2016). Exploring the Link between Self-Efficacy, Workplace Learning and Clinical Practice. Asia-Pacific Journal of Cooperative Education, 17(3), 215-225.
- Meng Qing-Tao, Liang Qian. (2021). Research on training factors of application-oriented talents in local universities and enterprises Cooperation. Foreign Trade and Economic Cooperation, 2021(4):142-145.
- Qi Junju, et.al. (2021). A practical exploration of deepening cooperation between schools and enterprises in nursing profession based on professional teaching standards. Chinese nursing education.
- Shang Bihui, et al. (2018). Exploration and practice of medical teaching cooperation in holding hospital teaching classes. Journal of Southwest University of Science and Technology (Philosophy and Social Science Edition),2018, 35(4):79-84. (in Chinese).
- Shen Qiyun and Wan Weiping. (2015). An Empirical study on the influencing factors of the long-term mechanism of school-enterprise Cooperation in Vocational Education: An Analysis based on structural dimension and regression equation. Higher Education Exploration,2015(6):101-107. (in Chinese).

- Wan Weiping and Shen Qiyun. (2016). Research on the influencing Factors of the Formation of long-term mechanism of school-Enterprise Cooperation in Vocational Education: An analytical framework based on stakeholder Theory. Mechanical professional education, 2016 (8): 1-5.
- Xu Yirong and Xia Liping. (2014). Construction of Higher Vocational Teaching quality monitoring and evaluation System based on College Cooperation. Health Vocational Education, 2014,32(19):34-35. (in Chinese).
- Zhang Ruixia, et al. (2023). Application of the teaching model of "Middle school" in higher vocational nursing. Continuing Medical Education,2023,36(4):25-28. (in Chinese).
- Zhang Yong and He Ning. (2021). Current situation analysis and countermeasures of school-enterprise cooperation in vocational colleges and universities. Modern Commerce and Trade Industry,2021, 42(11):65-66.
- Zhu Qi-Hua, et.al. (2013). Deepening University-College (enterprise) Cooperation and Innovating Talent Training Model for Health Vocational Education: Research and practice of Ganzhou Health School's school-College (enterprise) cooperation and talent training model combining work with study. Health Vocational Education, 31(21), 3.
- Zhuo Xuedong and Lv Hongfen. (2023). A study on the training model of university skilled talents from the perspective of school-Enterprise Cooperation. Journal of Hubei University of Economics: Humanities and Social Sciences Edition, 20(3), 135-139.

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่กับความสุขในการทำงาน
ของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

The Relationship between The Skills of School Administrators in The Next
Normal Era and The Teacher Happiness at Workplace,
Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2

ปฏิภาณ สร้อยศรี

Patipan Sroysri

อุษาพร กลิ่นเกษร

Usaporn Klinkasorn

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ,

E-mail: Patipan.sroy@northbkk.ac.th, usaporn.kl.@northbkk.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) : 16 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เพื่อศึกษาระดับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 วิธีการศึกษาได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 285 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.489) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับ ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร รองลงมา คือ ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.436) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสุขในการทำงานของครูอยู่ในระดับมากทุกด้าน ความสัมพันธ์ระหว่าง

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 กับการศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่เขต 2 ในภาพรวมในระดับสูง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.889$)

คำสำคัญ : ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21, ความสุขในการทำงานของครู, โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ABSTRACT

This research aimed to study the level of happiness in teachers' work and to study the relationship between the skills of school administrators in the new normal era and teachers' happiness at work. Under the jurisdiction of the Chanthaburi Primary Educational Service Area Office, Area 2.

The study method was based on a sample group of administrators and teachers of educational institutions, under the jurisdiction of the Chanthaburi Primary Educational Service Area Office, Area 2, there were 285 people using questionnaires as a tool to collect data. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, and standard deviation. and the Pearson correlation coefficient found that the skills of school administrators in the new normal era Under the jurisdiction of the Chanthaburi Primary Educational Service Area Office, Area 2, it is at a high level ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.489) and when considering each aspect, it is found that the skills of school administrators in the new normal era are at a high level in every aspect, arranged in order: skills Communication, followed by human relations skills, organizational management skills technology and digital skills and analytical thinking and creative thinking skills. Happiness in teachers' workplace under the Chanthaburi Primary Educational Service Area Office, District 2, it was at a high level ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.436) and when considering each aspect, it was found that teachers' work happiness was at a high level in every aspect. The relationship between the skills of school administrators in the new normal era and teachers' happiness at work under the jurisdiction of the Chanthaburi Primary Educational Service Area Office, Area 2, overall, it is at a high level. and is statistically significant at the 0.01 level ($r = 0.889$)

Keywords: School administrators' skills in a new way, teachers' work happiness, schools under the Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 2

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในปัจจุบันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ถูกประกาศลดระดับสู่โรคติดต่อเฝ้าระวังของกระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากสถานการณ์การระบาดมีแนวโน้มจำนวนผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงและอัตราการเสียชีวิตลดลง (ข่าวคณะโฆษก, 2565) ถึงแม้ว่าโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะถูกลดระดับลงสู่โรคติดต่อเฝ้าระวัง แต่การรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากอดีต ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย ส่งผลให้ครูจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานไปอย่างสิ้นเชิง เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบฉับพลันจะส่งผลให้เกิดความกดดันในการทำงานมากขึ้น จนทำให้เกิดความเครียดสูงขึ้น การที่จะลดความเครียดของครูได้นั้น จำเป็นต้องสร้างองค์กรหรือโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งความสุข โดยองค์กรเห็นความสำคัญของการสร้างสภาพแวดล้อมและการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของครูผ่านกิจกรรมต่าง ๆ จนช่วยให้ครูดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล (ภคพร ใจมาก สิทธิชัย มูลเขียน และธีระภัทร ประสมสุข, 2566) องค์กรประกอบที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ค่าตอบแทน คุณลักษณะงาน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อความสุขในการทำงานของครู คือ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งจะต้องรู้จักบุคลากรภายใต้บังคับบัญชาของตนเป็นอย่างดี และมีแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นภายในสถานศึกษา การบริหารงานจึงจะประสบความสำเร็จและส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู ครูที่มีความสุขในการทำงานจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ เต็มใจ และเต็มความสามารถ (ธารทิพย์ ไชยโหวาร และวรวิทย์ จินดาพล. 2560: 1035) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารงาน บริหารตนเอง และบริหารบุคลากรอย่างต่อเนื่อง (วิโรจน์ สารรัตน์. 2556 : 5)

จากประเด็นปัญหาและความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่าความสุขในการทำงานของครู เป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ผลการศึกษาการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ได้แนวทางเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับการนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารมีด้านใดบ้างที่ก่อให้เกิดความสุขในการทำงานของครู ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงต่อความสำเร็จของสถานศึกษา ความสุขของครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษารวมทั้งเป็นแนวทางที่ดีในการปฏิบัติงานขององค์กรอื่น ๆ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

2.2 เพื่อศึกษาระดับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

3. สมมุติฐานการวิจัย

3.1 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสุขในการทำงานของครูสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

4.2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความสุขในการดำเนินของครู และพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

4.3 ได้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารในยุควิถีใหม่กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2566 ประกอบด้วยครูจำนวน 1,083 คน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. ออนไลน์. 2566) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Yamane และกำหนดสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียนโดยใช้ตารางคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างของจำนวนครู 285 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างเป็น 2 ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ 1 สุ่มจำนวนโรงเรียน 30 โรงเรียน (ร้อยละ 30) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Propotion Stratified Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง และขั้นตอนที่ 2 ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการสุ่ม จำนวนครู เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert Scale) (Likert. 1993) ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทักษะของผู้บริหารในยุควิถีใหม่ จำนวน 23 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้านได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ทักษะมนุษยสัมพันธ์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวความสุขในการทำงานของครู จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ สังคมดี ติดต่อสัมพันธ์ สภาพแวดล้อม ค่าตอบแทน ลักษณะงาน การพัฒนาตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง การนิเทศภายในสถานศึกษา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

6. ผลการวิจัย

ตาราง 1: จำนวนร้อยละของครูผู้ตอบแบบสอบถามและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	96	33.68
1.2 หญิง	189	66.32
รวม	285	100.00
2. อายุ		
2.1 อายุต่ำกว่า 25 ปี	60	21.05
2.2 อายุ 25 – 30 ปี	150	52.63
2.3 อายุ 31 – 35 ปี	28	9.82
2.4 อายุ 36 – 40 ปี	23	8.07
2.5 อายุ 41 – 45 ปี	8	2.81
2.6 อายุ 46 – 50 ปี	12	4.21
2.7 อายุ 50 ปีขึ้นไป	4	1.40
รวม	285	100.00
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
3.1 ปริญญาตรี	172	60.35
3.2 ปริญญาโท	113	39.65
3.3 ปริญญาเอก	0	0
รวม	285	100.00
4. ประสบการณ์ในการทำงานจนถึงปัจจุบัน		
4.1 อายุงานต่ำกว่า 5 ปี	76	26.67
4.2 อายุงาน 5 – 10 ปี	90	31.58
4.3 อายุงาน 11 – 15 ปี	71	24.91
4.4 อายุงาน 16 – 20 ปี	17	5.96
4.5 อายุงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป	31	10.88
รวม	285	100.00

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ขนาดของสถานศึกษาที่สังกัด		
5.1 โรงเรียนขนาดเล็ก	46	16.14
5.2 โรงเรียนขนาดกลาง	182	63.86
5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่	57	20.00
5.4 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	0	0.00
รวม	285	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง โดยมีจำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 66.32 และเพศชาย จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 33.68 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 25 – 30 ปี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 52.63 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 60.35 มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งปัจจุบันอยู่ที่ 5 – 10 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 31.58 อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 63.86

ตาราง 2: แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวม ดังนี้

ทักษะของผู้บริหารในยุควิถีใหม่	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1. ทักษะการสื่อสาร (x_1)	4.30	0.489	มาก	1
2. ทักษะการบริหารจัดการองค์กร (x_2)	4.21	0.514	มาก	3
3. ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ (x_3)	4.16	0.499	มาก	5
4. ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (x_4)	4.21	0.488	มาก	4
5. ทักษะมนุษยสัมพันธ์ (x_5)	4.21	0.591	มาก	2
รวม	4.30	0.489	มาก	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.489) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการสื่อสาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D.=0.489) รองลงมา คือ ทักษะมนุษยสัมพันธ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.591) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.499) ตามลำดับ

ตาราง 3: แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวม ดังนี้

ความสุขในการทำงานของครู	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1. ด้านสังคมดี (Y_1)	4.19	0.526	มาก	4
2. ด้านการติดต่อสัมพันธ์ (Y_2)	4.15	0.502	มาก	6
3. ด้านสภาพแวดล้อม (Y_3)	4.25	0.472	มาก	1
4. ด้านค่าตอบแทน (Y_4)	4.18	0.525	มาก	5
5. ด้านลักษณะงาน (Y_5)	4.21	0.528	มาก	3
6. ด้านการพัฒนาตนเอง (Y_6)	4.24	0.541	มาก	2
รวม	4.20	0.436	มาก	-

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.436) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.472) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาตนเอง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.541) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.502) ตามลำดับ

ตาราง 4: ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 กับความสุขในการทำงานครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

	x1	x2	x3	x4	x5	y1	y2	y3	y4	y5	y6	Total x	Total y
x1	1												
x2	.764**	1											
x3	.609**	.722**	1										
x4	.633**	.647**	.732**	1									
x5	.543**	.558**	.630**	.793**	1								
y1	.541**	.551**	.689**	.712**	.714**	1							
y2	.725**	.682**	.698**	.761**	.723**	.699**	1						
y3	.707**	.743**	.730**	.704**	.669**	.738**	.785**	1					

	x1	x2	x3	x4	x5	y1	y2	y3	y4	y5	y6	Total x	Total y
y4	.504**	.644**	.638**	.594**	.668**	.599**	.584**	.730**	1				
y5	.526**	.662**	.615**	.623**	.612**	.626**	.656**	.710**	.689**	1			
y6	.518**	.553**	.610**	.609**	.561**	.533**	.660**	.633**	.563**	.732**	1		
Total x	.829**	.855**	.867**	.894**	.828**	.753**	.841**	.831**	.711**	.709**	.668**	1	
Total y	.695**	.753**	.783**	.790**	.778**	.823**	.871**	.899**	.814**	.866**	.812**	.889**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ที่เป็นตัวแปรต้นกับความสุขในการทำงานของครู อยู่ระหว่าง 0.695 - 0.790 และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.889 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวกซึ่งอยู่ในระดับสูงที่ระดับ 0.889 ($r_{xy} = 0.889$) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

7. อภิปรายผล

7.1 จากการวิเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะมนุษยสัมพันธ์ และทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ

7.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถใช้คำพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งยังต้องมีกระบวนการถ่ายทอดข้อมูลที่สามารถสื่อสารได้ชัดเจน สามารถสื่อสารให้ครูลงมือทำได้ในแนวปฏิบัติเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของคามัต (Kamat. Online. 2012) ที่กล่าวว่า ทักษะการบริหาร มีทักษะที่สำคัญคือ ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของคุณธนฐกร วรรณวัฒน์และภาวิดา ธาราศรีสุทธิลี (2564 : 129) กล่าวถึง ทักษะการสื่อสาร ว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ทุกคนเป็นอย่างมากโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่หลักในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นทั้งภายนอกและภายในองค์กร ทำให้บุคคลที่มีความสามารถในการสื่อสารหรือมีทักษะในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะเป็นผู้ได้เปรียบมากกว่า เพราะสามารถใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวบุคคลอื่นร่วมมือร่วมใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ใช้วิธีการที่หลากหลายสื่อสารเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้นในองค์กรได้เป็นอย่างดี นอกจากทักษะการสื่อสารที่เป็นทักษะที่สำคัญที่สุดในการบริหารสถานศึกษา

7.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะมนุษยสัมพันธ์ เพื่อเป็นการสามารถกระตุ้นบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ รู้จักการโน้มน้าวและเลือกใช้วิธีจึงใจได้ถูกต้องและเหมาะสม ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายอย่างเป็นกลาง มีความเป็นกัลยาณมิตรในการปฏิบัติงาน ร่วมกับบุคลากรภายในและบุคคลภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษายังต้องมีทักษะการคิดวิเคราะห์ ความยืดหยุ่น และแก้ปัญหาโดยอาศัยประสบการณ์ มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ที่ต้องเปลี่ยนมุมมอง คิดนอกกรอบ เป็นทั้งนักแก้ปัญหา นักปรับปรุงงาน นักสอนงานและนักคิด สามารถใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด บริหารจัดการข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ สร้างการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและรวดเร็วกับองค์กร บุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถกระตุ้นบุคลากรสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

7.2 จากการวิเคราะห์ระดับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยค่าที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านลักษณะงานตามลำดับ

7.2.1 ครูมีความพึงพอใจในชีวิตการทำงานที่ตอบสนองสภาพความเป็นอยู่ของตนเองไม่ว่าจะเป็นทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ ซึ่งก่อให้เกิดความสุขในการทำงาน นอกจากนี้ยังมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีและเหมาะสม ได้รับความปลอดภัยจากการทำงาน มีเพื่อนร่วมงานที่จริงใจ ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม

7.2.2 ครูมีโอกาสในการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความเป็นมืออาชีพ มีความเชี่ยวชาญในสายงานที่ตนเองรับผิดชอบ ทำให้เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในสถานศึกษา ส่งผลให้เกิดความสุขในการทำงาน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ความสุขในการทำงานของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติมา ใจปลั่ง (2565) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตรีตรา พบว่า เมื่อครูมีความรู้สึกว่างานที่ทำอยู่มีความมั่นคงมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัย มีโอกาสที่จะได้รับความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน อีกทั้งยังเป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคม ได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ความสุขในการทำงานของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

7.2.3 ครูรับรู้ภาระหน้าที่ ปริมาณงานที่ได้รับมอบหมาย งานที่ได้รับมอบหมายมีความท้าทายกับตำแหน่งหน้าที่ มีอิสระในการตัดสินใจในการทำงาน และได้ทำงานตรงตามความเหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง รับรู้ผลการทำงานจากข้อมูลย้อนกลับ ทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนางานได้ดียิ่งขึ้น มีความมั่นคง

และความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน สอดคล้องกับก่อนนิษฐ์ คำมะลาและวัลนิกา ฉลากบาง (2562) กล่าวว่า ลักษณะงานของครู คือ การรับรู้ภาระหน้าที่ ปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติจนประสบผลสำเร็จโดยที่ครู ได้ใช้ความสามารถของตนในงาน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงานจนงานสำเร็จ มีอิสระการตัดสินใจในการทำงาน และมีความรู้สึกว่าเป็นงานที่มีคุณค่า ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในงานที่ปฏิบัติ

7.3 จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 กับการมีความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ทางบวกในระดับสูง ($r_{xy} = 0.889$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำที่มีทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถใช้คำพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งยังต้องมีกระบวนการถ่ายทอดข้อมูลที่สามารถสื่อสารได้ชัดเจน สามารถสื่อสารให้ครูลงมือทำได้ในแนวปฏิบัติเดียวกัน มีทักษะมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถกระตุ้นบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ รู้จักการโน้มน้าวและเลือกใช้วิธีจูงใจได้ถูกต้องและเหมาะสม ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายอย่างเป็นกลาง มีความเป็นกัลยาณมิตรในการปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรภายในและบุคคลภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะการคิดวิเคราะห์ ความยืดหยุ่น มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ที่ต้องเปลี่ยนมุมมอง คิดนอกกรอบสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด บริหารจัดการข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ สร้างการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและรวดเร็วกับองค์กร บุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถกระตุ้นบุคลากรสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ทำให้บุคลากรมีความสุขในการทำงาน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 กับการมีความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติมา ใจปลื้ม (2565) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการมีความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตรีตร พบว่า พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการมีความสุขในการทำงานของครู มีความสัมพันธ์ในทางบวก ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญมากที่จะสามารถทำให้บุคลากรมีความสุขในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำมีการใช้ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา และบริหารบุคลากรภายในสถานศึกษา ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดการยอมรับ เชื่อมั่น และศรัทธา ทำให้บุคลากรมีความสุขในการทำงาน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์และทักษะทางเทคโนโลยีและ

การใช้ดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านดังกล่าว เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองและพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

8.1.2 ความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ด้านการติดต่อสัมพันธ์และด้านค่าตอบแทน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาดังกล่าว เพื่อให้เป็นการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครู ส่งผลให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาตนเองตลอดจนพัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ตัวแปรค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะมนุษยสัมพันธ์ และทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้สถานศึกษาควรพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการคิดสร้างสรรค์ จะทำให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาได้ครอบคลุม สามารถเปลี่ยนมุมมองให้คิดนอกกรอบ เป็นทั้งนักแก้ปัญหา นักปรับปรุงงาน นักสอนงานและนักคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.2.2 ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ตัวแปรค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาทักษะด้านการติดต่อสัมพันธ์ให้กับครู ไม่ว่าจะเป็นการจัดอบรมสัมมนา หรือการจัดค่ายกระชับความสัมพันธ์ของครูในสถานศึกษา เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับผู้บริหารสถานศึกษา สัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับเพื่อนครู เพื่อให้มีการประสานงานที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีการร่วมมือกันเพื่อดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

8.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการสร้างความสุขในการทำงานโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติมอีกและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกันซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และสามารถนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา

8.3.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความสุขในการทำงานในสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม อาทิ เพศ ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา โดยเฉพาะขนาดของโรงเรียนเพื่อจะได้เป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาของแต่ละบริบทของโรงเรียน เพื่อนำไปใช้ปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาแต่ละแห่งและเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กิตติมา ใจปลื้ม. (2565). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ก่อกนิษฐ์ คามะลา และวัลลิกา ฉลากบาง. (2562). **ความสุขในการทำงานของครูประถมศึกษา.** Journal of Buddhist Education and Research. 5(2) : 65 - 81.
- ณัฐกร วรรณวัฒน์ และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2564). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร.** Journal of Roi Kaensarn Academi. 6(2) : 126 - 138.
- ถิรรัตน์ พิมพ์ภรณ์ และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2558). **การให้ความหมาย ที่มาของความหมายและองค์ประกอบความสุขในการทำงานของกลุ่มอาจารย์มหาวิทยาลัยในเจนเนอเรชั่นวาย : การวิจัยเพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก.** วารสารศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 12(1).109 – 144
- ชนพล หอมน่าน และคณะ. (2566). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา รับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด – 19 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดลำพูน.** วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา. 14(1).198-213
- ธารทิพย์ ไชยโวหาร และวรวิทย์ จินดาพล. (2560). **บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูของโรงเรียนในสหวิทยาเขตน้ำพองกระนวน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8 Research 4.0 Innovation and Development SSRU's 80 Anniversary.** 1(8) : 1033 - 1043.
- ภคพร ใจมาก สิทธิชัย มูลเขียน และธีระภัทร ประสมสุข.(2566).**การสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจังหวัดแม่ฮ่องสอน.**วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย 5(6):1256-1264
- ศุภาภรณ์ ใจแก้วทิ. (2566). **แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร**
- ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกลุ่มโรงเรียนแม่ปะ-แม่กาษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น.** 14(1).99-213
- อมรรัตน์ เพชรมาศศรี และคณะ. (2565). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริการสถานศึกษาของผู้บริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 กับประสิทธิผล.** วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์. 7(2).1097-1110
- Kamat. (2012). **Good management skills.** March 19, 2016. (online). Available: <https://bsc.dip.go.th/th/category/hr2/fs-goodCEO>.18 Aug 2021.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities.** Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 607– 610.
- Yamane, T. (1973). **Statistic: An Introductory Analysis.** (3rd ed.). New York: Harper and Row.

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
รูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด

A Study of Achievement and Reading Comprehension Skills in English of
Secondary 4 by Using Communicative Language Teaching (2W3P)
and Mind Mapping

เสฏฐวุฒิ ขยันกสิกร

Setthawut Khayankasikon

ชุตินา วัฒนะศิริ

Chutima Wattanakeeree

วีณา ชุ่มบัณฑิต

Weena Sumbandit

นวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

Innovative in Educational Administration and Leadership Saint John's University

E-mail: setthawut827@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 16 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด ก่อนเรียนและหลังเรียน และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทรงธรรม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การสอนเพื่อการสื่อสารรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษและความสามารถในการอ่านจับใจความ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

ค่าเฉลี่ยของเลขคณิต $\bar{X}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ และสถิติทดสอบ
Dependent-sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความสามารถในการอ่านจับใจความ

Abstract

The purpose of this research were to compare learning achievement of Secondary 4, before and after learning by using communicative language teaching (2W3P) and mind mapping; and to compare reading comprehension skill in English of Secondary 4, before and after learning by using communicative language teaching (2W3P) and mind mapping. The sample were students in Secondary 4 in the first semester of academic year 2023 at Wat Songtham School, consisting of 1 room, totaling 38 people, which were obtained by cluster random sampling. The research instruments were 1) English Communicative Language Teaching (2W3P) lesson plan and 2) The English Achievement and Reading Comprehension Skill Test, multiple choice type, 4 choices, amount 50 items. Statistics used in data analysis were the arithmetic mean, standard deviation, the reliability of the test and the t-test dependent test.

The research finding were as follows: The learning achievement of secondary 4 using communicative language teaching (2W3P) and mind mapping after learning was higher than before learning, statistical significance at the .05 level. And the reading comprehension skill in English of secondary 4 using communicative language teaching (2W3P) and mind mapping after learning was higher than before learning, statistical significance at the .05 level.

Keywords: Achievement, Reading Comprehension Skills

1. บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบใหม่สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างเสริมสมรรถนะและทักษะการใช้

ภาษาอังกฤษ ให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาองค์ความรู้ เพื่อการพัฒนาตน อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและพัฒนา ผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะตามที่กำหนด (สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: 1) กระทรวงศึกษาธิการจึงมีการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความสากล รักความเป็นไทย มีทักษะการคิด มีทักษะในการแก้ปัญหา มีทักษะด้านเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร และมีทักษะชีวิต สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติ (สำนักงานบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2555: 6)

เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีศักยภาพเป็นพลโลก มีทักษะแรงงานขั้นสูง สร้างนวัตกรรมได้ เป็นนักคิด หรือผู้ประกอบการ เมื่อพิจารณาทักษะในศตวรรษที่ 21 จะพบว่า ทักษะสำคัญที่จำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21 ทักษะการสื่อสาร เป็นทักษะที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากทักษะการสื่อสารเป็นเครื่องมือที่จะส่งต่อความรู้ และวิทยาการ ใหม่ ๆ ไปยังส่วนต่าง ๆ ของโลกโดยผ่านเครือข่ายดิจิทัลไร้พรมแดนได้อย่างง่ายดาย สะดวก รวดเร็ว และไร้ขีดจำกัด เกิดเป็นปฏิสัมพันธ์รูปแบบใหม่ผ่านภาษาโลก ซึ่งก็คือ ภาษาอังกฤษ ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นภาษาสากลในการติดต่อสื่อสาร (แผนการแห่งศึกษาชาติ, 2560: 16) นอกจากนั้น ทักษะการอ่าน ถือเป็นหนึ่งในทักษะสำคัญที่จำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21 ด้วยเช่นกัน เป็นทักษะทางภาษาที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ พิมพ์สา เลี่ยมพรมราช (2558) ยังได้กล่าวถึงการอ่านไว้ว่า การอ่านถือเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญพอ ๆ กับทักษะอื่น ๆ ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่เป็นประโยชน์ที่สุดสำหรับการแสวงหาความรู้ อีกทั้งในปัจจุบันความเจริญ และความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีได้ถูกพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และมีบทบาทในการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการติดต่อสื่อสาร ซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วและง่ายมากขึ้น

จากรายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ปี 2563 – 2565 พบว่า คะแนนเฉลี่ย O-NET ระดับประเทศ เท่ากับ 34.38, 31.11, 32.05 ตามลำดับ และคะแนนเฉลี่ย O-Net ของโรงเรียนวัดทรงธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ปี 2563 - 2565 เท่ากับ 35.03, 30.74, 36.34 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยในรายวิชาภาษาอังกฤษต่ำกว่าร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่าคุณภาพทางการศึกษาภาษาอังกฤษไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และจากการจัดการเรียนการสอน รายวิชา ๐31102 ภาษาอังกฤษ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด (สถาบันทดสอบทางการศึกษา (องค์การมหาชน), 2561)

เนื่องจากในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ผู้วิจัยได้รับปฏิบัติหน้าที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทรงธรรม รายวิชา อ31101 ภาษาอังกฤษ 1 ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ และจากการศึกษางานวิจัยและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงสนใจการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวคิดในการสอนภาษาที่มุ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้จริง มีการจัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน ซึ่งเชื่อมระหว่างความรู้ทางภาษา ทักษะทางภาษา และความสามารถในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ด้านภาษาไปใช้ในการสื่อสาร ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการให้ผู้เรียนได้สื่อสารในชีวิตจริง กิจกรรมและภาระงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารจริง สื่อที่ใช้ก็เป็นสื่อจริง แต่ก็ไม่ได้ละเลยความรู้ด้านไวยากรณ์ เมื่อเกิดความผิดพลาดทางด้านไวยากรณ์เพียงเล็กน้อย แต่ยังสามารถสื่อสารได้ ครูผู้สอนไม่ควรขัดจังหวะโดยการแก้ไขให้ถูกต้องทันทีควรแก้ไขเมื่อความผิดพลาดนั้นทำให้เกิดความไม่เข้าใจหรือสื่อสารไม่ประสบความสำเร็จเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Richard, 2006) การใช้แผนผังความคิดเป็นการเรียนรู้แบบมีขั้นตอนกระบวนการที่เป็นระบบ (Buzan, 1997) และเป็นวิธีที่สร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นถึงความคิดอย่างเป็นระบบ และกระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจสามารถใช้แผนผังความคิด เทคนิค รูปแบบมาประกอบการเรียนการสอน จะเกิดผลดีต่อตัวผู้เรียนที่จะได้ฝึกคิดอย่างเป็นระบบและนำไปสู่ทักษะการเขียนจากความเข้าใจของตนเองอีกด้วย เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ตัวเองจัดกระทำขึ้น (ธัญญา ผลอนันต์, 2544)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชา ภาษาอังกฤษ 1 รหัสวิชา อ31101 หน่วยการเรียนรู้ People of the world และ Lifestyles ของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยรูปแบบ 2W3P มีกระบวนการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up/Lead in) 2) ขั้นนำเสนอ (Presentation) 3) ขั้นฝึก (Practice) 4) ขั้นการใช้ภาษา (Production) 5) ขั้นสรุป (Wrap up) นอกจากจะพัฒนาพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกการเขียนแผนผังความคิดมาใช้ในขั้นสรุป เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะความสามารถในการอ่านจับใจความและสรุปความได้อย่างมีระบบอีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด ก่อนเรียนและหลังเรียน

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด ก่อนเรียน และหลังเรียน

3. ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้คือ นักเรียนแผนการเรียนคณิตศาสตร์ - ภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4, 4/5 โรงเรียนวัดทรงธรรม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนรวม 78 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนแผนการเรียนคณิตศาสตร์ - ภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4 โรงเรียนวัดทรงธรรม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 38 คน ที่มาจากรีวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เพราะแต่ละห้องเรียนมีการคละความสามารถ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ใช้เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ รายวิชา ภาษาอังกฤษ 1 รหัสวิชา อ31101 หน่วยการเรียนรู้ People of the world และ Lifestyles ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปรับปรุง 2560 และหนังสือ Upbeat 4 ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา ได้แก่ 1) หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 Heroes and Villains เรื่อง People (Character and appearance) (6 ชั่วโมง) 2) หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 Lifestyles เรื่อง Job and places (3 ชั่วโมง) ,Lifestyles (3 ชั่วโมง) และ The city and country (3 ชั่วโมง)

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ 2) ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารรูปแบบ 2W3P โดยมีรายละเอียดและเกณฑ์ในการประเมินดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง สาระสำคัญ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลของแผนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน 0 หมายถึง สำระสำคัญ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลของแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน -1 หมายถึง สำระสำคัญ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลของแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่มีความสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้

2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

5. บทสรุป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการทดสอบความแตกต่างก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนเพื่อการสื่อสารร่วมรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังรายละเอียดในตาราง 1 และ 2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การสอนเพื่อการสื่อสารร่วมรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด

แบบทดสอบ	สถิติ				
วัดผลสัมฤทธิ์	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	Sig
ก่อนเรียน	38	11.58	4.189	13.584	.001
หลังเรียน	38	23.50	6.567		

* $p < .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนเพื่อการสื่อสารร่วมรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 11.58 และ 4.189 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนเพื่อการสื่อสารร่วมรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 23.50 และ 6.567 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การสอนเพื่อการสื่อสารร่วมรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด

แบบทดสอบ	สถิติ				
วัดการอ่านจับใจความ	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	Sig
ก่อนเรียน	38	8.87	2.484	12.592	.001
หลังเรียน	38	15.55	3.895		

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ก่อนเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนเพื่อการสื่อสารร่วมรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.87 และ 2.484 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนเพื่อการสื่อสารร่วมรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 15.55 และ 3.895 ตามลำดับ

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนเพื่อการสื่อสารร่วมรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า

1. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนเพื่อการสื่อสารร่วมรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนเพื่อการสื่อสารร่วมรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

6. อภิปรายผล

1. จากสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนเพื่อการสื่อสารร่วมรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้อยู่แบบ 2W3P เป็นการประยุกต์มาจากวิธีการสอนตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร อันได้แก่การใช้ทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยสามารถเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย วิพุขมตียากุล และคณะ (2566) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ ด้วยสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษออนไลน์ ที่พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.00 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.48 และคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.93 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.90 โดยการทดสอบค่า t-test พบว่า $t = 23.64$ ซึ่งมีความต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารรายทักษะ ทั้ง 4 ทักษะ มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยทักษะที่มี การพัฒนาสูงสุด คือ ทักษะการพูดและทักษะที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดคือทักษะการเขียน ทั้งนี้เนื่องมาจากการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่ได้มุ่งเพื่อพัฒนาทักษะใดทักษะหนึ่งเฉพาะ แต่มุ่งเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ดังนั้นนักเรียนมีเวลาจำกัดในการทำกิจกรรมสื่อสารเพื่อฝึกฝน ทักษะทางภาษาที่จำกัด เมื่อนักเรียนมีความชอบใจกิจกรรมใด นักเรียนก็จะทำกิจกรรมนั้นได้ดี ซึ่งสอดคล้อง กับ Davies & Pearse (2000) และ Richard (2006) กล่าวไว้ว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นแนวคิดใน การสอนภาษาที่มุ่งเน้นความสำคัญของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารใน ชีวิตประจำวันได้จริง มีการจัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน ซึ่งเชื่อม ระหว่างความรู้ทางภาษา ทักษะทางภาษา และความสามารถในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ด้านภาษาไปใช้ในการสื่อสาร ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการให้ผู้เรียนได้สื่อสาร ในชีวิตจริง กิจกรรมและภาระงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารจริง สื่อที่ใช้ก็เป็นสื่อจริง แต่ก็ได้ละเลย ความรู้ด้านไวยากรณ์ เมื่อเกิดความผิดพลาดทางด้านไวยากรณ์เพียงเล็กน้อย แต่ยังสามารถสื่อสารได้ ครูผู้สอนไม่ ควรขัดจังหวะโดยการแก้ไขให้ถูกต้องทันที ควรแก้ไขเมื่อความผิดพลาดนั้นทำให้เกิดความไม่เข้าใจหรือสื่อสาร ไม่ประสบความสำเร็จเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2. จากสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารรูปแบบ 2W3P ร่วมกับแผนผัง ความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนเพื่อการสื่อสารร่วมรูปแบบ 2W3P ร่วมกับ แผนผังความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 ทั้งนี้เนื่องมาจากการใช้แผนผัง ความคิดมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถมองภาพรวม และสรุป องค์ความรู้ออกมาเป็น ภาพ สัญลักษณ์ และข้อความสั้น ๆ อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการ อ่านจับใจความได้ดีอีกด้วย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีวิน สุขสมณะ และคณะ (2566) ที่ ศึกษางานวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมแผนผังความคิดเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านจับใจความภาษาญี่ปุ่น ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความรู้ระดับต้นในรายวิชาภาษาญี่ปุ่น 3 ผลการวิจัยพบว่า การทดสอบก่อน เรียนและหลังเรียนของนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.63 และ 20.13 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบ ระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการสร้างแผนผังความคิดจากเรื่องที่อ่าน ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวม และความสัมพันธ์ของเรื่องได้อย่างชัดเจน เพราะแผนผังความคิดจะแสดงความสัมพันธ์ของใจความหลัก และ ใจความรองของบทอ่านไว้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน ได้เป็นอย่างดี และเนื่องจากลักษณะของแผนผังความคิดนั้นเป็นการจดบันทึกโดยใช้รูปภาพ คำสัญลักษณ์ และสีเส้นต่างๆ ซึ่งช่วยการทำงานของสมองทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ช่วยดึงดูด สายตา ทำให้ผู้เรียนเห็นภาพรวมของเรื่อง ที่อ่าน คำสำคัญ ภาพ สัญลักษณ์และสีเส้นที่ผู้เรียนใช้ ช่วยทำให้ผู้เรียนจดจำรายละเอียดของเรื่องได้ดีขึ้น ซึ่ง

สอดคล้องกับ Flood and Lapp (1999: 110) กล่าวว่า แผนผังความคิด เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนที่มีปัญหาทางการอ่านมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหลัก และความคิดรองในเรื่องที่อ่าน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ตรงตามเจตนาของผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยแก้ปัญหาทางการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนได้

7. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัย พบว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารส่งผลต่อทำให้ผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษของผู้เรียนเพิ่มขึ้น ควรศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนภาษารูปแบบอื่น ๆ เชิงลึก เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาความสามารถในด้านภาษาอื่น ๆ เพื่อจะได้พัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้ดียิ่งขึ้น

2. จากผลการวิจัย พบว่าการจัดเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับแผนผังความคิด ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของผู้เรียน ครูควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ ที่สามารถนำมาใช้พัฒนานักเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอ่านทั้ง 4 ทักษะ เช่น ความสามารถในการฟัง การอ่าน และการเขียนได้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชีวิน สุขสมณะ และคณะ (2566). การใช้กิจกรรมแผนผังเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านจับใจความ ภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความรู้ระดับต้นในรายวิชาภาษาญี่ปุ่น 3. วารสารวิจัยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- ธัญญา ผลอนันต์. (2544). ใช้หัวใจคิด พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ขวัญข้าว.
- ธัญญา ผลอนันต์ (2543). เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องการใช้ Mind mapping ในการสอน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิมพ์ศร เลี่ยมพรมราช (2558). การพัฒนาทักษะการอ่านเนื้อเรื่องภาษาอังกฤษแบบ Times Readings และการศึกษาพฤติกรรมโดยใช้กราฟศึกษาพัฒนาการทักษะการอ่านด้วยการประเมินด้วยตนเอง กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน. วารสารการวัดผลการศึกษา. 32 (91). 58-69.
- วันชัย วิพุฒิตยากุล และคณะ (2566). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสรวงศ์ด้วยสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษออนไลน์. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2566). สทศ. ประกาศผลสอบ O-NET ปี การศึกษา 2563 - 2565 จำแนกตามสังกัด ขนาดโรงเรียน ที่ตั้ง ภูมิภาค รายละเอียด. เรียกใช้ เมื่อ 23 เมษายน 2565 จาก สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน): <http://www.niets.or.th/>.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560).แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579.กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

Buzan, T. & Buzan, B (1997). The Mind map book: Radiant thinking. London: BBC.

Davies, P., & Pearse, E (2000). Success in English teaching. Oxford: Oxford University Press.

Flood, J., & Lapp, D. (1999). Integrating the Language Arts and Content Areas: Effective Research-Based Strategies.

Richards, Jack. C. (2006). Communicative Language Teaching Today. Cambridge University Press.

การศึกษาผลสัมฤทธิ์และการจำคำศัพท์ภาษาจีน
ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
The Study of Achievement and Remembering Skill in Chinese Words
by Using Game and Drilling for Students in Primany 4

จินตนา กันทัด

Chintanat Kantad

ชุตินา วัฒนาศิริ

Chutima Vatanakhiri

วีณา ชุ่มบัณฑิต

Weena Sumbandit

นวัตกรรมทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

Innovative in Educational Saint John's University

E-mail: jintanakantad@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 16 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจำคำศัพท์ภาษาจีนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการจำคำศัพท์ภาษาจีนก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดพิมพาวาส (สีลังสาราลัย) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน ที่มาจากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยของเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ และสถิติทดสอบ Dependent-sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถด้านการจำคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความสามารถด้านการจำคำศัพท์, เกมและแบบฝึกหัด

Abstract

This study is about The study of achievements and remembering skill in Chinese words by using game and drilling students in Primary 4 . The purposes are: 1) To compare learning achievement of Primary 4, before and after learning by using game and drilling ; 2) To compare Remembering Skill in Chinese Words of Primary 4, before and after learning by using game and drilling . The sample were students in Primary 4 in the second semester of academic year 2023 at Wat Pimpawas School, consisting of 1 room, totaling 40 people, which were obtained by cluster random sampling. The research instruments were 1) Chinese Language Teaching game and drilling lesson plan and 2) The Chinese Achievement Comprehension Skill Test, multiple choice type, 4 choices, amount 40 items. 3) Chinese Words Remembering Skill Test, multiple choice type, 4 choices, amount 20 items. Statistics used in data analysis were the arithmetic mean, standard deviation (S.D.) , the reliability of the test and the t-test dependent test.

The study results could be concluded as follows: 1) The compare learning achievement of Primary 4, before and after learning by using game and drilling was higher than before learning, statistical significance at the .05 level. 2) The remembering skill in Chinese by using game and drilling students in Primary 4 after learning was higher than before learning, statistical significance at the .05 level.

Keywords: Academic Achievement, Remembering Skill, Game and Drilling

1. บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดของมนุษย์ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ในสังคมโลกปัจจุบันสาธารณรัฐประชาชนจีนมีบทบาทสูงในการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคอาเซียนและในภูมิภาคต่างๆของโลก และมีแนวโน้มที่จะขยายบทบาทในประชาคมโลกอย่างต่อเนื่อง ภาษาจีนนับเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญภาษาหนึ่งที่มีผู้ใช้มาก

เกือบ 2,000 ล้านคนทั่วโลก (รัฐพร ศิริพันธ์:2018) และเป็นภาษาหนึ่งขององค์การสหประชาชาติ ในประเทศไทย ภาษาจีนถือเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความจำเป็นในการติดต่อสื่อสารและความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเป็นอย่างยิ่ง

ปัจจุบันภาษาจีนเป็นที่นิยมเรียนกันมากในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการส่งเสริม สนับสนุน ในการเรียนภาษาจีน และได้ยกระดับภาษาจีนขึ้นเป็นภาษาต่างประเทศที่ 2 (second foreign language) โดยหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ(กระทรวงศึกษาธิการ,2551, : 190) ได้กล่าวไว้ว่า “ในสังคมโลกปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็น เครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ และการสร้างความเข้าใจอันดี เกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิสัยทัศน์ของชุมชนโลก” นักการศึกษา O’ Malley and Chamot (1990) ได้กล่าวว่า กลวิธีในการเรียนภาษาที่สองเป็นการพัฒนากระบวนการทางความคิด เน้นการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดความเข้าใจของ บุคคลคนหนึ่งกับสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งที่ทำให้เกิดเทคนิคและกิจกรรมทั้งหลายในการเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับ ความถนัดและความชอบที่ผู้เรียนจะเลือกใช้กลวิธีต่างๆ ดังที่ Nation (1990) กล่าวคือ กลวิธีจะมีประสิทธิภาพใน การเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ คือการให้ผู้เรียนมีอิสระในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ Nation (2001) ยังกล่าวไว้อีก ว่า กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์เป็นส่วนหนึ่งของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเรียนรู้ ภาษาสามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ เรียนรู้ ตลอดจนช่วยในการจดจำข้อมูลใหม่เพื่อเอาไว้อใช้ต่อไป

การเรียนรู้ในปัจจุบันนี้พัฒนาไปอย่างมากทั้งรูปแบบและกระบวนการสอน รวมถึงแหล่งข้อมูลและสื่อ ต่างๆ การเรียนรู้ภาษาจีนนั้นการจำคำศัพท์ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพราะคำศัพท์ถือเป็นพื้นฐานของการเกิด ทักษะทางภาษา ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมถึงด้านการสื่อสารด้วย ปัจจุบันโรงเรียนวัด พิมพาวาส(สืงสาราลัย) ได้เปิดหลักสูตรภาษาจีนขึ้นเป็นรายวิชาเพิ่มเติมให้กับนักเรียนระดับชั้นอนุบาล-ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยปัญหาส่วนใหญ่ของการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาจีน คือ นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาใน เรื่องของการจำคำศัพท์จากการที่ได้เป็นครูผู้สอนภาษาจีนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่4 ปัญหาของการเรียน ภาษาจีนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คือนักเรียนจำคำศัพท์ไม่ได้ ส่งผลให้นักเรียนไม่กล้าแสดงออกรวมถึงขาด ความมั่นใจในการสื่อสาร เมื่อยกสถานการณ์จำลองตามบทเรียนขึ้นนักเรียนไม่สามารถใช้ภาษาจีนสื่อสารได้และ การทดสอบคำศัพท์ประจำบทเรียนมีผลคะแนนน้อย ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีนไม่สูง จาก การศึกษาของ Prapapong (2017) ระบุว่า ถึงแม้ว่านักเรียนจะมีทักษะพื้นฐานทางภาษาจีนอยู่บ้าง แต่ปัญหาที่ พบและส่งผลกระทบต่อการเรียนวิชาภาษาจีนของนักเรียนมากที่สุด คือปัญหาด้านการจำคำศัพท์ และยัง สอดคล้องกับการศึกษาของ Siriphan (2018) ความว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนภาษาจีน คือการเรียนรู้ คำศัพท์ เพราะการเรียนรู้คำศัพท์จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวที่ได้รับฟังและสามารถนำไปสื่อสารกับผู้อื่นได้

การใช้เกมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางภาษาจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน จาก การศึกษาของ อุทัย สงวนพงศ์ (2553, : 1) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการใช้เกมเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน

ร่าเริง เกิดความสามัคคี รวมถึงสามารถพัฒนาทางด้านความคิด ร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา ครูสามารถนำเกมมาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ ตรงกับการศึกษาของ วิภา ตัณฑุลพงษ์ (2549, : 19) ให้ความหมายว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและยังเป็นการช่วยฝึกทักษะทางภาษาหรือทำความเข้าใจบทเรียนไปพร้อมๆ กันและยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รู้จักคิด ตัดสินใจ แสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่

การใช้แบบฝึกหัดมาประกอบการเรียนการสอนเพื่อช่วยเสริมทักษะด้านความรู้ ความจำและความเข้าใจในบทเรียนของนักเรียนมากขึ้น การศึกษาของ กติกา สุวรรณสมพงษ์ (2541:40) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกหัดไว้ว่า การจัดประสบการณ์การฝึกหัดโดยใช้วัสดุประกอบการสอนหรือเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนทำด้วยตนเองเพื่อฝึกฝนเนื้อหาต่างๆ ที่ได้เรียนไปแล้วให้เข้าใจยิ่งขึ้นและเกิดความชำนาญจนสามารถนำไปใช้ได้โดยอัตโนมัติ ซึ่ง อังศุมาริน เพิ่มผล (2542:8) ได้กล่าวว่า แบบฝึกหัด หมายถึง งาน กิจกรรม หรือประสบการณ์ที่ครูจัดให้นักเรียนได้ฝึกทำเพื่อทบทวนฝึกฝนเนื้อหาความรู้ต่างๆ ได้เรียนไป เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากความสำเร็จและปัญหาที่พบในชั้นเรียน ด้านทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีน ผู้วิจัยจึงได้นำวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมแบบฝึกหัดมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์และทักษะด้านการจำคำศัพท์ภาษาจีนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การศึกษาถือเป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560- 2579 เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางในการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อให้ทุกคนได้เข้าถึงโอกาสและมีความเสมอภาคในการศึกษาอย่างเท่าเทียม เพื่อพัฒนาคนในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ มีการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคม, 2561)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด

3. ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดจุณเอน (สมณราษฎร์วิทยาการ) โรงเรียนวัดพิมพาวาส (สีลิ่งสาราลัย) โรงเรียนวัดสุขาราม จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนรวม 120 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดพิมพาวาส (สีลิ่งสาราลัย) จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม(Cluster random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์และทักษะด้านการจำคำศัพท์ภาษาจีนด้วยวิธีการสอนโดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด ซึ่งมีขอบเขตเนื้อหาที่ใช้ ดังนี้

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์และทักษะด้านการจำคำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด ในรายวิชาภาษาจีนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง ประกอบด้วย

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง 我的家 (บ้านของฉัน) จำนวน 4 ชั่วโมง

2.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง 你是哪国人 (คุณเป็นคนประเทศไหน) จำนวน 6 ชั่วโมง

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง 我的家 (บ้านของฉัน) และ เรื่อง 你是哪国人 (คุณเป็นคนประเทศไหน) จำนวน 40 ข้อ ข้อสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นข้อสอบฉบับเดียวกัน

2.3 แบบทดสอบวัดทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง 我的家 (บ้านของฉัน) และ เรื่อง 你是哪国人 (คุณเป็นคนประเทศไหน) จำนวน 20 ข้อ ข้อสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นข้อสอบฉบับเดียวกัน

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีน 2) ความสามารถในการจำคำศัพท์ภาษาจีน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง 我的家 (บ้านของฉัน) และ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง 你是哪国人 (คุณเป็นคนประเทศไหน) จำนวน 10 ชั่วโมง

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง 我的家 (บ้านของฉัน) และ เรื่อง 你是哪国人 (คุณเป็นคนประเทศไหน) จำนวน 40 ข้อ ข้อสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นข้อสอบฉบับเดียวกัน

4.3 แบบทดสอบวัดทักษะการจำก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง 我的家 (บ้านของฉัน) และ เรื่อง 你是哪国人 (คุณเป็นคนประเทศไหน) จำนวน 20 ข้อ ข้อสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นข้อสอบฉบับเดียวกัน

5. บทสรุป

การศึกษาผลสัมฤทธิ์และการจำคำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า

1. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัดโดยมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเป็น 12.68 และหลังเรียนเป็น 33.80 โดยมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น 21.12 เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด พบว่าผู้เรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. ความสามารถด้านการจำคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด โดยมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเป็น 8.93 และหลังเรียนเป็น 17.63 โดยมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น 8.70 เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด พบว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถด้านการจำคำศัพท์ภาษาจีนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจำคำศัพท์ภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นอภิปรายออกเป็น 2 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. จากสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัดเป็นการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานในการเรียนภายใต้กฎ กติกาที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างเล่นเกม ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของทิสนา แคมณี (2551) กล่าวไว้ว่า วิธีการสอนโดยใช้เกม คือกระบวนการสอนที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนเล่นตามกติกาและนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น และผลของการเล่นเกมมาใช้ในการอภิปราย สรุปการเรียนรู้ และเป็นอีกวิธี

หนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องต่างๆอย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงและเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอีกด้วย นอกจากนี้เกมยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและพร้อมที่จะเรียน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ นักเรียนสามารถจำเนื้อหาบทเรียนได้ดี ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของลือ ยี่ (2550) ได้ศึกษาผลการสอนโดยใช้เกมในการพูดภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์ พบว่าก่อนได้รับการสอนโดยใช้เกมนักศึกษามีความสามารถในการพูดอยู่ในระดับพอใช้ หลังได้รับการสอนโดยใช้เกมนักศึกษามีความสามารถในการพูดภาษาจีนอยู่ในระดับดี นักศึกษามีความสามารถในการพูดภาษาจีนหลังเรียนด้วยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 70 นักศึกษาได้รับการสอนโดยใช้เกมมีความสามารถในการพูดภาษาจีนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าดัชนีประสิทธิผลของการสอนโดยใช้เกมมีค่าเท่ากับ .286 และยังสอดคล้องกับบุญมา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2553:64-70) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เกมประกอบ ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.33/80.03 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7155 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับกนกวรรณ รอดคุ้ม ศิดา เขียมขันติถาวร และอารีรักษ์ มีแจ้ง (2559) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง ผลของการใช้เกมที่มีต่อการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า การใช้เกมสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษส่งผลให้การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการใช้เกมสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษทำให้นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษหลังเรียน 2 สัปดาห์ จากงานวิจัยจะเห็นได้ว่าการใช้เกมในการเรียนการสอน ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้คำศัพท์ได้ดีขึ้นกว่าก่อนเรียนและยังทำให้สามารถจำคำศัพท์ได้มากขึ้น

2. จากสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า ทักษะด้านการจำคำศัพท์ภาษาจีนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทักษะการจำคำศัพท์ภาษาจีนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมร่วมกับแบบฝึกหัดสามารถพัฒนาความสามารถในการจำคำศัพท์ของผู้เรียนได้ ซึ่งผู้เรียนอาจจะมียุทธวิธีการจำคำศัพท์ได้อย่างหลากหลาย อาจจะเป็นวิธีการใช้รูปภาพ การใช้ท่าทาง การทบทวน หรือจำผ่านการเล่น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของเทอร์สโตน(Thurstone.1958:121) กล่าวว่า สมองภาพทางสมองด้านความจำ เป้าความสามารถในการเก็บรักษาและจดจำเหตุการณ์หรือบันทึกเรื่องราวต่างๆไว้ในสมองได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และสามารถระลึกออกมาได้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชลลดา เรืองฤทธิ์ราวี (2553:4) ได้ศึกษาผลการใช้กลวิธีช่วยจำเพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552

จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ผลการทดสอบคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเหงียน ถิ หลือ อี้ (2556) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่องการใช้เกมคำศัพท์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ นครโฮจิมินห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามพบว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 93.75/93 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 แสดงว่าการใช้เกมประกอบการสอนสามารถพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทยได้ นอกจากนี้โดยภาพรวมจากแบบสอบถามความคิดเห็นต่อเกมคำศัพท์ของนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับชอบมาก จากงานวิจัยเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่าการใช้เกมในการเรียนการสอน ส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นกว่ามาตรฐานและยังทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้เกม อีกทั้งยังช่วยพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

7. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิธีการสอนแบบอื่นๆและสร้างนวัตกรรมเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนรู้ภาษาจีนทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน
2. ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเกม เพื่อจะได้เกมที่หลากหลายรูปแบบและจูงใจผู้เรียนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- โคเชป เอเม อัลลูเอ. (2550). **250 เกมแสนสนุกรอบโลก**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์
- ฉันท ชาติทอง. (2551). **การออกแบบการสอนแบบบูรณาการ**. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์
- จันทร์หา อุ่นจิตต์. (2551). **แบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2546). **นวัตกรรมการศึกษาชุด แบบฝึกหัด-แบบฝึกเสริมทักษะ**. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- ทิตนา แหมณี (2551). **ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการสอนโดยใช้เกม(ออนไลน์)**.
- นรินทร์ชัย อะภูริวัฒน์คณะ. (2555). **การพัฒนาแบบการเรียนการสอนภาษาจีนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติโดยเทคนิคการจำอักษรจีนแบบเชื่อมโยง เพื่อเสริมความสามารถในการอ่านของนักศึกษาปริญญาตรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). **การวิจัยสำหรับครู**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- ประไทย ศุภวิทยาเจริญ. (2557). การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ โดยใช้การ
เรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร.
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิตยสถาน
- ลือ ยี่ (2550) ได้ศึกษาผลการสอนโดยใช้เกมที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัย
ราชภัฏ นครสวรรค์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- วิภา ตันทุลพงษ์. (2549). เกมภาษาส่งเสริมความคิดพิชิตการอ่าน. นนทบุรี: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- วีณา วโรตมะวิชัย. (2559). การสอนคณิตศาสตร์แนวใหม่ในโรงเรียนประถมศึกษา. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วรสุดา บุญยไวยโรจน์. (2558). คณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ศิริพันธ์ ร. (2018). แนวทางการเตรียมความพร้อมและวิธีการเรียนสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาจีน. Princess
Narathiwat University Journal of Humanities and Social Sciences, 5(1), 103-112.
- สุธัญญา รัตนบรรพต. (2558). การพัฒนาแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องร้อยละ ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาลัทธิสูตรและการเรียน
การสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- สุนันท์ สินธพานนท์. (2557). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน กรุงเทพมหานคร:
9119 เทคนิคพรุ่งนี้
- อัศรมณี จารุภากร; และ พรพิไล เลิศวิชา. (2550). สมอง เรียนรู้. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนา อินเตอร์ พรินท์
- อุทัย สงวนพงศ์. (2553). สนุกกับเกม. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ
- Guilford. (1956). *Fundamental Statistics in Psychology and Education*. 3rd ed. New York:
McGraw Hill.
- Nation. (1990). *Teaching and Learning Vocabulary*. New York: Newbury House.
- Oxford, R. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. New York:
Newbury House.
- O' Malley, J. M. & Chamot, A. U. (1990). *Learning strategies in second language acquisition*.
Cambridge: Cambridge University Press

- Siriphan, R. (2018). **Techinques for developing Chinese skill for beginners.** Princess of Narathiwat University Journal of Humanities and Social Sciences,5(1), 103-112. (in Thai)
- Thurstone, L.L. (1958). **Primary Mental Ability.** Chicago: University of Chicago

การศึกษาผลสัมฤทธิ์และทักษะการเขียนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้
แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ II ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
A Study of Achievement and Writing Skills in English Subjects by Using
Cooperative Learning Management Jigsaw II Techniques,
and the Skill Exercises of The Mathayomsuksa 4

ธนภัทร แก้วใจดี

Thanapat Kaewjaidee

ชุตินา วัฒนาศิริ

Chutima Vatanakhiri

วีณา ชุ่มบัณฑิต

Weena Sumbandit

นวัตกรรมทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

Innovative in Educational Saint John's University

E-mail: Thanapat_Tae@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 16 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์และทักษะการเขียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ II ร่วมกับแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2566 ภาคเรียนที่ 2 ของโรงเรียนสิริรัตนาร จำนวน 40 คนได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 ห้อง จำนวนผู้เรียน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ II เรื่อง Part of Speech จำนวน 16 คาบ และ Writing จำนวน 4 คาบ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 40 ข้อ และ แบบทดสอบทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ 1 ข้อ เรื่อง Global Warming สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test for dependent samples โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ II และ 2) เพื่อศึกษาผลทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลเปรียบเทียบของคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคจิ๊กซอว์ II ร่วมกับแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลเปรียบเทียบของคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ, เทคนิคจิ๊กซอว์ II

Abstract

This research is a study of achievement and writing skills using cooperative learning. Jigsaw technique II combined with English skills practice of Mathayom 4 students The sample group used in this research is 40 students in Mathayom 4, academic year 2023, second semester of Sirirattanathorn School, obtained by simple random sampling using the classroom as the unit. in random The sample group was 1 room with 40 students. Tools used in research include: Cooperative learning plan, Jigsaw II technique, 16 periods of Part of Speech and 4 periods of Writing, 40-question English learning achievement test and 1 question of English writing skills test, Global Warming, Statistics. t-test for dependent samples used in data analysis was the t-test for dependent samples. The objectives are 1) to study English language achievement using cooperative learning, Jigsaw II technique, and 2) to study English writing skills. The study results could be concluded as follows: 1) Comparative results of scores before and after organizing learning using cooperative learning. Jigsaw technique II combined with English skills practice After studying higher than before studying Statistically significant at the .05 level.

Keywords: Academic Achievement, English Writing Skills, Jigsaw Technique II

1. บทนำ

ในยุคศตวรรษที่ 21 ภาษาอังกฤษมีความจำเป็นในการดำเนินชีวิตเป็นอย่างมาก ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารสากลไปทั่วโลก สามารถใช้ในการติดต่อราชการในบางประเทศหรือใช้ในการดำเนินชีวิตในแต่ละวันภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญมากในการสื่อสาร ควรพัฒนาทักษะการใช้ภาษาจนเกิดการเชี่ยวชาญในการใช้งานเป็นอย่างดี ทักษะในการใช้ภาษามีหลักๆ คือ 4 ทักษะ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน ปัจจุบันในประเทศไทย ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก และกระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาภาษาต่างประเทศ ที่ผู้เรียนไทยจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) นอกจากจะมุ่งเน้นในการพัฒนา 4 ทักษะการเรียนรู้ภาษาแล้ว และมีการส่งเสริมมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนเป็นสำคัญ ในเรื่องความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และในปัจจุบันในยุคศตวรรษที่ 21 มีเทคโนโลยีเข้ามาเพื่อการศึกษาภาษาอังกฤษในการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตามจากการทดสอบวัดความรู้ความสามารถทางด้านวิชาภาษาอังกฤษของการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานหรือ O-NET (Ordinary National Educational Test) ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 122,570 คน มีคะแนนระดับประเทศเฉลี่ย 21.62 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติองค์การมหาชน (2565) จากผลทดสอบ O-NET ของ พบว่า ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาอังกฤษของผู้เรียนไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปี

การศึกษา 2565 ยังสามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นได้อีก จากการศึกษางานวิจัยของ อธิปัตย์ คลีสุนทร (2546) ได้กล่าวว่า ปัญหาการสอนเขียนเกิดจากผู้สอนขาดเทคนิคและวิธีการสอนที่เหมาะสมโรงเรียนขาดสื่ออุปกรณ์ที่กระตุ้นผู้เรียน ให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน นอกจากนี้ เบอร์น Byrne (1991) กล่าวว่า การเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิดไปสู่ภาษา ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากสำหรับผู้เรียน เนื่องจากการเขียนไม่มีปฏิสัมพันธ์และผลย้อนกลับระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน และการเขียนนั้นต้องผ่านการสอนซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้รูปแบบ โครงสร้างภาษาที่ถูกต้อง และการเรียงลำดับความคิดในการเรียนจากปัญหาที่พบจะเห็นว่าทักษะการเขียนมีความยุ่งยากซับซ้อนจึงต้องอาศัยวิธีการเรียนการสอนที่เป็นระบบ มุ่งให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการเขียนจนเกิดทักษะและมีความสามารถในการเขียน และการฝึกทักษะการเขียนที่ดีควร ฝึกเขียนร่วมกับแบบฝึกทักษะ กระบวนการศึกษาธิการ ระบุว่า แบบฝึกทักษะจะทำให้ผู้เรียนมีความ มั่นยำ คล่องแคล่วในแต่ละทักษะ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินทักษะทางภาษาของ ผู้เรียนได้ ซึ่งผลการวิจัยของ จิรนาถ อุ้นเพ็ญ (2559) พบว่า ผู้เรียน ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้หลังการใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่าก่อนเรียน ในขณะเดียวกัน ผลการวิจัยของ ภาวิณี ทอสูงเนิน (2543) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เห็นว่า ผู้เรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ คำศัพท์ภาษาอังกฤษมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้เรื่องความเข้าใจ คำศัพท์ ภาษาอังกฤษ เฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนัก การศึกษาหลายท่าน สรุปตรงกันว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะมี คะแนนหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยไม่ใช้แบบฝึก เสริมทักษะ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ น่าสนใจและเป็น การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ รู้จักคิดรู้จัก ทำรู้จักแก้ปัญหาาร่วมกัน เพื่อให้ตนเองและกลุ่มประสบความสำเร็จ การจัดการเรียนการสอน แบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีการฝึก กระบวนการกลุ่ม หรือทักษะทางสังคม โดยแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วย เด็กเก่ง เด็กปานกลางและเด็กอ่อนอยู่ รวมกัน ซึ่งมีอัตราส่วน 2 : 2 : 2 แล้วให้ผู้เรียนร่วมกันแก้ปัญหา และทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ ครูผู้สอนกำหนด จุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความ รับผิดชอบในการทำงานเท่า ๆ กัน มีทักษะในการทำงานกลุ่ม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นอกจากช่วยฝึกทักษะ ทางสังคมแล้วยังฝึกการศึกษาค้นคว้า และช่วยปลูกฝังบุคลิกภาพ ประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนอีกด้วย การเรียนรู้แบบร่วมมือนี้มีหลายรูปแบบ เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบกลุ่มแข่งขัน (Teams – Games Tournament หรือ TGT) การเรียนรู้แบบ กลุ่มร่วมมือแบบกลุ่มสัมฤทธิ์(Student Teams – Achievement Division หรือ STAD) การเรียนรู้ แบบร่วมมือแบบเพื่อบุณการอ่านและการเขียน (Cooperative Integrated Reading and Composition หรือ CIRC) การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบจิ๊กซอว์ II (Jigsaw) และการเรียนรู้แบบ 4 ร่วมมือแบบกลุ่มช่วยสอนเป็นรายบุคคล(Team Assisted Individualization หรือ TAI) ซึ่ง รูปแบบการสอน แบบร่วมมือทั้งหมดจะเป็นกระบวนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม และทุกคนในกลุ่มจะต้องรับผิดชอบหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายเพื่อผลสัมฤทธิ์ ของกลุ่มเป็นสำคัญ การเรียนการสอนแบบร่วมมือจะเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการใช้ ชีวิตร่วมกับคนอื่นในสังคม และรู้จัก รับผิดชอบในหน้าที่ของตนร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม การเรียนการสอนแบบ ร่วมมือนี้มีรูปแบบ การเรียนหลายวิธีและวิธีที่ผู้วิจัยว่าน่าจะนำมาใช้ทดลองและนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาการ

เรียนการ สอนดังกล่าว คือ การสอนแบบร่วมมือแบบเพื่อบูรณาการสอนอ่านและการเขียน (Cooperative Integrated Reading and Composition หรือ CIRC) ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนอย่างหนึ่งของการ เรียนแบบร่วมมือ การเรียนการสอนโดยวิธีนี้กำหนดให้ผู้เรียนที่มีระดับความสามารถต่างกันมา เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย ๆ สมาชิกภายในกลุ่มจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแต่ละคน จะมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองและจะต้องร่วมมือกับสมาชิกในกลุ่ม ทำความเข้าใจในบทเรียนนั้นเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม Slavin (1978) ซึ่งจะช่วยทำให้การเรียนการสอนวิชา ภาษาอังกฤษประสบความสำเร็จและมีผลสัมฤทธิ์ ที่ดีขึ้น

ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคจิ๊กซอว์ II เป็นการจัดการเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดการกระตุ้นให้ผู้เรียน ค้นคว้าหาข้อมูลและทำงานกันเป็นกลุ่มได้อย่างราบรื่น ทิศนา ขัมมณี (2560) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การเรียนที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาอย่างมากที่สุด โดยอาศัยการร่วมมือกันช่วยเหลือกันและแลกเปลี่ยนความรู้กัน ระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ความแตกต่างของรูปแบบแต่ละรูปแบบจะอยู่ที่เทคนิคในการศึกษา เนื้อหาสาระและวิธีการเสริมแรงและการให้รางวัลเป็นประการสำคัญ

โดยสรุปในหลายปีที่ผ่านมาโลกได้เข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 และเกิดสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19 ขึ้นจึงทำให้การเรียนรู้ได้หยุดชะงักหรือผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ที่ช้าลง โดยดูจากคะแนนเฉลี่ย O-NET ที่ได้ของวิชา ภาษาอังกฤษ และพบว่า ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ใช้ทักษะภาษาอังกฤษอยู่ในระดับพอใช้ และ เนื่องจากผู้วิจัยสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน – เขียน 2 รหัสวิชา อ30208 ในปีที่ผ่านมา ของเด็กผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสิริรัตนาร จากคะแนนการสอบ วัดผลกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาดังกล่าว เกณฑ์การผ่านของโรงเรียนคือ ร้อยละ 60 จึงจะผ่านวิชาดังกล่าว พบว่า ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสิริรัตนาร ส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 และทักษะการเขียนของผู้เรียนชั้นดังกล่าวยังสามารถพัฒนาให้เพิ่มขึ้นได้อีก และในปีนี้นี้ผู้วิจัยได้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อีกครั้ง ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นการจัดการ ในรูปแบบ การเรียนรู้แบบใหม่ ๆ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ II เพื่อให้ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนยิ่งขึ้น โดยการสอนนั้นจะมีทั้งหมด 5 ขั้นตอน 1. ขั้นเตรียมความพร้อม 2. การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เชี่ยวชาญ 3. การสร้างสรรค์ผลงานร่วมกันของกลุ่มหลัก 4. การนำเสนอผลงาน และ 5. ขั้นสรุปเนื้อหา อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ II นี้จะใช้ร่วมกับแบบฝึกทักษะวิชาภาษาอังกฤษตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ การจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นนั้นจะคอยช่วยให้ผู้เรียน ได้มีทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสามารถเขียนเป็นภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องตามไวยากรณ์ วิชาภาษาอังกฤษ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยการศึกษาผลสัมฤทธิ์และทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคจิ๊กซอว์ II ร่วมกับแบบฝึกทักษะของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนโดยการศึกษาผลสัมฤทธิ์และทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคจิ๊กซอว์ II ร่วมกับแบบฝึกทักษะของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3. ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้คือ ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสิริรัตนาร เขตบางนา จังหวัด กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 8 ห้อง รวมผู้เรียน 320 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนสิริรัตนาร ตำบล บางนา อำเภอบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน คือผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/8 จำนวน 40 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ II กับการใช้แบบฝึกทักษะ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเนื้อหาที่เหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งใช้เนื้อหาบทความจำนวน 2 เรื่องดังนี้ 1. Part of Speech 1.1 Noun (คำนาม) 1.2 Pronoun (คำสรรพนาม) 1.3 Verb (คำกริยา) 1.4 Adjective (คำคุณศัพท์) 1.5 Adverb (คำกริยาวิเศษณ์) 1.6 Preposition (คำบุพบท) 1.7 Conjunction (คำสันธาน) 1.8 Interjection (คำอุทาน) 2. Writing 2.1 Controlled Writing (การเขียนแบบควบคุม) 2.2 Less Controlled Writing (การเขียนแบบกึ่งควบคุม) 2.3 Free Writing (การเขียนแบบอิสระ)

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) 1. การสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ II ร่วมกับแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 2. ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ แบ่งออกเป็นตามประเภทของเครื่องมือได้ ดังนี้

1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชา ภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 11 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง

2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวัดความสามารถของผู้เรียนด้านการเรียนของกลุ่มตัวอย่างทั้งก่อนและหลังการทดลอง

3 แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ (Writing test) จำนวน 1 ข้อที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

5. บทสรุป

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วม เทคนิคจิ๊กซอว์ II ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้เทคนิคจิ๊กซอว์ II เพิ่มขึ้นหลังการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคจิ๊กซอว์ II ร่วมกับแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษโดยมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเป็น 7.53 และหลังเรียนเป็น 13.90 โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น 6.37 และเมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคจิ๊กซอว์ II ร่วมกับแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ พบว่าผู้เรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนการจัดการเรียนรู้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยมีค่าเฉลี่ยก่อนทดลองเป็น 4.13 และหลังทดลองเป็น 7.78 โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น 3.65 และเมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ พบว่าผู้เรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหลังจากการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการเขียนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ II ร่วมกับแบบฝึกทักษะของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ II ร่วมกับแบบฝึกทักษะของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ II โดยผู้เรียนในแต่ละกลุ่มจะได้ทำกิจกรรมในการค้นหาข้อมูลความหมายตามแนวคิดของอารอนสัน (Aronson, 1979, quoted in Mattingly and Vansickle, 1991) ซึ่งเทคนิคจิ๊กซอว์นั้นคะแนนจากการทดสอบของผู้เรียนแต่ละคนจะไม่นำมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่มหรือผลงานของกลุ่ม แต่เทคนิค จิ๊กซอว์ 2 ของ สลาวิน จะกำหนดเกณฑ์ คือ ผลงานของทุกคนเฉลี่ยรวมกันเป็นผลงานของกลุ่ม ซึ่งเป็น ความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่มในเวลาเดียวกัน นั่นคือ สมาชิกทุกคนมีโอกาสได้คะแนน ผลสำเร็จเท่าเทียมกัน ถึงแม้ว่าจะมีคะแนนสอบต่างกันตามเทคนิคจิ๊กซอว์ และจิ๊กซอว์ II จะมีกลุ่มผู้เรียนความสามารถเช่นเดียวกัน มีสมาชิกกลุ่ม ๆ ละ 5 - 6 คน สมาชิกในกลุ่ม 1 คนของแต่ละ กลุ่มจะได้รับมอบหมายงานหรือสาระให้ศึกษาค้นคว้า จากนั้นสมาชิกที่ได้รับมอบหมายงานจากแต่ละ กลุ่มจะรวมกันเป็นกลุ่ม “ผู้เชี่ยวชาญ” (expert) มีการศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์กันและ กัน จนสามารถเข้าใจทุกเรื่อง แล้วกลับไปสอนหรืออธิบายให้กลุ่มของตนเองฟัง ต่อจากนั้นครูจะ ทดสอบเป็นรายบุคคล คิดคะแนนคำนวณคะแนนพัฒนาแล้วเฉลี่ยรวมเป็นคะแนนกลุ่ม ๆ ที่ได้คะแนน พัฒนาสูงสุดจะได้รับรางวัลเป็นการชื่นชมยกย่อง ประกาศผลงาน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวส่งผลไปสู่การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรารุณี เวียงอินทร์ (2560) พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจเนื้อหาตามบริบทท้องถิ่น โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.62/79.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจเนื้อหาตามบริบทท้องถิ่นโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ II ของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.58 , S.D. = 0.87) และยัง

สอดคล้องของ อีรวัฒน์ ผิวกม (2554) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์ก่อนเรียน และหลังเรียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคจิ๊กซอว์ II ร่วมกับแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ มีผลการเรียนที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2. ผลเปรียบเทียบของคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ สุจริต เพียรชอบ (2531) กล่าวถึงการเขียนไว้ว่า การเขียน เขียนเพื่อเรียบเรียงความรู้ ความคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดจน ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการ ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร จะเป็นข้อความสั้น ๆ ทำนอง คำขวัญ ร้อยแก้ว สั้น ๆ หรือบทกวี นิพนธ์ก็ได้ และการใช้ภาษาเรียบเรียง เมื่อผู้เขียนสามารถเรียบเรียงความรู้ ความคิดของตนเอง ออกมาเป็นภาษาเขียนได้แล้วก็ต้องเขียนเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจและสามารถใช้ภาษา เขียน ได้ถูกต้องด้วย และสอดคล้องกับแนวคิดของ Brunning and Horn (2000) ที่ได้กล่าวว่า การเขียน คือ กระบวนการของการนำเสนอแนวคิดออกมาในรูปของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ของภาษา จากการทดลองการ พัฒนาทักษะการเขียนวิชาภาษาอังกฤษ ผู้เรียนมีทักษะการเขียนที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาดา ทองแดง (2560) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ทางการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษในการสอนทักษะ การเขียนของผู้เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่ม ร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) กับการสอนตาม คู่มือครูผู้สอน โดยเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค จิ๊กซอว์ (Jigsaw) กับการ สอนตามคู่มือครูผู้สอน ผลการเรียนรู้ในการสอนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ของ ผู้เรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) สูงกว่า การสอนตามคู่มือ ครูกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chen (2012) ได้ทำการวิจัยเพื่อ ศึกษาผลการใช้แนวการสอนแบบอรรถฐาน ในการสอนเขียนสรุปความภาษาอังกฤษในฐานะเป็น ภาษาต่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความสามารถในการสรุปความเพิ่มขึ้น โดยมี พัฒนาการด้าน เนื้อหาและการเรียบเรียงมากกว่าด้านคำศัพท์และการใช้ภาษาด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ด้านทักษะการเขียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 2

7. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ II ในการเรียนภาษาอังกฤษในเรื่องอื่นๆ เช่น Non-Text Context Clues Prefix – Suffix เป็นต้นและผู้สอนยังสามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนในระดับชั้นอื่นๆได้อีกด้วย

2. ควรนำผลการวิจัยในเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ II ไปใช้ในคำตัวแปรอื่น เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา เจตคติ / ความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

เอกสารอ้างอิง

- จิรนาถ อุ่นเพ็ญ. (2558). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค TAI ประกอบเกมฝึกคำศัพท์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิตนา แคมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรวัฒน์ ผิวขม (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และ ความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กับการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค จิ๊กซอร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภาวีนี ทองสูงเนิน. (2543). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้ แบบฝึกทักษะ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน บ้านหนองหมากงจังหวัด นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุจิต เพียรชอบ. (2531). การพัฒนาการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุชาดา ทองแดง (2560) การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และความพึงพอใจในการสอนทักษะการเขียน ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิคจิ๊กซอร์ (Jigsaw) กับการสอนตามคู่มือครูผู้สอน โรงเรียนอนุบาลสุขสวัสดิ์ จังหวัด สมุทรปราการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศราวดี เวียงอินทร์และคณะ.(2560). การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยเนื้อหาตามบริบท ท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. เอกสารการ ประชุมวิชาการระดับบัณฑิตศึกษารั้งที่ 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อธิปัตย์ คลี่สุนทร (2546). “ว่าด้วยคณิตศาสตร์ : ข้อคิดเพื่อพิจารณา,” วารสารวิชาการ. 6-9 ; เมษายน 2546.
- Aronson, E. & other. (1979). *The Jigsaw Classroom*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Brunning, R., and Horn, C. (2000). *Developing motivation to write*. Educational Psychologist, 35(1), 318.
- Wingerski (1999: 4)
- Byrne, D. (1991). *Teaching Writing Skills*. 5 th ed. Hong Kong: Cambridge University Press.
- Chen, Y. S. S. (2012). *A Genre-based Approach to Teaching EFL Summary Writing*. ELT Journal, 66 (2), 184-192.
- Slavin, R. E. (1987). *Cooperative Learning and Cooperative*. School Educational, 24(2), 1024.

การสร้างภาวะผู้นำบนพื้นฐานฆราวาสธรรม 4 Creating Leadership Based on The Foundation of The Gharavasa-Dhamma Principles

วิเศษ แสงกาญจนวินิจ

Wiset Sangkanjanavanich

Email: metha.ang@gmail.com

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University

วันที่รับบทความ (Received) : 16 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เอกสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การสร้างภาวะผู้นำบนพื้นฐานฆราวาสธรรม 4 ผลการวิจัยพบว่า ฆราวาสธรรม 4 เป็นหลักธรรมพื้นฐานของมนุษย์ที่สมบูรณ์ ได้แก่ 1) มีสัจจะ คือ ความจริงใจ ความตรงต่อธรรมหรือความจริง 2) ทมะ มีการฝึกฝนอบรมตนเอง อยู่เสมอ 3) มีขันติ คือ ความอดทนต่อความยากลำบากทั้งกาย และใจ 4) จาคะ คือ ความเสียสละ จากความยึดมั่นถือมั่นในกิเลส อคติ และความเห็นแก่ตัว ธรรมะทั้ง 4 ข้อนี้ เสริมสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นได้ เมื่อผู้นำมีความเข้าใจและนำไปปฏิบัติ จะทำให้ผู้นำเกิดความน่าเชื่อถือ เพราะเป็นคนมีสัจจะ มีความจริงใจ ผู้ตามจะให้ความเคารพรักเพราะมีความถ่อมตัว รู้จักยอมรับข้อผิดพลาดและปรับปรุงพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ นอกจากนี้ ขันติธรรมยังช่วยสร้างความมั่นคงทางด้านจิตใจซึ่งมีผลทำให้ขวัญกำลังใจของผู้ร่วมงานมีความหนักแน่นมั่นคงไปด้วย และที่สำคัญที่สุด ผู้นำที่ยอมเสียสละความรู้สึกที่เป็นอคติส่วนตัวเพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมย่อมสามารถหลอมรวมจิตใจคนให้เกิดความรู้รักสามัคคีได้ เพราะผู้นำให้ความยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายอย่างสมเหตุสมผล มีใจเป็นกลาง มีธรรมเป็นวิถีและเป้าหมาย

คำสำคัญ: ฆราวาสธรรม 4, ภาวะผู้นำ, ผู้นำ

Abstract

This research is a qualitative study that analyzes documents with the objective of examining the development of leadership based on the foundation of the Four Noble Truths. The research findings indicate that the Four Noble Truths serve as fundamental moral principles for a complete human, including: 1. Saccadhamma (Truthfulness): This involves

being honest and true to oneself, adhering to righteousness, and embracing authenticity. 2. Tapa (Self-discipline): It emphasizes continuous self-training and self-development. 3. Khanti (Patience): This refers to enduring difficulties both physically and mentally with perseverance. 4. Caga (Generosity): It involves self-sacrifice and giving up attachment to possessions, views, and opinions. These four principles of Dhamma contribute to the development of leadership. When leaders understand and practice these principles, they become trustworthy individuals who are sincere and truthful. Followers respect them for their integrity, and they inspire confidence by being disciplined, admitting mistakes, and consistently working on self-improvement. Furthermore, the cultivation of patience and moral righteousness helps establish emotional stability, leading to the strengthening of the team's morale. Most importantly, leaders who willingly sacrifice personal biases for the common good can foster a sense of unity among team members. This is achieved through the leader's impartiality, a balanced and righteous approach, and a shared goal of promoting harmony.

Keywords: Gharavasa-dhamma Principles, leadership, leader

1. บทนำ

ผู้นำที่แท้จริงจะเป็นบุคคลที่มีภาพทางบวกเกี่ยวกับความมีมโนทัศน์แห่งตนที่จริงใจ (Truthful self-concepts) และเปิดเผย (Openness) เพื่อสร้าง ความไว้วางใจ (Trust) และสนับสนุนอย่างกระตือรือร้น (Enthusiastic support) จากผู้ตาม เพื่อผลการปฏิบัติงานที่สูงขึ้นของบุคคลหรือกลุ่ม (Gardner, 2011) หรือเป็นผู้ที่รู้และเข้าใจตนเอง รับหลักการและปฏิบัติตามค่านิยมทางจริยธรรมระดับสูงอย่างสม่ำเสมอ และให้อำนาจและบันดาลใจผู้อื่น ด้วยความเปิดเผยตรงไปตรงมาและแท้จริง การเป็นของแท้ หมายถึง เป็นของจริง อยู่กับความจริงของความเชื่อและค่านิยม ของตน และปฏิบัติการด้วยความจริงของตนเองมากกว่า ที่จะเลียนแบบสิ่งที่ผู้อื่นทำ ผู้นำที่แท้จริงบันดาล ความไว้วางใจ และพันธะผูกพัน เพราะว่าเขายอมรับความเห็นที่หลากหลาย ส่งเสริมการร่วมไม้ร่วมมือ และช่วยให้ผู้อื่นเรียนรู้ เติบโต และพัฒนา (พิพัฒน์ นนทนาธรณ์, 2558)

ภาวะผู้นำ คือ ความสัมพันธ์ซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่าผู้ใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่นให้ทำงานร่วมกันอย่างเต็มใจ ทั้งนี้เพื่อให้ผลงานตามที่องค์กรหรือกลุ่มมุ่งหมายให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี (Terry, G. R., 1972, p. 493) การที่ผู้นำจะสามารถมีอิทธิพลต่อจิตใจของผู้อื่นได้นั้น สิ่งสำคัญมาจากความจริงใจ ผู้นำจะต้องมีการฝึกฝนตนอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะในเรื่องสติปัญญา ความดีงาม ความรู้ความสามารถ ค่านิยมดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นเป็นนัยว่า “ภาวะผู้นำต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ผู้ตามหรือผู้อยู่ใต้ บังคับบัญชา ถ้าหากว่าปราศจากผู้ตามหรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาแล้ว คุณสมบัติของภาวะผู้นำของบุคคลจะไม่มี ความหมายเลย” (Ralph M., 1974, pp. 110-115) ภาวะผู้นำ คือ คุณสมบัติ เช่น “สติ ปัญญา ความดีงาม ความรู้ความสามารถของบุคคลที่ชักนำให้

คนทั้งหลายมาประสานกัน และพากันไปสู่จุดหมายที่ตั้งงาม” (พระ ธรรมปิฎก (ประยุทฺธ ปยุตฺโต), 2540, หน้า 5) พระพุทธองค์ตรัสไว้ในโคบาลสูตร โดยการเปรียบเทียบ ฝูงโค และโคจ่าฝูง เกี่ยวกับผู้นำและผู้ตามดังนี้ “เมื่อฝูงโคว่ายข้ามน้ำ ถ้าโคจ่าฝูงไปคด โคหมดทั้งฝูงนั้นก็ไปคดตาม กัน เพราะมีผู้นำที่ไปคด ฉันทใด ในหมู่ มนุษย์ก็ฉันทนั้นบุคคลผู้ใดได้สมมุติให้เป็นใหญ่หากบุคคลผู้นั้นประพฤติไม่ เป็นธรรม หมู่ประชาชนนอกนั้นก็ จะประพฤติเสียหาย แว่นแคว้นทั้งหมดก็จะยากเข็ญ หากผู้ปกครองเป็นผู้ไร้ ศีลธรรม เมื่อฝูงโคว่ายข้ามน้ำ ถ้าโค จ่าฝูงไปตรงโคหมดทั้งฝูงนั้นก็ไปตรงตามกันเพราะมีผู้นำที่ไปตรง ฉันทใด ใน หมู่มนุษย์ก็ฉันทนั้น บุคคลผู้ใดได้รับ สมมุติให้เป็นใหญ่ หากผู้นั้นประพฤติชอบธรรม หมู่ประชาชนนอกนั้นก็ พลอยดำเนินตาม ทั้งแว่นแคว้น ก็จะ อยู่เป็นสุขหากผู้ปกครองตั้งใจอยู่ในธรรม” (อง.จตุกก. 21/70/98)

หลักฆราวาสธรรม 4 คือ หลักธรรมสำหรับการครองเรือน เป็นหลักธรรมสำหรับของผู้ครองเรือนที่ ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตทางโลก มีองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ สัจจะ ทมะ ขันติ จาคะ (ส.ส. (ไทย), 15/845/316) พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ฆราวาสธรรม หมายถึง ธรรม สำหรับ ฆราวาส ธรรมสำหรับการครองเรือน หรือการครองชีวิตของคฤหัสถ์ ได้แก่ 1) สัจจะ หมายถึง ความจริง ซื่อสัตย์ จริงใจ พุดจริง ทำจริง 2) ทมะ หมายถึง การฝึกฝน การข่มใจ ฝึกนิสัย ปรับตัว รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดตนนิสัย แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา 3) ขันติ หมายถึงความอดทน ตั้ง หน้าทำหน้าที่การงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ทนทาน ไม่หวั่นไหว มั่นในจุดหมาย ไม่ท้อถอย 4) จาคะ หมายถึง ความเสียสละ สละกิเลส สละความสุขสบาย และผลประโยชน์ส่วนตน ได้ ใจกว้างพร้อมที่จะ รับฟังความทุกข์ ความคิดเห็นและความต้องการของคนอื่น พร้อมทั้งจะร่วมมือ ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่คับ แคบ เห็นแก่ตนหรือเอาแต่ใจตัว (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2559)

หากมีการนำเอาหลักภาวนา 4 มาสร้างภาวะผู้นำก็จะเกิดการนำเอาหลักฆราวาสธรรมมาศึกษา วิเคราะห์วิจัย เพื่อนำเอาส่วนที่เป็นคุณค่าของสัจจะ ทมะ ขันติ และจาคะ พัฒนาศักยภาพของภาวะผู้นำให้ เป็นไปในทางที่สร้างสรรค์ เกิดกุศล เกิดประโยชน์สุขส่วนรวม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์การสร้างภาวะ ผู้นำบนพื้นฐานฆราวาสธรรม 4 เพื่อให้ได้คำตอบสำหรับนำไปเป็นข้อเสนอแนะที่สมเหตุสมผลและเป็น ประโยชน์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์การสร้างภาวะผู้นำบนพื้นฐานฆราวาสธรรม 4

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปรัชญา โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัย เอกสาร ซึ่งแบ่งเอกสารเป็นเอกสารปฐมภูมิและเอกสารทุติยภูมิ

3.1 เอกสารปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับหลวง ตีพิมพ์ปี พ.ศ. 2525 โดย กรมการศาสนา กรุงเทพมหานคร

3.2 เอกสารทฤษฎีภูมิ ประกอบด้วย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำและหลัก
ฆราวาสธรรม 4

เมื่อรวบรวมเอกสารเสร็จสิ้นแล้ว นำเอกสารมาเรียบเรียง จากนั้นวิเคราะห์เพื่อนำไปสรุปผล
อภิปรายผล และเสนอแนะในบทสุดท้าย

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การสร้างภาวะผู้นำบนพื้นฐานฆราวาสธรรม 4
ผลการวิเคราะห์พบว่า ฆราวาสธรรม 4 เป็นหลักธรรมพื้นฐานของมนุษย์ที่สมบูรณ์ ได้แก่ 1) มีสัจจะ
คือ ความจริงใจ ความตรงต่อธรรมหรือความจริง 2) ทมะ มีการฝึกฝนอบรมตนเองอยู่เสมอ 3) มีขันติ คือ
ความอดทนต่อความยากลำบากทั้งกาย และใจ 4) จาคะ คือ ความเสียสละ จากความยึดมั่นถือมั่นในกิเลส
อคติ และความเห็นแก่ตัว ธรรมะทั้ง 4 ข้อนี้ เสริมสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นได้ เมื่อผู้นำมีความเข้าใจและนำไป
ปฏิบัติ จะทำให้ผู้นำเกิดความน่าเชื่อถือ เพราะเป็นคนมีสัจจะ มีความจริงใจ ผู้ตามจะให้ความเคารพรักเพราะ
มีความถ่อมตัว รู้จักยอมรับข้อผิดพลาดและปรับปรุงพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ นอกจากนี้ ขันติ ธรรมยังช่วย
สร้างความมั่นคงทางด้านจิตใจซึ่งมีผลทำให้ขวัญกำลังใจของผู้ร่วมงานมีความหนักแน่นมั่นคงไปด้วย และที่
สำคัญที่สุด ผู้นำที่ยอมเสียสละความรู้สึที่เป็นอคติส่วนตัวเพื่อประโยชน์สุขส่วนร่วมย่อมสามารถหลอมรวม
จิตใจคนให้เกิดความรู้สึกสามัคคีได้ เพราะผู้นำให้ความยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายอย่างสมเหตุสมผล มีใจเป็นกลาง มี
ธรรมเป็นวิถีและเป้าหมาย

5. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ สามารถอภิปรายผลได้ว่า การสร้างภาวะผู้นำบนพื้นฐานฆราวาสธรรม 4
ทำให้เกิดภาวะผู้นำที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกัญชพร ปานเพชร (2566) สรุปไว้ว่า
ภาวะผู้นำที่แท้จริง คือ ผู้ที่สร้างแรงบันดาลใจ สื่อความหมาย ถึงความเป็นตัวตนที่แท้จริง ไม่เสแสร้งตั้งแต่
แนวคิด ค่านิยม พฤติกรรมที่แสดงออกความรัก และความมั่นใจ เกิดขวัญกำลังใจแก่บุคคลที่เป็นผู้ตาม โดย
ผู้นำที่มีภาวะผู้นำที่แท้จริงจะต้องมีความตระหนักรู้ในตนเองสูง สามารถควบคุม พฤติกรรมของตนเอง
ตลอดจนช่วยกระตุ้นบุคลากรในองค์กรให้มีการพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป นอกจากนี้ การ
สร้างภาวะผู้นำบนพื้นฐานฆราวาสธรรม 4 ยังส่งผลให้เกิดอิทธิพลต่อการจิตใจของผู้อื่น ซึ่งมาจากความจริงใจ
อันเกิดจากการฝึกฝนตนอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะในเรื่องสติปัญญา ความดีงาม ความรู้ความสามารถ ซึ่ง
สอดคล้องกับแนวคิดของ ชิสา กันยาวิริยะ เมธา หริมเทพาธิป และ กิรติ บุญเจือ (2563) สรุปว่า ผู้นำกับหลัก
คุณธรรม จริยธรรมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออก ผู้นำที่มีประสิทธิภาพย่อมสามารถกระตุ้นให้กลุ่มคนดำเนินงานเพื่อ
บรรลุถึง เป้าหมายได้ เป้าหมายและวิธีการที่ดำเนินไปถึงนั้นต้องเป็นไปด้วยความชอบธรรม คือ ดำรงอยู่ตาม
ทำนองคลองธรรม ผู้นำที่ปฏิบัติเช่นนี้ได้ย่อมได้รับการยอมรับในสังคม และสอดคล้องกับ พระปิลัตพิพัฒน์พงษ์

ภททวโส (2566) กล่าวว่า ผู้นำต้องมีลักษณะเฉพาะตัวในการทำงานให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดในองค์กรที่รับผิดชอบ สามารถกำหนดการบทบาทการทำงานตามแนวหลักธรรมได้ แสดงออกมาหลายรูปแบบไม่ตายตัว แต่ได้อาศัยหลักสำคัญเสมือนเป็นเป้าหมายโดยรวมนำ หลักธรรมบางประการมาพิจารณาเปรียบเทียบทางวิชาการที่ได้ศึกษาในพระพุทธศาสนา เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity) คือการซื่อตรง มั่นคงอยู่ในศีลธรรม รักษาสัจจะ และเกียรติยศ ตลอดจนเป็นที่เชื่อถือ ไว้วางใจได้ (Dependability) ในเรื่องการทำงานและ มีความภักดี (Loyalty) ตรงกับ อาชชว คือความซื่อตรงต่อตนเอง ต่อการงาน และต่อ บุคคลอื่น ลักษณะท่าทาง (Bearing) คือการวางตัวเหมาะสม ทั้งในด้านการปกครองและ ในด้านความประพฤติ ตลอดจนมีความสงบเสถียร (Humility) คือการไม่โอวดดี ไม่หยิ่ง ตรง กับมททว คือ สุภาพอ่อนโยน ทั้งกายและวาจาไม่แข็งกระด้าง ความอดทน (Endurance) คือ ทนต่อความเคร่งเครียดต่างๆ ทั้งกายและใจ เช่น ความอดทนต่อความเจ็บปวด เหนื่อยอ่อน ทนต่อความทุกข์ เดือดร้อนไม่ยอมแพ้ รวมทั้ง ความกล้าหาญ (Courage) ทั้งกายและทางใจ คือ ตระหนักถึงความกลัวแต่ก็ยังสามารถ เผชิญกับอันตรายได้ด้วยตนเอง มั่นคง ควบคุมตัวเองได้ ทั้งยังสำนึกในความรับผิดชอบต่อที่ ต้องทำการในเหตุการณ์นั้นด้วย ตรงกับหลักขณติ คือความอดทนอดกลั้นรู้จักข่มใจและห้ามใจตนเอง ทนทานต่อกิเลสและความทุกข์ มีสติ ควบคุมจิตใจให้คงที่อยู่กับปกติ ความยุติธรรม (Justice) คือ มีความเสมอภาค ไม่ลำเอียงในการปฏิบัติต่อ ผู้ใต้บังคับบัญชา เช่น การให้รางวัลหรือการลงโทษ ความไม่เห็นแก่ตัว (Unselfishness) คือการไม่ฉวยโอกาสเอาเปรียบเพื่อ ความสุข ผลประโยชน์ หรือความปลอดภัยเฉพาะส่วนตัว ซึ่งตรงกับหลักธรรมทางพุทธ ศาสนา คือ ทาน การให้ หรือการเสียสละเพื่อส่วนรวม เป็นต้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ มัลลย์ สาแก้ว (2566) กล่าวว่า การที่จะเป็นผู้นำได้อย่างยั่งยืนนั้น จะต้องประกอบไปด้วยภาวะความเป็นผู้นำ คุณลักษณะของผู้นำได้แก่ ความรับผิดชอบต่อ ความเสียสละ พฤติกรรมควร ไม่ควร โดยสิ่งซึ่งควบคุมการกระทำของตนเองก็คือคุณธรรมและจริยธรรม

6. ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการนำเอาเนื้อหาของบทความวิจัยนี้ไปออกแบบร่วมกัน เน้นการมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็น วิพากษ์ วิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบหรือแนวทางในการนำไปสู่การจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ในรูปแบบของการอบรมทั้งในหลักสูตรระยะสั้น หรือในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ หรือหลักจรรยาบรรณ 4 หรือการนำไปออกแบบเพื่อการเผยแพร่ในสื่อต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้และแรงบันดาลใจให้กับประชาชนที่สนใจในการรับสื่อเพื่อนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างภาวะผู้นำบนพื้นฐานของหลักธรรมอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างภาวะผู้นำบนพื้นฐานทศพิธราชธรรม
2. การสร้างภาวะผู้นำบนพื้นฐานพรหมวิหารธรรม

3. การสร้างภาวะผู้นำบนพื้นฐานอิทธิบาทธรรม เอกสารอ้างอิง

การศาสนา, กรม. (2525). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับหลวง**. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.

ชิสา กันยาวิริยะ เมธา หริมเทพาธิป และ กীরติ บุญเจือ. (2563). **ภาวะผู้นำตามหลักพุทธปรัชญาเถรวาท**. วารสารการวิจัยการพัฒนา. 10(3), 57-64.

พระปลัดพิพัฒน์พงษ์ ภททวีโส. (2566). **ผู้นำที่พึงประสงค์ในยุควิถีใหม่**. วารสารพุทธนวัตกรรมและการจัดการ. 6(1), 128-139.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2559). **พจนานุกรมพุทธศาสนา ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 34. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา.

พิพัฒน์ นนทนาธรณ์. (2558). **ภาวะผู้นำเชิงปฏิบัติการ: LIFE Model Operational Leadership: LIFE Model**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มาลัย สาแก้ว. (2566). **ภาวะผู้นำตามหลักปาปนิกรรมของผู้นำสตรีในการพัฒนาท้องถิ่นไทย**. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์. 6(2), 115-126.

Gardner, W. L, Coglisier, C. C., Davis, K. M. and Dickens M.P. (2011). **Authentic Leadership: A review of the literature and research agenda**. The Leadership Quarterly. 2011(22), 1120-1145.

Stogdill, R. M. (1974). **Handbook of Leadership: A Survey of Theory and Research**. New York: Free Press.

Terry, G. R. (1972). **Principle of Management**. (6th ed.). Home Wood, IL: Richard D. Irwin.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
The Factor Affecting Academic Administration of Schools
Under the Secondary Education Service Area Office 2

สมนึก การ์ิเวท

Somnuk Kareevate

นิษรา พรสุริวงษ์

Nissara Pronsurivong

ครุศิลป์ อวนศรี

Karusin Uwansri

สุวรรณ ขันดี

Suwan Khantee

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

North Bangkok University

Email: nissara.pr@northbkk.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) : 16 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 4) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 400 คน โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิและสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณ แบบ Stepwise

ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการใน

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .888$) กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4.โดยตัวแปรพยากรณ์ที่ดีการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ดังนี้ ด้านครูผู้สอน (X_2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร(X_1) ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_6) ด้านผู้ปกครองและชุมชน(X_3) และ ด้านงบประมาณ(X_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยทั้ง 5 ปัจจัย ดังกล่าวได้ร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้ร้อยละ 85.40 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y = 1.484 + .417X_2 + .317X_1 + .297X_6 + .290X_3 + .288X_4$$

สมการในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = .489X_2 + .450X_1 + .405X_6 + .368X_3 + .306X_4$$

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ

Abstract

The objectives of this study were 1) to examine the level of academic administration of schools under the Secondary Education Service Area Office 2. 2) to investigate the level of factors influencing academic administration in schools under the Secondary Education Service Area Office 2. 3) to examine the relationship between factors affecting academic administration in schools under the Secondary Education Service Area Office 2. 4) to explore the factors influencing academic administration in schools under the Secondary Education Service Area Office 2. The participant in this study consists of 400 teachers under the Secondary Education Service Area Office 2. The sampling method used in this study was stratified random sampling and simple random sampling through lottery drawing. The research instruments were questionnaires, and the statistical methods employed included percentages, Means, Standard Deviations, Pearson correlation coefficients, and Stepwise multiple regression analysis using the method.

The results of this study revealed that 1. Overall, the academic administration of schools under the Secondary Education Service Area Office 2 was at a high level. 2. The factors affecting academic administration in schools under the Secondary Education Service Area Office 2 were generally perceived at a high level. 3. The correlation coefficient between

the factors found a positive relationship ($r_{XY} = .888$) with academic administration in schools under the Secondary Education Service Area Office 2, which is statistically significant at the .01 level. 4. The good predictors of academic administration in schools under the Secondary Education Service Area Office 2 included teacher (X_2), leadership of administrators (X_1), educational media and technology (X_6), parental and community involvement (X_3), and budget (X_4), all of which are statistically significant at the .01 level. The five factors collectively forecast academic administration in schools under the Secondary Education Service Area Office 2 with 85.40 percent. The predictive equation can be written as follows: Academic administration; factor affecting the academic administration

Forecasting equations in raw score format.

$$Y = 1.484 + .417X_2 + .317X_1 + .297X_6 + .290X_3 + .288X_4$$

Equations in standardized scoring form

$$ZY = .489X_2 + .450X_1 + .405X_6 + .368X_3 + .306X_4$$

Keywords: Academic administration, Factors affecting academic administration

บทนำ

การพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างมีเสถียรภาพท่ามกลางสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทั้งด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์นั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ มีศักยภาพ และมีความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและขยายวงกว้างไปสู่การพัฒนาสังคมตลอดจนการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองต่อไปได้อย่างมีหลักการควบคู่พื้นฐานของการมีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีในการเป็นพลเมืองยุคศตวรรษที่ 21 สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยการจัดการศึกษาที่เน้นต้องส่งเสริมให้มนุษย์ทุกคน ทุกวัยสามารถเรียนรู้ได้อย่างไร้ขีดจำกัด พัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้นและส่งเสริมศักยภาพที่ซ่อนอยู่ในบุคคลให้ได้รับการกระตุ้น และพัฒนา เพื่อการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ ความสามารถและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและ

อนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศในทุก ระบบมีความสอดคล้องกัน และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน” การพัฒนาการศึกษาของชาติจึงเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาคน อันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560: 1 - 11)การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน จะต้องให้ความสำคัญกับการ เสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21และ การเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ทั้งในเชิงสถาบัน ระบบโครงสร้างของสังคม ให้เข้มแข็งสามารถเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562มาตรา 6 การจัดการ ศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มี จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 7 ในกระบวนการ เรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมายความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของ ประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะวัฒนธรรมของชาติการกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และ ความรู้ อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบ อาชีพ รู้จักพึ่งตนเองมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าคนทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ ทั้งนี้การศึกษาช่วย เสริมสร้างความรู้ ความคิด ทักษะในการดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ นามาซึ่งความเจริญก้าวหน้า ของสังคมและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2562: 1)

การบริหารงานวิชาการเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การดำเนินชีวิตประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ทั้ง ในด้านการเรียน การประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิต รวมทั้งการเป็นที่ยอมรับในสังคมอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับคนทุกวัยนอกจากการศึกษาจะเป็นการพัฒนาองค์ความรู้การศึกษายังช่วย สร้างจิตสำนึกในการเป็นมนุษย์ที่มีอารยธรรมทางปัญญา และมีความงดงามทางจิตใจ ซึ่งจะส่งผลต่อการ พัฒนาคน การพัฒนาชาติบ้านเมือง เพราะการศึกษาสร้างให้คนมีความรู้ความสามารถ มีพื้นฐานและทักษะที่ จำเป็นในการแก้ปัญหาทุกด้านของชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดา เนินชีวิต การเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความก้าวหน้า ในด้าน ต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว การศึกษาจึงกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ตาม เจตนารมณ์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ ที่สำคัญในการพัฒนา คือยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคน ไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม ส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อ

พัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีความเข้มแข็งด้วยระบบคุณภาพ กากับติดตามให้สถานศึกษาน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการศึกษาขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิตเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลมีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะทางด้านวิชาชีพและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต สนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 และพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมุ่งสู่องค์กรคุณภาพ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2560: 4 - 5) งานวิชาการเป็นงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญมากที่สุด เพราะงาน วิชาการในสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทสามารถยกระดับให้สูงขึ้นได้ด้วยความเอาใจใส่ดูแล ของผู้บริหาร ทั้งผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งหากจะมอบหมายให้คนใดคนหนึ่งกระทำแทนนั้นไม่ได้ เพราะบุคคลที่มอบหมายไปนั้นเขาไม่มีอำนาจโดยตรงในการให้ทุนหรือให้ โทษแก่ผู้สอน โดยหลักการบริหารงานวิชาการในเชิงพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจ ที่จะใช้ประกอบเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการให้มีความเจริญก้าวหน้าและทันสมัยต่อ 3 การบริหารงานในสถานศึกษาของตนให้บรรลุความสำเร็จในด้านวิชาการต่อไป (สันติบุญภิรมย์, 2552, น. 38 - 39)

เนื่องจากในปัจจุบันสถานศึกษาต่าง ๆ มักมุ่งความเป็นเลิศทางวิชาการ ปลุกฝัง การเรียนแบบท่องจำ ทำให้นักเรียน ขาดการคิดวิเคราะห์ ขาดการค้นคว้าและไม่สามารถแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้เท่าที่ควร คุณค่าของการบริหารงานวิชาการหรือการจัดการเรียนการสอนก็ไม่สามารถบรรลุ วัตถุประสงค์ ในขณะที่มุ่งให้เด็กอ่านออกคิดเลขเป็น แต่ใช้ชีวิตในสังคมไม่เป็น ยิ่งในปัจจุบันได้มีการ ขยายการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ความสำคัญของงานวิชาการจึงเพิ่มมากขึ้น นั่นหมายถึง ภาระความ รับผิดชอบของผู้บริหารครู อาจารย์ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาจะต้องสูงขึ้นด้วย และในขณะเดียวกันงานวิชาการในสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้น จำเป็นจะต้อง ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากรฝ่ายต่างๆ นอกจากผู้บริหารแล้ว ครูและบุคลากรภายใน สถานศึกษา จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงาน เพราะทั้งผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกคน ในสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบที่จะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เนื่องด้วยงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรและเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกสิ่ง ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์ สูงสุดกับผู้เรียน ดังนั้นทุกคนจึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่หลักสูตร กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานของชาติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชน ของชาติเข้าสู่โลกศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิด วิเคราะห์สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กรรณิกา อรรถชัชยะ 2564) ดังที่ ภัทราภรณ์ คล้ายแก้ว(2561: 118 - 119) ได้กล่าวว่า สภาพการณ์ปัจจุบัน พบว่า การบริหารงานวิชาการมีปัญหา

หลายประการ ประกอบด้วยการขาดการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหารขาดการส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและสิ่งเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ครูวัดผลประเมินผลผู้เรียนไม่ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ครูยังไม่สามารถนำกระบวนการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารขาดการบริหารงานนิเทศอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารขาดการกำกับ ติดตามผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวทางการศึกษา ผู้บริหารและครูขาดการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูขาดการมีส่วนร่วมในการสำรวจและศึกษาข้อมูล การจัดการศึกษาของชุมชนร่วมกับสถาบันการศึกษาอื่น และผู้บริหารขาดการสนับสนุนให้มีศูนย์สื่อหรือศูนย์วิชาการของสถานศึกษา เพื่อเป็นแหล่งผลิตและให้บริการสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษาแก่ครู นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยสนับสนุนส่งเสริมการบริหารงานวิชาการหลายปัจจัย ศักยภาพของผู้บริหารในการพึ่งตนเองในการพัฒนางานวิชาการ ขาดครู ซึ่งมีทั้งขาดจำนวนและขาดครูผู้สอนที่ตรงสาขาวิชา ตลอดจนครูมีปัญหาเกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ไม่ให้ความสำคัญกับการประเมินสมรรถนะและพัฒนาตนเองด้วยการทำแผนพัฒนาตนเอง (ID Plan) ตามสมรรถนะที่บ่งพร่อง ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนโรงเรียนและนักเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์ และสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ไม่มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่รองรับการสืบค้นข้อมูลของนักเรียน โรงเรียนขาดการประเมินผลการดำเนินงานอาคารสถานที่การจัดหาตารางการใช้และตรวจสอบสภาพอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนปัญหาการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบ (สุกัญญา นิมพันธ์ุ 2563: 107 - 113)

จากสภาพและปัญหาที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุง แก้ไขปัญหา และอุปสรรค ในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

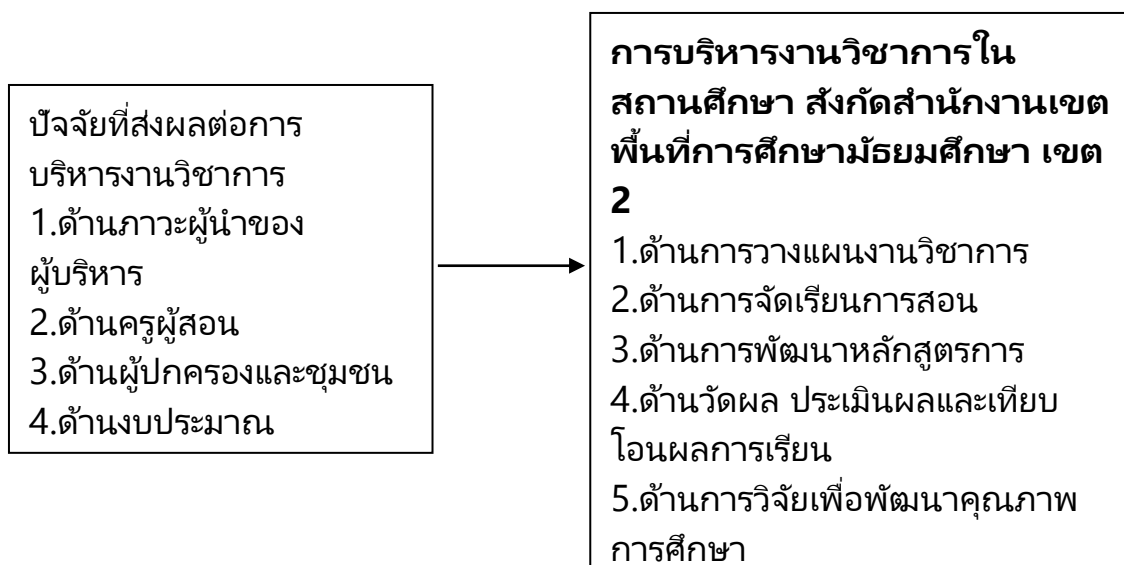
1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ ได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ตัวแปรที่เป็น ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้แนวทางของ แกร่งกล้า สุวรรละ โพลง (2559); พรนภา บุราณมรย์ (2560); เกษแก้ว เจริญเกตุ (2561); ญัฐธิดา งามตา (2561); อธิวัฒน์ พันธ รัตน์ (2562); สุกัญญา นิมพันธ์ (2563); พระจรัสชัย ทองปิว (2563); ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564); บงกช สิทธิบรรจง(2564); นงนุช อินทรโคกสูงวิ (2565); สรารัตน์ ปลอดทอง; จินตนา จันทรเจริญ ฐิตีอาภา ตั้งคำวา นิช (2565); กรรณิกา อรรถชัยยะ (2564) ซึ่งได้กล่าวถึง และได้ทำการสังเคราะห์ตัวแปรที่เป็นปัจจัย ประกอบด้วย 6 ปัจจัย คือ 1)ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านผู้ปกครองและชุมชน 4) ด้านงบประมาณ 5) ด้านอาคารสถานที่ 6) ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นตัวแปรต้นของการวิจัย และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้แนวทางของ พรนภา บุราณมรย์ (2560); เกษแก้ว เจริญ เกตุ (2561); ญัฐธิดา งามตา (2561); ดาราวรรณ กลั่นเขตร์การณ (2561); อธิวัฒน์ พันธรัตน์ (2562); สุกัญญา นิมพันธ์ (2563); พระจรัสชัย ทองปิว (2563); ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564); บงกช สิทธิบรรจง (2564); นงนุช อินทรโคกสูงวิ (2565); สรารัตน์ ปลอดทอง;จินตนา จันทรเจริญ ฐิตีอาภา ตั้งคำวานิช (2565) ; กรรณิกา อรรถชัยยะ (2564) คือ 1)ด้านการวางแผนงานวิชาการ 2) ด้านการจัดเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรการ 4) ด้านวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา 6) ด้านการนิเทศการศึกษา 7) ด้านการแนะแนว 8) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา เป็นตัวแปรตาม ดังภาพประกอบ 2

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 5,106 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 400 คนจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการคำนวณของ Yamane (1973) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 376 คน โดยวิธีการการสุ่มแบบหลายขั้นตอน แต่เพื่อให้มีความเหมาะสมผู้วิจัยจึงขอปรับเป็น จำนวน 400 คน

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ 2. นำความรู้ที่ได้จากข้อ 1 มา สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ให้ครอบคลุมเนื้อหา 3. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่า IOC ได้ค่า $IOC = 0.80-1.00$ 4. นำแบบสอบถามจากข้อ 3 มา ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลอง (Try-out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร α - Coefficient ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า $\alpha = .981$

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากขั้นที่ 5 มาปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นการ สอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามไปสอบถาม ครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบ แบบสอบถาม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์ สัน และการวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณ แบบ Stepwise

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดย

ภาพรวมแต่ละด้าน ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.ด้านการวางแผนงานวิชาการ	4.20	.407	มาก
2.ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.29	.392	มาก
3.ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.20	.406	มาก
4.ด้านวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.22	.376	มาก
5.ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.13	.371	มาก
6.ด้านการนิเทศการศึกษา	4.17	.434	มาก
7.ด้านการแนะแนว	4.15	.405	มาก
8.ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและ	4.19	.440	มาก
9.ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.19	.395	มาก
รวม	4.19	.289	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= .289) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D.= .392) รองลงมาคือ ด้านวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= .376) และด้านที่น้อยที่สุด คือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= .371) ตามลำดับ

ตาราง 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมแต่ละด้าน ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	4.20	.402	มาก
2.ด้านครูผู้สอน	4.18	.516	มาก
3.ด้านผู้ปกครองและชุมชน	4.24	.428	มาก
4.ด้านงบประมาณ	4.28	.406	มาก
5.ด้านอาคารสถานที่	4.18	.406	มาก
6.ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.23	.438	มาก
รวม	4.22	.368	มาก

จากตาราง 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= .368) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านงบประมาณ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= .406) รองลงมาคือด้านผู้ปกครองและชุมชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.24$, S.D.= .428) และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านครูผู้สอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= .516) ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	Xt	Y
X1	1.000							
X2	.24**	1.000						
X3	.809**	.916**	1.000					
X4	.832**	.368**	.454**	1.000				
X5	.772**	.902**	.938**	.802**	1.000			
X6	.991**	.905**	.925**	.935**	.397**	1.000		
Xt	.729**	.937**	.957**	.939**	.570**	.941**	1.000	
Y	.855**	.838**	.877**	.911**	.409**	.908**	.888**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .888$) กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้ 1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_1) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับสูง ($r = .855$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ด้านครูผู้สอน(X_2) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับสูง($r = .838$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_3) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับสูง ($r = .877$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ด้านงบประมาณ (X_4) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับสูง ($r = .911$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ด้านอาคารสถานที่ (X_5) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .409$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_6)

มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อยู่ในระดับสูง ($r = .908$) อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยใช้การวิเคราะห์ ถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน				
	B	SE	Beta	t	Sig
ค่าคงที่	1.484	.057		25.996**	.000
X ₂	.417	.069	.489	6.035**	.000
X ₁	.347	.038	.450	9.026**	.000
X ₆	.297	.036	.405	8.311**	.000
X ₃	.290	.043	.368	4.596**	.000
X ₄	.288	.076	.306	3.796**	.000
R = .924b	R ² _{adj} = .854	SE=.110	F=69.069		
Sig=..000					

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression analysis) พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ประกอบด้วย ด้านครูผู้สอน (X₂) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร(X₁) ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X₆) ด้านผู้ปกครองและชุมชน(X₃) และด้านงบประมาณ(X₄) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .924 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ชุดนี้ร่วมกันสามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้ร้อยละ 85.40 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ .110

โดยตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับดังนี้ โดยตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้ ด้านครูผู้สอน (X₁) ($\beta = .489$) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร(X₂) ($\beta = .450$) ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X₆) ($\beta = .405$) ด้านผู้ปกครองและชุมชน(X₃) และ ด้านงบประมาณ(X₄) ($\beta = .306$)

โดยตัวแปรพยากรณ์ที่ดีการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ดังนี้ ด้านครูผู้สอน (X₂) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร(X₁) ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X₆) ด้านผู้ปกครองและชุมชน(X₃) และ ด้านงบประมาณ(X₄) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยทั้ง 5 ปัจจัย ดังกล่าวได้ร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y = 1.484 + .417X_2 + .317X_1 + .297X_6 + .290X_3 + .288X_4$$

สมการในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = .489X_2 + .450X_1 + .405X_6 + .368X_3 + .306X_4$$

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .888$) กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. โดยตัวแปรพยากรณ์ที่ดีการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ดังนี้ ด้านครูผู้สอน (X_1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_2) ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_6) ด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_3) และ ด้านงบประมาณ (X_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยทั้ง 5 ปัจจัย ดังกล่าวได้ร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้ร้อยละ 85.40 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y = 1.484 + .417X_2 + .317X_1 + .297X_6 + .290X_3 + .288X_4$$

สมการในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = .489X_2 + .450X_1 + .405X_6 + .368X_3 + .306X_4$$

อภิปรายผล

1. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และมีการจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามศักยภาพ ส่วนด้านวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โรงเรียนมีการวัดผลประเมินผลเน้นการประเมินผลตามสภาพจริงและมีการติดตาม ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดประเมินผล สอดคล้องงานวิจัยของสุกัญญา นิมพันธ์ุ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 สอดคล้องงานวิจัยของ ญัฐธิดา งามตา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 สหวิทยาเขตอิง

โฆง สอดคล้องงานวิจัยของ เกษแก้ว เจริญเกตุ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการ
 บริหารงานวิชาการในจังหวัดสิงห์บุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 สอดคล้องงานวิจัยของ
 ชไมพร ธิอ้าย (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเฉพาะความพิการ
 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มที่ 5 สอดคล้องกับงานวิจัยของ แกร่งกล้า สุวรรณโพล (2559)
 ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน จังหวัดเชียงราย
 สอดคล้องกับงานวิจัยของชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ
 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก สอดคล้องงานวิจัยของบงกช สิทธิบริวรงค์(2564)ได้ศึกษาเรื่องปัจจัย
 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงาน
 พระพุทธศาสนาแห่ง สอดคล้องงานวิจัยของนงนุช อินทรโคกสูงวิ (2565)ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการ
 บริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ ผลการวิจัย
 สอดคล้องงานวิจัยของ อธิวัฒน์ พันธรัตน์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ
 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัย พบว่า สอดคล้องงานวิจัยของ
 พรนภา บุราณรมย์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 สอดคล้องงานวิจัยของ พระ
 จรัสชัย ทองปิว (2563) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระ
 ปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สอดคล้องงานวิจัยของ
 สรารัตน์ ปลอดทอง/จินตนา จันทรีเจริญ จิตติอาภา ตั้งคำวานิช (2565)ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการ
 บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย

2. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ด้านงบประมาณ ด้าน
 งบประมาณ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ และโรงเรียนมีการ
 จัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการด้านวิชาการ ส่วนด้านผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนมีการ
 จัดตั้งสมาคม ชมรม ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรท้องถิ่น
 สอดคล้องงานวิจัยของ ณัฐธิดา งามตา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ
 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 สอดคล้องกับงานวิจัยของ แกร่งกล้า
 สุวรรณโพล (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน
 จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยสอดคล้องงานวิจัยของบงกช สิทธิบริวรงค์(2564)ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการ
 บริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา
 แห่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564) ได้ทำการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงาน
 วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก สอดคล้องงานวิจัยของ ชไมพร ธิอ้าย (2561) ได้ศึกษาเรื่อง
 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
 กลุ่มที่ 5 ผลการวิจัย สอดคล้องงานวิจัยของนงนุช อินทรโคกสูงวิ (2565)ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงาน

วิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ สอดคล้องงานวิจัยของ อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 สอดคล้องงานวิจัยของ พรนภา บุราณรัมย์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 สอดคล้องงานวิจัยของ พระจรัสชัย ทองปิว (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สอดคล้องงานวิจัยของ สรารัตน์ พลอดทอง,จินตนา จันทรีเจริญ ฐิติอาภา ตั้งคำวานิช (2565) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

3.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .888$) กับ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ด้านผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนมีการจัดตั้งสมาคม ชมรม ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรท้องถิ่น ด้านงบประมาณ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการด้านวิชาการ ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา สถานศึกษาส่งเสริมให้มีบุคลากรที่มีวิสัยคิด ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างยั่งยืน บุคลากรในสถานศึกษาสามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นองค์รวม ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้จริง ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อม แหล่งการเรียนรู้ เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนมีการลงทะเบียนและระเบียบการใช้อาคารสถานที่ สอดคล้องงานวิจัยของสอดคล้องงานวิจัยของสุกัญญา นิมพันธ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 สอดคล้องงานวิจัยของบงกช สิทธิบริวงษ์(2564) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่ง สอดคล้องงานวิจัยของ ญัฐธิดา งามตา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 สหวิทยาเขตอิงโขง ผลการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ แกร่งกล้า สุวรรณโพล (2559) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน จังหวัดเชียงราย สอดคล้องงานวิจัยของ เกษแก้ว เจริญเกตุ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในจังหวัดสิงห์บุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 สอดคล้องกับงานวิจัยของชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.291 - 0.700 สอดคล้องงานวิจัยของนงนุช อินทรโคกสูงวิ (2565) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ สอดคล้องงานวิจัยของ ชไมพร ธิอ้าย (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มที่ 5 สอดคล้อง

งานวิจัยของ อธิวัฒน์ พันธรัตน์ (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 สอดคล้องงานวิจัยของ พรนภา บุราณมัย (2560) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 สอดคล้องงานวิจัยของ พระจรัสชัย ทองปิว (2563) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

4.ตัวแปรพยากรณ์ที่ต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ดังนี้ ด้านครูผู้สอน (X_1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร(X_2) ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_3) และ ด้านงบประมาณ(X_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยทั้ง 5 ปัจจัย ดังกล่าวได้ร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้ร้อยละ 85.40 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผู้บริหารนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารมีการวางแผนการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ด้านผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนมีการจัดตั้งสมาคม ชมรม ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรท้องถิ่น ด้านงบประมาณ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการด้านวิชาการ ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา สถานศึกษาส่งเสริมให้มีบุคลากรที่มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างยั่งยืน บุคลากรในสถานศึกษาสามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นองค์รวมทำให้สามารถปฏิบัติงานได้จริง สอดคล้องงานวิจัยของ เกษแก้ว เจริญเกตุ (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในจังหวัดสิงห์บุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 สอดคล้องกับงานวิจัยของ แกร่งกล้า สุวรรณโพล (2559) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน จังหวัดเชียงราย สอดคล้องงานวิจัยของบงกช สิทธิบริวรงค์ (2564) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่ง สอดคล้องงานวิจัยของ ชไมพร อีอ้าย (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มที่ 5 สอดคล้องงานวิจัยของสุกัญญา นิมพันธ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 สอดคล้องงานวิจัยของ ญัฐธิดา งามตา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 สหวิทยาเขตอิงโขง สอดคล้องกับงานวิจัยของชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก สอดคล้องงานวิจัยของนงนุช อินทรโคกสูงวิ (2565)ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ สอดคล้องงานวิจัยของ อธิวัฒน์ พันธรัตน์ (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

สอดคล้องงานวิจัยของ พรนภา บุราณมัย (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 สอดคล้องงานวิจัยของ พระจรัสชัย ทองปิว (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สอดคล้องงานวิจัยของ สรารัตน์ ปลอดทอง;จินตนา จันทรีเจริญ ฐิตาภา ตั้งคำวานิช (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้

1. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ด้านที่น้อยที่สุด คือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนควรมีการรวบรวมข้อมูลการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผลของการวิจัย เพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนา และโรงเรียนควรมีการสร้างเครือข่ายในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม ด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านครูผู้สอน ครูควรใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และครูมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่องสมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- กรรณิกา อรรถชัยยะ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

- แกร่งกล้า สุวรรณโพลง. (2559). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).มหาวิทยาลัยพะเยา.
- เกษแก้ว เจริญเกตุ. (2561). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในจังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชไมพร ธิอ้าย. (2561). **ปัจจัยส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มที่ 5**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด. (2564). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ณัฐธิดา งามตา (2561). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 สหวิทยาเขตอิงโขง**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ดรรารวรรณ กลั่นเขตร์การณ .(2561).**ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- นงนุช อินทรโคกสูงวิ .(2565).**ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครสวรรค์**.ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- บงกช สิทธิบรรจง.(2564). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ**.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุกัญญา นิมพันธ์. (2563). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สรารัตน์ ปลอดทอง;จินตนา จันทรี่เจริญ ฐิตีอาภา ตั้งคำวานิช .(2565).**ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย**.วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์.6(6):213-226.
- พรนภา บุราณมย์. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3**. วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 8(2): 87 - 97.

พระจรัสชัย ทองปิว. (2563). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.**

อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2561). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.**

Taro Yamane. (1973). **Statistics: an introductory analysis.** New York: New York: Harper& Row.

Context of Education 4.0 Affecting Teachers' Leadership in Art Design Major in Guangzhou City under Guangdong Province

ซวี ตาน

Xu Dan

กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา

Kamolmal Chaisirithanya

ชวนชม ชินะดังกูร

Chuanchom Chinatangkul

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Education, Bangkokthonburi University

Email: xudan@nhic.edu.cn

วันที่รับบทความ (Received) : 16 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

ABSTRACT

The objectives of the research were: (1) to examine the components of context of education 4.0 in Guangzhou City under Guangdong Province; (2) to examine the components of teachers' leadership in art design major in Guangzhou City under Guangdong Province; (3) to investigate the context of education 4.0 affecting the teachers' leadership in art design major in Guangzhou City under Guangdong Province.

The research employed a mixed research methodology, encompassing both quantitative research and qualitative research, to gather data from a sample of 356 instructors and administrators in art design major across 20 universities in Guangzhou City under Guangdong Province, the People's Republic of China. The sample was selected using a stratified random sampling technique based on Krejcie and Morgan's Table (1970). Additionally, seven key informants with extensive experience in management and teaching were purposively sampled to obtain specific information. The research instruments included semi-structured interview forms and a five-point rating scale questionnaire. Statistics such as Exploratory Factor Analysis and Multiple Regression Analysis were applied for data analysis.

Findings indicated that: (1) Education 4.0 in Guangzhou under Guangdong Province encompassed four fundamental components, namely: technology integration and innovative teaching, personalized learning, lifelong learning, and data-driven instructional decisions; (2) teachers' leadership in art design major in Guangzhou City under Guangdong Province

comprised six essential elements including mission vision, innovative teaching, professional development, collaborative teamwork, encouragement and motivation, and reflection and improvement; and (3) research indicated that the explanatory degree of the selected independent variable reached 57%, so it was considered that the explanatory degree of the selected independent variable was high.

Keywords: Education 4.0, Teachers' Leadership, Art Design Major in Guangzhou City, Guangdong Province

1. Introduction

Rapidly accelerating changes in the earth have resulted in an unprecedented need for humanity to change its actions. Aiming to empower everyone with the competencies, knowledge, and values required to create a sustainable future(United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization 2021), Education for Sustainable Development (ESD) addresses this learning challenge as an unprecedented and colossal learning challenge at every level.

In China, the digitization of education is an essential element of the strategy of building a digital China and is of great significance in accelerating the construction of a high-quality education system and realizing the modernization of education. General Secretary Xi Jinping pointed out during the fifth collective study of the Political Bureau of the Communist Party of China Central Committee that "the digitization of education is an important breakthrough for China to open up a new track of education development and shape a new advantage in education development"(Xi, 2023).

The researcher has gradually realized that in the field of education research, teacher leadership is an essential tool for reshaping school culture and building academic communities. Currently, the education system at home and abroad is mostly hierarchical, and leadership development must be embedded in the school community. If the goals of teaching, scientific research, social service, and cultural heritage are to be realized in institutions of higher education, the notion of a few people, such as principals, as leaders must gradually evolve to the point where every teacher should also assume the role of a leader. Teacher leadership is a powerful catalyst for improved learning and school change. If we empower teachers, provide opportunities to develop their professional leadership, reshape the school culture, and honor teacher leadership in teaching, research, and other areas, we may be able to stimulate the latent capacity that each teacher possesses for professional sharing and professional

autonomy, thus effectively overcoming resistance to professional growth and leveraging the blessing of the leader teacher's role as a projector and leader.

In summary, the development of digital technology has significantly impacted the roles and responsibilities of school leaders in the intelligent era centered on new technologies such as artificial intelligence, big data, and 5G. The findings suggest that teachers as leaders are vital to improving school management and student outcomes. Teachers are the closest people after parents as motivators, advisors, knowledge providers, and caretakers of students. Teachers are the source of developing and creating the teaching and learning process into a productive environment. As leaders, teachers encourage their colleagues' and their colleagues' development. They collaborate and share experiences with other teachers to improve their teaching and administrative skills. In particular, Guangdong Province, as a large province for the development of the digital creative economy, has higher requirements for the faculty development of art and design teachers, exploring the premise of the era of education 4.0 and the rapid development of the digital creative economy in Guangdong Province, analyzing the characteristics of art professional teachers in Guangdong Province, attempting to sort out the influencing factors of the development of art and design teachers' leadership, clarifying the constitutive dimensions of art and design teachers' leadership, and proposing the a new path of leadership development for teachers specializing in art and design has become the focus of this research.

2 Research Questions

The following research questions were investigated:

2.1 What are the components of context of education 4.0 in art design major in Guangzhou City under Guangdong Province?

2.2 What are the components of teachers' leadership in art design major in Guangzhou City under Guangdong Province?

2.3 How does the context of education 4.0 affect the teachers' leadership in art design major in Guangzhou City under Guangdong Province?

3 Research Objectives

The research objectives were as follows:

3.1 To examine the components of context of education 4.0 in Guangzhou City under Guangdong Province.

3.2 To examine the components of teachers' leadership in art design major in Guangzhou City under Guangdong Province.

3.3 To investigate the context of education 4.0 affecting the teachers' leadership in art design major in Guangzhou City under Guangdong Province.

4 Research Hypothesis

Context of Education 4.0 Affecting Teachers' Leadership in Art Design Major in Guangzhou city under Guangdong Province.

5. Research Method

5.1 Research Design

Phase 1: Qualitative Research

This stage is about documents and interviews. The documents include the context of education 4.0 and teachers' leadership, the relevant research to support this research, and so on. All this was done through about 22 documents (textbooks, research related, research articles). Critical information was obtained through interviews with seven education experts. Interviews with seven key informants included two deans of the Faculty of Arts, two program directors of art design majors, and three teachers from different colleges and universities in Guangzhou city under Guangdong Province with more than ten years of experience. They were from seven colleges and universities in Guangzhou, under Guangdong Province. This research covered all variables of the components of art design major teachers' leadership in colleges and universities in Guangzhou city under Guangdong Province. Key informants were selected using a purposive sampling technique with the above criteria.

Phase2: Quantitative Research

This step aims to conduct quantitative research on the components of teachers' leadership in art design majors. The researcher got 356 samples from 20 art design colleges and universities in Guangzhou city under Guangdong Province, with a total of 3842 individuals using a stratified random sampling method. The sample size was determined using the table developed by Krejcie and Morgan (1970). The population includes instructors and administrators.

This stage uses Exploratory Factor Analysis (EFA) to find the components of context of education 4.0 and teachers' leadership, and Multiple Regression Analysis (MRA) to find the Influencing factors on teacher leadership.

5.2 Research Instruments

Step 1: Semi-structured interview form, tape record.

Step 2: Five-point rating scale questionnaire form.

5.3 Scope of Time

The research period is from 2023-2024.

6. Research Framework

The research framework is shown in the figure below. The mixed method research design is based on a convergent design of two methodologies to find out the components' meaning as below:

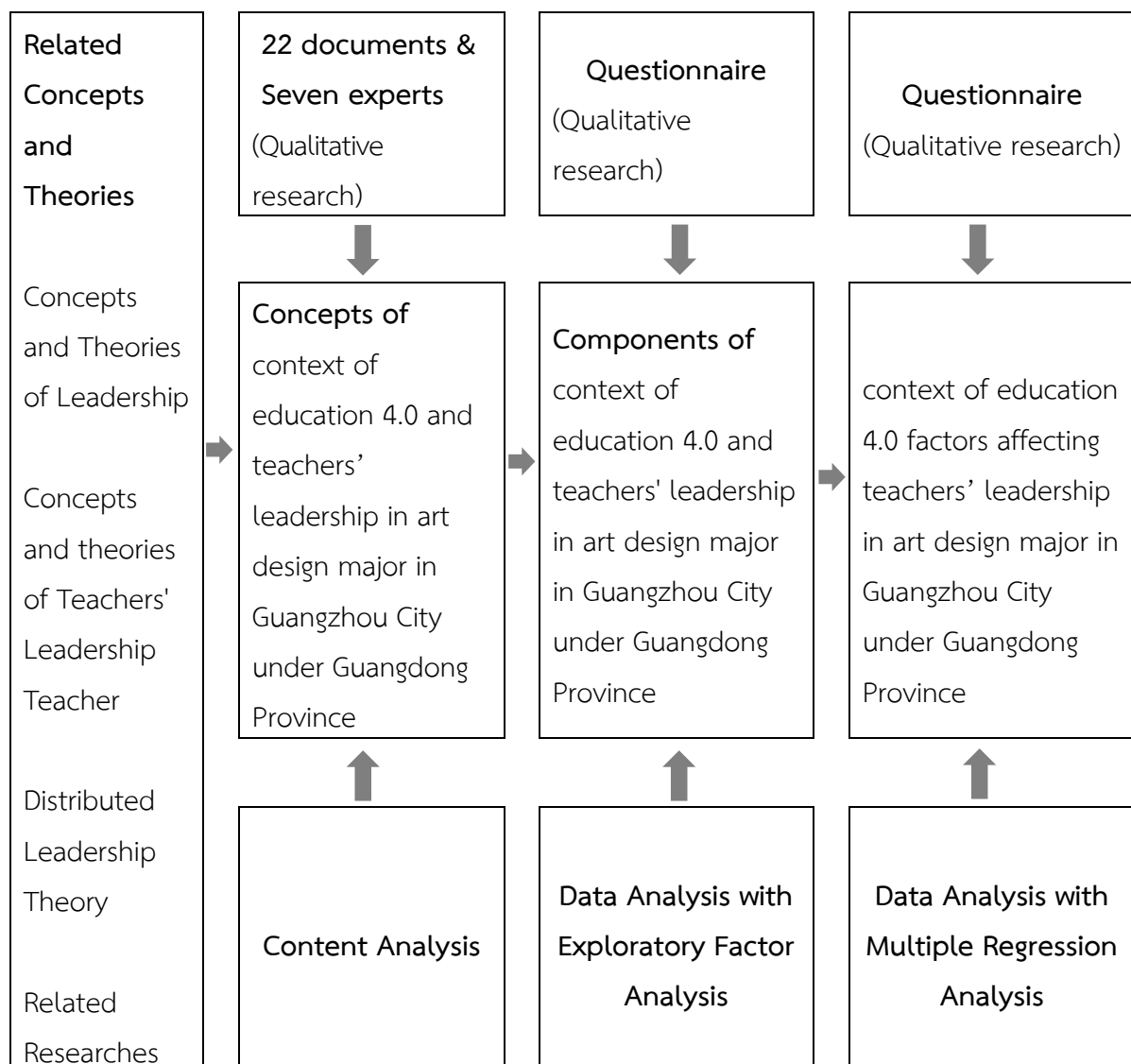

Figure 1 Research Framework

7. Research Results

7.1 Based on the comprehensive qualitative and quantitative research findings, this research identified four critical components of the context of education 4.0 in Guangzhou City under Guangdong Province. These components encompassed Technology integration and Innovative Teaching, Personalized Learning, Lifelong learning, and Data-driven instructional decisions. As shown in Figure 2:

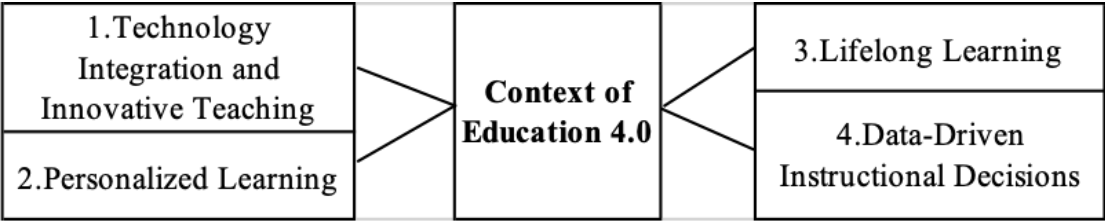

Figure 2 Components of Context of Education 4.0 in Guangzhou City under Guangdong Province

Table-1 KMO and Bartlett's Test of Sphericity of Context of Education 4.0

KMO		0.914
Approx. Chi-Square		4096.913
Bartlett's Test of Sphericity	df	190
	Sig.	0.000

From Table 1, the test results indicate that the KMO test value of the survey data was 0.914, surpassing the threshold of 0.70, thereby suggesting the suitability of the questionnaire for factor analysis. Bartlett's sphericity test revealed an approximate chi-square value of 4096.913 and a significance probability of 0.000 ($P < 0.01$). Consequently, the scale is appropriate for factor analysis and exhibits a robust validity structure.

Table-2 Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	Percentage of variance	Cumulative %	Total	Percentage of variance	Cumulative %	Total	Percentage of variance	Cumulative %
1	7.724	38.618	38.618	7.724	38.618	38.618	3.506	17.53	17.53
2	2.707	13.536	52.154	2.707	13.536	52.154	3.47	17.352	34.882
3	1.748	8.739	60.893	1.748	8.739	60.893	3.434	17.169	52.05

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	Percentage of variance	Cumulative %	Total	Percentage of variance	Cumulative %	Total	Percentage of variance	Cumulative %
4	1.514	7.568	68.461	1.514	7.568	68.461	3.282	16.41	68.461
...	...	...	...						
20	0.181	0.906	100						

From Table 2, in the process of Exploratory Factor Analysis, this research adopted Principal Factor Analysis to extract four common factors with eigenvalues greater than one randomly. The results showed that these four factors' total variance explanation rate was 68.461%, which was higher than the general standard of 60%. Therefore, the validity of the questionnaire scale in this research was considered good.

7.2 Based on the comprehensive qualitative and quantitative research findings, this research uncovered six critical components of teachers' leadership in art design major in Guangzhou City under Guangdong Province. These components included Mission Vision, Innovative Teaching, Professional Development, Collaborative Teamwork, Encouragement and motivation, and Reflection and improvement. These insights provided a profound understanding of education management and were a valuable reference for the training and development of art design teachers in Guangzhou during the Education 4.0 era. As shown in Figure 3:

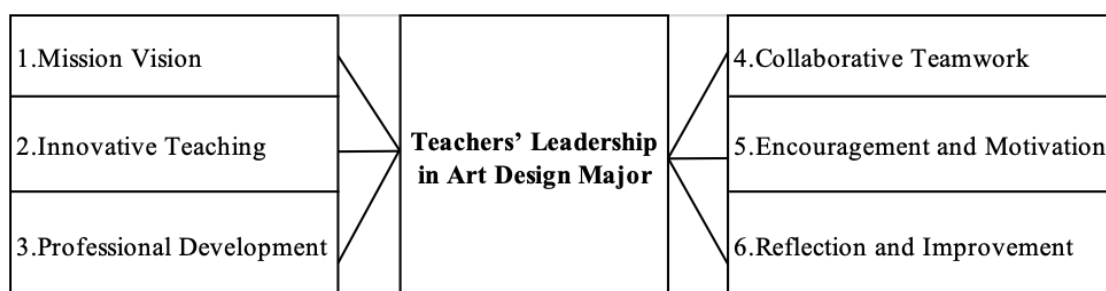

Figure 3 Components of Teachers' Leadership in Art Design Major in Guangzhou City under Guangdong Province

Table 3 KMO and Bartlett's Test of Sphericity of Teachers' Leadership

KMO		0.922
Approx. Chi-Square		6386.57
Bartlett's Test of Sphericity	df	435
	Sig.	0.000

From Table 3, the test results indicate that the KMO test value of the survey data was 0.922, surpassing the threshold of 0.70, thereby suggesting the suitability of the questionnaire for factor analysis. The Bartlett sphericity test revealed an approximate Chi-square value of 6386.57 and a significance probability 0.000 ($P < 0.01$). Consequently, the scale was appropriate for factor analysis, thus confirming its validity structure.

Table 4 Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	Percentage of variance	Cumulative %	Total	Percentage of variance	Cumulative %	Total	Percentage of variance	Cumulative %
1	10.764	35.881	35.881	10.764	35.881	35.881	3.55	11.833	11.833
2	2.832	9.439	45.321	2.832	9.439	45.321	3.535	11.782	23.615
3	2.475	8.25	53.571	2.475	8.25	53.571	3.475	11.584	35.198
4	1.611	5.371	58.941	1.611	5.371	58.941	3.46	11.532	46.73
5	1.464	4.881	63.822	1.464	4.881	63.822	3.162	10.539	57.269
6	1.154	3.846	67.668	1.154	3.846	67.668	3.12	10.399	67.668
...	...	...	..						
30	0.134	0.448	100						

From Table 4, in the process of conducting Exploratory Factor Analysis, Principal Factor Analysis was employed to extract six common factors with eigenvalues greater than one randomly. The findings revealed that these six factors accounted for a total variance explanation rate of 67.668%, surpassing the general standard of 60%. Consequently, the questionnaire scale utilized in this research is valid.

7.3 Among the data analysis methods, Multiple Regression Analysis was one of the most widely used statistical analysis methods. It is used to analyze the dependence between variables, especially the mutual change law between the variables, which was the essential aspect; the relationship between the variables was finally through the regression equation to describe and reflect, making people accurately understand a variable affected by other variables, and provide a reliable basis for prediction.

Table 3 Summary of model (Y)

Model	R	R ²	Adjusted R ²	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson(U)
1	0.755 ^a	0.570	0.569	0.42983	1.453

Dependent variable: Teachers' Leadership

As shown in the above table, the R² of the model was 0.570, indicating that the explanatory degree of the selected independent variable reached 57%, so it was considered that the explanatory degree of the selected independent variable was high.

The four components of the education 4.0 context influenced the six components of teachers' leadership in the art design major in Guangzhou City under Guangdong Province. As detailed follows (As shown in Figure 3):

Component 1 "Mission Vision": Four dimensions of education 4.0 affect component 1. Technology integration and innovative teaching (X1), personalized learning (X2), lifelong learning (X3), and data-driven instructional decisions (X4) affected mission vision (Y1).

Component 2 "Innovative Teaching": Three dimensions of education 4.0 affected component 2. Personalized learning (X2), lifelong learning (X3), and data-driven instructional decisions (X4) affected innovative teaching (Y2).

Component 3, "Professional Development": Four dimensions of education 4.0 affected component 3. Technology integration and innovative teaching (X1), personalized learning (X2), lifelong learning (X3), and data-driven instructional decisions (X4) affected professional development (Y3).

Component 4 "Collaborative Teamwork": Four dimensions of education 4.0 affect component 4. Technology integration and innovative teaching (X1), personalized learning (X2), lifelong learning (X3), and data-driven instructional decisions (X4) affected collaborative teamwork (Y4).

Component 5, "Encouragement and Motivation": Three dimensions of education 4.0 affected component 5. Technology integration and innovative teaching (X1), personalized learning (X2), and lifelong learning (X3) affected encouragement and motivation (Y5).

Component 6 "Reflection and Improvement": There were three dimensions of Education 4.0 that affect component 6. Technology integration and innovative teaching (X1), personalized learning (X2), and lifelong learning (X3) affected reflection and improvement (Y6).

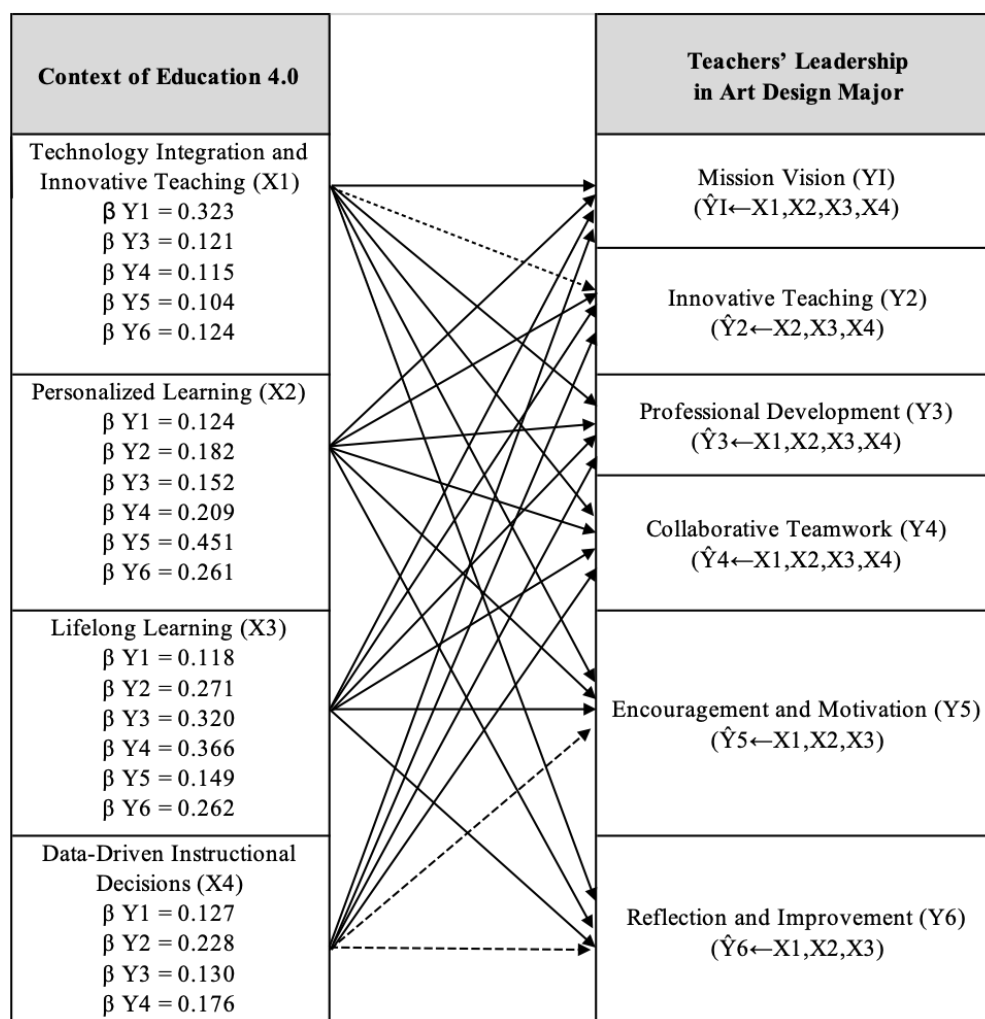

Figure 4 Components of the independent and dependent variables have a mutual influence relationship

8. Discussion

Based on the research objectives, the discussion will be presented as follows:

8.1 Discussion about major findings of Objective 1

The first objective of the research was to examine the components of context of education 4.0 in Guangzhou City under Guangdong Province. The major findings revealed

education 4.0 in Guangzhou under Guangdong Province encompassed four key components, namely: technology integration and innovative teaching, personalized learning, lifelong learning, and data-driven instructional decisions. These components represent crucial aspects of the educational landscape influenced by technological advancements and evolving pedagogical approaches.

The findings of this research align with previous studies conducted by Schwab (2016) and J. Miranda et al. (2021), indicating a broader consensus on the transformative impact of technology on various sectors, including education. Schwab's work highlights the implications of the Fourth Industrial Revolution on economies, industries, and societies, while J. Miranda et al. likely delve into the effects of technology on specific fields or topics. The intersection of these studies with the present research underscores the significance of technological advancement in shaping contemporary educational practices.

Further analysis revealed how each component of Education 4.0 influences teachers' leadership in the art design education sector. For example, technology integration facilitates innovative teaching methodologies, while personalized learning fosters individualized instruction and student engagement approaches. Additionally, lifelong learning encourages continuous professional development among teachers, and data-driven instructional decision-making empowers educators to make informed choices based on student performance data.

In conclusion, this research contributes to our understanding of Education 4.0's transformative impact on teacher leadership in art and design education. By identifying critical components and their implications, this research informs practical strategies for enhancing teachers' leadership capabilities and advancing educational practices in Guangzhou City and beyond.

8.2 Discussion about significant findings of Objective 2

The second objective of the research was to examine the components of teachers' leadership in art design major in Guangzhou City under Guangdong Province. The major findings revealed teachers' leadership in art design major in Guangzhou City under Guangdong Province comprised six essential elements including: mission vision, innovative teaching, professional development, collaborative teamwork, encouragement and motivation, and reflection and improvement. These components represent critical dimensions of teacher leadership that influence educational practices and outcomes in the context of art and design education.

The findings of this research resonate with previous studies conducted by Fullan (2014) and Hargreaves & Fink (2012), which underscore the importance of school leaders in driving educational improvement through establishing a clear vision, fostering innovation,

promoting professional development, and cultivating collaborative teamwork. Similarly, DuFour & Marzano (2011) and Sergiovanni (1992) emphasize the pivotal role of school leaders in enhancing school effectiveness by championing an ethical vision, encouraging innovation, facilitating professional growth, and fostering teamwork among educators.

Furthermore, Elmore (2000) emphasizes the necessity of reimagining school leadership structures to prioritize innovative teaching and learning, professional development, and collaborative teamwork. Sergiovanni (1996) also highlights the distinction between school leadership and other forms of leadership while advocating for a clear vision for innovative education coupled with opportunities for professional growth and teamwork.

Moreover, Carvalho and Santiago (2016) illuminate the importance of professionalism, managerialism, and reform in higher education and health services, emphasizing the significance of visionary leadership, professional development, teamwork, and reflective improvement.

In summary, this research's findings underscore the multifaceted nature of teacher leadership in the art design major in Guangzhou City. By aligning with established principles of educational leadership and drawing insights from diverse perspectives, this study contributes to a deeper understanding of how educators can effectively lead and inspire positive change in educational settings.

8.3 Discussion about significant findings of Objective 3

The last objective of the research was to investigate the context of education 4.0 affecting the teachers' leadership in art design major in Guangzhou City under Guangdong Province. The major findings indicated that the explanatory degree of the selected independent variable reached 57%, so it was considered that the explanatory degree of the selected independent variable was high. The interplay between the four components of education 4.0 and the six components of teachers' leadership elucidates the complex dynamics shaping the educational landscape. As detailed follows:

Component 1 "Mission Vision": Four dimensions of education 4.0 affect component 1. Technology integration and innovative teaching (X1), personalized learning (X2), lifelong learning (X3), and data-driven instructional decisions (X4) affected mission vision (Y1). This highlights the comprehensive nature of Education 4.0 in shaping the overarching goals and vision within the art design major. Integrating technology, personalized learning approaches, and data-driven decision-making contributes to a clear mission and vision in line with contemporary educational paradigms.

Component 2 "Innovative Teaching": Three dimensions of education 4.0 affected component 2. Personalized learning (X2), lifelong learning (X3), and data-driven instructional decisions (X4) affected innovative teaching (Y2). The findings suggest that fostering innovative teaching practices in art design education requires a holistic approach incorporating personalized and lifelong learning strategies and data-driven decision-making processes.

Component 3, "Professional Development": Four dimensions of education 4.0 affected component 3. Technology integration and innovative teaching (X1), personalized learning (X2), lifelong learning (X3), and data-driven instructional decision-making (X4) affected professional development (Y3). This underscores the integral role of Education 4.0 in shaping the continuous professional development of teachers in the art design major. Integrating technology, personalized learning, and data-driven decision-making contributes to a dynamic professional development landscape.

Component 4, "Collaborative Teamwork," affects four dimensions of education 4.0. Technology integration and innovative teaching (X1), personalized learning (X2), lifelong learning (X3), and data-driven instructional decisions (X4) affected collaborative teamwork (Y4). The collaborative teamwork aspect within the art design major is intricately connected to the principles of education 4.0, where collaborative learning is promoted through innovative teaching methods and technology integration.

Component 5 "Encouragement and Motivation": Three dimensions of education 4.0 affect component 5. Technology integration and innovative teaching (X1), personalized learning (X2), and lifelong learning (X3) affected encouragement and motivation (Y5). The study suggests that fostering a motivating and encouraging environment in the art design major involves leveraging technology, tailoring learning experiences, and emphasizing lifelong learning opportunities.

Component 6 "Reflection and Improvement": There were three dimensions of Education 4.0 that affect component 6. Technology integration and innovative teaching (X1), personalized learning (X2), and lifelong learning (X3) affected reflection and improvement (Y6). Incorporating these education 4.0 dimensions into reflective practices underscores the role of technology and personalized learning in facilitating continuous improvement and adaptation within the art design major.

9. Recommendations

The researcher may provide itemized recommendations based on your research findings in three aspects:

9.1 Recommendation for Policies Formulation

(1) Promote the integration and training of digital technology: Develop policies to support art and design teachers in Guangzhou in mastering and integrating cutting-edge digital technologies and tools, such as art and design software, virtual reality (VR), and augmented reality (AR), to foster innovative teaching practices and enhance teaching quality.

(2) Establish a comprehensive professional development system: Formulate policies to establish a robust professional development system that encourages and supports art and design teachers to engage in academic research, international exchange programs, industry practice, and other activities to improve their overall competence and international competitiveness.

(3) Support lifelong learning initiatives: Develop policies that incentivize and support art and design teachers in Guangzhou to participate in lifelong learning programs by providing funding resources, ensuring they stay abreast of Education 4.0 advancements while maintaining professional leadership.

These policy recommendations seek to empower art and design teachers in Guangzhou with practical leadership skills, enabling them to adapt seamlessly to the demands of Education 4.0 while elevating educational standards for cultivating students' innovative abilities. The successful implementation of these policies necessitates close collaboration among relevant stakeholders, including school management, education authorities, and industry organizations.

9.2 Recommendation for Practical Application

(1) These findings significantly affect art and design education in Guangzhou City. By leveraging the components of Education 4.0, educational institutions can enhance teacher leadership capabilities, ultimately improving the quality of instruction and student learning outcomes. Practical strategies, such as integrating technology into the curriculum, promoting personalized learning experiences, and fostering a culture of data-driven decision-making, can empower art and design teachers to excel as educational leaders.

(2) Promote professional development initiatives: Organize seminars, workshops, industry exchanges, and other professional development activities that invite industry experts and experienced teachers to share insights on the latest trends in art and design education and innovative teaching methodologies incorporating educational technology. Such initiatives stimulate teachers' academic curiosity while further developing their leadership skills.

(3) Introduce digital teaching resources: Provide Guangzhou's art and design teachers access to various digital teaching resources, including online courseware, virtual laboratories,

platforms for showcasing artwork, etc. Encourage educators to use these resources flexibly in the classroom to enhance student engagement through interactive learning experiences.

(4) Establish a recognition system for exemplary educators: Implement a reward system to motivate art and design teachers in Guangzhou to demonstrate exceptional leadership qualities within the framework of Education 4.0. Recognitions may include honorary titles, funding opportunities for academic research projects, or participation in international conferences related to their field of expertise—all designed to inspire innovation among educators.

These practical recommendations aim to facilitate the implementation of Education 4.0's positive impact on the leadership of art and design teachers through fostering collaboration and communication among educators, to provide access to digital teaching resources, to organize professional development activities, and to establish incentive mechanisms. These practices are intended to nurture teachers' innovative abilities and enhance their adaptability in the digital age.

9.3 Recommendation for Further Research

Building upon this research, further research is needed in the following areas:

(1) Further explore the dimensions of teacher leadership: This study identified six crucial dimensions of teacher leadership for art and design majors; however, it is essential to acknowledge that additional influencing factors or dimensions may exist. Future research could delve into more specific subareas to comprehensively understand the complexity and diversity inherent in teacher leadership.

(2) Comparing teacher leadership across different educational contexts: Given that this study was conducted within the framework of Education 4.0, future research should aim to compare teacher leadership across various educational stages or contexts. This comparative approach will shed light on the extent and manner in which different educational environments influence teacher leadership.

(3) Conduct an in-depth investigation into the relationship between teacher leadership and student learning outcomes: While this study has established that teacher leadership significantly impacts educational practice, its correlation with student learning outcomes still needs to be adequately explored. Future research should examine how different dimensions of leadership affect students' academic achievements, creative thinking abilities, and overall literacy levels.

(4) Cross-cultural comparative research: Recognizing that educational settings and cultural differences can potentially impact teacher leadership, future studies must conduct

cross-cultural comparative research aimed at exploring similarities and differences in teacher leadership among diverse cultural backgrounds and its implications for educational practice.

(5) Undertake longitudinal studies: To enhance our understanding of teacher leadership's development and evolution, future studies can adopt longitudinal research designs to track changes over time while also examining its relationship with education policies and teaching practices.

References

- Carvalho, T., & Santiago, R. (2016). **Professionalism, managerialism and reform in higher education and the health services: The European welfare state and the rise of the knowledge society**: Springer.
- DuFour, R., & Marzano, R. J. (2011). **Leaders of learning: How district, school, and classroom leaders improve student achievement**: Solution Tree Press.
- Elmore, R. F. (2000). **Building a new structure for school leadership**. Albert Shanker Institute.
- Fullan, M. (2014). **The principal 2.0: Three keys to maximizing impact**: John Wiley & Sons.
- Hargreaves, A., & Fink, D. (2012). **Sustainable leadership**: John Wiley & Sons.
- J.Miranda et al.(2021). **The core components of education 4.0 in higher education**: Three case studies in engineering education. [J].107-278.
- Schwab, K. (2016). **The Fourth Industrial Revolution**. World Economic Forum.
- Sergiovanni, T. (1992). **Moral leadership: Getting to the heart of school improvement Jossey**. In: Bass Publishers.
- (1996). **Leadership for the schoolhouse: How is it different? Why is it important?** : ERIC.
- United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. (2021). **Education for sustainable development: a roadmap**.
- Xi, J. (2023). **Strengthening the foundation of the country's wealth and power with the strength of education -- General Secretary Xi Jinping's important speech at the fifth collective study session of the Political Bureau of the CPC Central Committee points out the direction of the construction of a strong education nation**. Retrieved from https://www.gov.cn/yaowen/liebiao/202305/content_6883868.htm

Principal Leadership Factors Affecting Financial Risk Management in Public Universities under Henan Province

เฉา เฟย

Cao Fei

สถาพร พฤตพิกุล

Sataporn Pruettikul

สุขุม มูลเมือง

Sukhum Moonmuang

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Education, Bangkokthonburi University

E-mail: 6443200007@bkkthon.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) : 10 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 27 ธันวาคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 27 ธันวาคม 2566

ABSTRACT

The objectives of research were; (1) to explore the components of principal leadership, social factors, and organizational evaluation system and financial risk management in public universities.(2) to develop a model of factors affecting financial risk management in universities and (3) to decompose direct and indirect effect of principal leadership, social factors, and organizational evaluation system on financial risk management in public universities under Henan Province .

This research was a quantitative method, included 3,212 administrator staff from 38 public universities in Henan Province, the Peoples' Republic of China. The sample determined by G*power, totaling was 360 teachers, by multistage poportional stratified random sampling method. Data corrected by a 5 points rating scale quasionnaire, and data analysis by descriptive statistics, Confirmatory Factor Analysis and Structural Equation Modeling.

The results found that: (1) The components of financial risk management in

universities consisted of liabilities, operating capabilities and investments. The components of principal's leadership consisted of vision, execution, training and development. The components consisted of financial execution and educational expenditures, and Social factors components of organizational evaluation consisted of national mechanisms and government supervision. Overall was a high level; (2) A model of factors affecting financial risk management in universities fits well with empirical data ($CMIN = 136.698$; $Df = 38$, $CMIN / Df = 3.597$, $CFI = 0.953$, $NFI = 0.936$,

$RMSEA = 0.066$); and (3) principal leadership, social factors and organizational evaluation system had a positive direct effect on financial risk management, social factors and organizational evaluation had a positive direct effect on financial risk management. Principal leadership has a positive direct effect on social factors and organizational evaluation system. Moreover, principal leadership had indirect effect on financial risk management via social factors and organizational evaluation system with statistic significant at .05 level.

Keywords: Public universities, Henan Province, Financial risk management, Principles' leadership

1. Background and significance of the study

Foreign scholars generally focus their research on corporate financial risk management, but there was less research on financial risk management in universities, and they are involved in strategic issues of how to face and how to stay away from financial risks. In most countries in the world, especially economically developed countries, the way to obtain funds for higher education was nothing more than government financial allocations, students' tuition and miscellaneous expenses, and external investments (including social enterprise groups and individuals) or free gifts. The use of these funds was not at the discretion of others. In terms of management system, foreign universities have a complete school board system, and foundations under the leadership of the board of directors also operate quite maturely. It can be said that their higher education systems are gradually developing in the direction of corporate governance. This system can not only supplement colleges and universities with sufficient capital for running schools, but also ensure the efficiency of the school's use of funds. Universities in the United States attach

great importance to the economic utility of these capitals. They focus on exploring and studying the economic business of universities, and they also rely heavily on the use of financial analysis to explore. Invisibly, financial risks are reduced to a minimum. By the 1930s, foundations became a source of funding for university research projects. (Broce, T.E. 1986) In other words, one of the important contributions of Americans to the development of higher education in the world was the creation of foundations to fund universities. It was pointed out that the production capacity of enterprises needs to be supported by the scientific research results of universities. If enterprises want to win in the market competition, they must obtain technical assistance from scientific research of universities. At the same time, in order to raise huge financial needs in the scientific research process, universities will also seek corporate cooperation and financial support.

Based on the actual situation of public universities in Henan Province, this research verified the influencing factors of principal leadership, social factors and organization evaluation system on financial risk management and discussed the fundamental reasons that restrict on public universities for awareness and improve the financial risk management to effectiveness.

2. Research Questions

(1) What are the components of financial risk management , principal's leadership, social factors and organizational evaluation system in public universities under Henan Province?

(2) What are the model of factors affecting financial risk management in public universities under Henan Province?

(3) How does the principal leadership, social factors, and organizational Evaluation affecting financial risk management in public universities under Henan Province?

3. Research Objectives

- (1) To explore the components of financial risk management, principal's leadership, social factors and organizational evaluation system in public universities under Henan Province.
- (2) To develop model of factors affecting financial risk management in public universities under Henan Province.

(3) To verify principal's leadership, social factors and organizational evaluation system affecting financial risk management in public universities under Henan Province.

4. Research Hypothesis

- H1: Principal's leadership had a positive direct effect on financial risk management.
- H2: Social factors had a positive direct effect on financial risk management.
- H3: Principal leadership had a positive direct effect on social factors.
- H4: Organizational evaluation system had a positive direct effect on financial risk management.
- H5: Principal leadership had a positive direct effect on organizational evaluation.
- H6: Social factors had a positive direct effect on organizational evaluation.
- H7: Principal leadership had a indirect effect on financial risk management via organizational evaluation.
- H8: Principal leadership had a indirect effect on financial risk management via social factors.
- H9: Principal leadership had a indirect effect on financial risk management via social factors and organizational evaluation.

5. Research Method

(1) Research Design

In this research, three research objectives were established, so the research design was divided into three parts according to the research objectives.

Part 1: To explore the components of financial risk management, principal's leadership, social factors and organizational evaluation system in public universities under Henan Province.

Part 2: To develop the model factors affecting financial risk management, in public universities under Henan Province of the administrators staff in public universities under Henan province. In this part, researcher conducted literature review and relevant theoretical research on factors affecting financial risk management, found out the correlation financial risk management, principal's leadership, social factors and organizational evaluation system, determined the model of factors affecting the financial risk management, and developed the model by confirmatory factor analysis.

Part 3: To decompose the principal's leadership, social factors and organizational evaluation system affecting financial risk management. In this part, based on the first part and the second part of this study, through the analysis of the questionnaire survey results, the researcher studied the factors affecting model with structural equation models by AMOS.

(2) Population and Sample

The population of research was 3212 administrators staff in 38 public institutions Public universities in Henan Province. The sample size determined by G*power and Optimal design program, totaling 360 administrator staff by multilevel poportional stratified random sampling method. The first stage used simple random sampling to 8 public universities and then using poportional strtfied random sampling. The specific parameter settings as effect size was 0.3, α err prob was 0.05 and Power of test ($1-\beta$ err prob) was 0.8.

(3) Research Instruments

According to the research purpose, this study mainly studies the composition and influencing factors of financial risk management in public universities in Henan Province. Therefore, the questionnaire mainly consists of 5 parts with a total of 73 questions. As follow

Part 1 was basic information (BI), which consists of 5 questions: gender, name, age, professional title and working experience.

Part 2 was Principal Leadership (PL), which consists of 18 questions. Among them, there are 4 items of vision, 5 items of execution ability, 4 items of training ability, and 5 items of development ability.

Part 3 was organizational evaluation (FS), which consists of 9 questions. There are 5 items of national education mechanism and 4 items of government supervision.

Part 4 was social factors (OA), which consists of 9 questions. There are 6 items of fiscal expenditure and 3 items of education expenditure.

Part 5 was Financial Risk Management (FRM), which consists of 9 questions. There are 3 liabilities; 3 operations; 3 investments.

(4) Data Collection

Permission was obtained from the Faculty of Education, Thonburi University, Bangkok, to send questionnaires to a selected sample of public universities in Henan Province to collect

research data.

(5) Data Analysis

First, descriptive statistical analysis was used to describe the characteristics of the respondents, including percentages and frequencies. Secondly, through Amos software, confirmatory factor analysis and structural equation modeling were applied to evaluate the degree of fit between the proposed model and the collected data, and finally verify the hypotheses and mediation effects.

In assessing the fit of the proposed model, this study follows the recommendations of Bagozzi & Yi (1988), Hu & Bentler (1995), Jöreskog & Sörbom, (1993) and Hair et al. Statistics used such as Chi-square (χ^2) values should not be significant, CFI, NFI, GFI, AGFI and TLI values should be greater than 0.90 and RMSEA values should be less than 0.05. Emphasis is placed on the assessment of overall model fit and internal structural fit.

When testing the mediator effect, this study follows that the value of Estimate is between the Lower and Upper of the Bias-corrected 95% CI, and the 95% confidence interval does not include 0. When the above conditions are met, it will be analyzed as partial mediating effect or complete mediating effect.

6. Research Results

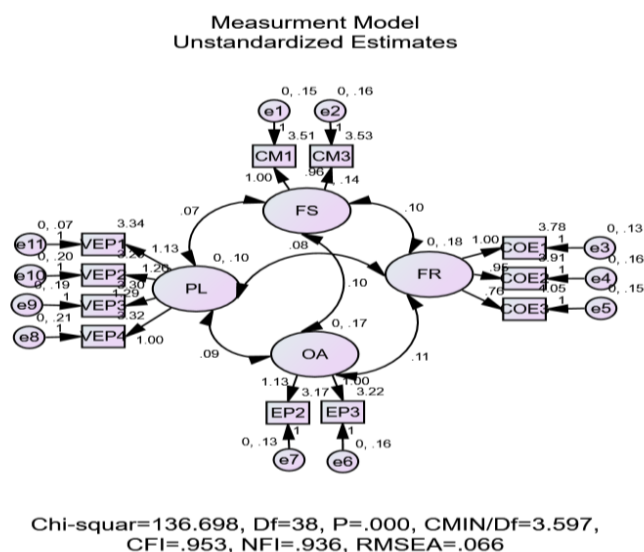

Figure 2 Measurement Model

The model is determined to be composed of 4 factors, namely principal

leadership (PL) containing 4 indicators, social factors (FS) containing 2 indicators, organizational assessment (OA) containing 2 indicators, and finance Risk management (FR) contains 3 indicators.

Table 1: Result of model fitting index

Measure	Estimate	Threshold	Interpretation
CMIN	136.698	--	--
DF	38	--	--
CMIN/DF	3.597	1-3 Excellent, 3-5 Acceptable	Excellent
CFI	0.953	>0.95 Excellent, >0.9 Acceptable	Excellent
NFI	0.936	>0.95 Excellent, >0.9 Acceptable	Acceptable
RMSEA	0.066	<0.05 Excellent, <0.08 Acceptable	Excellent
PClose	0.000	>0.05	

It can be seen from the values in Table 1 that this model has good adaptability. Then start testing the hypothesis.

2. Hypothesis test, divided into two parts, testing of direct effects and testing of indirect effects, The result shown in Table 2 and Table 3:

Table 2: Hypotheses test of direct effects

	Standart	Estimate	S.E.	C.R.	P	Label
FS <--- PL	.596	.703	.082	8.527	***	H1
O A <--- PL	.448	.580	.097	5.981	***	H2
O A <--- FS	.399	.439	.087	5.038	***	H3
FR <--- FS	.245	.283	.098	2.891	.004	H4
FR <--- OA	.296	.310	.095	3.252	.001	H5
FR <--- PL	.278	.378	.105	3.617	***	H6

Hypothesis testing for H1: Principal leadership had a positive impact on Social factor. The path coefficient was 0.703, the standardized path coefficient was 0.596, the standard error is 0.082, the critical ratio was 8.527, and the $p < .001$, which significant. Conclusion: that principal leadership has positive effect on social factor.

Hypothesis testing for H2: Principal leadership had a positive effect on Organizational assessment system. The path coefficient was 0.580, the standardized path coefficient was .0448, the standard error was 0.097, the critical ratio was 5.981, and the $p < .001$, which significant. Conclusion: that Principal leadership had a positive effect on Organizational assessment system.

Hypothesis testing for H3: social factors had a positive effect on Organizational assessment system. The path coefficient was .439, the standardized path coefficient was 3.99, the standard error was .087, the critical ratio was 5.038, and the $p < .001$, which significant. Conclusion: that social factors had a positive effect on Organizational assessment system

Hypothesis testing for H4: social factor had a positive effect on financial risk management. The path coefficient was 0.283, the standardized path coefficient was 0.245, the standard error was 0.098, the critical ratio was 2.891, and the $p < .01$, which significant. Conclusion: that social factor had a positive effect on financial risk management.

Hypothesis testing for H5: organizational evaluation system had a positive effect on financial risk management. The path coefficient was 0.310, the standardized path coefficient was 0.296, the standard error was 0.095, the critical ratio was 3.252, and the $p < .001$, which significant. Conclusion: that was organizational evaluation system had a positive effect on financial risk management.

Hypothesis testing for H6: principals' leadership had a positive effect on financial risk management. The path coefficient was 0.378, the standardized path coefficient was 0.278, the standard error was 0.105, the critical ratio was 3.617, and the $p < .001$, which significant. Conclusion: that was principals' leadership had a positive effect on financial risk management.

Table 3: Hypotheses test of indirect effects

Relationship	Direct	Indirect	Total	p	Hypothesis
PL->FS->FR	.278	.146	.425	**	H7
PL->OA->FR	.278	.133	.411	**	H8
PL->FS->OA-PR	.278	.017	.295	*	H9

Hypothesis testing for H7: Principal leadership has a positive indirect effect on financial risk management via social factor. the standardized path coefficient was 0.146, which is significant. Conclusion: that principal leadership has indirect effect on financial risk management via social factor with statistical significant at .01.

Hypothesis testing for H8: Principal leadership has a positive indirect effect on financial risk management via Organizational assessment system. the standardized path coefficient was 0.133, which significant. That principal leadership had indirect effect on financial risk management via Organizational assessment system with statistical significant at .01.

Hypothesis testing for H9: Principal leadership had indirect effect on financial risk management via Social factors and organizational assessment system. the standardized path coefficient was 0.017, which significant. Conclusion: that had indirect effect on financial risk management via Social factors and organizational assessment system with statistical significant at .05.

7. Discussion

To accomplish the research result which was to decompose the effect of principal's leadership, social factors and organizational evaluation system affecting financial risk management in public universities under Henan province, were discussion was as follows:

Principle's leadership had positive direct effect on financial risk management social factors and organizational evaluation system in public universities, and this research found Social factors and Organizational evaluation system had positive direct effect on financial risk management in public universities too, This may be the Local public universities themselves are protected by both local governments and higher-level agencies. Any decision made by the decision-making level of universities is very important to the development of universities. Regarding China's principal appointment and removal

responsibility system, the principal has absolute say in the school's internal institutions, teaching plans, financial management, etc., so for He has absolute decision-making power in the school's financial execution and educational expenditures. Therefore, the principal's leadership has a positive impact on organizational evaluation system, which corresponds to Wu Jisheng (2016) studied on "Problems and Countermeasures in Internal Control of Local Universities", that the implementation of financial internal control in universities requires the joint participation of its management and executive levels. The management should improve the financial decision-making mechanism and clarify the responsibilities of functional departments and positions. Responsibilities, and the executive level should strictly implement the financial management system to ensure that every financial transaction is controllable.

Moreover this research found, Principle's leadership had positive indirect effect on financial risk management in public universities via social factors and organizational evaluation system. This may be due to, in public universities the organizational assessment has a significant positive impact on financial risk management. Liu Gui (2006) believed in the article "The Causes and Preventive Countermeasures of Enterprise Financial Risks" that the causes of financial risks include, on the one hand, lax financial management, and on the other hand, the limitations of the controllable scope of financial management itself. In the article "Discussion on Enterprise Internal Control Management and Financial Risk Prevention", Zhu Jiehui (2021) believes that reducing corporate costs and optimizing the expenditure structure is one of the strategies to prevent financial risks.

8. Recommendation

Enhance risk awareness. Leaders at all levels of higher education institutions should establish risk awareness, strengthen their understanding of financial risks, and equip them with the ability of risk decision-making and prevention. Managing a school is as risky as running a business, and incorrect management, forecasting and decision-making may also lead to bankruptcy and closure of the school. Especially the leaders of public schools should have the awareness of running schools independently and autonomously, and should change the past method of running schools, which is to implement government programs and rely on the government for everything. In addition, it is necessary to integrate

risk awareness into the daily management of the school, take risk prevention measures and establish risk prevention mechanisms or add to the new policies of organization, local government and central government.

Recommendation for Further Research

1. The Influence of External Economic Factors on Financial Risk Management in Public Universities: An Empirical Analysis
2. Examining the Relationship Between Financial Risk Management and Academic Performance: A Longitudinal Study of Chinese Universities.
3. Investigating the Effectiveness of Financial Risk Management Strategies in Mitigating Economic Uncertainty: Lessons from Public Universities.

Reference

- Bagozzi, R. and Yi, Y. (1988). On the Evaluation of Structural Equation Models. *Journal of the Academy of Marketing Sciences*, 16, 74-94.
- Broce, T. E. (1986). *Fund raising: The guide to raising money from private sources*. University of Oklahoma Press.
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1995). Evaluating model fit. In R. H. Hoyle (Ed.), *Structural equation modeling: Concepts, issues and application* (pp. 77-99). Thousand Oaks, CA: Sage
- Jöreskog, K. G., & Sörbom, D. (1993). *LISREL 8: Structural Equation Modelling with the SIMPLIS Command Language*. Scientific Software.
- Liu Gui. (2006). Causes and prevention strategies of corporate financial risks. *Shandong Economy*, 22(1), 120-122.
- Wu Jisheng. (2016). Problems and countermeasures in internal control of local universities. *The Economist*, (6), 203-203.
- Zhu Jiehui. (2021). Thoughts on promoting the modernization of my country's university governance system. *Jiangxi Social Sciences*, (1), 241-246.

Female Leadership Model in Colleges and Universities in Liaoning Province

Jin Yuwei

กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา

Kamolmal Chaisirithanya

ชวนชม ชินะตั้งกูร

Chuanchom Chinatangkul

สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Educational Administration, Faculty of Education, Bangkokthonburi University

Email: Jin467252387@163.com

วันที่รับบทความ (Received) : 18 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

ABSTRACT

Research objectives were: (1) to identify the components and indicators for female leadership development in colleges and universities under Liaoning Province; (2) to propose a female leadership development model in colleges and universities under Liaoning Province; and (3) to propose guidelines to develop female leadership in colleges and universities under Liaoning Province.

The research was a mixed methodology, including qualitative research and quantitative research. The research population consisted of 953 female leaders in colleges and universities under Liaoning Province, the People's Republic of China. Proportional stratified random sampling method was used to sample a total of 282. The instruments used for data collection were semi-structured interviews form, focus group discussion recording forms, and five-point rating scale questionnaires. The statistics used for data analysis were descriptive statistics, Confirmatory Factor Analysis and content analysis was employed.

The results of the research were revealed that: (1) there were seven components and 23 indicators for female development in colleges and universities under Liaoning Province; (2) the model of female leadership development in colleges and universities under Liaoning Province was fit with empirical data. The relative chi-square value (χ^2/df) = 1.565, degree of freedom (df) = 209, goodness-of-fit index (GFI) = 0.931, Tucker-Lewis index (TLI) =

0.978, and root mean square of the error of approximation (RMSEA) = 0.038, which are in accordance with the specified criteria; and (3) guidelines for improving the female leadership in colleges and universities under Liaoning Province included seven aspects, totaling 14 items.

Keywords: Female Leadership Model, Colleges and Universities, Liaoning Province

Background and Significance of Research

In this new era, more female were taking up leadership positions, with many successful female being appointed to head key departments in universities and colleges, as well as in key national leadership positions. However, the proportion of female leaders in colleges and universities in the whole leadership team is still not high, as of August 2023, the male to female gender ratio of the presidents of 75 ministry-affiliated colleges and universities was 70:5, and the ratio of female leaders in the leadership team of many colleges and universities has broken through the single-digit ratio (Li Yin,2023). The career distribution of female in higher education in China has the following characteristics: "more at the grassroots level, less at the top level; more deputy positions, fewer full-time positions", in terms of quantity, the number of female leading cadres in higher education is relatively small; in terms of composition, many female leading cadres in higher education management system were unevenly distributed, and more in the lower and middle-level positions and less in management decision-making power. In terms of personnel composition, many female leading cadres were unevenly distributed in the management system of higher education, with more leading positions at the middle and lower levels and relatively less decision-making power (Fong Xutong,2019). The gap between the number of female and male leading cadres in colleges and universities is so wide that colleges and universities were faced with the dilemma of "female teaching and male managing schools", and men were still the main leaders in colleges and universities (Sun Xiaoli,2019). In the real college environment, female teachers and male teachers, compared with the overall sense of professional achievement is lower, management and academic status is in an overall disadvantageous state, this trend will ultimately affect the harmonious development of higher education teachers and management level.

At present, the research of leadership in China is in the growth period, while the research of female leadership in colleges and universities under Liaoning Province is in its infancy and on the fringe. The research on female leadership has its value and has caused a wide and strong impact in the society, and there is an urgent need to increase the research on female leadership. Female leadership research has two theoretical significance: first, from

the perspective of leadership, female leadership research is conducive to enriching the connotation and value of leadership research; on the other hand, from the perspective of female perspective, it deepens and expands female inquiry, discusses leadership from the standpoint of female, and promotes the awakening of female consciousness and promotes the development of female affirmative action consciousness.

Research Questions

1. What are the components and indicators for female leadership in colleges and universities under Liaoning Province?
2. What is the female leadership development model in colleges and universities under Liaoning Province?
3. What are the guidelines for female leadership development in colleges and universities under Liaoning Province?

Research Objectives

1. To identify the components and indicators for female leadership in colleges and universities under Liaoning Province.
2. To develop a female leadership model in colleges and universities under Liaoning Province.
3. To propose guidelines to develop female leadership in colleges and universities under Liaoning Province.

Research Framework

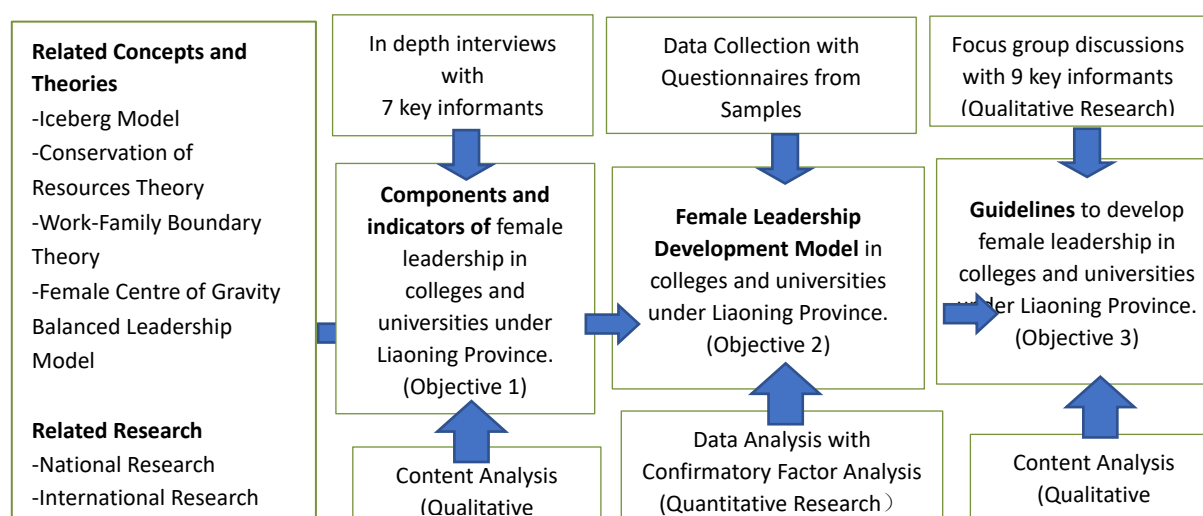

Figure 1: Research framework

Research Methodology

The research was a mixed methodology, including qualitative and quantitative research. The research population consisted of 953 female leaders in colleges and universities under Liaoning Province, the People's Republic of China. Proportional stratified random sampling method was used to sample a total of 282. The instruments used for data collection were semi-structured interviews form, focus group discussion recording forms, and five-point rating scale questionnaires. The statistics used for data analysis were descriptive statistics, Confirmatory Factor Analysis and content analysis was employed.

Data Analysis

Result of Data Analysis for Research Objective 1: The researcher used the content analysis method to derive 54 indicators from the literature analysis and key informant interviews. And then, based on the 54 indicators which were found, five-point rating scale questionnaire was developed as the research instrument. For the content of the questionnaire to be valid, the researcher revised the questionnaire based on the comments of the Advisory Committee of the Doctoral Dissertation and retained 51 items. The researcher sent out 40 questionnaires, collected data from non-samples, and used statistical software to analyse the reliability of the pre-research data. The Cronbach's Alpha of the whole questionnaire was 0.971, which was greater than 0.9, also indicating that the overall questionnaire had good convergent reliability (Cortina, J. M., 1993).

Table 1: Show reliability of questionnaire

Questionnaire(components)	Reliability
A.Communication and co-ordination skills	0.945
B.Planning and monitoring ability	0.946
C.Team management	0.940
D.Strategic decisions making	0.947
E.Energetic management	0.942
F.Positive mindset	0.940
G.Executive power	0.950
Overall reliability	0.971

Result of Data Analysis for Research Objective 2: In this research, the second-order factor structure of the female leadership scale was established through Confirmatory Factor Analysis, and the final scale containing 23 items in 7 first-order components was compiled. The relative chi-square value (χ^2/df) = 1.565, degree of freedom (df) = 209, goodness-of-fit index (GFI) = 0.931, Tucker-Lewis index (TLI) = 0.978, and root mean square of the error of approximation (RMSEA) = 0.038, which are in accordance with the specified criteria.

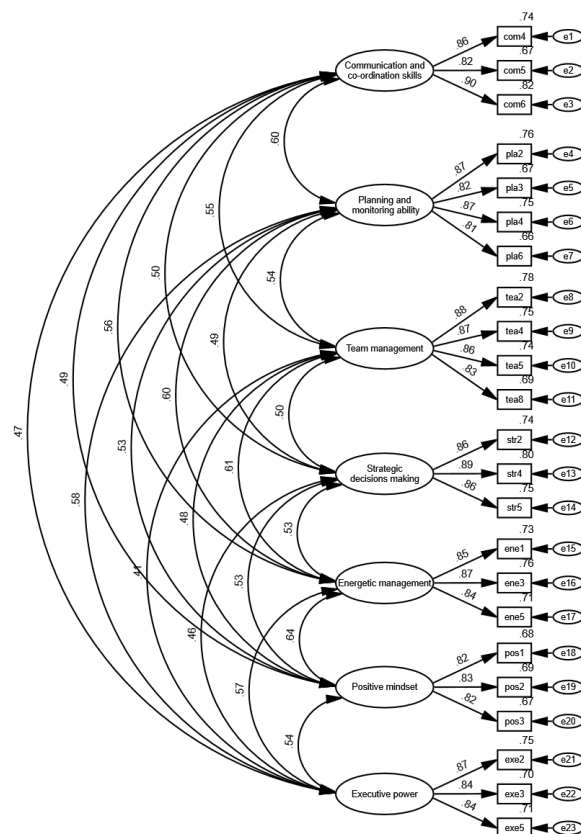

Figure 2: The second-order of female leadership model that was consistent with the empirical data

Result of Data Analysis for Research Objective 3: By Focus Group Discussion, the researcher was as a facilitator. The data from Focus Group Discussion was analyzed by Content Analysis. After the completion of data collection, content analysis was used to analyze the collected data. From the research objectives, major findings were revealed as follows:

(1) The guidelines for development of female leadership in colleges and universities under Liaoning Province have seven components: communication and

co-ordination, planning and monitoring, team management, strategic decision making, energy management, positive mindset and executive power.

(2) There were total 14 guidelines for development of female leadership in colleges and universities under Liaoning Province.

Research results

The results of this research concluded that female leadership model in colleges and universities under Liaoning Province from the theoretical and research perspectives was fit with the empirical data and in agreement with the hypotheses of this research. From the research objectives, major findings were revealed as follows:

Major findings of objective 1: There were 7 components of female leadership in colleges and universities under Liaoning Province, which were: (1) Communication and co-ordination skills, (2) Planning and monitoring ability, (3) Team management, (4) Strategic decisions making, (5) Energetic management, (6) Positive mindset, and (7) Executive power.

Major findings of objective 2: Based on the seven dimensions, female leadership development model for colleges and universities under Liaoning Province was identified, which included a total of 23 indicators. Meanwhile the model of female leadership development in colleges and universities under Liaoning Province was fit with empirical data.

Major findings of objective 3: There were total 14 guidelines for development of female leadership in colleges and universities under Liaoning Province. Details were as follows:

(1) Communication and co-ordination skills:

Guideline 1: Encourage female leaders to participate in communication training to improve their ability to express themselves clearly and convey information effectively ;

Guideline 2: Create a cooperation network to promote close cooperation between different departments and levels, and develop the skills of coordinating teams.

(2) Planning and monitoring ability:

Guideline 3: Provide planning and monitoring training that emphasizes goal setting, resource planning, and project monitoring;

Guideline 4: Establish a continuous monitoring and evaluation system to motivate them to continuously optimize their abilities and respond more effectively to complex management tasks.

(3) Team management:

Guideline 5: Implement leadership development programs to develop team management skills of female leaders, focusing on motivation and stimulating team solidarity;

Guideline 6: Conduct team building activities that emphasize female leaders' motivation and guidance of their teams, and advocate shared responsibility and success.

(4) Strategic decision making:

Guideline 7: Provide professional strategic management training to familiarize female leaders with methods of setting strategic goals;

Guideline 8: Promote case sharing on strategic decision-making to enhance leaders' ability to solve complex problems.

(5) Energy management:

Guideline 9: Emphasize the importance of energy management and teach female leaders how to effectively allocate and manage work-life balance;

Guideline 10: Provide mental health support to help them better face challenges.

(6) Positive mindset:

Guideline 11: Advocate the cultivation of a positive mindset and implement mental toughness training so that female leaders can better adapt to pressure, maintain an optimistic and positive mindset, and face challenges with calm ;

Guideline 12: Establish an organizational culture that respects females and supports their development, and provide equal development opportunities for female middle managers.

(7) Executive power:

Guideline 13: Emphasize the development of executive ability, so that female leaders can clarify their goals, make practical plans, and motivate them to achieve their goals through a clear performance evaluation system;

Guideline 14: Provide practical opportunities to hone execution and problem-solving skills.

Discussion

Based on the research objectives, the discussion will be presented as follows:

1. Discussion about major findings of objective 1

There were 7 components and 23 indicators of female leadership in colleges and universities under Liaoning Province, which were: (1) Communication and co-ordination skills, (2) Planning and monitoring ability, (3) Team management, (4) Strategic decisions making, (5) Energetic management, (6) Positive mindset, and (7) Executive power. The major findings were revealed as such because these components and corresponding indicators can improve female leadership in colleges and universities under Liaoning Province. Improving female leadership can give full play to female initiative and motivation in organizations and improve female self-regulation, which has become the trend of management research in the new century. The conclusion of this research coincides with the following theories or related research:

Huang Xunjing (2008), extracted and validated the 1+"N" leadership model for top managers through interviews. The "1" includes: (1) Integrity, (2) Self-discipline, (3) Communication and coordination, (4) Customer orientation, (5) Planning and monitoring, and (6) Team management. For Comp1, female leaders in colleges and universities under Liaoning Province perceived themselves to be open to performing well in communication and co-ordination skills, especially valuing communication and networking. However, there were some differences in the evaluation of specific items among individuals. For Comp 2, this component was outstanding, generally recognized and highly rated by the sample. This was due to the innate strengths in planning and organization, process control, and goal orientation. The development and utilization of these abilities also provided a solid foundation for career development. For Comp 3, female leaders in Liaoning province perceived themselves as performing better in team management, especially in terms of valuing team member development and resource utilization. However, there were some differences between individuals on specific items such as developing subordinates' sense of belonging.

Miao Jianming and Huo Guoqing (2006) believed that leaders should have the following five key competencies: (1) Foresight, (2) Inspiration, (3) Influence, (4) Decisiveness, and (5) Control. For Comp 4, female leaders in Liaoning province perceive themselves as performing better in strategic decision-making, where they were able to make decisions from the perspective of the organization and the collective. However, there was still room for improvement in the ability to deal with decision-making in crisis and uncertainty situations. This could be strengthened through case studies and decision-making simulation training. For Comp 5, female leaders in Liaoning province perceive themselves as performing well in the area of energy management skills, especially the ability to restore energy systematically. However, they needed to improve in areas such as maintaining physical health and dealing with fragmented

time.

Barsh (2008) proposed the Center of Gravity Balanced Leadership, which includes: (1) Discovering one's strengths and the value of one's work, (2) Managing energy, (3) Having a positive mindset, (4) Building relationships, and (5) Participating actively. For Comp 5, female leaders in Liaoning province perceived themselves as performing well in energy management skills, especially the ability to systematically restore energy. However, they needed to improve in areas such as maintaining physical health and dealing with fragmented time. For Comp 6, female leaders rated their positive state of mind highly, especially in terms of maintaining optimism. However, the ability to adjust their mindset to cope with difficulties should continue to be improved.

According to John (2001), the ten aspects of self-cultivation to improve the leadership of middle-level cadres were: (1) Influence, (2) Proper work order, (3) Integrity, (4) Creating positive change, (5) Execution, (6) Perseverance, (7) Talent discovery, (8) Vision, (9) Self-discipline, and (10) Team builder. For Comp 6, it rated itself highly in terms of implementation, especially in terms of the judicious use of resources. However, there was room for improvement in terms of accurately grasping the requirements of the tasks.

2. Discussion about major findings of objective 2

The model of female leadership development in colleges and universities in Liaoning Province is grounded in relevant theories and research, and aligned with empirical data. Major findings underscore the multifaceted competencies required of female leaders in today's dynamic leadership landscape. Effective communication and coordination skills are emphasized to facilitate collaboration with team members, superiors, and stakeholders, fostering team cohesion and synergy. Enhanced planning and monitoring abilities enable clear goal-setting and strategic planning, ensuring successful implementation and desired outcomes. Additionally, adept team management skills are essential for motivating and coordinating team members towards shared objectives. Cultivating a strong sense of self is pivotal for leadership success, empowering female leaders to confidently navigate challenges and leverage personal potential. Managing emotions and stress, maintaining a positive mindset, and prioritizing physical and mental well-being are crucial for coping with career pressures. By achieving a balance between career and personal life, female leaders can realize both personal fulfillment and career advancement, contributing positively to organizational prosperity and development. This research finding was in accordance with the theories or related research of:

Jiang Qinfeng&Tian Xiaoming (2010,490-492). Research on"Research on

Organizational Context in Female Entrepreneurs' Leadership Models". The research findings showed the impact of organizational scenarios on the leadership patterns of female entrepreneurs with three dimensions: external dimension, industry dimension and development situation dimension. The results were consistent with the effects of team management and strategic decision making on female leadership development in this research.

Xu Yanhui&Xiong Huan (2011,03:39-47). Research on "Analysis of Social Exclusion of Female High-level Talents and Its Influencing Factors - A Survey Based on Fujian Province". The research findings showed the social exclusion suffered by female top talent and the glass ceiling, using regression to analyze the multidimensional influences. Validated the importance of energy management in this research.

3. Discussion about major findings of objective 3

The major findings suggest that through systematic training and practical measures encompassing seven components, female leaders in colleges and universities in Liaoning Province can comprehensively enhance their leadership qualities, fulfill their roles more effectively, and drive reform, development, and sustainable progress. Communication and coordination training enable effective communication with team members and stakeholders, fostering collaboration and teamwork. Planning and monitoring training facilitates the formulation of clear development plans, progress monitoring, and task completion. Team management training enhances the ability to motivate and unite team members, fostering cohesion and collaboration. Strategic decision-making training equips leaders to set strategic goals, analyze the external environment, and guide long-term university development. Energy management training improves stress resistance and work efficiency. Positive mindset training cultivates optimism, self-confidence, and resilience in facing challenges. Executive ability training clarifies goals, formulates practical plans, and ensures effective implementation and evaluation. This research finding was in accordance with the theories or related research of:

(1) Communication and Coordination Skills: Female leaders should engage in communication training to enhance clarity and effectiveness in expressing ideas and conveying information. Additionally, creating cooperation networks fosters collaboration among different departments and levels, enhancing team coordination skills (Avolio, 2011; Goleman, 1995).

(2) Planning and Monitoring Ability: Training should emphasize goal setting, resource planning, and project monitoring to improve planning and monitoring skills. Implementing continuous monitoring and evaluation systems motivates leaders to optimize

their abilities and respond effectively to complex management tasks (Eagly & Carli, 2007; Kossek & Distelberg, 2009).

(3) Team Management: Leadership development programs focusing on motivation and team solidarity are essential for enhancing team management skills. Team-building activities should emphasize motivation, guidance, shared responsibility, and success (Jin Chuangai & Jin Xiai, 2012; Liu Shimin & Liu Miao, 2014).

(4) Strategic Decision Making: Professional strategic management training familiarizes female leaders with methods of setting strategic goals. Promoting case sharing on strategic decision-making enhances leaders' problem-solving abilities (Hou Jianhui, 2013; Shen Guoping, 2014).

(5) Energy Management: Teaching effective work-life balance techniques is crucial for energy management. Providing mental health support helps female leaders better cope with challenges (World Economic Forum, 2020; Jin C.G. & Jin X.A., 2012).

(6) Positive Mindset: Advocating for a positive mindset and implementing mental toughness training helps female leaders adapt to pressure and maintain optimism. Establishing an organizational culture that respects and supports female development, providing equal opportunities, is essential (Kang W.Z., 2009; John B. & Anna M.V., 2012).

(7) Executive Power: Developing executive ability enables female leaders to clarify goals, make practical plans, and motivate achievement through clear performance evaluation systems. Providing practical opportunities to enhance execution and problem-solving skills is vital (Nie Z.Y., 2012; Xiao W. & Luo J.L., 2015).

Recommendations

1.Recommendation for Policies Formulation

Recommendations for policy formulation aimed at enhancing the influence of female leaders encompass several key strategies. Firstly, improving incentive mechanisms through the formulation of a scientific and orderly material incentive system can stimulate greater enthusiasm for work and enhance the quality of life for female leaders and teachers. Secondly, optimizing rules and regulations facilitates maintaining organizational order and promoting effective leadership. Thirdly, optimizing the management and operation mechanism involves establishing networked communication and democratic decision-making systems to pool wisdom and implement policies efficiently. Moreover, relevant training should be carried out to enhance female leaders' decision-making abilities, covering a range of disciplines such as public management and psychology. Correct understanding of role positioning is crucial for

leadership enhancement, helping female leaders transition effectively between work and family roles and boosting self-confidence. Additionally, creating a favorable public opinion atmosphere through media promotion and supervision fosters gender equality and reduces resistance to female development in the workplace. Overall, these policies aim to promote female leadership and create a supportive environment for their advancement.

2.Recommendation for Practical Application

Recommendations for practical application aimed at enhancing female leadership characteristics and effectiveness involve several key strategies. Firstly, female leaders should actively develop their leadership traits while maintaining appropriate working relationships with subordinates to ensure effective leadership control. Secondly, mastering communication skills is crucial for resolving conflicts and coordinating tasks efficiently in the diverse work structure of colleges and universities. Thirdly, establishing positive career values and decisiveness promotes effective career planning and self-awareness among female leaders. Moreover, emphasizing democratic participation fosters collective decision-making and mutual growth among leaders and teachers. Additionally, improving academic literacy through decision-making theory and scientific management enhances the scientific nature of leadership decisions. Lastly, focusing on ethics and character cultivation reinforces leadership standards and values. These practical recommendations aim to empower female leaders and promote their effectiveness in academic leadership roles.

3.Recommendation for Further Research

The research on the model of female leadership development in colleges and universities is complex, comprehensive, and dynamic. While this study has analyzed influencing factors and enhancement measures, it remains superficial due to various limitations. Firstly, the research was confined to the Liaoning area with a small sample size, limiting its generalizability. Future research should expand the scope to analyze regional differences nationwide and compare factors influencing male and female leadership for more scientific results. Secondly, while the scale and questionnaire were theoretically grounded and revised, there's room for improvement to enhance their maturity. Lastly, the extensive questionnaire may have caused respondent fatigue, potentially impacting survey results. Future research could utilize focus group discussions and streamline questionnaires for efficiency and accuracy. Additionally, establishing an index system for evaluating female leadership in colleges and universities could enhance the research's detail and completeness.

Reference

- Avolio, B. J. (2011). **Full Range Leadership Development: Pathways for People, Profit, and Planet**. Psychology Press.
- Barsh, J. et al. (2008). **Centered Leadership: How Talented Women Thrive**. The McKinsey Quarterly, (4),35-48.
- Cortina, J. M. (1993). **What is coefficient alpha? An Examination of Theory and Applications**. Journal of Applied Psychology, 78(1),98.
- Eagly, A. H., & Carli, L. L. (2007). **Through the Labyrinth: The Truth About How Women Become Leaders**. Harvard Business Review Press.
- Fong,X.T. (2019). **Research on the Current Situation and Existing Problems of the Development of Educational Management in Chinese Colleges and Universities**. Business News,(10),90-91.
- Goleman, D. (1995). **Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ**. Bantam Books.
- Hou,J.H. (2013). **Analysis of Obstacles and Solutions for the Growth of Female Cadres Under the New Situation**. Leadership Science,17,49-50.
- Huang, X.J. (2008). **Leadership Modelling and Leadership Development**. China Human Resource Development, (12),91.
- Jiang,Q.F.,&Tian,X.M.(2010). **Research on Organizational Context in the Leadership Model of Female Entrepreneurs**. Psychological Science Psychological Science,02,490-492.
- Kang,W.Z.(2009). **Research on Gender Stereotypes of Managers and Their Gender Differences**. Journal of South China Normal University (Social Science), 05,148-150.
- Kossek, E. E., & Distelberg, B. J. (2009). **Work and Family Employment Policy for a Transformed Workforce**. American Psychologist, 64(6), 484-497.
- Liu,S.M.,& Liu,M.(2014). **The Influence of Leaders' Perception of "Glass Ceiling" on the Career Development of Female Subordinates**. Female Research ,04,34-62.
- Miao, J. M., & Huo, G.Q. (2006). **A Study of the Five Forces Model of Leadership**. Leadership Science, (9),20-23.
- Nie,Z.Y. (2012). **Career Dilemma and Breakthrough of Female Leaders**. Academic Forum,07,174-179.
- Sun,X.L.(2019). **A Study on the Career Development Experience of Local Incumbent Provincial Female Leading Cadres**. Administrative Reform, (03),26-35.

- Shen,G.P. (2014). **Research on the Competency Model of Telecommunication Company Managers in the Era of Mobile Internet**. Guangzhou: South China University of Technology.
- World Economic Forum. (2020). **Global Gender Gap Report 2020**. Retrieved from <https://www.weforum.org/reports/gender-gap-2020>
- Xu,Y.H.,&Xiong,H. (2011). **Social Exclusion of Female High-level Talents and Its Influencing Factors-A Survey Based on Fujian Province**. Female Research Series,03,39-47.
- Xiao,W.,&Luo,J.L.(2015). **Structural Modeling and Scale Development of Female Career Success**. Economic Management,03,79-88.

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน
ในตำบลบางแค จังหวัดสมุทรสงคราม

The Application of Sufficiency Economy Philosophy in the Lives
Of People in Bangkae, Samutsongkham

ขจีรัตน์ พุ่มพุกษ์

Khajeerat phumphuk

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Faculty of Management Sciences Suan Sunandha Rajabhat University

E-mail: Khajeerat.ph@ssru.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) : 18 ธันวาคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนในตำบลบางแค อำเภอมั่นพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนในตำบลบางแค อำเภอมั่นพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เก็บข้อมูลปฐมภูมิโดยใช้แบบสอบถาม ขนาดตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้คือ 350 ตัวอย่าง และสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ

ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 61.1) ส่วนเพศชาย (ร้อยละ 38.9) และมีอายุเฉลี่ย 54.51 ปี ด้านการออมเงิน (จำนวนเงินออมคงเหลือในสมุดบัญชีเงินฝาก) ส่วนใหญ่มีเงินออม (ร้อยละ 68.9) ไม่มีเงินออม (ร้อยละ 31.1) การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนในตำบลบางแค อำเภอมั่นพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$; S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับการประยุกต์ใช้สูงที่สุดคือ ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 4.29$; S.D. = 0.63) รองลงมาคือ ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 4.26$; S.D. = 0.65) ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 4.25$; S.D. = 0.63) และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ ความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 4.24$; S.D. = 0.65) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 4.24$; S.D. = 0.64)

คำสำคัญ : เศรษฐกิจพอเพียง

1. บทนำ

การประยุกต์ใช้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญสืบเนื่องมาจากปัญหาที่มาจากปัจจัยภายนอกประเทศของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์ทุนนิยมและระบบเศรษฐกิจโลกของประเทศทางตะวันตก ที่เน้นระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมหรือบริโภคนิยมซึ่งให้ความสำคัญกับความเจริญก้าวหน้า การขยายตลาด และการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงสุด โดยแนวคิดดังกล่าวนี้ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 - 7 (ช่วงปี 2504 - 2539) เป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มพูนรายได้ประชาชาติ พยายามเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ หรือ NICS (New Industrialising Countries) เกิดการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมต่างๆ อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530- 2535) และฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ขณะนั้นเศรษฐกิจของประเทศ ขยายตัวอย่างมากตามแนวคิดของระบบทุนนิยมดังกล่าว จนเมื่อภาวะวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทุนนิยมไทยที่มีรูปแบบพึ่งพาระบบทุนนิยมโลกมาตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 ส่งผลให้สถาบันการเงินและธุรกิจจำนวนมากได้รับความเสียหายและต้องล้มละลาย ประชาชนโดยทั่วไปได้รับความเดือดร้อน ทั้งจากการตกงานและราคาสินค้าและค่าครองชีพที่สูงขึ้นปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ระหว่างชนบทกับเมือง และระหว่างกลุ่มคนในสังคมรุนแรงยิ่งขึ้น นอกจากนี้การชะงักงันของการเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังนั้นเพื่อบรรเทาผลกระทบจากวิกฤตดังกล่าว

ภายใต้วิกฤตการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน ประชาชนสามารถนำมาประยุกต์ใช้และยึดถือปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ประกอบกับปัจจุบันภาครัฐและเอกชนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนหันมายึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตกันมากขึ้น โดยรัฐบาลไทยได้มีการปรับรูปแบบการพัฒนาประเทศใหม่ให้มีความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมดังที่ได้กำหนดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 เป็นต้นมาจนกระทั่งปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าในตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 สังคมไทยได้เผชิญปัญหาหลัก "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม จนถึงระดับประเทศ ซึ่งได้มีส่วนเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สืบเนื่องมาถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชน โดยผลของการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนในตำบลบางแค จังหวัดสมุทรสงคราม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในเขต อบต.บางแค มีจำนวนทั้งสิ้น 3,849 คน แยกเป็นชาย 1,877 คน หญิง 1,972 คน มีจำนวนครัวเรือน 965 ครัวเรือน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากการเปรียบเทียบตารางสำเร็จรูปของ โดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (1970) (อ้างใน วีรยา ชัยมานะกิจ, 2551) ดังนั้น ขนาดตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้คือ 350 ตัวอย่าง

จากนั้นสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับประยุคต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

ตอนที่ 3 คิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุคต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามเป็นปลายเปิด

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคการทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนใช้แบบสอบถามแบบประมาณค่า

3.3 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล และนำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์

1) ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2) ข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 2 การประยุคต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำมาแปลผลเป็นระดับโดยนำค่าเฉลี่ยมาเทียบระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. ผลการวิจัย

การศึกษาศึกษาพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในตำบลบางแค อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มุ่งเน้นศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการทำบัญชีครัวเรือน และพฤติกรรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และปัญหาและอุปสรรคการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร โดยจะนำเสนอผลการวิจัย ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไป

จากการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 61.1) ส่วนเพศชาย (ร้อยละ 38.9) ดังตารางที่ 4.1 และมีอายุเฉลี่ย 54.51 ปี

4.2 การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนในตำบลบางแค อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรสงคราม

พบว่าการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของประชาชนในตำบลบางแค อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรสงคราม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$; S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับการประยุกต์ใช้สูงที่สุดคือ ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 4.29$; S.D. = 0.63) รองลงมาคือ ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 4.26$; S.D. = 0.65) ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 4.25$; S.D. = 0.63) และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ ความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 4.24$; S.D. = 0.65) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 4.24$; S.D. = 0.64) ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ภาพรวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

การประยุกต์ใช้	($\bar{X}$)	S.D	ระดับ
1. ความพอประมาณในการดำเนินชีวิต	4.24	0.65	มากที่สุด
2. ความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต	4.26	0.65	มากที่สุด
3. ระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต	4.24	0.64	มากที่สุด
4. ความรู้ในการดำเนินชีวิต	4.25	0.63	มากที่สุด
5. คุณธรรมในการดำเนินชีวิต	4.29	0.63	มากที่สุด
รวม	4.25	0.64	มากที่สุด

5. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

ประชาชนในพื้นที่ มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตในระดับสูงที่สุด ซึ่งถือเป็นจุดเด่น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักและส่งเสริมอย่างต่อเนื่องต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ทราบข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้ที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในพื้นที่อื่นๆ หันมาดำรงชีวิตแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2541). “เศรษฐกิจพึ่งตนเอง” แนวความคิดยุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- กาญจนา แก้วเพท และกนกศักดิ์ แก้วเพท. (2530). การพึ่งตนเอง : ศักยภาพในการพัฒนาของชนบท. กรุงเทพฯ : สมาคมทอกลีแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.
- เกษม วัฒนชัย. (2549). การเรียนรู้ที่แท้และพอเพียงในหลักคิด “พอเพียง”. สำนักพิมพ์มติชน.
- กลุ่มพัฒนากอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. 2546. กรอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ:
- คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, สำนักงาน กปร. (2547). อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์.
- _____. (2549). เศรษฐกิจพอเพียง : ปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิต. กรุงเทพฯ : ทำเนียบรัฐบาล.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554).
- คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2547). เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : มปท.
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2526). มูลสารจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปวีณา กองฤทธิ์. (2550) . ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับพฤติกรรม ผู้บริโภคในเขตจตุจักรและเขตบางเขน. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ปรียานุช พิบูลสรารุณ,ดร. (2551). คลังหลวงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: บริษัท เพชรรุ่งการพิมพ์ จำกัด.
- ประเวศ วะสี. (2541). ยุทธศาสตร์เพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจสังคมและศีลธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- ปวัน มีนรัชเรื่องเดช. (2549). การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ของประชาชน ที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตร มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประนอม สรรขมาน. (2524). จิตวิทยาทั่วไปเล่ม 2. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสรี พงศ์พิศ,ดร. เศรษฐกิจพอเพียง : การขยายความนาสู่การปฏิบัติ. 18 March 2007. จาก <http://www.phongphit.com>

สุเมธ ตันติเวชกุล. (2541). กปร. การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. กรุงเทพฯ.

_____. (2542). เศรษฐกิจพอเพียงคือรากฐานของประเทศ. สยามรัฐ 5 -10 ธันวาคม.

_____. (2549). หลักธรรมตามรอยยุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ด้านสุทธาการพิมพ์.

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์เยาวชน. (2555). <http://oppy.opp.go.th/about/05.html>

จริยธรรมการตีพิมพ์บทความในวารสารพุทธมัตต์ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม

วารสารพุทธมัตต์ ของศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม ให้ความสำคัญกับการรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ ดังนั้น จึงกำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างเคร่งครัด ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการและกองบรรณาธิการในวารสารพุทธมัตต์

1. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารทุกบทความ โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาบทความกับเป้าหมายและขอบเขตของวารสาร รวมถึงตรวจสอบคุณภาพของบทความตามกระบวนการประเมินคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์
2. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องใช้หลักการในการพิจารณาบทความโดยอ้างอิงเหตุผลทางวิชาการเป็นหลัก และต้องไม่มีอคติต่อผู้สนับสนุนบทความและเนื้อหาบทความที่พิจารณาไม่ว่าจะด้วยกรณีใดๆ ทั้งสิ้น
3. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้สนับสนุนบทความหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความ ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในเชิงธุรกิจหรือในการนำไปเป็นผลงานทางวิชาการของตนเอง
4. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่ปิดกั้น เปลี่ยนแปลง หรือแทรกแซงข้อมูลที่ใช้แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความและผู้สนับสนุนบทความ
5. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ของวารสารอย่างเคร่งครัด

บทบาทหน้าที่ของผู้สนับสนุนบทความในวารสารพุทธมัตต์

1. บทความที่ผู้สนับสนุนส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
2. ผู้สนับสนุนบทความต้องทำการอ้างอิงให้ถูกต้องทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมานำเสนอหรืออ้างอิงประกอบในเนื้อหาบทความของตนเอง และต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น
3. หากผลงานทางวิชาการของผู้สนับสนุนเกี่ยวข้องกับการใช้สัตว์ ผู้เข้าร่วม หรืออาสาสมัคร หรือผลการวิจัยมีประเด็นที่เปราะบางต่อผู้ให้ข้อมูล ผู้สนับสนุนควรดำเนินการตามหลักจริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมถึงต้องได้รับความยินยอมก่อนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

หรือแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หรือในสัตว์ทดลองประกอบด้วยทุกครั้ง

4. ผู้นิพนธ์บทความต้องยินยอมโอนลิขสิทธิ์ให้แก่วารสารพุทธมัตถ์ก่อนการตีพิมพ์ และไม่นำผลงานไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งอื่น ๆ หลังจากที่ได้รับการตีพิมพ์กับวารสารพุทธมัตถ์แล้ว

5. ชื่อผู้นิพนธ์ที่ปรากฏในบทความต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในบทความนั้นๆ จริง

บทบาทหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความ การพิจารณาคุณภาพของบทความต้องคำนึงถึงคุณภาพของบทความเป็นหลัก และพิจารณาบนหลักการและเหตุผลทางวิชาการโดยปราศจากอคติหรือความขัดแย้งส่วนตัว

2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องตระหนักว่าตนเองเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของบทความที่รับประเมินอย่างแท้จริง

3. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่แสวงหาประโยชน์จากบทความที่ตนเองได้ทำการประเมิน

4. หากผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความได้ตรวจสอบแล้วพบว่าบทความที่รับประเมิน เป็นบทความที่คัดลอกผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที พร้อมแสดงหลักฐานประกอบที่ชัดเจน

5. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องรักษาระยะเวลาประเมินตามกรอบเวลาประเมินที่วารสารพุทธมัตถ์กำหนด รวมถึงไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความให้ผู้ที่ไม่ได้รับรู้

การเตรียมต้นฉบับเพื่อการเสนอจัดพิมพ์ในวารสารพุทธมณฑล ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม

1. ขนาดของต้นฉบับ

พิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษสันขนาด A4 โดยเว้นระยะระหว่างขอบกระดาษด้านบน 3.81 ซม. ด้านขวากับด้านล่าง 2.54 ซม.

2. รูปแบบอักษรและการจัดวางตำแหน่ง

ใช้รูปแบบอักษร TH Sarabun PSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้ขนาดและชนิดของตัวอักษร รวมทั้งการวางตำแหน่งดังนี้

2.1 ขนาดกระดาษ จัดพิมพ์บทความด้วยกระดาษ ขนาด A4 พร้อมระบุเลขหน้า ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านขวาและซ้ายตามรูปแบบการจัดหนังสือทั่วไป

2.2 ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) ขนาด 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

2.3 ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) ตัวพิมพ์ใหญ่ ขนาด 14 ชนิดตัวหนา ตัวพิมพ์เล็ก ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

2.4 ชื่อผู้เขียน ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านขวา ได้ชื่อเรื่อง โดยให้ใส่ทั้งชื่อผู้เขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุอีเมลด้วย

2.5 ที่อยู่หรือหน่วยงานสังกัดของผู้เขียน ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านขวา ได้ชื่อผู้เขียน โดยให้ใส่ที่อยู่หรือหน่วยงานทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.6 หัวข้อบทคัดย่อไทยและอังกฤษ ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย ได้ที่อยู่หรือหน่วยงานสังกัดของผู้เขียน โดยหัวข้อบทคัดย่อไทยและหัวข้อบทคัดย่ออังกฤษ ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตัวพิมพ์ใหญ่

2.7 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา จัดพิมพ์ไม่ควรเกิน 3 ย่อหน้า บรรทัดแรกเว้น 1 แท็บ (Tab) จากขอบกระดาษด้านซ้าย และพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน

2.8 หัวข้อของคำสำคัญ ภาษาไทย ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดซ้ายหน้ากระดาษ ได้บทคัดย่อภาษาไทย และคำสำคัญนี้ไม่ควรเกิน 3 ศัพท์ ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

2.9 หัวข้อของคำสำคัญ ภาษาอังกฤษ ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดซ้ายหน้ากระดาษ ได้บทคัดย่อภาษาอังกฤษ และคำสำคัญนี้ไม่ควรเกิน 3 ศัพท์ ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

2.10 หัวข้อเรื่อง ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุหมายเลขข้อ

2.11 หัวข้อย่อย ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ระบุหมายเลขข้อย่อย โดยเรียงตามลำดับตามเลขหัวข้อเรื่องเป็นหลัก

2.13 เนื้อหา ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา และพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน โดยบทความวิจัยและบทความวิชาการ ให้มีองค์ประกอบเริ่มตั้งแต่บทนำหรือความนำ เนื้อหาหลัก วิเคราะห์และสรุป บรรณานุกรม ส่วนบทวิจารณ์หนังสือ ให้มีข้อมูลทางบรรณานุกรม ชื่อผู้วิจารณ์ บทวิจารณ์ สำหรับงานสร้างสรรค์ประเภทอื่นๆ ให้มีองค์ประกอบตามบทความวิจัยและบทความวิชาการ

3. จำนวนหน้าต้นฉบับ

เนื้อหาของบทความตั้งแต่หัวข้อเรื่องจนถึงบรรณานุกรมควรมีความยาวไม่ควรเกิน 15 หน้า กระดาษขนาด A4

4. ช่องทางการส่งผลงาน

4.1 ทางไปรษณีย์ ให้พิมพ์ผลงาน 1 ชุด และซีดีบันทึกผลงานในรูปแบบไมโครซอฟต์เวิร์ด 1 แผ่น ส่งถึง พระมหาราชวินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร. 137 วัดอาวุธวิกสิตาราม ถ.เจริญสุขนิทวงศ์ 72 แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700 โทร. 086-0864258 หรือ

4.2 ทาง Email โดยส่งไฟล์เวิร์ด ไปที่ maghavin9@yahoo.com พร้อมโทรแจ้งบรรณาธิการวารสาร หรือ

4.3 ทาง website โดยส่งไฟล์เวิร์ดเข้าในระบบของวารสาร หลังจากนั้น ทางวารสารจะดำเนินการตามลำดับจนกว่าจะมีการตีพิมพ์ผลงาน (<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/bdm>) พร้อมโทรแจ้งบรรณาธิการวารสาร

JOURNAL OF
BUDDHAMAGGA

ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุรวิภิสิตาราม